OHIO STATE
UNIVERSITY
LIBRARIES

در عین علی هو العلی الاعلاست

در لام علی هو ولی والاست

در یای علی * سورهٔ حی القیوم

پس اسم اعظم اینهاست

Semeratul Fuad

ثمرات الفؤاد

في المبدأ والمعاد

لشارح المثنوي

عبدالله افندي

11

BP189
S27

بسم الله الرحمن الرحيم

جواهر حمد وسپاس بی حد • احدیت ذات وکبریاسنده واحد ومتوحد • وزواهر شکر بی قیاس و بی عد • جامعیت صفات واسماسیله احد ومتفرد اولان واجب الوجود • وواهب الجود حی بی زوال • وقیوم لایزالك درکاه جلالت • وبارکاه عظمتنه نثار اولسونکه • قلوب عارفینی خزائن اسرار • وارواح عاشقینی زواهر انوار ایدوب وجوب وجودنه اقامت دلیل ایچون بدیع فطرتیله صباح وجودی غسق عدمدن فلق • وکمال رأفت وجودنه ایضاح سبیل ایچون صنیع حکمتیله عین قدمده اولان رتق • وجمعی فتق ایتدی • وازالهٔ ظلمات اشباح ایله انوار لقباسنه ایصال ایچون ارواح مشتاقین • وقلوب عاشقینه تجلیات جمال ذی الجلالیله خواصه مخصوص قیلدیغی حوض موروددن شراب طهور سقی ایتمکله قید بشریتلرندن اطلاق • ووادیٔ ایمن محبت اللهده مأنوس قیلدی

نظم

ذکر همه کرچه ثنای تواست * حمد وثنای توسزای تواست
انکه سریر عظمش کشت عرش * فرش شدش طارم فیروزه فرش
عالم سفلی که جهانست نام * یافت ازو رونق دار السلام

سر علم حمد ببند اختـه * رایـتی ازعجز بر افراختـه
ای دل از ین قرضهٔ بحر جنون * ماچوحبابی وتو یکقطره خون
ما وترا نیست زبان دعـا * مازکجاحمد وثنـا ازکجـا
بلکه قصور است بعجز اعتراف * رومزن اینجاتوازین بیش لاف

والوف صلوات زاکیات . وصنوف تحیات وافیات . اول مجمع صورت ومعنی . وعنقای قاف قاب قوسین اوادنی . اعنی حبیب خدا . وسیدانبیا . وسند اصفیا . حضرت محمد المصطفی یه اولسونکه . وجود منور . وروح مطهرلرینه « لولاك لولاك لما خلقت الافلاك » وشان شریفلرینه « خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی » وارد اولوب بال همت علیاسیله مقام « ثم دنی فتدلی » یه پرواز ایلدی . وکمال اخلاص ونفی صفاتله مشاهدهٔ آثار انوار احدیة الذاته واصل اولوب لدی الاتصال شهود ایله وجود دن منفصل اولدی . ودست هبوب نفحات منانی ایله استارقیودی تمزیق وخرق ایلیوب . هویت حقله فانی . وجناب مطلقك ربوبیتی ایله باقی اولدی

﴿ نظم ﴾

دری برج فلك اصطفـا * بحر وفا کوهر کان صفـا
شاه سریر لمن الملك دل * مهر منیر فلك آب وکل
بحر محیط از کف جودش کفی * نه فلك از آتش مهرش تفی
پایهٔ معراج کمین پایه اش * ازسر ماکم نشود سایه اش

ودرود نامعدود . اول شمس سموات نبوت . وبدرمنیر رسالتك آل واولاد واصحابی . خصوصا چاریار معالی جنابی . ارواح طیبه لرینه نثار اولسونکه . هربری نجوم آسمان ولایت . وشموس مشارق هدایت درلر

﴿ نظم ﴾

پادشاهان عرصهٔ ملکوت * شاهبازان قرب او ادنی
باده نوشان جام لم یزلی * ماه رویان احسن الحسنی

رهبران خرد براه نجـات * سالكان طريق صدق وصفا
حدمانيست وصف اين شاهان * ربنا عافنا وارحمنا

وبعد « كان الله ولم يكن معه شئ » مقتضاسنجه حق سبحانه وتعالى غيب ذاتى واطلاق احديسى حسبيله اسما وصفات كثرتندن منزه اولوب جميع اسماء الهيه . وصفات ربانيه . احد ذاتيه سنده مستهلكه دخى « والله غنى عن العالمين » مصداقنجه عالم تدوين وتصوير حضرت علم وتقديرنده مندمج . وصورت تفصيل وتصوير معناى تدبيرنده مندرج ايكن « كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف » فحواسى اوزره غيب هويت مطلقه سنده مستتر اولان كمالنك صورتيله معروف وظاهر اولمغيچون « عاشق اولدى كندو كندواوزينه . معشوق اولدى كندوسى كندوسنه » مفهومنجه حب ذاتى وميل اصليسى ايله مستهلكة الذات اولان اسمانك صورن واسماسنده بالقوه مستغرق اولان احكام وآثارين فعله كتورمكيچون مظاهر خلقيه اظهار ايتمك اقتضا ايتديسه . آدم مظهر اسماء الهيه . ومجمع صفات ربانيه اولوب . جلا و استجلاء كلى . وشهود واشهاد جلى وتفصيلى . انكله حاصل اولدى

كلشن راز

زفضلش ٢ هردو عالم كشت روشن * زفيضش خاك آدم كشت كلشن
توانايى كه دريك طرفة العين * زكاف ونون بديدآورد كونين
چوقاف قدرتش دم برقلم زد * هزاران نقش برلوح عدم زد
ازان ٣ دم كشت پيدا هر دو عالم * وزان ٤ دم شدهويدا جان آدم

پس حق سبحانه وتعالى « اول ماخلق الله نورى . اول ماخلق الله روحى . اول ماخلق الله العقل . اول ما خلق الله القلم » حديث شريفى مصداقنجه اولا وبالذات كندوذات پاك صمديت . ونور مقدس احديتندن روح محمدى . وسر حقيقت احمدى يى خلق ايلدى . وبو اسماء اربعه حقيقتده شئ واحد اولوب بحسب المراتب درت عبارت اوزره تعبير اولنور زيرا « من رآنى فقد رآنى » مضمونجه عشاق

٢ يعنى وجود اضافى رامنبسط كردانيدتا ممكنات بوجود متصف كشتند كه الله نور السموات والارض وآدم را مرتبهٔ جمعيت ارزانى داشت

٣ يعنى ظهور صور عالم غيب وشهادت ونشأهٔ اولى واخرى كه عالم كبرى مى نامند همه ازان تجلى حب الهى پيدا آمد

٤ يعنى هم ازان دم متكون كشت عالم صغرى كه عبارت ازنشأت انسانيست كه منتخب است ازعالم كبراى كونى وكيانى اكرچه فى نفسه خود عالم كبرى انسانست للباقية بمرتبة الخلافة الالهيه وسعة قلبه لنزول الحق ووحيه وسلطان توحيده

الهی پرتو جمال کبریایی حقیقت محمدیه ده مشاهده ایتمکله مرآت حضرت وجمیع ارواح واشباح اندن ظاهر اولدیغیچون روح اعظم تسمیه اولنمشدر . پس بو اوصاف جمیله واخلاق جلیله ایله موصوف اولان اول منبع عالم وآدم وروح اعظم ومرآت نور اکرمی کندو ذات پاکنه مرآت قلوب تجلی واول آینهٔ مجلادن کندو کندویه عرض جمال ایلدکده اول جمال لایزالیدن عشق الهی غلبه ایدوب بحر محیط احدیت . ودریای قلزم واحدیت تموج ایلیوب . گنج ازلیسندن لآلیٔ لم یزلی نثار ایتمکله ارواح انبیا واولیا ومؤمنین اصفیا وفرشتکان اعالی ظهوره کلوب « انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون » فحوای شریفی اوزره نطق ذاتی ولسان قدرت ایله بی حروف ولفظ وصوت کن دیوامر ایتدکده جمیع ذرات جهان خروشه کلوب عرش وکرسی ولوح وقلم وارواح علویه وسفلیه . واشباح واجسام عنصریه وجواهر واعراض ومولدات وصنایع عجیبه ونقوش غریبه « ومن الاعلی الی الاسفل » جمله آفریده کتم عدمدن دشت وجوده کلوب . بعده آدم علیه السلام صورت انسانده اولان ختومك اولی ونشأت عنصریتده انبیانك اقدمی اولمغله حق سبحانه وتعالی حقیقة الحقایق اولان نور محمدیدن اکا امداد ایلیوب نبوت ظاهره‌یی اولاانده اظهار ایلدی . بعده اولادندن انبیانك هر بریسنده امر نبوت وشریعت مخصوصه اظهار ایدوب . هر بریسی اسماء کلیه مظهری ایکن امتلری اوزرینه حاکم اولان اسمانك ربوبیتلری حسبیله هر بری امتلرین دعوت ایدوب حقك معروف ومعبود اولمسی هر برامته اصل اولان اسمك حکمی موجبنجه مهتدی اولدیلر . بعده جمیع نبواتی واسماء کلیهٔ آلهیه‌یی جامع واسم اعظم صاحبی اولان سرور شاه نبوت برج آفتاب هویت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مبعوث اولوب « الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی » آیت کریمه سنك فحواسنجه امر دین ونبوت . وکلیت ایله ظهور معرفت رسالت پناهك وجود عنصریسی ایله کمال بولدی

﴿ نظم ﴾

نبوت را ظهور از آدم آمد * کمالش در وجود خاتم آمد

پس « كنت نبيا وآدم بين الماء والطين » حديث شريفى موجبنجه قبل از ايجاد آدم حضرت فخر عالم نبى اولوب جميع انبيا واوليايه ولايت مطلقه سندن امداد ايتدوكى كبى بعد ظهور وجود آدم دخى كذلك ولايت مطلقه ونبوت كليه سندن جميع انبيا وامتلرينه بحسب استعدادهم امداد ايدوب . حكم نبوت انكله ختم اولدى . وارتحال وانتقاللرندن صكره دخى كذلك احكام واسرار شريعت وانوار ولايت وتوحيدذاته متعلق اولان علم ودانشى ورثه وخلفاسنه امداد والقا ايتمكدن خالى اولميوب . الى الآن والى قيام الساعة وراثت ولايت مطلقهٔ عامهٔ محمديه مظهرى اولان ذات مكرمتدن زمان برآن خالى دكلدر

﴿ مثنوى ﴾

پس بهر دورى ولیى قائمست * تا قيامت آزمايش دائمست

پس امام حى وقايم آن وليست * خواه از نسل عمر خواه از عليست

مهدى وهادى ويست اى راه جو * هم نهان وهم نشسته پيش رو

واول وارث حقيقت كاليهٔ احديه اولان ذات شريفه . قطب دوران . وغوث اعظم . وواحد الزمان . تعبير ايدرلر . وامام على كرم الله وجهه دن صادر اولان « من لم يعرف امام زمانه ومات فقدمات ميتة جاهلية » قول شريفى اوزره روح انسانى وصول الى الله رتبه سنه نائل اولمق ايچون انسان كاملك طلبى طريق حق سالكلرينه واجب اولمغله لاجرم بو رساله يى سلك تحريره كشيده قيلوب (ثمرات الفؤاد . فى المبدأ والمعاد) ديو تسميه وبش باب وبر خاتمه اوزرينه اتمام قيلندى (باب اول) حضرت آدم عليه السلامك خلافتى واطوار منازل خلقت آدمى ومراتب نوع انسانى بياننده در وباب اول اوچ فصلى مشتملدر (باب ثانى) طلب حب اصلى وجلاى قلب وغوث وانسان كامل بياننده در اول دخى اوچ فصلى مشتملدر (باب ثالث) اهل سلوكك اقسام وروشلرى بياننده در اول دخى التى فصلى مشتملدر (باب رابع)

دنیادن ترهیب وطریق حقه ومرشد کامله ترغیب وفقرایه سوء ظندن اعراض . وارباب سلوکه توضیحی لازم بعض ارکان وشرائطی توصیه بیاننده در (باب خامس) نقشبندیه . وبیرامیه . وخلوتیه . ومولولیه . وکبرویه . وقادریه . عموما عنعنهٔ سلسله لری ابوبکر الصدیق وامام علی رضی الله عنهمادن حضرت فخر کائنات . علیه اکمل التحیاته . منتسب اولوب واول مناسبت ایله بعض ائمهٔ صحابه وتابعین ومناقب اولیا بیاننده در (خاتمه) روح حیوانی وروح انسانی واضافیدن بعض معارف بیاننده در . بوعبد ضعیف وناچیز کشف واطلاعده قصورنه معترف . وقلت بضاعت ایله اهلی قتنده متصف اولمغله ارباب دانش واصحاب بینشك کمال لطف وکرملرندن نیاز اولنورکه مطلع اولدقلری مواقع خلل . ومواضع زللی اصلاح ایله تشریفه ارزانی بیوروب . وصورت عیب جویدن تجنب بیورمغله «اولئك الذین هدی الله» زمره سیله محشور «واولئك هم اولو الالباب» فرقه سیله مذکور اوله لر «آمین بحرمة طه ویس

﴿ باب اولدن فصل اول ﴾

﴿ آدم علیه السلامك خلافتی بیاننده در ﴾

وقتا که الله تبارك وتعالی اول حب ازلی مقتضاسنجه جملهٔ ملائکه یی آدمك تخمیر طینت وتسویهٔ بنیه سنه «علی طریق القهر والتسخیر» مشغول قیلوب . اول فعلك حقیقتنه کندو علم کلی وارادت وقدرت اصلیسی ایله قیام کوستردی . وصورت برزخیت اولوهیت اولان مرتبهٔ اعتدال انسانینك تسویه سی اتمامنه ایرشدکده اول مزاج مسوایه «ونفخت فیه من روحی» فحواسنجه بلا واسطة نفخ روح ایلیوب . جامع حقایق الهی وکونی ایلدی . ومسند خلافتده اجلاس . وآینهٔ حضرت الوهیت . وصورت جناب ربوبیت ایلیوب بوصورت عنصریه یی صورت انسانیه یه مادهٔ واصل قیلدی . واول صورت عنصریه نك بعضیسنی مراد لعینه ایلدی انبیا ورسل علیهم السلام وکبار اولیا کبی وبعضیسنی دخی مراد لغیره قیلوب وانلرك بعضیسن

هر بر كاملك مزاج وصورتلرى تعيننده اسباب وشروط مثابه‌سنده قيلدى . آبا وامهات كبى وبعضيسى اوليا ومؤمنينك كيفيت مراتب ومقاماتنى تعميزنده آلات ومعاونات مثابه‌سنده اولوب بعضيسى دخى برعالمك ترتيب وتعميرينه مسخر اولديلر عوام الناس كبى « ومن حيث الحكمة الالهيه » بونلرك مقام كماله وصوللرى بونك اوزرينه مبنى وموقوفدر . وبوتفاوت مذكور « عند تعلق المحبة والعشق بالعلم ومافيه » برتفاوتك نوعيدر كه سرمايهٔ تعينات اسما وحقايق ايجاد عوالم وخلايق كه خمير مايه‌سى اولانه متعلقدر . پس آدم عليه السلام مستقر خلافتده مستقر اولوب شول اسماء الهيه كه حضرت آدمك ذات وحقيقتى انك جامعى در ظاهر وجود وباطن وباطن الباطن وسر السر اولان حقايق وشئونى جهتندن انى خبردار اتديلر . واول اسمايه كمال مضاهات ومشابهتدن خبر ويروب سنك صورت مختصرك جمله حقايق الهيه وكونيه‌يى مشتمله در ديو اعلام ايتديلر . وملائكه‌نك هر برى كندو علم وحقيقتلرى مظهر اولدوغى اسمادن غيرى اكرجزئى واكركلى بر اسمدن آگاه دكللردر . زيرا مقتضاى نشأت ملائكه بويله‌در . پس اى آدم كركدر كه سنى نشأت ملائكه‌يه مخصوصه اولان اسما ايله انلرك اوزرينه عرضه قيلم وملائكه‌نك حقايق ونشأت مظاهرى دوشن اسمايه وانلرك حقايقنك باطنى اولان اسماء اخره دخى سنك كمال جمعيتك اولوب . واول جمعيت بزم شئون كليه‌مزدن اولمغله سكا بعض اسماء وجودى دخى مختصه قيلدم كه جمله سندن خبر ويره‌سن ديو آدم عليه السلام بووجهله مأمور اوليجق نشأت ملائكه‌دن خارج اولان اسماء مذكوره‌نك خصائص ومظاهريله ملائكه اوزرينه عرض اولندقده لاجرم ملائكه اول اسمانك علمى طريقنى بيلميوب كندو مقتضاى نشأتلرى اولان زبان استعدادلريله ايتدكلرى تنزيه وتقديسده عجز وقصورلرينه وعلم حقده عدم كمال واحاطه‌لرينه معترف اولوب « سبحانك لاعلم لنا الا ما علمتنا » ديو آدم عليه السلامك حقيقت ونشأ سنك ظاهر وباطننه مخصوصه اولان اسمانك معرفتندن

عجز ایله اعتراف کوستردکلرنده « انبئهم باسمائهم » دیو امر اولنمغله آدم ملائکه یه بیلدکلری اسمادن خبر ویردکده « الم اقل لکم انی اعلم غیب السموات والارض واعلم ماتبدون وما کنتم تکتمون » خطابندن شربت تبکیت نوش ایدوب ابلیسدن ماعداسی « اسجدوا لآدم فسجدوا » حکمنجه کردن فراز لکدن شرمسار اولوب خشوع وخضوع ایله جبههٔ انقیادلرین زمین تسلیم واطاعته وضع ایتدیلر وآدمك کرامت وسعادت وفضیلت وجامعیتنی بیلوب وسریر خلافته علی وجه الاکملیة لیاقتن کوروب اقرار وشهادت ایتدیلر

﴿ کلشن راز ﴾

شعاع آفتاب از چارم افلاك * نکرد د منعکس جز برسر خاك
تو بودی عکس معبود ملائك * ازان کشتی تو مسجود ملائك
بود از هر تنی پیش تو جانی * وزو در بسته باتو ریسمانی
ازان کشتند امرت رامسخر * که جان هریکی در توست مضمر
تو مغز عالمی زان در میانی * بدان خودرا که تو جان جهانی
جهان وعقل وجان سرمایهٔ توست * زمین وآسمان از سایهٔ توست

پس آدم علیه السلام اصل صورت انسان اولدوغی کبی ابلیس علیه مایستحق دخی آتش وهوادن مرکب واصل صورت جن اولمشدر . فلهذا صورت آدمه نظر ایدوب نشأت عنصریه سنده آب وکلی غالب وترکیب جمعیتی کثافته مقرون کورمکله اکر علت اجتبا جمعیت ایسه بنده دخی جمعیت مقرردر خصوصا بنم نشأت وترکیبم آدمدن الطف واعلادر . پس بو تقدیرجه اعلانك ادنایه خضوعی قضیهٔ حکمتدن دوردر دیو استکبار ایدوب بو قیاس باطل ایله آدمك نشأت کامله سنه وکمال قابلیتنه وحقیقت مزاج وروحی آخر مراتب واعتدالاتك چاق وسطنده اولدوغنه جهل وپنداری سببی ایله « وان علیك لعنتی الی یوم الدین » عتابیله مطرود حضرتدن اولوب آوازهٔ طردی عالمه طولدی « نعوذ بالله من الجهل المبعد والحسبان المفرق » ومقابلهٔ نصده ابتدا قیاس ایلین ابلیس مرجوم اولمغله مولانا جلال الدین رومی مثنوی شریفده عبارهٔ لطیفه ایله بیان بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

اول آنکس که این قیاسکها نمود * پیش انوار خدا ابلیس بود
کفت نار از خاك بی شك بهتراست * من زنارم اوزخاك اكدراست
پس قیاس فرع براصلش کنیم * اوزظلمت ما زنور روشنیم
کفت حق نی بلکه لاانساب شد * زهدوتقوی فضل رامحراب شد
این نه میراث جهان فانیست * کبانسابش بیاپی جانی است
بلکه این میراثهای انبیاست * وارث این جانهای اتقیاست

﴿ فصل ثانی اطوار منازل خلقت آدمی بیاننده در ﴾

ارباب دانش اولان خلان صفایه معلوم اوله که عالم حس وشهادت تعیننده صور اشخاص انسانیدن هر بر صورت براسم وجودینك مددینه محتاج اولوب وحقیقت انسانینك هر بر مددی براسم كلی ویاجزئی ایله تربیت بولوب انسان اول اسمه مخصوص وعاقبت رجوعی اول اسمه متعلق اولور . پس اسماحیطه وکالده وکلیت وجزئیتده متفاوت الدرجات اولوب هر براسم ایچون هر برفلکده من حیث الکواکب والمنازل وغیرها برصورت وبرمظهر ثابتدر واسماء مذکوره بوعالم کون وفساد ده اول مظاهر ایله ظاهر اولوب لاجرم هر براسمك حضرتندن برمدد وبر صورت ومزاج انسانی تعیینی ایچون من حیث مظاهره متعین اولور . پس اکر اول اسم کلی اولورسه مطلقا برکامل مزاجی تعیننده توجه ایدوب اول مدد احدی السیر بلاتوقف وتعویق عناصر ومولداته وصورت غداده مادرو پدره ایرشوب منوال مشروح اوزره اول کامل مزاجن تعیین ایدر . اما اول جزئی اولورسه تعیین مزاج غیرکامل ایدوب . بوتقدیرجه اول تعینات وتشکلات فلك قمرمظاهرنده واسطهٔ تعویقات ایله مولدات وتعویقاته دوشر

﴿ کلشن راز ﴾

زحق باهر یکی حظی وقسمیست * معاد ومبدأ هریك زاسمیست
ازان اسمند موجودات قائم * بدان اسمندر تسبیح دائم

بمبدأ هر یکی زان مصدری شد * بوقت باز کشتن چون دری شد
ازان در کامد اول هم بدرشد * وکرچه درمعاش او دربدر شد
ازان دانستهٔ توجمله اسما * که هستی صورت عکس مسما
ظهور قدرت وعلم وارادت * بتست ای بندهٔ صاحب سعادت
سمیعی وبصیری حی وکویا * بقاداری نه ازخود لیك از انجا
زهی اول که عین آخر آمد * زهی باطن که عین ظاهر آمد
وکیفیات تعویقات اولدرکه چونکه براسم جزئی کندو مظهری جهتندن وضعیٔ فلکی واتصالیٔ کوکبی ایله اول مزاجك تعیین اقتضا ایلدکده اول اسمك اثری انجلین اولورکه صورت غدائیه ایله مرتبهٔ نباتیه ده اول نطفه متکون اولور واسم جزئیٔ آخر که انك حکمی بواسم ممدك مضادی اولوب انك هلاکین اقتضا ایلیه اول نبات فساد انجام اولوب کیرو مرتبهٔ معدنه عودت ایدر کذلك برتشکل واتصالیٔ آخره اول مددی تعیین ایدوب برحیوانده که اول مدد غدایی مرکوزدر متولد اولور کیرو تاثیرده بواسمك مخالفی اولان اول اسم آخر بروضع واتصال ایله انك منعن اقتضا ایدوب اول حیوان مرد اولوب مرتبهٔ نباته ویاحیوانه رجوع ایدر . تااتفهاق اول وقته دکین که اول اسم کندو مظهری حیثیتندن بی معارض ومخالف اول مزاجی تعیین ایده‌جك بر وضع واتصال ایله صورت غداده نطفه اولوب ورحم مادرده استقرار بولوب سالما صورت انسانیه ده ظاهر اولور

﴿ کلشن راز ﴾

بدان اول که تاچون کشت موجود * که تاانسان کامل کشت مولود
دراطوار جمادی کشت پیدا * پس ازروح اضافی کشت دانا
پس آنکه جنبشی کرد او زقدرت * پس ازوی شد زحق صاحب ارادت
و بو تعویقاتدن هر برنوع اول سر وجودی یه برقید مستلزم و بروضع ناملایم ومستدعیٔ حجاب مظلمدر ومطلوب کمالیله تحققی مانعدر . پس اول تحقق کمال مطلوب اوصاف کمالیه ایله کندو اصل

منشائنه رجوع وكمالات اسما ايله تماما ظهور در . وجمله هوا
وميول طبيعى . وآمال واماينيدن انحرافات معنوى وملابست شهوات
ولذات جسمانى ومتابعت تسويلات نفسانى وشيطانى . وتشوق ملاذ
دنيوى . وتجنب محابّ اخروى . وانواع تعلقات لذات وهمى
وجاه وحشمت وتصرف وتمكن وتعشق اموال واملاك ناپايدار وصورت
حقد وحسد واخلاق ذميمه ايله ظهور وانواع علوم بى طائل .
وظنون وتخيلات بى حاصل . وعقايد غير مطابق . وحرف
وصنايع نالايق . الى غير ذلك عموما تعويقات مزبوره نك احكام
وآثارندن اولوب حجب وقيود مزبوره نك هر برى مهلك ومهالك
. واول سر وجودى وانك اصلى ميانده مابه الامتيازلر در وجمله
كمالاته سرمايۀ تحقق اولان انكيزش حب عشقه هر برى مانع قوى
وحائل عظيمدر . وقيود مزبوره دن هر برنوع تعويقات مزبوره دن
برنوعه متعلقدر وبعض اوليا دون البعض مزيد مجاهدات
ورياضات وقلت وكثرت ضعف وشدتده متفاوت اولملرى احكام
تعويقات مزبوره نك فسحنه مترتبدر

﴿ كلشن راز ﴾

بعادت حالها باخوى كردد * بمدت ميوها خوش بوى كردد

اماعود ده تقرير اولنان تفصيلاتدن مراد مذهب اهل تناسخ دكلدر
مقصود بروز وظهورى بياندر

﴿ كلشن راز ﴾

تناسخ ٢ نبود اين ازروى معنى * ظهور آيتست درعين تجلى

زيرا تناسخ مودودى جمله انبيا واوليانك مردودى و حكماء
فلسفه دن بعضنك اوهام وخيالاتيدر . عمر بن الفارض قدس سره
قصيدۀ تائيه سنده بيورر لركه ﴿ نظم ﴾

ومن قائل بالنسخ والمسخ واقع * به ابرأ وكن عما يراه بعزلة
ودعه ودعوى الفسخ فارسخ واقع * به ابدا لو صح فى كل دورة

ومولانا جلال الدين رومى بو محلى مثنوى شريفنده بيان بيورر لر

٢ يعنى حركت
دورى كه در تجليات
الهى بوهم تودر
مى آيد از تمثيل
تناسخ مشمار چراكه
در شؤن وتجليات
الهى عود وتكرار
مطلقا متصور
نيست . واين
تجددات كه تو مكرر
كمان مى برى همه
فى انفسها كمالات
لايقه اند كه نو نو
ازشؤن الهى
بظهور مى آيد
چراكه دوام ظهور
ذات واحده البته
بحسب آثار شؤن
ذاتيۀ او خواهد
بود كه بحسب اسما
وصفات ذاتيۀ او
ازو ظاهر ميشود
پس عموم اين
تجددات وتطورات
متناسبه ومتباينه
دلائل وعلامات
دوام وحدت ذات
الهى باشند بمقتضاء
اسمائه الحسنى
وصفاته العليا

﴿ نظم ﴾

آمده اوّل باقلیم جماد * وزجمادی درنباتی اوفتاد
سالها اندر نباتی عمر کرد * وزجمادی یاد ناورد از نبرد
وزنباتی چون بحیوانی فتاد * نامدش حال نباتی هیچ یاد
جز همان میلی که دارد سوی آن * خاصه در وقت بهار وضیمران
بازاز حیوان سوی انسانیش * میکشد آن خالقی که دانیش
همچنین اقلیم تا اقلیم رفت * تاشدا کنون عاقل ودانا و رفت
تارهد زین عقل وپر حرص وطلب * صدهزاران عقل بیند بو العجب
کرچه خفته کشت وشد ناسی زپیش * کی کذارندش دران نسیان خویش
بازاز آنش چون به بیداری کشند * که کنند برحالت خودریش خند
همچنان دنیاکه حلم نائمست * خفته پندارد که این خود دائمست
تابر آید ناکهان صبح اجل * وارهد ازظلمت ظن ودغل
هرچه تو درخواب بینی نیك وبد * روز محشر یك بیك پیدا شود
آنچه کردی اندرین خواب جهان * کرددت هنکام بیداری عیان
تا نپنداری که این بد کردنیست * اندرین خواب ترا تعبیر نیست
ای دریده پوستین یوسفان * کرك برخیزی ازان خواب کران
کشته آکه یك بیك خوهای تو * می درانند از غضب اعضای تو
چون نخسپند بعدمرکت درقصاص * تو مکوکه مردم ویابم خلاص
ودخی « المرء یحشر مع من احب • والنوم اخ الموت • الناس نیام
فاذاماتوا انتبهوا « وتموتون کما تعیشون وتحشرون کما تموتون »
احادیث شریفه لری بومعنایه اشارتدر ﴿ نظم ﴾
بونده هرنه تخم اکرسك خیر وشر * انده صورت بغلیوسر ای پسر
وارایسه عقلك شو تخمی اکه کور * کم کوره سن اوبخوده غلمان وحور
قولك وفعلك دورش کم خوب اوله * تاکه واروب کوردکك مرغوب اوله
غافل اولمه شهرکی دشمن آلور * جانك اول مؤذی صفتلرله قالور
قورتولودوش کم کوررسك ناکهان * اینجیدرسنی یاارسلان یایلان
هرنه دورلو نسنه اینجیدرسنی * هب کناهکدن قوپار بلکل آنی

هر كناهك اكله برمؤذی اولور * اویودیغك وقت قاتوكه كلور
پس مجالك اولمسه دفع ايتمكه * ياخود اولديروب يولكه كتمكه
تائب اولسك اولدر ردك بیكمان * یاكه كورمزدك اوصورتدن نشان
اول كناهه توبه وترك ايله وار * یوخسه قالدك كورد ككله خوار وزار
كر ايكی عالمده استرسك نجات * توبه قيل ايامه چون يوقدر ثبات
توبه قيل ياد ايت پريشان اولديغك * اصی ايتمزصوك پشيمان اولديغك
كل وجودك ملكی الدن جيقمدين * دور ايام اول حصاری يقمدين
اجتناب ايله مناهيدن زمان * تيز يكرار ايرر اجل ای نوجوان

❊ فصل ثالث انسان اوچ نوعی مشتمل اولدوغی بيانده در ❊

پس معلوم اوله كه انسان عموما اوچ قسم اوزرينه در « كما قال عليه السلام الناس علی ثلثة اقسام قسم يشبهون البهايم وقسم يشبهون الملائكة وقسم يشبهون الانبياء » برقسمی اصحاب شمالدر « يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الآخرة هم غافلون » وقال تعالی « ومن كان يريد حرث الدنيا نؤته منها وماله فی الآخرة من نصيب » الآيه بوقسمك جل همتلری حيات دنيانك ظاهريدر ومراتب اخرويه يه متوجه اولميوب قلبلری غلاف ايچنده در * ومتاع اصليلری دنيادن غيری دكلدر كما قال الله تعالی « زين للناس حب الشهوات من النساء والبنين والقناطير المقنطرة من الذهب والفضة والخيل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحيوة الدنيا » آيت كريمه سنك مضمون شريفی اوزره متاع دنيايه تعشق ايله محاب اخرويه دن قلبلری مختوم ومحروم اولوب اصحاب شمال ايله قيد اولنورلر « اللهم ياهادی خذنا من كل شئ اليك واجعنابك عليك » وبرقسمی اصحاب يميندر انلرك جل همتلری متاع آخرت ودرجات جنت اولوب متاع دنيويه يه سعی وكوششلری علی قدر الكفايه در بوقسم اصحاب جنت اولان مؤمنين در « اللهم ادخلنا بهم دار السلام » وبرقسمی دخی مقربون دركه « الدنيا حرام علی اهل الآخرة والآخرة حرام علی اهل الدنيا وهما حرامان علی اهل الله تعالی » حديث شريفی

نخواسنجه زمرهٔ مز بوره متاع حيات دنياودرجات اخرايى نفسلرينه حرام قلمشلردر . زيرا انلرك قلوبى مراياى الهيه ومجالىٔ تجليات ربانيه اولوب شهود وايقان وكشف وعيان وذوق ووجدان صاحبلريدر صوردنيويه واخرويه كثرتنك شهوديله مشاهدهٔ وحدة جمالدن محتجب دكلدر . وبوطائفهٔ عليه نك خدمتلرى امر حقله عباد اللهى وحدة حقه ارشاد واصلاح . وجل همتلرى علايق دنيويه وعوايق اخرويه دن قلوب طالبينى تخليه ايله هدايت وافلاح . دركا، عزتدن عبده موجبهٔ بعد اولان امور دنيويه نك حصوليچون همت ايتمزلر . ومحبت جمال وحدة حقدن احتجابنى ايجاب ايلين مراتب اخرويه يه وصول ايچون توجه ايتمزلر . زيرا بونلره خدمت عباد بيننده اولان حجب وموانعى رفعدر نه آنكه حجبى تكثير اوله . حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلمدن ورودى روايت اولنان بوحديث شفاى صدر دركه بيوريلور « من ركن الى الدنيا ومال اليها احرقه الله بنار جهنم فصار رمادا تذروه الرياح ومن ركن الى العقبى ومال اليها احرقه الله بنار الآخرة فصار ذهبا ينتفع به ومن ركن الى الله ومال اليه احرقه الله بنوره فصا جوهرا لاقيمة له » وارباب حقيقت بيورمشلردر كه « المسافرون ثلثة اصناف صنف يسافر فى الدنيا رأس ماله الدنيا وربحه المعصية والندامة . وصنف يسافر فى الآخرة رأس ماله الطاعة والعبادة وربحه الجنة . وصنف يسافر فى الله رأس ماله المعرفة وربحه لقاء الله تعالى . وقال عليه السلام « الزهد فى الدنيا يريح البدن . والزهد عن الآخرة يريح القلب . والاقبال على الله يريح الروح » صدق رسول الله

(كلشن راز)

اكرمردى ٢برون آى ونظر كن * كه هرچه ايد به پيشت زان كذر كن
مياسا روزوشب اندر مراحل * مشو موقوف همراه ور واحل
خليل٣ آسا برو حق راطلب كن * شبى راروز وروزرا بشب كن
ستاره باماه وخورشيد اكبر * بود حس خيال وعقل انور

٢ يعنى از بقعهٔ امكان ولوازم آن قدم فراتر نه وازسر اعتبار واستبصار نظر بر صنايع نا متناهىٔ الهى انداز وآثار واوصاف واسماء نامحصورهٔ الهى درصفايح عموم مظاهر ومجالى مشاهده كن ولى ملازم طورى ومقيد عقدى مباش وحصر وانتها در تجليات الهى خيال مبند وهرچه پيشت آيد عبرت كرفته ازو عبور كن

٣ دوستانه شبى راكه مقام جهل استبروز كه مقام علمست بدل كن وروزرا كه علمست بشب كن يعنى ازبراى ناقصان تنزل فرمايده

بکر دان زین همه‌ای راه‌روروی * همیشه لا احب الآفلین کوی
ویاچو موسئ عمران درین راه * بروتا بشنوی انی انا الله
تراتا پیش کوه هست باقیست * صدای لفظ ارنی پس ترانیست ٢
حقیقت کهر باذات توکا، است * اکرکوه تو بی نبودچه راهست
تجلی کر رسد برکوه هستی * شود چون خاك ره هستی زپستی
کدایی کردد ازیك جذبه شاهی * بیك لحظه دهد کوهی وکاهی
برواندرپی خواجه باسری ٣ * تفرج کن همه آیات کبری
برون آازسرای امهانی * بکو مطلق حدیث من رأنی
کذاری کن زکاف ٤ کنج کونین * نشین برقاف قرب قاب قوسین ٨
دهد حق مرترا هرانچه خواهی * نمایندت همه اشیا کماهی
وحق سبحانه وتعالی بوطائفه‌یی صور دنیویه‌ده عوامدن واعمال صالحه صورتنده خواصدن حفظ ایدوب وبوشیئك تصرفنده عجزی اولمیان رجال ابدالدن دخی سترایلدی . اصحاب مقاماتك بعضندن کرامت صادراولسه ارباب کمال اتیاننده صورت عجزایله ظاهر ومحض عبودیتله محتجب اولور وخلقك کندولره مراجعتندن محفوظ اولور « اولیایی تحت قبابی لایعرفهم غیری . اولیاء الله عرائس الله ولایری العرائس الاالمحرمون » لکن بوطائفه‌نك علوقدرینه‌واقف ومکانت علیاسنده مستشرف اولان ارباب بصیرت صورت ظاهره‌یه نظر ایتمیوب بوفرقهٔ جلیله عجز وحیرت یوزندن هرقنغی وجهله ظاهراولورسه قلبلری مشکاتنده متجلی اولان نوره ومرایاسنده اولان ظهوره نظر ایدوب انلرایله صحبت واستیناس وانوار معرفتندن اقتباس ایدرلر « طوبی لمن آمن بهم وان لم یرهم » سحاب افاضهٔ کوهربار . ودردریای مواج اسرار . پیروعزیزم قدس الله روحه . ونورالله قبره بیورمشلردرکه بوعالمك دوری ایکی چرخ معنوی اوزرینه‌در . بریسی یمینه وبریسی شماله دائردر . یمینه دور ایدن چرخ مشرقدر یعنی جمال وشماله دور ایدن چرخ مغربدر یعنی جلال پس چرخ مشرق محل نورتجلی وچرخ مغرب محل اسم جلالدر

٢ جواب لفظ ارنی لن ترانیست (نسخه)
٣ یعنی درپی رسول علیه السلام برو
٤ کاف عبارت ازعالم جسمانیست ونون عبارت ازعالم روحانی میکوید که بکذر یعنی محبوس مضیق نشأتین مباش هرکاه که چنین کردهٔ درمقام جمعیت سکون یابی که‌مکان قاب قوسین او ادنی
٨ یعنی چون ازین وحشت آباد عالم تکون خلاص یابی وبعالم لاهوت بمقام جمع رسیدی خلیفهٔ حق شدی

وجمله اشیا بو ایکی برجك مظهریدر . پس ایمدی مشرق برجنه دوشن اصحاب یمین درکه حقیقت محمدیه ووراثت احمدیه مظهری اولان مرشد کامله ایریشوب فیض حقه وصول ایله ماسوی اللهدن تصفیهٔ قلب وتزکیهٔ نفس ایدوب مقتضای بشریه‌دن فانی وتجلیات الهی ایله نورانی وروحانی اوله . پس فرقهٔ ناجیهٔ واحده بونلرك اوصافیدر وبونلرك حیات ومماتی وجمله نصیبلری اللهك تقدیری وملائکه وساطتیله مشرق برجندن فیض اولنور . اما برج مغرب جلاله مظهر دوشن انلردرکه جهل جبلی وعناد اصلی دائره سنده ظلمات جسمانیه وکدورات نفسانیه ایله آلوده وکفر وضلالت ایچنده افسرده اولوب آفتاب عالم تابدن بی بهره اولان خفاش بی بصیرت کبی بونلر دخی عالم نورانی ومقام روحانیدن محروم اولانلردر . بونلرك دخی حیات ومماتی وجمله نصیبلری تقدیر خدا ووساطت ملائکه ایله برج مغربدن افاضه اولنور . وزمرهٔ مزبورهٔ شمالیه ظلمات نفس وطبیعتده مکین اولدقلر یچون چرخ مغربده قهر وجلاله کرفتار اولوب اسفل سافلینه رد اولنورلر . وشونلرکه شریعت محمدی وسنت احمدی‌یه متابعت ایدوب ومرشد کامله واصل اوله‌لر ظلمات نفس وکدورات طبیعت حجابنی مرشد تربیه سنده رفع ایدوب عالم نوره واصل وقهر جلالدن خلاص اولورلر . واسم جمالك وبرج مشرقك حکمنه داخل اولوب عالم علوه عروج ایدرلر وآیت کریمهٔ « انهم ملاقوا ربهم وانهم الیه راجعون » حسبنجه وصول الی الله مرجعنه رجعت ایدوب روحك وطن اصلی سنه نائل اولورلر « حب الوطن من الایمان » حدیث شریفی بومعنایه اشارتدر وحضرت مولانا بوبابده صادر اولان حدیث شریفی مثنویده شرح بیوروب درر وجواهر نثار ایدرلر

﴿ مثنوی ﴾

درحدیث آمد که یزدان مجید * خلق عالم راسه کونه آفرید
یك کره راجمله عقل وعلم وجود * از فرشته ست ونداند جز سجود

نیست اندر عنصرش حرص وهوا * نور مطلق زنده از عشق خدا
یك کروه دیکر از دانش تهی * همچو حیوان ازعلف در فربهی
او نبیند جز که اصطبل و علف * از شقاوت غافلست و از ترف
این سوم هست آدمی زا دو بشر * نیم او زافرشته و نیمش خر
نیم خر خود مائل سفلی بود * نیم دیکر مائل علوی بود
آن دو قوم آسوده از جنك وحراب * وین بشر با دو مخالف در عذاب
وین بشر هم زامتحان قسمت شدند * آدمی شکلند وسه امت شدند
یك کره مستغرق مطلق شدست * همچو عیسی باملك ملحق شدست
نقش آدم لیك معنی جبرئیل * رست از خشم وهوا وقال وقیل
از ریاضت رسته وززهد وجهاد * کوییا از آدمی اوخود نزاد
قسم دیکر باخران ملحق شدند * خشم محض وشهوت مطلق شدند
وصف جبریلی درایشان بود ورفت * تنك بود آن خانه وآن وصف زفت
مرده کردد جان کو بیجان شود * خرشود چون جان او بی آن شود
زانکه جانی کان ندارد هست پست * این سخن حقست وصوفی کفته است
او زحیوانها فزونتر جان کند * درجهان تاریك کاریها کند
پس ایمدی

﴿ نظم ﴾

اشاراتنا شتی وحسنك واحد * وكل الى ذاك الجمال يشير
فحواسنجه کشف وعیان وذوق و وجدان صاحبلرینك کفتار بلاغت آثارلرنده اختلاف وجدل اولمز

﴿ نظم ﴾

حد یننده بولارك یوق جدل هیچ * بناسنده بولارك یوق خلل هیچ
بولرده نه او کمك وار نه دعوی * بولارك صورتیدر جمله معنی
ولکن

﴿ نظم ﴾

* آب حیوان خوان مخوان این را سخن *
* روح نو بین درتن حرف کهن *
مضمونی اوزره الفاظ وعباراتده هر بری تغیر شکل ایدوب زمانلرنده

موجود اولان طالبلرك فهمنه افاده ایده‌جك مرتبه استعداد لرنجه بیان یوروب « کلم الناس علی قدر عقولهم » حدیث شریفی ایله عامل اولولرر

نظم

این رسولان ضمیر رازکو * مستمع خواهند اسر افیل خو
نخوتی دارند وکبری چون شهان * بندکی خواهند ازان اهل جهان
کی رسانند آن امانت را بتو * تانباشی پیش شان راکع دوتو

پس سن دخی اکا کوره متیقظ اولوب وکندوکی تجسس ایلیوب قنغی زمره وقنغی فرقه دن ایدوکك بیلوب اکا کوره روی نیازی درکاه بی نیازه قویوب کوزکدن یاش یرینه قان دوکوب آتش آه درونله نالان و پویان اولوب « اهدنا الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم ولا الضالین » آمین دیوب اولیا کوکلندن حقه موصل اولان صراط قویمی دیلیه سن که « اجیب دعوة الداع اذا دعان فلیستجیبوالی » خطابنی سمع جانك کوش ایدوب مسعود ومظفر اوله سن والابطالت ایله اولماز کریه وزاری استر

بیت

نه ذرای شه بوناز یله لطافت دلربالقلر *
* نیاز استرسك عاشقدن سکا یلوازی یلواری

مثنوی

* زاری وکریه قوی سرمایه است *
* رحمت کلی قویتر دایه است *
* تانکرید ابر کی خندد چمن *
* تانکرید طفل کی جوشد لبن *
* طفل یکروزه همی داند طریق *
* که بکریم تا رسد دایه شفیق *
* تو نمی دانی که دایهٔ دایکان *
* کم دهد بی کریه شیر او رایکان *

* رحمتم موقوف آن خوش کریه هاست *

* چون کریست از بحر رحمت موج خاست *

ماه وخورشید جهان ونجوم آسمان وجمله موجودات واکوان

﴿ بيت ﴾

* ابروبادومه وخورشيد وفلك دركارند *

* تاتونانى بكف آرى و بغفلت نخورى *

مفهومنجه سیرودوران قلدقلری مرتبهٔ انسانیه ده بولنوب کمال معرفت حقه واصل اولمغیچون در . پس ایمدی خواب غفلتدن اویانوب طالب معرفة الله وراغب محبة الله اوله سن

﴿ نظم ﴾

بونعمتلر همان احسان ایچوندر * همان برصورت انسان ایچوندر
اوصورت مخفی اولمق اجلی ایچون * یراتدی بونجه صورت فرد بیچون

﴿ باب ثانی طلب حب اصلی وجلای قلب وغوث وانسان کامل بیاننده در ﴾

﴿ فصل اول حب اصلی وجلای قلب بیاننده در ﴾

کتاب کریم سبحانی وخطاب عظیم صمدانی ده تبشیر بیوریلان آیات کریمه « يحبهم ويحبونه » قیدی « واذاسئلك عبادى عنى فانى قريب اجيب دعوة الداع اذادعان » وعدی «والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا » عهدی وحدیث شریف قدسیٔ « ماوسعنى ارضى ولاسمائى ولكن يسعنى قلب عبدى المؤمن التقى النقى الورع » تخصیصنك تشریفی فحواسنجه محبة الله ایله قلبی مجلا ولوث ودنس بشریه دن پاك ومصفا اولمغه طالب عشاقه پوشیده اولمیه که مقام محبت جمله مقاماتك اعلی واساسی اولوب حب الهی جمیع مقاماتده ساری وجمله موجوداتك ظهورنه بادیدر

﴿ مثنوی ﴾

دورکردونها زموج عشق دان * کرنبودی عشق بفسردی جهان

پس هرمقام وحال که محبة الله دن اول واقع اوله محبت اللهه وصول ایچوندر وبعد وقوع المحبه اولان هر حال ومقام کیرومحبة اللهدن

مستفاد در . زیرا مقام محبت مبدأ موجودات ومصدر مصنوعات حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاته اعطا اولنوب علواً وسفلا خلایقك کلیسی آنك حقیقتندن متفرعه اولمشدر . وحضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم صورت حب آلهی اولدوغیچون حق سبحانه وتعالی « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله » فرمانیله کندو محبتنی اتباع رسول الثقلینه تعلیق ایلمشدر . پس ایمدی

﴿ مثنوی ﴾

درطلب زن دائما توهر دو دست * که طلب در راه نیکو رهبراست

مقتضاسنجه سن دخی طالب محبوب لم یزلی وراغب وصال ازلی ایسك

﴿ مثنوی ﴾

چون طلب کردی بجد آید نظر * جد خطا نکند چنین آمد خبر

ابلاغنی کوش هوش ایله قبول ایدوب محبة اللهه تشبث ایله زیرا « کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف » مفهومنجه ظهور حب الهی ایله اولدوغی کبی وصول دخی حب الهی ایله در . حتی سید الطائفه جنید قدس سره یه نهایت سلوکدن « وما النهایة » دیوب سؤال اولندقده « هی الرجوع الی البدایة » دیو بیو رمشلر ولکن دکمه برکوکلده محبة الله اولمیوب حقیقتده انسان اطلاقی همان اول قلبدن عبارتدر

﴿ مثنوی ﴾

ای برادر توهمان اندیشهٔ * مابقی تو استخوان وریشهٔ

کر کلست اندیشهٔ توکلشنی * ور بود خاری توهیمهٔ کلخنی

﴿ ترجمه ﴾

ای برادر برفکرسن سن همان * ارتوغکدر کمو کیله آت وقان

کل اولورسه فکرك اولدك کلستان * خار اولورسه برحطبسن اودهیان

ایمدی کوکلنده محبة الله اولمین هوای نفسی عشق ظنی ایله بن دخی عارف بالله وواصل محبة اللهم دیو کندوسنی ارباب قلوبدن عد ایلین اشخاصك مدعاسی لغو اولوب عشق ومحبتدن خالی مضغهٔ مکدره یه

قلب اطلاقی بی معنی اولمغله کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا مثنوی شریفده بیوردلر که

﴿ مثنوی ﴾

آن دلی کو عاشق مالست وجاه * یاز بون این کل وآب سیاه
یاخیالاتی که درظلمات او * میپرستدشان برای کفت وکو
دل نباشد غیر آن دریای نور * دل نظرگاه خداوانگاه کور

پس ای مؤمن مقبل وای سالك قابل اگر « یاایها الذین امنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون » خطابنده اولان امر الهی یه امتثال وعالم فانیدن خلاصه اشتغال ایدوب عالم بقا ووحدته تحریك پروبال ایدرسك بوعالم کثرت ظلمانی یه کوکل ویرمکدن اتقا ایدوب چاه طبیعتدن خلاص اولمغیچون ولی کامل ومرشد مکملدن بروسیله ابتغا ایله که مشکوة ولایت محمدیه مظهر بننده قائم وصورت کاملهٔ انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبهٔ « او ادنی » دن مقام قرب « قاب قوسین » ه مبعوث اوله بووجهله موصوف اولان اول وارث کامل حقیقت محمدی یی مرشد اتخاذ ایدوب سندخی مجلای حق اولمغه لایق برقلب صاف اله کتور . وآب وکل فکرنده بولانمش مضغهٔ مکدره یی قلب قیاس ایتمه زیرا دریای نور اولان کوکل عوامده دکل دکه برخواصده دخی اولمزانجق برده اولور اول قنده در قنده بیل یعنی ارایوبن بول دیو بیوردلر

﴿ مثنوی ﴾

نی دل اندر صدهزاران خاص وعام * دریکی باشد کدام است آن کدام

بوتقدیرجه علی وجه الاکملیه وارث عامهٔ ولایت محمدیه اولان قطب الاقطابدر که جمیع قلوبه نور محبت الهی انك اعطاسندن بخش اولور . واول برشمس حقیقتدر که انده ودیعه اولان نور محبة اللهدن جمیع عالم مقتبس اولسه ذره قدر نقصان پذیر اولماز وزجاجه مشابه سنده اولان ابدان مردان خدا متلاشی اولسه اول نور مقتبس اصل اولان دریای نوره ملحق اولدقده برقطره ارتمز . زیرا انفصال

بوقدر که اکسله وخارجدن متصل بوقدر که زیاده اوله ونفحات الانسده مسطوردر که ابوالحسن نجار قدس سره « لاتطلع الشمس الاباذنی » دیو بو مقامدن خبر ویرمشدر یعنی شمس حقیقت محمدیه‌نك قلوبده طلعتی بنم اذنمله اولور دیمکدر . اکرچه زمان واحدده افراد تعبیر اولنان نیجه آحاد کمل بولنوب حال قطبك تحت تصرفنده دخی دکللر ایسه قبل تحصیل الفناء والفردیة ابتداء سلوکده زماننده موجود اولان قطبدن بیعت ویاخود جانب غوثدن ارشاد ایله مأمور اولان برکاملك دامننه تشبث ایتمکله تحصیل فناوفردیت ایتمشدر . پس اویسی اطلاق اولنسان کملینه‌نه دیرسن دیو سؤال اولنورسه جواب بودر که فیاضده بخل یوقدر اولدخی من حیث لایشعر قطبك تربیه سی ویااقطاب سالفه دن بریسنك روحانیتندن تربیه ایله اولور ابوالحسن خرقانی بایزید بسطامی حضرتلرینك روحندن تربیه بولدیغی کبی بوتقدیرجه ظاهرا وباطنا اولا وبالذات هرکسك غوث اعظمدن حاجتی واردر ولئن سلم بواسطة اولدیغی تقدیرجه دخی نورمحبة اللهی مشکات محمدیه‌دن اقتباس ایلین ارباب قلوب اولا وآخرا نیجه کمسنه اولمق ظاهر ایکن دریکی باشد قیدی نیجه موافق اولور دیو سؤال اولنورسه

﴿ بیت ﴾

وما الوجه الاواحد غیر انه * اذا انت اعددت المرایا تعددا

موجبنجه جواب ویریلور که اعتبار حجب وتفرقه‌دن واختلافدن خلاص اولوب تجلی وحدت ذات مطلقه ایله مزکی اولان قلبه‌در یوخسه تعدد کثرات واشخاص وصوره دکلدر

﴿ مثنوی ﴾

* تفرقه در روح حیوانی بود *
* نفس واحد روح انسانی بود *
* چونکه حق رش علیهم نوره *
* مفترق هرکز نکردد نوراو *

* کرهزاراننديك کس بيش نيست *

* چون خيالاتی عدد انديش نيست *

بيت

* تموج ايلين دريايه باق موجينه الدائمه *

* كونش تابنده چون شبنم بيلورسنكم اولورزائل *

ايمدی نسق مزبور اوزره جميع انبيا واوليا عشق الهی دريای نامتناهيسنك امواجی اولوب وحدت ذات مطلقه ده مستغرق اولمشلردر • وحق سبحانه وتعالی كلام مجيدنده بيوردیغی « الله نور السموات والارض مثل نوره كمشكوة فيها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة كانها كوكب دری يوقد من شجرة مباركة زيتونة لاشرقية ولاغربية » آيت كريمه سنده اولان اشارت اوزره عشاق آلهی قناديل قلبی مشكوة نور محمديه ووراثت ولايت احمديه دن اشعال ايتدكلرنده

مثنوی

عشق آن شعله است كوچون برفروخت * هرچه جز معشوق باقی جمله سوخت

بيتی لسان حال وزبان مقاللرينه جاری اولوب پرتو آتش عشق يزدان وجذبهٔ رحمان ايله قيد انانيت واثنينيتدن نجات بولوب فنای محض مطلق اولدقلرنده

مثنوی

مؤمنان معدود ليك ايمان يكی * جسمشان معدود ليكن جان يكی
چون از ايشان مجتمع بينی دويار * هم يكی باشند وهم ششصد هزار
برمثال موجها اعداد شان * در عدد آورده باشد باد شان
مفترق شد آفتاب جانها * در درون روزن ابدانها
چون نظر درقرص داری خود يكيست * وانكه شد محجوب ابدان درشكيست

مفهومی اوزره جمله سنك جانی بر وجسملری بدن واحدك اعضا وقواسی مثابه سنده اولوب متحد اولورلر • اسدالله الغالب علی بن ابی طالب كرم الله وجهه شاننده حضرت فخر عالم صلی الله عليه

وسلم « لحمك لحمی جسمك جسمی » بيوردوغی اتحاد مز بوری مبيندر

﴿ لمؤلفه ﴾

* قدك طوباء جنتدر خرامان يارسول الله *
* جبينك نورقدرتدر درخشان يارسول الله *
* كوزك هاء هويتدر قاشك نون والقلم حقا *
* نولا يس اوقنورسه اودندان يارسول الله *
* يوزكدروالضحی ظاهر صاچك والليل اذا يغشی *
* مژكده رمز طه اولدی پنهان يارسول الله *
* دهانك ميم رحماندر كلامك محيی الموتی *
* سنكله زنده در تنلرده هرجان يارسول الله *
* علومه كرسيدر صدرك فؤادك عرش رحماندر *
* كتوردك امته فرقانی برهان يارسول الله *
* سنك نوركله جمله انبيا بدرمنير اولدی *
* اوزك شمس رسالتدر زهی شان يارسول الله *
* قدومك رحمت حقدر ظهورك نورمطلقدر *
* محقق دعوتكدر فضل رحمان يارسول الله *
* ديدك چون من رآنی قد رأی الحق بو مبيندر *
* سنی كورن كوررحقی نمايان يارسول الله *
* وجودك امته جاندر عناصر چار ياركدر *
* كه انلردر بنای دينه اركان يارسول الله *
* ابوبكر وعمر عثمان عليدر افضل اصحاب *
* كه بولمشلر سنكله عز وعنوان يارسول الله *
* لدنی علمنه سن شهر وبابيدر علی آنك *
* واران اول بابه اولدی كامل انسان يارسول الله *
* علی نهر معارفدر كه جمله اولياء الله *
* مسلسل چشمه لر اولدی فراوان رسول الله *

* قوای جسم دین اولدی صحابی هر بری بشقه *
* سن اولدك فیض حقله جان جانان یارسول الله *
* حسین ایله حسن عشقینه لطفکدن سبیل ایله *
* ایچـه لم تاقانجه آب حیوان یارسول الله *
* بوعاشق امتکد ندر سکا اقرار ایدر دائم *
* قپوکده بر کدادر ایله احسان یارسول الله *

فصل ثانی واحد الزمان وغوث اعظم وکیفیت طلب انسان کامل بیانندهدر

قلب سلیم وطبع مستقیم اوزره اولان اخوانه معلوم اوله که الله سبحانه وتعالی غیب هویتنده مستکن اولان کمالنك جمالنی اظهار ایچون « لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم » فحواسنجه نوع انسانی احسن تقویم اوزره خلق « ثم رددناه اسفل سافلین » دیو عالم طبیعته رد بعده « الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون » دیو اول چاه اسفلدن اخراج واجرنا محدوده وصولی ایمان ایله عمل صالحه شرط ایتدی ٠ ایمدی چاه طبیعتدن نجاته مستعد اولان انسانه لازمدر که غیر محدود اولان محبة الالهیه طالب ووحدت حقه مؤمن اولوب قبول حقه صالحه اعمال اتیانندن صکره آنك خلقیتنه ارادت حقك تعلقی موجب اولان شیئه که معرفة الله وجلای کلیدرا کا توجه ایلیه زیرا عبدك سعادتی آندهدر ٠ وجلاء واستجلا میسر اولمز الا کمال انسانی ایله وکمال انسانی دخی میسر اولمز الا مرتبهٔ انسان کامل اولان حضرت واحدیت ومرتبهٔ قاب قوسینه وصول ایله اولور ٠ وحضرت واحدیت وکمال انسانی‌یه دخی وصول ممکن اولمز الا بیت الله اولان قلب مؤمنی ماء طهور توجه واخلاص ایله غسل ایدوب علایق کونیه وعوایق تکوینیه دن مجلا ومن کل الوجوه حضرت وحدته مجلا ایدوب وماسوایه نظر والتفات ایتمیوب الله تبارك وتعالی‌یه اعتماد واعتصام وتحت احکام الهیه ده انقیاد واستسلام ایله اولور کما قال تعالی « ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم » وکما قال تعالی « ومن احسن دینا ممن اسلم وجهه لله

وهو محسن واتبع ملة ابراهيم حنيفا » وصراط قويم توحيددر وجميع انبيانك دینی واحددر زیرا امر دعوتده جمله سنك ارشادی توحید باری یه اولمغله حق سبحانه وتعالى « لانفرق بين احد من رسله » دیو عیان بیورر لر ودخی « فطرت الله التي فطر الناس عليها لاتبديل لخلق الله ذلك الدين القيم » ديو بيان بيوررلر . پس ایمدی ناس ازلده دین واحد اوزره مفطور اولوب نشأهٔ عنصریه ده انك اوزره ظاهرلردر . فلهذا مرتبهٔ عظمی اولان وحدتك علو قدرین عارف اولوب بوطريق اتم وصراط اقوم اولان توحید ذاتی اوزره سلوك ممكن دكلدر الا واسطهٔ رسول ونبی وياخود خليفة الله اولان اکملك واسطه سیله اولور کقوله تعالى « وماكان لبشر ان يكلمه الله الا وحيا اومن وراء حجاب او يرسل رسولا » الحالة هذه رسالت ونبوت تشريعيه خاتم الرسل عليه السلام بعثتی ایله مختومتان اولوب نبوت تشريعيه ايله من بعد رسول ونبی كلمز كما قال صلى الله عليه وسلم « لانبى بعدى وانا خاتم النبيين » ولكن ولايت عامهٔ محمديه ابدامنقطعه وجميع ازمانده مظاهر انسانیهٔ کاملیه دن زائله اولمز كما قال عليه السلام « لايزال طائفة من امتى ظاهرين على الحق حتى يأتي امر الله » وانلر اشرف واكمل محمدیلردن اولان اقطاب وخلفادر كه حقيقتده « واولى الامر منكم » انلرك شاننده نازله وشمس حقیقت واحده انلرك سيرتنده متجليه در

❋ گلشن راز ❋

درین راه اولیا بار از پس وپیش * نشانی داده اند از منزل خويش
بحد خويش چون گشتند واقف * سخن گفتند از معروف عارف
نبی چون آفتاب آمد ولی ماه * مقابل گردد اندر لی مع الله
نبوت در کمال خويش صافيست * ولايت اند رو پیدا نه مخفیست
ولايت در ولی پوشیده باید * ولی اندر نبی پیدا نماید
ولی از پیروی چون همدم آمد * نبی را در ولايت محرم آمد
زان کنتم تحبون یابد او راه * بخلوتخانهٔ يحببكم الله
دران خلوتسرا محبوب گردد * بحق یکبارگی مجذوب گردد

پس اول مقامه ارشاد انك يدينه مخصوص اولوب اندن غيرى فردك يدى يوقدر صاحب اعطا وقدرت امر حقله انجق اولدر زيرا انك يدى يدالله در كما قال تبارك وتعالى « ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله يدالله فوق ايديهم »

مثنوى

دست پیراز غایبان کوتاه نیست * دست او جز قبضهٔ الله نیست

واول شخص واحد غوث اعظمدر « قال الشيخ محيي الدين العربى قدس سره فى الباب السادس والثلثين وثلثمائه من الفتوحات المكية اعلم ان المبايعة العامة لاتكون الا لواحد الزمان خاصة وان واحد الزمان يظهر بالصورة الالهية فى الاكوان هذا علامته فى نفسه ليعلم انه هو انتهى كلامه » وينه شيخ قدس سره باب مز بورده مبايعهٔ قطب بياننده بيوررلر كه معلوم اوله كه چونكم حق سبحانه وتعالى عالمه نظر ايتمكى اعطا ايلديكى قطب وواحد الزمان وغوث وخليفه ايله تعبير اولنان كمسنه يى والى ايلسه حضرت مثالده انكيچون بر سرير نصب ايدر واكا جميع اسمالباسنى الباس ايدوب اول اسمانك تاجى زينتى ايله متوج وانلرك حللى ايله علواً وسفلاً وظاهراً وباطناً مدملج اولديغى حالده ظاهر اولور . ووقتا كم حق تعالى عالمه آنك بيعتى ايله سمع وطاعت اوزره امر ايدوب اول سريرا وزره قعود ايلسه كرك اعلى كرك ادنى هر مأمور منشطا ومكرها انك بيعتنه داخل اولور الامهيمون دكل . زيرا مهيمون عابد بالذات اولوب عابد بالامر دكلردر وبيعتده اكا اول داخل اولان ملأ اعلى در مرتبه لرى اوزره مرتبه ده اقدم اولان اوّل بيعت ايدر اندنصكره آنك اردنجه اول اولان سمع وطاعت اوزره انك يدندن اخذ بيعت ايدوب منشط ومكره اوزره تقيد ايترلر . زيرا بو ايكى صفتك بريسنى كندولرده بلمزلر الاضدنى ذوقله زيرا انلر مكرهى ذوق ايتميوب منشط ايچنده اولمغله منشطك ذوقنى بلمزلر . ومبايعيندن بر روح يوقدر كه غوثك بيعتنه داخل اولدوغى حالده علم الهيدن اكا بر مسئله سؤال ايدر واول مسؤل اولان شى اول حيننده حق تعالى

غوثك خاطرینه كتوررکه اول شی اكا متابع اولان كمسنه ایچون جاری اولمشدر ٠ پس سائله دیركه یاهذا سن بویله می دیرسن اولدخی اكا نعم ایله جواب ویرر غوث دخی علم اللهه متعلق اكا بر وجه بیان ایدر كه اول سائلك ذهننده اولان وجهدن اعلی اوله ٠ پس اكا بیعت ایدن هركس اندن مستفید اولور وتكمیل خلقه اندن مأذون اولور بیعت شان قطب بودر ٠ پس قطبه متابعك اولكیسی عقل اولدر اندن نفس دربعده موت ایله اجسامی مفارقه اولان ملائكه وهیاكلی مدبره اولان عمار سما وارضدن ارواح مدبره وملائكۀ مسخرۀ مقربون در اندنصكره جن اندن مولدات ومعادن ومكان ومتمكندن اللهی تسبیح ایلین هرشی اكا بیعت ایدر اما عالون كه انلر مهیمون درو افراد كه بشردندر قطبك دائرۀ تصرفی تحتنه داخل اولمزلر وقطبیتده غوث نائل اولدیغی شیئه بونلر دخی مؤهل درلر ٠ لكن امر انكله قائم اولماغیچون زمان واحدده واحددن غیری موجود اولمغه امر الهی اقتضا ایتمدی ولكن اول واحد اولویت ایله متعین اولمادی بلكه اول واحدك والی اولماسنه علم الهی سبق ایلدی ٠ وحالا افراددن علم بالله ده اندن دخی اكبر موجود واردر مفهوم كلام شیخ قدس سره بومقدار ایله اتمام اولدی

﴿ گلشن راز ﴾

چواو از خواجه یابد نسبت عام * از و با ظاهر آید رحمت عام
شود او مقتدای هردو عالم * خلیفه گردد از اولاد آدم

پس ایمدی متابعۀ قطب بیانی تحقیق اولندیسه اول مقامه ارشاد انك یدی ویاخود اول مقامه واصل خلفادن ارشاد ایله مأمور اولانك یدیله اولور ٠ لكن انلرك تربیه سنده مهتدی اولان غوث تربیه سنده مهتدی اولان كبی دكلدر زیرا اكا اصابت ایدن عینه وغیره اصابت ایدن صفتدر ٠ اصحاب مقاماتدن اولان عارفین بوسردن اغماض عین ایدوب بومرتبه یه اصابت ایتمدین خلقی دعوت ایتمكه جرأت ایتمزلر ٠ وبعضیلری دعوت ایتسه دخی ٫ اسب كورمزلر مكركم مرشد

کامل اولان مکمل طرفندن مأمور اوله حضرت مولانا بیورر

﴿ مثنوی ﴾

اوچو نورست وجود جبریل اوست * آن ولی کم ازو قندیل اوست
وان کزین قندیل کم مشکات ماست * نوررا درمرتبه ترتیبهاست
زانکه هفصد پرده دارد نور حق * پرده های نوردان چندین طبق
از پس هر پرده قومی را مقام * صف صفند این پردهاشان تاامام
اهل صف آخرین ازضعف خویش * چشمشان طاقت ندارد نور پیش
وان صف پیش از ضعیفیٔ بصر * تاب نارد روشنایی بیشتر

پس سعید شول کمسنه در که کندو وقتنك امامنی عارف اوله و کندو نفسنده واهل وعیالنده ومالنده انی تحکیم ایلیه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « لایکمل ایمان العبد حتی اکون احب الیه من اهله وماله والناس اجمعین » وقال تعالی « واتبع سبیل من اناب الی » وطالب اولان سالکینك اکثری بوسردن غفلت ایدوب وقیاس ایدرلر که هر ولی وهر انسان کامل غیر مکمل حقه ارشاد ایدر

﴿ بیت ﴾

* نه هر که چهره برافروخت دلبری داند *
* نه هر که آینه سازد سکندری داند *
* نه هر که طرف کله کژ نهادو تند نشست *
* کلاه داری وآیین سروری داند *

ودیرلر که « الطرق الی الله بعدد انفاس الخلایق » موجبنجه هر مخلوقده حقك یدی واردر . نعم هر مخلوق اسماء الهیه دن بر اسمك تجلی سنه مظهردر لکن لابطریق الکلیة والکمال صدد کلیت وکمالده در والا اسماء جزئیه مظهری اولانده ظهورکلی یوقدر . واکر هر شخصده یدالهی اولیدی واندہ وجه واحدك مشاهده سی کفایت ایدیدی پس سلوك قصدنده اولان شخصده دخی حقك یدی واردر . پس طالب کندوده اولان یدی قویوب غیرده اولان وجه ویده حقه تشبث ایتمکدن ترجیح بلامرجح لازم کلور . کذلك کندو

وجودنده تجلئ حق مشاهده ایتمین شخص واحد برآنك کبی کندو وجودنده حق تجلیسی مشاهدی اولمین محجوب آخر مظهرنده حق نیجه مشاهده ایدر . لکن بو سر سریلك طالبك دون همت وقلیل البضاعه اولوب طالب مجهول مطلق اولدیغندن مقصود بالذات نیدوکن بیلمیوب نیجه وهم وخیال ایله راه حیرتده سر کردان اولور «انما الاعمال بالنیات» موجبنجه اولا طالبه لازم اولان بودرکه طالب حق نه دیمکدر ومرشددن مقصودنه‌در وطلبی نه دربیلوب اندن مقصودینه عزیمت ایلیه‌مرشد طلبندن مقصود بن دخی صاحب کشف و کرامت وخلقك ایچنده تحصیل رغبت ایدوب خیر دعامه مراجعت ایلسونلر دیمك دکلدر. زیرا طالب بونلرك فکرنده اولسه‌یولدن قالور. وبوکا دلالت ایلین طالبك یولن اورر . زیرا بونلرك جمله سی نفسك هواسی وماسوانك سوداسی وظن وخیال و بر قوری قیل‌وقالدر

کلشن راز

* رها کن ترهات وشطح وطامات *
* خیال نور واسباب کرامات *
* کرامات تو اندر حق پرستیست *
* جزآن عجب وریا وکبر هستیست *
* درین هر چیز کان ازباب فقراست *
* همه اسباب استدراج ومکرست *
* زابلیس لعین بی شهادت *
* شود صادر هزاران خرق عادت *
* که از دیوارت آید که از بام *
* کهی دردل نشیند که در اندام *
* همی داند زتو احوال پنهان *
* درآرد در تو کفر وفسق وعصیان *
* کرامات تو کراز خودپرستیست *
* تو فرعونی واین دعوی خدایست *

* کسی کوراست باحق آشنایی *
* نباید هرگز ازوی خودنمایی *

﴿ لمؤلفه ﴾

* شولر کیم قالنی حالهٔ دکیشوب طاتمدی لذت *
* قناعت ایتدیلر رسمهٔ صوڭ اوچلری ندامتدر *
* دخی زهاد اولنلرڭ عبادتده رجاسی نفس *
* ویریله حوری قوجاغی کوره اوچاغی جنتدر *
* کرامات اهلینڭ دخی نه دیلرسه سوزی بچه *
* تصرف قیله هرشیده بوده نفسه علامتدر *
* خراباتوزدیوب بعضی عجب امنیه یه دوشمش *
* که دیرلر کیم بزه لازم اولان عالمده وحدتدر *
* تجلی ایتمش اشیایه قو کوردوکمز اولدر *
* بزه بواکلایش ییتر یولمز هب سلامتدر *
* بونی قاله کتورمکله کشی اهل مذاق اولمز *
* بوعلمڭ نفعی هیچ بوقدر کوررلر صکره آفتدر *
* کرکدر کیم سکا اوّل تجلی ایده اول وحدت *
* بولاسن عشقنی جانده کورهسن اوزکه قدرتدر *
* یناسن عشقی اودینه خلیل آسا اولوب تسلیم *
* دیوب یانار کونی برد بونڭ ایچی سلامتدر *
* قومایه کوکلنه عشقڭ سواسن رفع ایده کلی *
* صیامن وصل ایله آچه بولر اهل ریاضتدر *
* کدسنده قالمیه کثرت کیده بنلڭ ایله وارلق *
* حقڭ اوله قو وارلق مراد اولان بو وحدتدر *
* خلاص اوله تنزلدن ترقیدن فنا بوله *
* اوله حقله ابد قائم کرامت بوکرامتدر *
* الهی عبدڭ آیرمه بو عشاقڭ کروهندن *
* سنڭ افنای عشقکله بقا بولمق سعادتدر *

پس طالبك مقصودی خیالات فاسده وافكار كاسده اولمیوب بالاده شرح اولندیغی اوزره مبدأ ومعادی بیله وطلبی حق سبحانه وتعالی نك عشق ومحبتی اوله وآیت كریمهٔ «ان بعض الظن اثم» وعیدندن متنبه اولوب عباد اللهدن هیچ فردی نظر حقارت ایله كورمیوب ودخی علم ظاهر وفضل باهرینه غره اولمیه

﴿ مثنوی ﴾

محومی باید نه نحو اینجا بدان * كر تو محوی بی خطر در آب ران

بیتنی یاد ایلیه ودخی

﴿ مثنوی ﴾

بشنو از اخبار آن صدر صدور * لا صلوة تم الا بالحضور

فرمانتك ماصدقی اولمین عباداتنه الدانمیوب دائما كندو نفسنك عیوب وزلاتنه وعجز وتقصیراتنه اعتراف ایله لوازم شریعت محمدیه مراعاتنی یرینه كتوروب هر ایام ولیالیده درگاه عزته یوز سوروب تضرع ونیاز ایله وصلت حقه وسیله اولان مرشد كامل وهادیٔ مكملك ملاقاتنه توفیق وعنایت واهل بدع وضلالدن نفسنی صیانت ایچون حقدن هدایت دیلیه «من طلب وجد وجد ومن قرع الباب ولج ولج» مفهومی اوزره (ع) عاقبت جوینده یابنده شود • دینشلمدر ومرشدی طالب اولان مجرد تاج وخرقه وسجاده وپشمینه قیدینه تخصیص ایتمیه

﴿ بیت ﴾

كر تاج ونمد كمال ایشان باشد * ما نیز ازان نمد كلاهی داریم

پس زی مسلمیندن هر نه لباسده اولورسه اولسون همان آتش عشقله فتیلهٔ دل طالبی اویارسون والا طالب صورت اولوب راغب سیرت اولمزسن

﴿ بیت ﴾

كر انكشت سلیمانی نباشد * چه خاصیت دهد نقش نكینی

اما حاشا اویله دكلدر كه زی فقراده اولانلرك عمومنی سلب اوله لكن مراد طالبی قیددن اطلاقدر زیرا طالب صورته قید اولیجق

﴿ مثنوی ﴾

حرف درویشان بدزدد مرد دون * تا بخواند بر سلیمی زان فسون

فحواسنجه زمانه ده لاجل الاکل تغییر شکل ایدوب لباس صوفیه ده ستیر وعباداتی مرغ دله دانهٔ دام صغیر اولمش مقلدك نهایتی یوقدر ایمدی هر کوردیکك صورته طاپیوب حزم وتحری بی الدن قومیه سن حضرت جلال الدین رومی قدس سره انکیچون بیوررلر که

﴿ مثنوی ﴾

چون بسی ابلیس آدم روی هست * پس بهر دستی نشاید داد دست

کار مردان روشنی وکرمیست * کار دونان حیله وبی شرمیست

وطالبه لازم اولانك بریسی دخی بودرکه نتیجه سی اولمین مواعید عرقوبیه یه قاتلانمیوب ﴿ مثنوی ﴾

صوفی ابن الوقت باشد ای رفیق * نیست فردا گفتن از شرط طریق

دیو طالب نقد اولوب نسیئه وفردایه فریفته اولمیه

﴿ مثنوی ﴾

وعده ها باشد مجازی تاسه گیر * وعده ها باشد حقیقی دلپذیر

وعدهٔ اهل کرم گنج روان * وعدهٔ نا اهل شد رنج روان

رایت واکرام ودادافراشته * فقر وحاجت ازجهان برداشته

قولنجه برجواد ومنعم وکریم ومتنعم که انك جود وسخاسی وبخش وعطاسندن بحروکانه زلزله . واحسان ولطفی ومروت وکرمی امیدنه قافله برقافله پویان وهروله ایدنلر جهانه ولوله ویروب عرب وعجم وترك وروم دن محروم قالمش وتهی دست کتمش . بربای وکدا یوغیکن درسعادتن قبلهٔ حاجت قیلان محتاج وآجی فردایه قومق اولورمی وفیاض مطلق مظهری اولاندن بخل وعجز کلورمی طالب صدق وایمان ایله کلوب خلوص ایله تسلیم اولدیغی حالده بهر تقدیر تجلی یه مظهر دوشمکه چاره یوقدرزیرا «المؤمن مرآت اخیه المؤمن» فحواسنجه شمس حقیقت محمدیه مطلعنه مقابل دوشن مرآنه پرتو عشق الهی تابان اولمامق نیجه قابلدر شیخ علوان شیرازی ترجمهٔ کلشن رازده، مقلد ایله محقق بیان بیوررلر

ترجمهٔ گلشن راز

جهانده ایکی درلودر مرایی * که الدارلر بولار یوخسول و بایی
بریسی یور راسکی کسوتیله * که زاهدلر اولور بو صورتیله
عوام الناسی بو لار ییمک استر * بولار کله اشتمک دیمک استر
کیرلر پاره پاره کهنه جامه * دیلرلر کیم سویله لر عوامه
یکی طون کی دیمک کیرز اولورسه * بو دیدیکلک سوزه اویمز اولورسه
که یعنی دنیا ترك ایتمش دیسونلر * جهانده نفسی اور کتمش دیسونلر
قتلنورسه طارامز صقالن * که دیسونلر اونتمش کندو حالن
دیسونلر کیم حقه مشغول اولوبدر * عوام ایچنده بو مقبول اولوبدر
ایکنجیسی بودر اهل ریانك * ایشت ایمدی علامتلرین انك
یلر اردنجه دائم نیك نامك * دیلر مقبولی اوله خاص و عامك
دیلر کیم کیره سلطان صحبتینه * دخی هم واره خاتونلر قتینه
اگر کهنه کیرسه کندو زینه * اوشانور خوار اوله سلطان کوزینه
اگر یکی کیر ایسه عوامی * اوشانور منکر اوله دیر نامی
بهلو صوف آلورد کدیرر اینجه * مطوق کسدیررد کدیر رایجه
زیارت اولنوب عزت بوله لر * دعاسن الهلر خدمت قیله لر
کوررلر بونلری تعظیم ایدرلر * اوکینه اردینه دوشوب کیدرلر
کیردین اهلی هر لبس حلالی * حق ایچون چوقه وهم صوف وشالی
ریا اولور عبادتده وسوزده * بدنده وکیه جکده ویوزده
عبادتده ریا شرك خفی در * ریا غفلت دکیزینك کفی در
ایشتدلك حالنی اهل ریانك * که بونلر مشرکیدر کبریانك
همان طالبلره بونی دیمکدر * غرض دین اهلی ایچون غم یمکدر
حق اهلینك ایشتکل وصف وحالن * که بونلر عرض ایدرلر حق کمالن
لباسی گاه تاج وگه عبادر * گهی دستاری وگاهی قبادر
دکل مخصوص بونلر برلباسه * قبایه شاله ویاخود پلاسه
اولوبدر بونلرك نفسی مسلمان * قموفعلی وقولی دین وایمان
غرضدن شبههدن پاك ومطهر * ایچی وطیشی شرعیله منور

حق انی قوللره ایلر وسیله * که رحمت ایده خلقه آنکله
نه کیم وارسه ولیلر اول زمانده * الی التنده درانك جهانده
جهانده غفلت اولمز اکا طاری * کیم اونوتدیرو اکا کرد کاری
نظر قلماز جهانده ملك وماله * نه طاکی واردر انك کشف حاله
باشنده وار انك ربانی تاجی * بو خلقه یوقدرانك احتیاجی
انك بر همتی واردر جهانده * که برذره دکل کونین انده
علوم اولین وآخرینه * اولوبدرسینه‌سی انك خزینه
اکر اقرار وانکاری بوخلقك * حقیقت بلکه هرحالی بوخلقك
جییعی لعبه ولهوه بکزر * خطایه ظن ومکره سهوه بکزر
مقامی یوق آنك عالمده معلوم * تك وتنها یوررمسکین ومظلوم
اذی خلق ایچره درویش وکدادر * ولی معنی یوزنده پادشادر
حق انی نوریله پنهان ایدوبدر * اکرچه صورتا انسان ایدوبدر
انی زیرك لکیله کیمسه بیلمز * هو اسینه طپانلر اکا ایرمز
یوق انك ظاهرنده اشبو حالت * کیم اولولیغنه ایلر دلالت
کمسه صورتندن نسنه طویمز * انکچون اکثر خلق اکا اویمز
عوام الناس کبیدرهم صفتده * بمکده ایچمه‌ده بکزده بتده
ال ایرمز آنك اياغی توزینه * که سرمه اوله جان ودل کوزینه
مکر حق بیلدیره آنی قولینه * چن بو پرده لردن اول بیلینه
صقین نااهل ایله همصحبت اولمه * بو لارو کیله مردار اولوب اولمه
جهانده ترك عادت ایلیه رك * حقه خالص عبادت ایلیه رك
وار ایله ترك عادت قیل عبادت * جمع اولمز عباداتیله عادت
دیلرسك کیم اوله سك بندهٔ خاص * کرك کیم اوله سنده صدق واخلاص
که معنی بو اراده ختم اولنسون * کیمی فاش وکیمیسی کتم اولنسون

﴿ فصل ثالث جذبه وعشق بیاننده در ﴾

«جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین» حدیث شریفی اکرچه طائفهٔ صوفیه بیننده مذکوردر لکن سیمرغ وعنقا واکسیر وهما کبی وجودی دکه برکنج وآشیانه ده بولنماز اکرچه جذبه‌یه مشابه نیجه

شيد ر . وجنونه بعض نااهل جذبه تعبيرنی عرف ايدوب حقيقتده
جذبه ند ركور ميوب و كندولری قادر اولمدقلری ايچون طالبلری
صرف ومنع ايتمشلردر . لكن « من جذبات الرحمن » ايله قيد اولنان
جذبه اوزكه جذبه در « من لم يذق لم يعرف » مصداقنجه انی ذوق
ايتميان بيلمز . اول جذبه‌يی اعطا مرشد كامله قدرتدر اول جذبه‌يه
راغب اولان سعيده استعداد انك رغبتی يتر اول طالب هرقنده
وارسه آنسز قرار ايتمز وتسلی بولمز جان وجهان اول كرم وقدرته
قربان اولسون

﴿ لمؤلفه ﴾

* بنم جانم سكا قربان قبوله قيل آنی فرمان *
* نه ديرلك وار بكا سنسز كه سنسن جانمه جانان *
* اكر سن اولمسك خانم بنم جسمده كی جانم *
* كلورميدی اكا رونق اولوردی خانه‌سی زندان *
* سنك زنجير عشقكله مقيد اولالی كوكلم *
* دولاشدی زلفكه عقلم خلاص ايتمه انی برآن *
* كوزم درياسنك موجی وجودم غرقه ويرردی *
* اكر سينه‌مده اولمسه بو اشكم آتش تابان *
* يقردی سوزش آهم نه سينه‌م قوردی نه جسمم *
* اكر بو عينمك دمعی انی ايلمسه اسكان *
* دله‌مز دردينه درمان شولر كيم عين درد اولمش *
* نه بيلسون دردی اولماين بوكا درد اولدوغن درمان *
* سنك عشقك شرابنی اووجه ذی الجلالكدن *
* فاسقينا ادر كأسا عجب شدتده‌در عطشان *
* اياغيب هويتدن دين احببت ان اعرف *
* خلايق ايچره انسانی سن ايتدك مظهر عرفان *
* بو كوزله كيمسه كورمزسه كور ينورسرّيمه نورك *
* عيان ايكن كورنمزديرسكا كيمدر ايدن كفران *
* ايدنجه جلوه نور النور خفاء سرّ سرمدده *

* همان باش اکدیروب عشقه کتوردم وجهکه ایمان *
* یل عاشق رمزینی یارك بواسرار تجلیدن *
* مر ایادر کوکل حقه نظر ایدر اکا سبحان *

پس اول جذبه برجذبه درکه امام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه یه حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم ستر و کتم ایله امر ایتدکده تحمل ایده میوب

﴿ مثنوی ﴾

* رفت عقل ورفت صبر ورفت یار *
* این چه عشقست این چه درداست این چه کار *

مفهومنی کویان وچاه معهوده پویان اولوب نظر ایتدکده آب چاه جوشان ونی اندن نمایان وچفت وقرینلرینه ماجرایی کویان ودرونی سوزان و بریان والی الآن کریان ونالان وآه وافغان قیلدیغی خاص وعامك مسموعی در

﴿ مثنوی ﴾

بشنو این نی چون حکایت میکند * از جدایيها شکایت میکند
کز نیستان تا مرا ببریده اند * وزنفیرم مرد وزن نالیده اند
سینه خواهم شرحه شرحه ازفراق * تابکویم شرح درد اشتیاق

واول جذبه برجذبه درکه حضرت عمر بن الخطاب • رضی الله عنه التواب • قبل التشرف بالاسلام نیجه بحث واقدام ایله مفخر موجودات علیه اکمل التحیاتی امر دعوتدن منع ایچون حدت ایله واروب جمال باکمال حضرت حبیب المنان ذی الجلالی دیدهٔ جان ایله کوردکده (ع) چونکه فاروق آینهٔ اسرار شد * مصدا اقنجه پرتو نور ایمان وعکس جذبهٔ رحمان نظر پاك حبیب یزداندن مرآت قلبنده نمایان اولوب عشق دریاسی جوشوب تراب قدم پاك رسوله دوشوب حسب حالی بو اولدی

﴿ مثنوی ﴾

حیرتی آمد درونش آن زمان * که برون شد از زمین وآسمان

جست وجوبی از ورای جست وجو * من نمیدانم تو میدانی بگو
عقل وحالی از ورای حال وقال * غرقه کشته در جمال ذی الجلال
غرقهٔ نی که خلاصی باشدش * یا بجز دریا کسی نشناسدش

پس قطره ایکن دریا وذره ایکن آفتاب عالمتا اولدی . واول جذبه بر جذبه در که رسول قیصر روم معدلت کستر عرب وعجم وروم حضرت فاروقه علی الوجه المرسوم کلوب اوظل خدایی خلقدن جدا سایهٔ درخت خرماده خفته مشاهده قیلدقده

مثنوی

هیبتی زان خفته آمد بر رسول * حالتی خوش کرد برجانش نزول

قول شریفی اوزره رسالت وپیامن اونودوب دل تاریکن محبت وایمان نوریله یاقوب وعقلنی دریای عشقه آتوب اول وارث احمدی ومظهر عدل الهی نك همم عالیه سندن بهره مند اولدی نتکیم مثنوی شریفده بوحکایت لطیفه لسان پاك جلال الدین رومیدن جاریدر

مثنوی

آن رسول از خود بشد این یك دوجام * نی رسالت یاد ماندش نی کلام
واله اندر قدرت الله شد * آن رسول اینجا رسید وشاه شد
سیل چون آمد بدریا بحر کشت * دانه چون آمد بمزرع کشت کشت
موم وهیزم چون فدای نار شد * ذات ظلمانیٔ او انوار شد
ای خنك آن مرد کز خود زنده شد * در وجود زندهٔ پیوسته شد

واول جذبه بر عشقدر که نیجه ابراهیم ادهمك تاج وتختن یغمایه ویروب ونیجه منصور ونسیمیٔ « اقتلونی یاثقاتی * ان فی قتلی حیاتی » مناجاتنی ایدرك بردار ایلدی

قطعه

* هرذره زخورشیدت کویای انا الحق *
* هر کوشه چومنصوری آویخته ازداری *

* این طرفه که از یك خم هر کس زمی مستند *
* وین نادره کز یك گل درهر قدمی خاری *

﴿ نظم ﴾

* نیجه منصور ایله عشاق اصلمش زلفی دارینه *
* جمالن قان بهـا استرکلوب دیوان عشقنده *

« من عشق وعف وكتم ومات قدمات شهيدا » پس ایمدی روندکان راه حقیقت اولنلره عشق واجب وفرضـدر زیرا هرقنغی واسطه که عبدی مولایه ومحبوب اعلایه اولا شدیره مذهب عشاقده وطریق خلانده اول فرضدر . پس عبدی مولایه موصل اولان عشق واندن غیریسی علاجی یوق مرضدر

﴿ مثنوی ﴾

آن جـلال رومی مولانای ما * کاشف اسرار غیب کبریا
دخی مبدأ ومعـاد عشق خالق جواد اولدیغنی اثبـات ایچون ابتـداء مثنوی شریفی عاشق کنیزك اولان شاه وانتهـاسنی قلعهٔ ذات الصورده وجود وهمیسن تباه ایلین پسر شاهك حکایات پرانتباهلری ایله اتمام واختتـام ایتمشلردر . پس ای طـالب صـادق چونکـه مقصـداقصی ومطلب اعلی محبة الله اولدیغی معلوم اولدیسـه اول نشان بی نشـان قنغی برجده طلوع ایتدوکن کورسك مرآت قلبی مقابل ایدوب تسلیم کلی ایله عتبهٔ علیاسنه بندهٔ کمتراولهسن ومکمن هوای نفسـده مختفی اولان غیـلان افکار فاسده القـاسیله راه بعد و بیابانه دوشمیوب

﴿ حافظ ﴾

* فضول نفس حکایت بسی کنـد ساقی *
* توکار خود مده ازدست ومی بساغر کن *

﴿ نظم ﴾

* اویوب غول بیـابانه ندامت اودینه یانمه *
* عبث امنیه لرایدوب ملوث لونه بویانمـه *

بتلرينك حرزلرينی حمائل ایدوب وعشق هادی دلالت ایلدیکی صراط مستقیمدن سور چیوب

بیت

ادب کوزله صقین شمدنکروسن * بو یولده قرق یارا کوربرقلی سن قولینه عاجل اولوب توفیقات الهی رفقاسندن مهجور ودور اولماغیچون رب معین و کریم ورحیمدن مدد وعنایت رجا ایلیه سن ۰ دریغا عشق خالقدن نصیبك یوغیسه عشق مخلوقه مبتلا وشیفته اولکه بو کفتارك قدر وقیمتن بیله سن نتکیم امیرخسرو رحمة الله علیه بحرالابرار نام قصیده سنده بیوررلر

نظم

* کرنداری کیمیای عشق نامی هم خوشست *

* ورتراخود عشق حاصل کشت عمری بی مرست *

* عاشق رنجست مردانرابسینه راحتست *

* سلسله بندست شیرانرا بکردن زیورست *

هیهات هیهات تقریرات قال ایله عشقدن نشان ویرمکه کیمده قدرت وعبارات ومقال ایله عیان ایتمکه کیمده مکنت واردر ۰ عشقه قدم نهاده اولان شول بی سروپادرکه ناموس انانیتی تمزیق وخرق ووجود وهمیسنی دریای عشقه غرق ایلیه شیخ عطار علیه رحمة الغفار ۰ دریای ابرار نام قصیده سنده بیان بیوروب دیرلرکه

نظم

* جذبهٔ عشق اررسداز قید عقل آیی برون *

* مهرراچون نقش نیك آمد کشادوشش درست *

* عشق چون غالب شود عاشق نیند یشدزسر *

* مست لایعقل بجادربند حفظ ساغرست *

* دل زعشق ازغرق خون خواهی بروهمت کمار *

* سرخئ اجزاء آهن ازدم آهنکر ست *

* ای که مرد راه عشقی بهرمردن کومترس *

* بهر قربانی بود آن کوسفندی کو رست *
عشق بر آتش سوزندر که هرنه یی بولسه یقر وکندو رنکنه چکر

﴿ قطعه ﴾

* درعشق کسی قدم نهد کش جان نیست *
* باجان بودن بعشق سامان نیست *
* وامانده عشق را ازان درمان نیست *
* انکشت بهرچه می نهی عشق آن نیست *

عشقدن غیریله تسلی بولمق مردان راه خدا وسالکان طریق هدانك کاریدر وجود عاشق عشقله حیات بولیجق عشقسز نیجه دیریلور . حقا که حیات عشقدن وممات بی عشق اولمقدندر (ع) اولن حیواندر عاشقلر اولمز . عشق عقله جلاویرر عشق اولمین مجنون وبی نوا اولور

﴿ مثنوی ﴾

هرچه کویم عشق راشرح وبیان * چونکه عشق آید خجل باشم ازان
شرح عشق ارمن بکویم بردوام * صد قیامت بکذرد وآن ناتمام
زانکه تاریخ قیامت راحدست * حد کجا آنجا که وصف ایزدست

﴿ باب ثالث ارباب سلوکك اقسامی بیانندهدر ﴾

﴿ فصل اول ارباب سلوکك ایکی قسمی اولوب اولدخی ﴾
﴿ درت قسمه منقسم اولدیغی بیانندهدر ﴾

سروران طریقت راه حقیقتك وصولنه رغبت ایدنلره افهام وارباب بصیرته اعلام ایچون قدم نهاده ولایت اولان اولوالالبابی ایکی بابه تقسیم ایتمشلردر . قسم اول اولیاء الله انلردر کیم جذبه وسلوك بینن جمع ایدوب تلویندن خلاص ومقام تمکینی مناص قیلمشلردر . وبرقسمی هنوز سیر وسطده اولان اهل تلویندر که مقام دعوته لایق دکللردر

﴿ کلشن راز ﴾

ولی وقتی رسد کارش باتمام * که با آغاز کردد باز انجام
بقایی یابد اوبعداز فنا باز * رود زانجام ره دیکر بآغاز

پس قسم ثانیدن قسم اول اتم در زیرا ارباب طریقت دخی درت قسمدر .

قسم اول سالك مجذوب . قسم ثانی مجذوب سالك . قسم ثالث سالك غیر مجذوب . قسم رابع مجذوب غیر سالك در . اما قسم اول اولدر كه ساوكی جذبه یه وفناسی بقایه تقدم ایتمش اولوب مرشد مكملك ارشادیله راه سلوكده تحقق فنا ایتمش اوله ومقامات توبه وزهد وتوكل ورضا ومحبتده كذری سیر درست ایله اوله . پس اول وقتده « من تقرب الی شبرا تقربت منه ذراعا » حدیث شریفی مدد وعنایتی اثناء محبتده آنی قبول ایتمكله بكلیته كندو لكندن قورتاروب حقیقت ذاتنه ایرشدیره وكندو بقاسیله ابقا قیله پس بوندنصكره مقام قرب اعلادن بو عالم ادنایه رد اولنوب طالبلری ارشاد ایچون بر قاچ كون بو عالمده قید اولنه . وقسم ثانی اولدر كه جذبه سی ساوكی وراه فنایه تقدم ایتمش اولوب « جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین » حكمنجه اولا بحر فناده غرق اولور بعده ساحل بشریته رد اولنوب طرفةً واجمالا جذبه ایله كچرلدیكی مقاماتك حقایق ودقایقن تفصیلا كوروب بیلمك ایچون مرشد مكملك صحبتنه محتاج اولور . پس بو ایكی دن غیریسی مقتدا وپیشوالغه قنده لایق اولور اما ایكنجی ذكر اولنان قسم كه مجذوب سالكدر قسم اول اولان سالك مجذوبدن اعلادر . اوچنجی قسمی اولدر كه سلوكده مقاماتدن برمقامده قالمش اوله لر وجذبه یه ایرشمیه لر . دردنجی قسم اولدر كه مقام جذبه ده مغلوب اولوب جذبه دنصكره سلوكن دوزمیه لر بو ایكی قسمه اقتدا اولنمز مكراهلنه دلالت ایلیه لر اول زمان انلره رهبر اطلاق اولنور

❊ فصل ثانی مجذوب سالك سالك مجذوبدن نه وجهله ❊
❊ ترجیح اولندیغن بیان ایدر ❊

قسم ثانیدن اولان مجذوب سالك قسم اولدن اولان سالك مجذوبدن اعلادر دیو نه وجهله ترجیح اولندیغی سؤال اولنورسه الجواب باعث ترجیح اولدر كه جذبه دن اول سلوك ایلیه نك مقاماتده سیر وحركتی بطیء اولوب هرمقامك مشاهده سنده تفصیلاتنه تحصیل اطلاعه زمانی چوق وكاه مشاهده سی خوشنه كلوب محبت ذاتی یه حجاب

اولان برمقام نورانیده قالوب مثلا صراطی بطئ الحرکه چکنلر نیجه مواقفده سؤال ایله مکث اولندقلری کبی بودخی سریع السیر اولمزسه سالك غیر مجذوب زمره سی ایله مکث ایتدیکی مقامده قالوب مافوقندن محروم اولور وکاه اولورکه مدد وعنایت جذبۀ رحمان دسترس اولمادن عمر پایانه ایروب مقام محمود ودار الخلد دیداردن ادنی همتان « ماتشتهیه الانفس » ده قالوب

❊ ترجمۀ کلشن راز ❊

صراطه بکزه دیکی انك اولدر ❊ که یوللر ایچره بو براینجه یولدر
بویول کیم اینجه لیکندن سچلمز ❊ قولایلق ایله بو یولدن کچلمز
قلیج کبی کسر قیل کبی اینجه ❊ نه لر کورر بو یولدن او کچنجه

اما مجذوب سالك اولا و بالذات عنایت منان اولان پیك جذبۀ رحماندن « یحبهم » پیغامن ایشتدیکی کبی صبره مجالی قالمیوب

❊ بیت ❊

❊ همای اوج قربت اول اوچوب بالای وحدتده ❊
❊ سوار اول رفرف عشقه انکله هوشکه پرویر ❊

مضمونی کویان اولوب صراطی کالبرق الخاطف پران وداخل دار الجنان اولنلر کبی جمیع مقاماتك ارفعی اولان « ویحبونه » مرجعنده قرار ایدر ودیدار و بقادن غیره مألوف اولمز و وجود مطلقدن غیری شیئ کورمز

❊ ترجمۀ کلشن راز ❊

فنا اولور بولر قوجهانده ❊ بقا حقکدر اندن صکره انده
سکا برقرب اولور اول دمده حاصل ❊ که سن سنسز اولورسك اکا واصل
قچنکم غیرك تورلسه نظردن ❊ وصال اولور همان بیل بو خبردن

بلکه محو محض وحدت ذات بحت ایکن من حیث الاسرار طرفة یکر لدیکی مقاماتی « لنریه من آیاتنا » فحوای شریفنجه مفصلا تفرج ایچون اجمالدن تفصیله رد اولنان عاشق برمقامه قید اولمز و بلکه انك جذبه سی نورندن صدد سیرده تحت اقدامنده اولان نیجه

مقام ذی الانوار « جز یا عاشق استعجل بحق نورك » نداسن ایدوب کندی رونق نورینك کسادی غمنه دوشر . نتکیم حضرت مولانا بو مقام عالیدن خبر ویرد که

﴿ مثنوی ﴾

کوید این جنت کذر کن همچو باد * ورنه کردد هرچه دارم من کساد
که تو صاحب خرمن من خوشه چین * من بتی ام تو ولایتهای چین
هست زولرزان جحیم وهم جنان * نه مر این را نه مر آنرا ز وامان

مثلا بر پادشاه عالمپناه بر عبد مقبولنی مطلوبی ایدینوب بلاخدمة وغیر مشقة صحبت خاص وقربت اخصنه کتوروب خزائن وکنوزن اکا نثار ومحبت ذاتیه سن اظهار ایدوب اول عبد مرغوب دخی بی اختیار اولوب بیك جان وبال ایله اول پادشاه معدلت پناهك حسن جمال وفضل وکمالنه عاشق پامال وبلبل شوریده حال وپروانهٔ سوزنده بال اولمغله هیچ برحال ایله سیر جمال وقرب وصالدن هجر وانفصال دیله مز ایکن اثنای ناز ونیازده پادشاه ذی الجلالدن خطاب مستطاب واجب الامتثال صادر اولوب ای بنم عبد فایق وبولمده صادقم بنم ارادت علیهٔ پادشاهانم جنابکه تقلید وکالت سلطنت وتفویض وراثت ولایت ایتمکه جاری اولدی دیو کمال فضل ولطفندن انواع نوازش واحسانلر ایلیوب لکن « معرفة المعلوم علی ماهو به » مصداقنجه تفصیل حال ولایته وقوف کلی حاصل ایدوب وهر ولایتی کوروب اهالیسنك لسان وتورهلرین بیلوب بعده امر حکومتده هر برینك استعدادنجه جلوه وحرکت ایلیه سن دیو « فاوحی الی عبده ما اوحی » قول کریمنجه نیجه اسرار وصایا بیوروب ایمدی واروب علی طریق التفرج جمیع ولایت وامارتمی فردا فردا تشریف وسیر ایلیه سن دیوالینه برات « قد جاءکم من الله نور وکتاب مبین » ویریلوب اما کلیت ایله بر یرده اکلنمیوب ایابه استعجال ایلیه سن که بحکم الوکالة امری ابلاغه ترجمان اولوب وهر برینه دیلنجه وعقل واذعاننجه اکلادوبسنك سوزیکی بنم فرمانم بیلهلری اوزره کلوب سریر خلافت

ومسند وكالتده مستقر اولەسن دیو جانب پادشاهیدن ولایتی سیراپاین اومقبول ومطلوب عبد مقبل ومرغوب هیچ برمقامه فریفته اولوب قالورمی • ویامقام اعلادن غیره قناعت قیلورمی

﴿ علوان شیرازی ﴾

ملك زادەسن وشهزاده سن سن * کدا کبی نیچون افتاده سن سن
چو اویدك کاربان لامکانه * بولار وکیله کلدك بومکانه
بیله قوشلدی طاپکله ملکلر * که حاصل ایدەسنکچون دیلکلر
بو وجهله کەسن روشن کهرسن * نیچون یولداشلر کدن بیخبرسن
وطندن کوندرلدی سکا نامه * که مشغول اولمه بوفانی مقامه
اوقودك نامەیی اکلا یمادك * چو یردك یوزیکی دکلا یمادك
جهان نقشنه الداندك اولامی * یره دپدك قوعاری ونامی
صقین کوکلکده قومه غیری صورت * چو صورتدن اولەسن بی کدورت
کوکل کوکنده طوغاردولت آیی * ملکلردن طوله کوکلك سرایی
چوعلم اوکرنەسن هر برملکدن * مقامك اوله اعلا هر فلکدن
کوز کدن کوترله غفلت حجابی * اوقونه سکا اولدم حق کتابی
مزین ایدەسنی خوب اخلاق * بیلینه علم انفس علم آفاق
صفاتی ترك ایلرسك صفاتی * همان تبدیل ایدرسك ذاته ذاتی

وسالك مجذوبك مثالی دخی شول عبد سلطان کبی درکه کندی جد وطلبنی وخدمت وامکنی سرمایه وترفع وسعادتنه خیرمایه قیلوب مرتبة بعد مرتبة کال استقامتله جمیع مناصب ومقامات ومملکت وولایتده وقوف تام وشعور مالا کلام حاصل ایدوب پادشاهك مجرب وممتحنی اولمغله کوکلن آلوب اقرب مقربین اولان عبد دولتمند کبیدر لکن بینهماده فرق بودرکه بونسق اوزره وارانلرك بیکده بری مقام وکالت مطلقه یه نائل اولمیوب کیمنك عمری آخره ایروب «فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر» مأواسنی بولمیوب «ومنهم مقتصد» زمرەسیله قالور وکیمی دخی مناصب سلطانی دن استعدادینه نظر ایله اعلا و «فضلنا بعضهم علی بعض» رتبەسنه نظر ایله مقام اوادنی دن ادنی مقامده قالوب

برمنصب قلیله قناعت ایلیان کبی بو دخی بالاده مسطور اولدیغی اوزره صفاتده قالور

بیت

برقیله قیله نظر قالمه کرو * یوخسه باغلریولوکی سنك اوقیل

مثنوی

غیرمعشوق ارتماشایی بود * عشق نبود هرزه سودایی بود

فصل ثالث مجذوب غیر سالك سالك غیر مجذوبدن اولی اولدیغن بیان ایدر

مجذوب غیرسالك دخی سالك غیر مجذوبدن اولی دروزیرا مجذوب غیر سالك مقصود اصلی اولان مقام قرب قاب قوسینه ارتقا ایدوب وحدت ذات حقده مستهلك اولمشدر ٠ وجذبه‌سی غالب اولمغله شعورصفاته مانع اولوب جانب اعلایه صعود ایله قبل الفنا خلقله حقدن محجوب اولدیغی کبی بعد البقا دخی حقله خلقدن محجوب اولوب آیت کریمهٔ «الم نشرح لك صدرك» فحواسنجه کثرتی وحدت ووحدتی کثرتده مشاهده ایتمکه قلبی واقع اولمیوب عالم حس وشهادتدن غائب اولوب دریای ذات احدیت قعرندن باش کوسترمیوب وساحل بشریته کلمیوب کمسنه حالندن خبر المامغله حد استواده بولنمیوب حقله خلقدن مستور اولدیغی من وجه برقید اعتباری ووراثت کمالیه‌دن عاری اولمشدر ﴿ع﴾ عشق دریایست قعرش ناپدید ٠ وسالك غیرمجذوب کندی طلب وجدانیله تجلیٔ صفاتده انواع سیرسلوك ایدوب واسماء صفاتك مظاهری مشاهده سنده متلاشی اولوب «من عرف نفسه فقد عرف ربه» موجبنجه حقك صفت ربوبیتنی عارف اولوب وخالق المصنوعاتك کمال قدرت وتربیه سی مراتبنی «سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم» مضمون شریفنجه آفاق وانفسه اطلاعله مطالعه قیلمغه حجب ظلمانی یی چکوب لکن «ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة لو کشفها لاحرقت سبحات وجهه کل من ادرکه بصره» حدیث شریفی مصداقی اولان حجاب

نورانیده قالوب جذبهٔ رحمان ایله « ویبقی وجه ربك ذوالجلال والاکرام »
بقاسندن ذوق الامشدر پس بوتقدیرجه مجذوب غیرسالك ایله سالك
غیرمجذوبك فرقی بو اولور که مجذوب غیرسالکه قبل رد التفصیل
بعد الاجمال اجل مسمی آجل اولورسه طرفنه تجرلدیکی مقاماتی
تفصیلا سیر ایله تکلیف اولنمدیغن کندی اطلاقنه قید اولمز
نار عشقله مشتعل اولان وجودی شعله سی دریای نور وحدته
غرق اولوب حقیقت محمدیه ایله تحت لواء الحمدده حشر اولور
و بلا حساب دارالخلده داخل ودیداره واصل اولوب « الحمد لله
الذی اذهب عنا الحزن » آیتنی تالی وقائل اولور ۰ ولکن وراثت
کمالیهٔ محمدیه مظهریتنده قائم اولمدیغی اجلدن خلقه کلیت اوزره
نفعی اولماز وسالك غیر مجذوب وجه مشروح اوزره تجلیٔ صفاتده
قالوب تجلیٔ ذاتدن بی نصیب اولمغله قیود صفاتیه دن اطلاق مقدر
اولمدیغیچون وجوه کثیره ایله نفسنه کلیت اوزره نفعی اولمز ۰ قنده
قالدیکه غیریلراندن منتفع اوله ومستهلك فی الذات اولان مجذوبلره
ارباب خرابات دخی دیرلر ۰ شیخ محمود شبستری قدس سره طائفهٔ
مزبوره نك احوالن کلشن رازده وصف ایدوب علوقدرلرین
بیان بیوررلر

مثنوی

خراباتی شدن ازخود رهاییست * خودی کفراست کوخود پارساییست
نشانی داده اندت ازخرابات * که التوحید اسقاط الاضافات
خرابات ازجهان بی مثالیست * مقام عاشقان لاابالیست
خرابات آشیان مرغ جانست * خرابات آستان لامکانست
خراباتی خراب اندر خرابست * که درصحرای اوعالم سرابست
خراباتست بی حد و نهایت * نه آغازش کسی دیده نه غایت
اکرصدسال دروی می شتابی * نه کس راونه خود را بازیابی
کروهی اندرو بی پاو بی سر * همه نه مؤمن ونه نیز کافر
شراب بیخودی درسر کرفته * بترك جمله خیروشر کرفته

شرابی خورده هریك بی لب وکام * فراغت یافته ازننك وازنام
حدیث ماجرا وشطح وطامات * خیال خلوت ونور وکرامات
ببوی دردیٔ از دست داده * زذوق نیستی مست اوفتاده
عصا ورکوه وتسبیح ومسواك * کروکرده بدردی جمله راپاك
میان آب وکل افتان وخیزان * بجای اشك خون ازدیده ریزان
دمی ازسرخوشی درعالم ناز * شده چون شاطران کردن افراز
کهی ازرو سیاهی رو بدیوار * کهی ازسرخ روبی برسر دار
کهی اندر سماع شوق جانان * شده بی پاوسرچون چرخ کردان
بهر نغمه که ازمطرب شنیده * بدو وجدی ازان عالم رسیده
سماع جان نه آخر حرف وصوتست * که در هر پردهٔ سری نهفته است
زسر بیرون کشیده دلق ده توی * مجرد کشته ازهر رنك وهر بوی
فروشسته بدان صاف مروق * همه رنك سیاه وسبز وازرق
یکی پیمانه خورده ازمی صاف * شده زان صوفیٔ صافی زاوصاف
زجان خاك مزابل پاك رفته * زهرچه آن دیده ازصد یك نکفته
کرفته دامن دندان خمار * زشیخی ومریدی کشته بیزار
چه شیخی ومریدی این چه قیداست * چه جای زهد وتقوی این چه شیداست

فصل رابع

طالبان ایکی قسم اولوب برقسمنه طالبان وبرقسمنه
مطلوبان تسمیه اولندیغی بیاننده در

عین القضاة همدانی علیه رحمة الصمدانی زبدة الحقایق نام کتابنده طالب حق ایکی قسمه تقدیر ایدوب برقسمنه طالبان وبرقسمنه مطلوبان تعبیر ایدرلر • وبیوررلر که طالب اولدرکه حقیقتی طلب ایدوب « من طلب شیئا وجد وجد » موجبنجه مطلوبنه واصل اوله • ومطلوب اولدر که حقیقت انی طلب ایدوب انکله انس ایلیه • وانبیا علیهم السلام طالبلردن برجماعت ایله طالب خدا اولوب انلرك سرچشمه سی ابراهیم خلیل الله وموسی کلیم الله در • زیراحق سبحانه وتقدس انلرك شان شریفلرنده کلام مجیدنده « ولما جاء موسی •

واتخذالله ابراهیم خلیلا » دیو توصیف بیوردی یعنی وقتا که موسی کلدی وحق تعالی ابراهیمی دوست اتخاذ ایلدی دیمکدر ٠ پس کلدی ودوست اتخاذ ایلدی حکمی طلب ایله حاصل اولور ٠ « ومایعلم تأویله الاالله » و بو طلبه فقروفنا تعبیر اولنور اول فقرك اولی « الفقر فخری » وآخری « اذاتم الفقر فهوالله تعالی » معناسنك نقدیدر اما مطلوبلر کروهنك سرچشمه سی حضرت حبیب خدا وسید انبیا وسند اصفیا محمدالمصطفی علیه اکمل التحیاتدر وانك امتی اول کریم الخصاله تبعیت ایله « یحبهم ویحبونه » کلام شریفی وجودلرینه اصل دوشمشدر و موسی علیه السلامه جاء خطابی واقع اولوب حضرت محمد علیه الصلوة والسلامه « سبحان الذی اسری بعبده لیلا » نازل اولمشدر کتورلمش کلمش کبی دکلدر ٠ وانبیا علیهم السلام حق سبحانه وتعالی نك اسما وصفاتنه قسم ایدوب وحق تعالی حبیبنك جاننه وسرومویته سوکند ایدوب « لعمرك ٠ والضحی واللیل اذاسجی » بیورر ٠ وحضرت موسی علیه السلامه « انظر الی الجبل » بیوریلوب ٠ حضرت بدر دجا ٠ وحبیب خدایه ای شمس ضحا بز عظمتمز ایله سکا نظر ایدەلم وسن کلیتکله بزه ناظر اول دیو بیوریلور کما قال تعالی « الم ترالی ربك کیف مدالظل » الآیه وحق تعالی حبیبنه امتی ایچون تبشیر بیوروب « من تقرب الی شبرا تقربت الیه ذراعا ومن اتانی یمشی اتیته هرولة » بیورر طالبك بر ویشی اولورسه مطلوبك ایکی کتور یشی اولور اما حقیقت یوزندن طالب خود عین مطلوب در زیرا طالبك طلبنه ارادت حق تعلق اتمسه طالبك طلبی وجوده کلورمیدی واکر غفلتدن ایقاظ اتمسه متیقظ اولورمیدی « الاطال شوق الابرار الی لقائی ٠ وانی الی لقائهم اشدشوقا » مفهوم شریفی دخی مطلوبلره اولان مبشراتدندر شوق خود حضور ورؤیتدن اولور غیبتدن دکل « واشوقاه الی لقاء اخوانی » بوکا شاهددر

﴿ مثنوی ﴾

عاشق کرزین سر و کرزان سراست * عاقبت ما را بدان سر رهبراست

﴿ فصل خامس طریق ایکی نوع اولوب بریسی من العبد الی الرب و بریسی من الرب الی العبد اولدیغن بیان ایدر ﴾

ای طالب صادق معلوم اوله که ره روندکان حقیقت ایکی نوع اولدیغی کبی راه حقیقت دخی ایکی قسم اولمشدر نجم الدین دایه علیه رحمة ذی العنایه بحر الحقایق نام تفسیرنده سورهٔ سبع المثانیده « صراط الذین انعمت علیهم » آیت کریمه سنی تحقیق بیوردقلری محلده تکرار صراط قیدندن طریق حقیقتك ایکی قسم اولدیغنه اشارت باری واردر دیو بیورورلر که صراط حقیقی ایکیدر بریسی من العبد الی الرب و بریسی من الرب الی العبددر . شول صراط که من العبد الی الرب اوله بر طریق مخوفدر که اول یولدن سالك اولان قوا فلك نیجه سی مقطوعه و رواحلنك اکثری منقطعه اولمشدر اول زمره یه « الطلب رد والسبیل سد » نداسی کلمکدن زائل دکلدر نتکیم خدای متعال بو طریقك قاطعی و بو فریقك مفرقندن « لاقعدن لهم صراطك المستقیم » آیت کریمه سیله حکایت بیورر و شول طریق که من الرب الی العبد اوله طریق امن و عیان و درهمه حال کائن بالامانذر اول طریقك مراحلنده اولان سیاره انواع نعم الهیه ایله محفوظه و محفوفه و منازلنده سیر ایدن روندکانك اجیاد اختیارلری سلاسل عنایت جذبات ایله مقوده و مقیده‌در . وحق سبحانه و تعالی اول رهروانك نفوسنده اولان هوانك قمع و قهری . و شرع شریفك رعایت و حفظنه توفیق و مراقبه و کلایت ایله مکاید شیطانیه دن وعایت اتمکین سرلرینی انواع رعایت و عنایت و روحلرینی اسرار هدایت و قلبلرینی آثار ولایت ایله پرزینت اتمشدر . و هدایت ایلدیکی صراط مستقیمك کذر کاهنی اصناف نعم ظاهره و باطنه ایله توسیع و تعمیم ایلمشدر . کما قال تعالی « واسبغ علیکم نعمه ظاهرة و باطنة » اما نعم ظاهره ایله اتمام بعثت انبیا و انزال کتب و احکام شرایع و قبول دعوت رسل و اجابت حق و اتباع

سنت واجتناب بدعت ونفسی شرع شریفك اوامرینه انقیاد ونواهیسندن اتقا واحتیاط وقدم صدق اوزره عبودیتده اثباته توفیق ازلیسی عنایتدر. اما نعمت باطنه ایله اسباغ واتمام اول عباد منعم علیهمك بدایت فطرتلرنده ارواح طیبه‌لرینه نور الهینك اصابت ایلمسیدر. کما قال علیه السلام «ان الله تعالی خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه ذلك النور فقد اهتدی ومن اخطأه فقد ضل» پس ایمدی هدایت بیوریلان صراط قویمه فتح باب اول رش اولنان نورك اصابتی اولدی. ومغضوب وضالین اولنلر ذکر اولنان نور مرشوش انلره اصابتدن خطا ایدوب محروم قالمغله تیه هوای نفسده ضالین ودشت ظلمات طبع وتقلیدده مغضوبین وهالکین اولوب شرع وتحقیقه مهتدی وصراط قویم واحسن تقویم اوزره اولان مرتبهٔ انسانیه دن روکردان اولنلردر که یهود جحود واول طبیعتده اولان عنودلرکبی که حق تعالی انلری ملعون ومغبون ومردود ومطرود ایدوب صورتلرینی سیرتلرنده مرکوز اولان قرده وخنازیر وسبعیاته صورةً ومعنیً مسخ وتبدیل ایلدی. وطائفهٔ نصارا که الطاف ربوبیتی فراموش ایدوب صراط غیر مستقیمه عزیمت ایتمکله چاه تاریك بشریته دوشوب طریق قویم توحیدی ناسی اولدقلری ایچون شیطان علیه اللعنه شبکهٔ شرك شرکله انلری صید ایدوب «افرأیت من اتخذ الهه هواه» مقتضاسنجه هوای نفس ودنیایی اله اتخاد ایتدکلری ایچون «ثالث ثلثة» قوللریله «نسوا الله فنسیهم» طردینه مستحق اولدیلر. وکذلك شول فسقه وفجره که وحدت حق وبعثت انبیایه اقرار ایله حضوردن صکره غیبت وسرور دنصکره محنت ونور دنصکره ظلمت ایچنه دوشوب صراط مستقیمدن رجوعله مغضوبین وکرم کریم ورحمت رحیمدن ضالین وصراط قویمدن اعراض ایله قلب سلیم وجنات نعیم دن محرومین ومستحق عذاب الیم اولدیلر «نعوذ بالله من الحور بعد الکور» وکذلك شول مقتصدین که منازلده قوافلدن انقطاع ایله محتبس وباز کشتهٔ مقصود اولدقلری ایچون ضالین اولدیلر. الهی صراط

مستقیمه هدایت سندن ۰ الهی طریق قویمه توفیق وعنایت سندن
بز عاجز قوللریکی یولدن دوندرمه ۰ ومقصود اصلی یه ایرشدرمینجه
بر منزلده اکلندرمه

﴿ لمؤلفه ﴾

خدایا قوللرك سن سن الهی * قموقالمشلرك یولده پناهی
یویوب کوتور کوکللردن سیاهی * مدد سندن مدد سلطانم الله
بنم اکسکلکم چوقدر یولکده * نیازه ال آچوب طوردم طپوکده
کلنلر اغلیو کولر قپوکده * مدد سندن مدد سلطانم الله
یتش فریادمه آل طوت الیمی * یتوردم کندیمی کوستر یولیمی
کوره یم یوزیکی شاداید قولیکی * مدد سندن مدد سلطانم الله
نظام ملك دیندر پس شریعت * اکاراه هدایتدر طریقت
بزه بلدر نه در سر حقیقت * مدد سندن مدد سلطانم الله
بقارمی عاشق اولان قیل وقاله * دکشمشدر مقالی جمله حاله
کرم قیل لایق ایله سن وصاله * مدد سندن کرم سلطانم الله
کچور بوعبدیکی یارب سوادن * فنا ایله نصیب آلسون بقادن
آیرمه محض فضلکله لقادن * مدد سندن مدد سلطانم الله

﴿ فصل سادس طریق نه دیمکدر و یول قنده در انی بیان ایدر ﴾

ای طالب طریقت وراغب حقیقت چونکه حقه موصل اولان صراط مستقیم ومانع وصول اولان طریق سقیمك اوصافن واول یولده نیجه سی نجات بولوب ونیجه سنك دخی هلاکن ایشیدوب « الرفیق ثم الطریق » فحواسنجه بو یوله بر دلیل فایق ورفیق صادق و بودرده بر طبیب حاذق وبر عیسی دم مشفق لازم ولابد اولدیغن بیلوب سن دخی اول راه بی پایانك اسباب ومهماتن کوروب توجه ونیت وقصد وعزیمت قیلدکسه (ع) سیاحت قیل سلوك ایله وجودکدن ایدوب عزلت * مضمونجه کرکدر که حق زمان وجهتده ودنیا وجنتده قید ایله طلب ایتیوب ودور ودراز کتمیوب « وفی انفسکم افلا تبصرون » فحواسنجه راه خدا کوکل اولدیغن بیلوب دفع شبهه قیله سن زیرا

حقه کوکلدن یقین یوقدر « قلب المؤمن بیت الله » خود مصدقدر
و کوکل الله نورندن ودیعه در کما قال علیه السلام « اول ما خلق الله
نوری » وحضرت داود علیه صلوات الله الودود . الهی سنی قنده
بوله یم دیدکده « انا عند المنکسرة قلوبهم » جوابی ویرلدی
« ماوسعنی ارضی ولا سمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن التقی النقی »
حدیث شریفن اشتمدکمی آسمان آنی قنده حامل اولور وزمین اکا نیجه
مکان اولور اول خود لامکاندر کما قال تعالی « انا عرضنا الامانة علی
السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها
الانسان » پس ایمدی اول جلیل وجمیلك محب ومونسی قلبدر « قلب
المؤمن عرش الله » انك مخبریدر . بو تقدیرجه یول کوکلدر .
ویولجی سن سن وکتمك کندولککدندر . وکلمك سنلککسز سکادر .
وبیلك حقیقتکی اکلامقدر . وبولمق شهود وعیان ایله انی کورمکدر .
واولمق ایکیلك سز واتصال وانفصالسز برلکه یتمکدر .
زیرا اتصال وانفصاله حال ومحل وظرف ومظروف اعتباری لازم
کلور حق تبارك وتعالی آخرشیء ایله متحد اولمقدن منزهدر انك غیری
نه واردر که اول اوله واول نه نك غیری در که انکله اتحاد ایلیه . پس
ایکیلك سز برلك اولور . حکی عن الحضرمی انه کان یقول ان
الناس یقولون انی حلولی وانی اقول بسقوط التکلیف عن عباد الله
وکیف اقول بالحلول ولا اری فی الوجود سوی الله وکیف اقول بسقوط
التکلیف ولی وردان حال صبائی مافاتنی الی هذا الوقت ولکن اقول
لا کلفة فی عبادة عباده الخواص

﴿ کلشن راز ﴾

جناب حضرت حق رادویی نیست * دران حضرت من وماوتویی نیست
حلول واتحاد اینجا محالست * که در وحدت دویی عین ضلالست
هرانکو خالی ازخود چون جداشد * انا الحق اندر وصوت وصدا شد
شود باوجه باقی جمله هالك * یکی کردد سلوك وسیر وسالك
حلول واتحاد از غیر خیزد * ولی وحدت همه ازغیر خیزد

آن عین بود کز هستی جدا شد * نه حق بنده نه بنده باخدا شد
وجود خلق و کثرت در نمودست * نه هر چه آن مینماید عین بودست
« هو الاول والاخر والظاهر والباطن وهو بکل شیٔ علیم » حسین
ابن منصور الحلاج بیوررلر

﴿ نظم ﴾

ءانت ام انا هذا العین فی البین * حاشای حاشای من اثبات اثنین
هویة لك فی لائیتی ابدا * کل علی الکل تلبیس بوجهین
فاین ذاتك عنی حیث کنت اری * فقد تبین ذاتی حیث لا این
واین وجهك مفقودا بناظرتی * فی ناظر القلب ام فی ناظر العین
بینی و بینك انی یزاحمنی * فارفع بانك انیی من البین

﴿ مولانا جامی ﴾

* نحن اقرب کفت یعنی قطره در دریا یکیست *
* عاشق و معشوق و ساقی مستی و صهبا یکیست *
* ای که دور افتادهٔ از خویش اکر داری خبر *
* مشهد و مشهود شاهد مولی و مولی یکیست *
* کرچه عالم مظهر اسماء حسنیٔ خداست *
* اسم اعظم در میان جملهٔ اسما یکیست *
* هستیٔ مطلق تویی دیکر خیالی بیش نیست *
* زانکه اندر نشاهٔ تو جملهٔ اشیا یکیست *
* حسن عالم کیر تو از بهر اظهار کمال *
* مینماید در هزاران آینه اما یکیست *
* با همه خوبان اکرچه حسن تو همراه بود *
* در حقیقت دلبر یکتای بی همتا یکیست *
* این همه آشوب و غوغا در جهان از عشق اوست *
* کشت معلوم این زمان سر فتنهٔ غوغا یکیست *

﴿ لمؤلفه ﴾

* دیده مك انواری هو در عقلمك فرمانی هو *

* دیلمك ذکاری هودر ناله مك افغانی هو *
* کوکلمك سیرانی هودر جانمك جانانی هو *
* سرمك اسراری هودر مهرمك تابانی هو *
* عاشق سرمست اولنلر هو یله در هو یله *
* صومی هودر عیدی هودر زهد یله ارکانی هو *
* نقد وارین خرج قیلمش یولنه دلدارینك *
* وصلی هودر فصلی هودر درد ایله درمانی هو *
* وارایسه عشقدن نصیبك عبدیا هودی مدام *
* آشنا اول بحر هو یه کورنه در عمان هو *

﴿ نظم ﴾

سر توحید اول زمان اولور عیان * قورتیله اشبو قفصدن مرغ جان
قیله ترك کلشن وطبع وحواس * بی خیال ووهم کوره بی قیاس
اوش بو عالمده نه کیم وار بیش وکم * اوله یکسر غرقهٔ بحر قدم
ای برادر کیمکه کوردی اول یوزی * هیچ برشی کوره مزانك کوزی
کیمکه اشبو سر کذشتدن دم اورر * عاقبت حیران اولوب ابکم اولور
نه اشارت وار بوراده نه بیان * زیرا محو رسم ایلر بو عیان

﴿ باب رابع دنیادن ترهیب وطریق حق ومرشد کامله ترغیب ﴾
﴿ وفقرایه سوء ظندن احتراز واعراض وارباب سلوکه ﴾
﴿ توضیحی لازم بعض ارکان وشرائطی توصیه بیانندهدر ﴾

« قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ما قدمت لغد واتقوا الله ان الله خبیر بما تعملون ۰ ولا تکونوا کالذین نسوا الله فانسیهم انفسهم اولئك هم الفاسقون لایستوی اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون ۰ صدق الله العظیم وبلغ رسوله الکریم ونحن علی ذلك من الشاهدین بالتصدیق والیقین »

﴿ الوصایا ﴾

ای سالك طریقت وراغب حقیقت « الدنیا مزرعة الآخرة » خواسی اوزره

﴿ قطعه ﴾

فوت فرصت مکن کو وقت صفاست * که بسی هست درجهان آفات
حاصلی نیست عمر فانی را * جز ملاقات ذات پاك وصفات

ابیاتنی سمع جان وجنان ایله استماع واصغا ایدوب دنیای فانی یه کوکل ویرمه وزیب وزیورینه فریفته اولمه که بی وفاوبی ثباتدر

﴿ مثنوی ﴾

این جهان وساکنانش منتشر * وان جهان وسالکانش مستمر
این جهان وعاشقانش منقطع * اهل آن عالم مخلد مجتمع

عشق الهی باده سنی دست ساقیٔ بزم وحدتدن نوش قیل که (ع) واعجل فالوقت سیف قاطع * موجبنجه وقت کچر وایام کیدر

﴿ مثنوی ﴾

ترکش عمرش تهی شد عمر رفت * ازدویدن درشکار سایه تفت

ایمدی اکر عشق الهی ایله حضور قلب وقتن اله کتوردکسه اضاعت ایلمه هرزمان وقت صفا وراحت قلب محلی اله کبرمز « لی مع الله وقت » بیورلمشدر هرنفسی غنیمت وبهاسی یوق نعمت بیل

﴿ نظم ﴾

کلدیککدن بر یره‌ای خوش نهاد * آدمیلك حاصل ایتمکدر مراد
حاصل ایتمزسك بوطونی شویله بیل * سندن الورلر اولیسر سن خجل
بونده هرنه طونه لایقسك اینان * یارین اول کسوتده قالورسن همان
اوز تعلق بندنی آزاده اول * رنك وبودن کچ فقیر وساده اول
هرنه کیم مشغول ایدر حقدن سنی * پوتدر اول زنهار اوده صالسن انی
نیچه‌لر دیدی بمدر بومکان * اکا بنم دیدیکی قالدی همان
نیدەیِن حالکدن اکاه اولمدك * نفسه اویدك عشقه همراه اولمدك
درد حاصل قیل کرایسترسك دوا * درد ایله اولوز قو حاجت روا
لیك رازك دیمه بی درده ای یار * دردی اولاندن صاقلمه سن زینهار

پس سکا حقدن اعطا وعنایت اولنان خلعت صورت انسانیه نڭ قدر وقیمتن بیلوب بو فرصت بردخی دوشمز صانده پستر خواب وراحتی کندیکه حرام قیل وصراط مستقیم اوزرینه ثابت قدم وراسخ دم اولوب « تخلقوا باخلاق الله واتصفوا بصفات الله » فرمانیله ذاتکی متصف قیل ودخی « افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه » قول کریمی اوزره صفات ظلمانیه و کدورات نفسانیه دن مزکی ومجلی اولوب قلبکی محل نور ایمان ایله ووطن اصلی یه رجعت قیل وعلم ظاهر وباطن واسرار الهیه یی شامل بر مرشد کامل اله کتور که قلبویه فیض ربانی القا وجذبهٔ رحمانیله عشق وشوق ووجد وذوق اعطا ایلیه (ع) مرشد کاملڭ نشانی بودر * بو جوهر بولنمیان کنج خالی و بونڭ غیری اولان آشیانهٔ قلب تهی در

﴿ مثنوی ﴾

من غلامم موج آن دریای نور * که چنین کوهر در آرد درظهور
هرچه جز عشق خدای احسنست * کرشکرخواریست آن جان کندنست
چیست جان کندن سوی مرك آمدن * دست در آب حیاتی نازدن

پس شمدیه دکین وصف اولنان کمالات وحالات اول مطلع نور احدیتڭ مزید رأفت ومزیت عاطفتلرندن احسان وعنایت اولنمشدر

﴿ بیت ﴾

درپس آینهٔ طوطی صفتم داشته اند * آنچه استاد ازل کفت بکو میکویم

هر قیوده بربسته اولان نارسیدهٔ کمال و بلکه دکه برکامل بو اعطا وقدرته قادر اولمز

﴿ نظم ﴾

* یوقدر نصیبی عشق حقیقتدن ای کوکل *
* شول سالکڭ که مرشدی ناقص عقول اوله *
* ای خالقڭ امانتن ضایع ایلیان *
* لایقمیدر که آدڭ ظلوم وجهول اوله *

پس بو جهتدن مرشد کاملسز لاف سلوك و دعوای وصول ایتمك ارباب تحقیق حضورنده ممنوعدر انکچون « لولا مربی لماعرفت ربی » بیوریلوب ودخی « من لا شیخ له لا دین له ومن لا شیخ له فالشیطان شیخه » ایله تنبیه بیورلمشدر

❊ مثنوی ❊

یا تبر بر گیر ومردانه بزن * تو علی وار این در خیبر بکن
یا بکلبن وصل کن این خاررا * وصل کن با نار نور یاررا
تا که نور او کشد نار ترا * وصل او کلشن کند خار ترا
تو مثال دوزخی او مؤمن است * کشتن آتش بمؤمن ممکنست

پس ای عاشق صادق وراثت حقیقت محمدیه ایله مشرف اولان کامل ومکملی بولدقده تسلیم کلی اولوب آنك قلبنده تابان اولان نور ربانی وفیض منانی ایله بعد رفع الهوی وتحصیل افناء بشریت وسوی نورانیت وروحانیت برله مستعد کمالات الهیه اوله سن

❊ ترجمهٔ کلشن راز ❊

قوعقلی ویر الیکی عشق الینه * کیم التـه وادیٔ ایمن ایلینه
سنك بو وار لغکدر خار وخاشاك * کیدر یولدن بولاری جست وچالاك
چیقار کل سنلکی سنلك اوندن * که پرتوسن آنك بر پرتوندن
آریت پاك ایله آنك جلوه کاهن * مصر قیل یوسفه بو نفس باغن
کیدنجه سن کلور اول ظاهر اولور * بو شرطیله که مظهر ظاهر اولور
سکا سنسز جمالن روشن ایلر * قودیکنلر یکی کلشن ایلر
موانع اولمینجه آره دن دور * کوکل اوینه دوشمز پرتو نور
بو عالمده موانع درت اولور بیل * بولاری دفع ایچون تدبیرلر قیل
اول آری اوّل انجاس وحدثدن * کذر ایله کل افعال عبثدن
ایکنجی معصیتدن اجه غل یول * دخی وسواس شرندن امین اول
اوچنجی اشبو اخلاق ذمیمه * کیم آدم بکزرانکله بهیمه
بودر دردنجی اشبو ماجرادن * که پاك ایلیه سرّین ماسوادن
کوزندن کوتر ولیجك صورت غیر * همان دم منتهایه ایریشور سیر

که ذاتك پاكی اوله سندن كیدرشین * نمازك انده اوله قرة العین
همان برلك نصیب ایدر یرادن * ایكیلك پرده سی كیدر ارادن
اولور معروف وعارف شیٔ واحد * حقیقت بر اولور مشهود وشاهد
كمالی بوكادكیندر كلامك * بو منزلدر مقالی هر مقامك

اما شول كمسنه لركه پیر طریقت ومرشد راه حقیقته وصولدن صكره اول ذات محمدت صفاتك مبارك نفسنه وامرینه امتثال ایتمزلر ایسه پسمانده‌ٔ راه اولوب رسیده‌ٔ منزل مقصود اولمزلر . ونائل رضای حق اولوب تحصیل كمال ایتمزلر مكر كیم اقتضاء بشریت ایله صدور ایدن جرایم وخطایا سنه معترف اولوب « حاسبوا قبل ان تحاسبوا » فرمانیله طریق راستی طلب ایلیه ویول كوسترلدكده جان وباش ایله مطیع ومنقاد اولوب

﴿ مثنوی ﴾

آنكه از حق یابد او وحی وجواب * هرچه فرماید بود عین صواب
آنكه جان بخشد اكر بكشد رواست * نایبست ودست او دست خداست
همچو اسمعیل پیشش سر بنه * شاد وخندان پیش حكمش جان بده

مضمونجه صدور ایدن امره تسلیم اولەلر . اما شول پسمانده وپیش رانده لردن وبربسته وبركشته لردن كه امر الهی اوزره آداب شریعت واركان طریقت مراعاتنی ایتمیوب اعمال خبیثه وافعال شنیعه ایله آلوده‌ٔ هوای نفس اولورلرسه حقدن وخلقدن انلره لوم وملامت ایریشوب تشبث ایتدیكلری مرشد كامله واصحاب طریقته دخی انك اعمال میشومه سندن وافعال مشؤمه سندن سنك طعن ملامت رمی اولنوب هم كندی نفسلرینه وهم خلقه ظلم صریح ایتمش اولورلر

﴿ مثنوی ﴾

هرچه برتو آید از ظلمات غم * آن زبی باكی وكستاخیست هم
هركه بی باكی كند در راه دوست * رهزن مردان شد ونامرد اوست
از ادب پرنور كشتست این فلك * وز ادب معصوم وپاك آمد ملك

پس بو وجهله ضال ومضل اولان « الا لعنة الله علی الظالمین » طردینه

مستحق اولوب بلكه كفره ملحق اولورر « اعاذنا الله الملك المتعال من كل سوء الخلق والافعال ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب » الهى سكا التجا ايلدم عنايت سندن الهى سكا كلايت ايلدم توفيق وعنايت سندن . پس ايدى بومقوله‌لر اطاعت حق ايتميوب مجرد برعزيزك برويا ايكى كره مجالس شريف وصحبت منيفنه داخل اولمغله طريق شريفى مقتضاسنجه حركت ايتميان وحاشا بو ناپاكلكله كندوبى اول ذات ملك سماته مريد اسناد وادعا ايليان اشخاص ظالمين سببلريله نقايص نالايقه‌دن ظاهر وباطنلرى پرنور ومطهر اولان رجال اللهه سوء ظن وزبان درازلق ايلمك هيچ بروجهله مناسب ولايق دكلدر . حاشا ثم حاشا كه اول اعزه كبارك شان شريفلرينه اومقوله اوصاف رديه ملايم اوله

﴿ مثنوى ﴾

جسم شانرا هم زنور اسرشته‌اند * تاز روح واز ملك بكذشته اند

مضمونى اوزره حق تبارك وتعالى نك وليلرى نور محض ومهر طالع پرفيض درلكن سوزين طوتميوب ايزينه كتميان نامستعد وبى بهره بى نيلسونلر « انك لاتهدى من احببت ولكن الله يهدى من يشاء » فحواسنجه هدايت حقكدر اكر مستعد واكر نامستعد حضور شريفلرينه كلانلرى « وما علينا الا البلاغ » قول كريمى اوزره حقى ابلاغ ايدرلر

﴿ مثنوى ﴾

ليك دعوت واردست از كردكار * باقبول وناقبول اوراچه كار

مضمونجه البته حقى قبول ايتديرمك انك اوزرينه واجب دكلدر . پس اهل انصافه لازمدر كه تابع شريعت وطريقت اولميوب مردود ومطرود اولان ظلمه‌دن بعض آثار ناشايسته دخى مشاهده ايدرلرايسه پيركامله اسناد ايتميه‌لر . حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم رحمة للعالمين اولوب وعامهٔ ناسى ظلمت كفردن خلاص ونور ايمان ايله نجاته چيقارمق ايچون مبعوث اولمش ايكن شريعت شريفه وسنت

سنت‌نه یه متابعت ایتمیوب واهل سنت وجماعت یولنی کوتمیوب طریق ضلالده هالکین اولان فرق ضاله امت محمد نامنده دکلمیدر قصد کزند رخنه کردن اساس شرع مبین خلل پذیر اولورمی . وتطرق دخل واعتراض ایله کمال شان شارع رتبهٔ نقصان بولورمی . متعرض شارع یامنافقدر یا کافر پس اولیا واصفیایه دخی مالایعنی سویلینلر عند الله معاتب اولمق مقرر در خصوصا هر طریقك ایچنده اغواء شیطانی ایله غوی اولمشك نهایتی یوقدر ایمدی فلان کمسنه ازغوندر اول خود فلان عزیز ایله صحبت ایدر دیوانك فسادنی عزیزینه اسناددن حذر ایلمیه سن وسکا شفاء صدر حاصل اولمزسه واروب اول عزیزك غیری فقراسن یاخود کندوسن کوروب بیله سن ممکن اولدیغجه کندیکی سوء ظندن منع ایده سن حضرت مولانا قدس سره العزیز « ولا تجسسوا ولا یغتب بعضکم بعضا ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتا فکرهتموه » آیت کریمه سنده اولان نهی دن اجتناب ایتمیانلر علی الخصوص اولیاء اللهی غیبت ایلیان ظالملری خورند کان پیل بچه‌یه تشبیه ایدوب وزبان در ازلقدن نهی ایدوب بیوررلر که

❊ مثنوی ❊

پیل هست اکنون که این سو میروید * پیل زاده مشکنید وبشنوید
پیل بچکانند اندر راهتان * صیدایشان هست پس دلخواهتان
بس ضعیفست ولطیف وبس سمین * لیك مادر هست طالب در کمین
از پی فرزند صد فرسنك راه * او بکردد در حنین وآه واه
آتش دود آید از خرطوم او * الحذر از کودك مرحوم او
اولیا اطفال حقند ای پسر * غایبی وحاضری پس باخبر
غایبی مندیش ازنقصان شان * کوکشد کین ازبرای جانشان
کفت اطفال منند این اولیا * درغریبی فرد از کار وکیا
ازبرای امتحان خوار ویتیم * لیك اندر سر منم یار وندیم

پشت دار دجله عصمتهای من * کویا هستند از اجزای من
هان هان این دلق پوشان مند * صد هزار اندر هزار ویك تنند

﴿ تنبیه ﴾ بودخی معلوم اوله که عشاق الهی جذبهٔ رحمانله وجد وحالات وعشق و وحدت حقـده استغراقلری حالنده عشق غالب وحکم انك اولوب اول مستانه لکك ایچنده « رمیة من غیررام » لسانلرندن بعض شطحیات صدور ایدوب ظاهراً شرع شریفه تطبیق متعسر اولورسه همـان اول حینده انی مؤاخذه ایتمیوب عالم صحوه کلد کده انك احوال وافعالنه واعمال واقوالنه نظر ایلیه‌سن بشریتی حالنده اول سویلدکاری اقوالدن کندوده اثرقالمیوب مراعات شرع شریف ایدرسه اکا انکار اولنمیه زیرا سلفده چوق واقع اولمشـدر ٠ مولانا جلال الدین رومی قدس سره حکایت بیوررلر که سلطان العارفین ابو یزید بسطامی روح الله روحه احبا واودّاسی ایله حقانی صحبت ایدرکن لسان شریفلرندن بعض کلمات غیرمشروعه صدور ایتدکده حالت صحونده احبابی کندودن وارد اولان کفتاری عرض ایتد کلرنده

﴿ مثنوی ﴾

کفت این بار ار کنم این مشغله * کاردها برمن زنید آن دم هله
حق منزه از تن ومن باتنم * چون چنین کویم بباید کشتنم

بردخی بو کلمات نامربوطه بندن صادر اولورسه قتله مبادرت ایدیکز دیو وصیت ایتمشکن

﴿ مثنوی ﴾

مست کشت او باز ازان سغراق رفت * آن وصیتهاش از خاطر برفت
نقـل آمد نقـل آو اواره شـد * صبح آمد شمع او بیچاره شد
عقل چون شحنه است چون سلطان رسید * شحنهٔ بیچاره در کنجی خزید
عقل سایهٔ حق بود حق آفتاب * سایه را با آفتاب اوچه تاب

مضمونی اوزره چونکه عشق وجودنی یغمایه ویروب مستغرق اولدقده اولکیدن زیاده شورشلر ایلدیکی کبی مجلسنده حاضر اولانلر اللرنده

بولنسان تیغ و خنجرلرایله وصیت مزبوره اوزره اول فنای مطلقك وجود وشمسنه هجوم ایدوب هرنه عضونه أو جرح قصدین ایتدیلرسه اول جرح کندولرك اول محلنه واقع اولوب هر بری وجودلرینی شرحه شرحه ایدوب باذن الله اول ظل خدانك برقیلنه خطا کلمدیکنی مفصلا نقل بیورمشلردر (ع) اولیا را هست قدرت ازاله * وعشاق الهیدن بونك امثالی کلمات صدورینه حکمت نه ایدیکن بیان بیوروب دیردلر که

﴿ مثنوی ﴾

چون پری غالب شود برآدمی * کم شود آن مرد و وصف مردمی
هرچه کویدآن پری کفته بود * زین سری زان آزسری کفته بود
چون پریرا این دم وقانون بود * کرد کاران پریرا چون بود
اوی اورفته پری خود اوشده * ترك بی الهام تازی کوشده
چون بخود آید نداندیك لغت * چون پریراهست این ذات وصفت
پس خداوند پری وآدمی * ازپری کی باشدش آخرکمی

وبوندن غیری بوتمثیل طریقنه دخی توجه بیوروب مثلا برکمسنه ام الخبائث اولان خمر مرداری نوش ایدوب بخاری دماغه صعود وعقلی مختل ایتمکله اختیاری کندی کیفیتی مقتضاسنجه دوندرد کده کوکلنده وکوزنده اولان حیا وحجابی مرتفع اولوب . نیجه سخن پردازلقلر ایلیوب ونیجه بیرو پلنك وشیرژیانه مقابله ایتدکده انی مستانه کورنلر اندن وجوده کلن اکرقال وقیل واکر شجاعت وشورش وحالی باده یه اسناد ایدوب بوکا بوایشی ایتدیرن وکفتارین آرتورن باده دردیو تحقیقلر ایدرلر

﴿ مثنوی ﴾

باده رامی بوداین شر وشور * نورحق رانیست این فرهنك وزور
کرترا ازکل بکل خالی کند * توشوی پست اوترا عالی کند

مفهومنجه شراب عشق الهیدن مست ومدهوش وبی عقل وبی هوش اولان اهل وجددن بونك امثالی شطحیات ظهورینی ابعاد ایلمیه سن

لكن بو مقوله حالات دكه بر اوقاتده وقوعبولماز . عاشقلر * باخدا دیوانه باش و با محمد با ادب * دیمشلردر

علوان شیرازی

دیلرسك كیم سكا آسان اوله بو * دلیل وحجت وبرهان اوله بو
قولاغكدن صنولر پرده سن چك * یقین اودینه یانسون پردهٔ شك
نداسن واحد القهارك ایشت * كوتورسترى سوزین ستارك ایشت
سكا حقدن ندا كلور همیشه * كه می رنكیله بو یاندی بو شیشه
نیه كیم باقدك ایسه باكه باقدك * قیامت كوننه نیچون براقدك
كورینور جمله اشیاده جمالم * منزهدر نقایصدن كمالم
ندا ایلدم اوددن موسی یه بن * اول ایشتدی ولی ایشتمدك سن
انا الله دیدم آكا بن شجردن * ندا ایتسم عجبمیدر بشردن
كوكلدر وادئ ایمن بدنده * ایشیدن حق نداسن كلی سنده
كرك تیز ایشت وكرك ایشت كیج * كه بردن اوز كه یوقدر بردخی هیچ
بیلن كشی برك كوكك خداسن * ایشیدن كندیدر كندی نداسن
بنم دیمك یراشور اول خدایه * كه غیر اورمز قولاق اشبو ادایه
اكر غایب اكرچه حاضر اولدر * قوغیب وحضوره ناظر اولدر
كلور حق نوری بو یوزدن ظهوره * بوسن اكلادیغك غیب وحضوره
بو كیم سن بر اولاسن اول اولا بیر * ایكیلكدن قوپار بو زشت تدبیر
سنك بو بنلكك بكزر خیاله * كه دوشورر سنی درلو وباله
ایكیلك اولمز انك برلكنده * اولوم بولنمز انك دیرلكنده
بنه بر لیكن انك كندی برلر * موحدلر بو سوزی بویله دیرلر
كورینور اول ولی سن كورهمزسن * انی پنهان صنورسن ایرهمزسن

اما جذبه وعشقدن ووجد وفنادن خبر وآكاهی اولمیوب تبدیل شكل وتغییر جامه ایله كندیلرینی اهل حاله تشبیه ودروشلرینی شید وجنونه تقلید ایدوب متشبه مبطل اولان ملاحده دخی بو مقوله شطحیاته جرأت ایدرلر لكن بو كتابك اولندن بو محله كلنجه ذكر اولنان اذواق وحالاتدن انلرده بر اثر اولمزسه او مقوله لر بالاخره دنیاده وعقباده

جزلرین بولوب الله ورسولی وجمله اولیاء الله انلرك کبیلردن بویلر
وآنجلین ظالملره عدولردر « البغض لله والحب لله » نخواسنجه ملاحده یه
یزدخی عداوت ایدرز انلرك معلمی نفس وشیطان در وانلردن بعید
اولان حقه یقین در

❁ علوان شیرازی ❁

طشنده کیدیلر کهنه پلاسی * ایچی طوبطلودر تکری بلاسی
قباحتلر صلارلر ملك وماله * که قویه خلق آنی کندولراله
صلاتی دانه صومی دام ایدرلر * بونکله خلق کوکلن رام ایدرلر
دماغن دیلن ایل ایچون قوریدر * یعز ایچمز وبدعتلر دوریدر
یکرلر صدره صیرولر کبی هب * باشی اشاغه ایرولر کبی هب
زنالر کزلو کوزی شیشه سنده * اولوبدر عزوجاه اندیشه سنده
دماغنده طولو کبر وریاست * مرایلق دررفکری ریاست
ورع اهلی کبی در خلق ایچنده * ولی دین یتیجیدر دلق ایچنده
بولارك ایچی طیشی بردکلدر * بولر جاهلدر اهل سر دکلدر
دیریدر نفسی جانلاری اولوبدر * بولاری ایکی سرخوشلق آلوبدر
بری بوکیم صیقارلر نفس تمرین * هوسدن نوش ایدرلر جهل خمرین
ایکنجی بونلری اسرتدی دینی * اوچنجی دنیه در بونلره دینی
کیمی شبلی دیریلور کیمی مصری * کیمی کرخی دیریلور کیمی بصری
کیمی دعوی قیلاور نور کرامت * کیمسی غیب سویلر بی ندامت
قراکو ایچلری قلبی فسرده * بولاربکزادی قویون باشلوقورده
بولارك ذمی معصیت دکلدر * مفاجر غیبتی غیبت دکلدر
ولی کرچك اولور یلانجی اولمز * کوکلدن بای اولور دیلنجی اولمز

حضرت جلال الدین رومی قدس الله سره بونك کبی تغیر شکل ایدوب
بی ذوق وحال ایکن شید وعشقدن دم اوران مقلدلری خم رنکه دوشوب
رنك آلود اولمقده طاوسلق ادعا ایلیان شغاله تشبیه ایدوب
بیورولرکه

❁ مثنوی ❁

وان شغال رنك رنك آمد نهفت * بربناکوش ملامت کر بکفت

بنکر آخر در من ودر رنك من * يك صنم چون من ندارد يك شمن
چون کلستان کشته ام صد رنك خوش * مرمرا سجده کن ازمن سر مکش
مظهر لطف خدایی کشته ام * لوح شرح کبریایی کشته ام
ای شغالان هین مخوانیدم شغال * کی شغالی را بود چندین جمال
پس چه خوانیمت بکوای کوهری * کفت طاوس نرم چون مشتری
پس بکفتندش که طاوسان جان * جلوها دارند اندر کلستان
تو چنان جلوه کنی کفتا که نی * بادیه نارفته چون کویم منی
بانك طاوسان کنی کفتا که لا * پس نهٔ طاوس خواجهٔ بو العلا
خلعت طاوس آید ز اسمان * کی رسی ازرنك دعویها بدان
همچو فرعونی مرصع کرده ریش * بر تراز عیسی پریده ازخریش
های ای فرعون ناموسی مکن * تو شغالی هیچ طاوسی مکن
سوی طاوسان اکر پیدا شوی * عاجزی ازجلوه ورسوا شوی

﴿ توصیه ﴾ پس ایمدی ارباب طریقت واصحاب حقیقت اولانلره لازم اولان بودر که « ولاتر کنوا الی الذین ظلموا » فرمان شریفی اوزره اومقوله اعمال فاسده مباشری اولانلره بر وجهله نظر والتفات ایتمیوب جمیع وجوه ایله اجتناب ایده لر واهل طریقدن برکمسنه نك بحکم البشریه شرع شریف وطریق منیفه مغایر ونالایق بر وضع وعملی صادر اولورسه اول شخصی رد ایدوب عملنی قبول ایتمیه لر ٠ اکر اول کمسنه جرم وخطاسنه اعتراف وعمل فاسدندن توبه واستغفار وانواع ندامت ایله بردخی ایتممکه عهد وایمان ایدوب اولکی منزلنی طلب ایدرسه اول زمانده اهل حق اولانه لازمدر که اکا یول کوستروب طریقته چکه لر اول دخی هرنه اقتضا ایدرسه اطاعت ایدوب قبول قیلورسه اللهك امری ورسول الله علیه السلامك قولی واولیانك طریقتی اهلنه معلومدر « لایکلف الله نفسا الاوسعها » اکا کوره جزاسی نه ایسه چکدیره لر بعده « التائب من الذنب کمن لاذنب له » حدیث شریفی اوزره آنی قبول ایدوب کمافی الاول محبت اوزره اوله لر واکر اول کمسنه سرکشلك ایدوب بحسب الطریقه لازم کلان حکمی

قبول ایتمزسه آنی رد ایدهلر وعیاذا بالله تعالی اهل توحیدنا منده اولوب کانه وحدت وجود مشاهده سیله مزلقة الاقدام اولان الحاده دوشوب

﴿ مثنوی ﴾

هر که کوید جمله حقست احمقیست * آنکه کوید جمله باطل اوشقیست

موجبنجه صدور ایدن اعمال باطله سنه حقدر ونسنه لازم کلمزدیوب « البیت بیت الله والزیت زیت الله والعبد عبدالله » مثلی کبی حاشا بوحال وبوضلالت واعمال ایله اهل حقك صحبتنه واررسه اول شخصك اومقوله احوال پرضلالتنه واقف اولدقدنصکره لازمدرکه حسن خلق واداء لطیفله اکا ضلالت وقباحتنی والحاده دوشوب طریق امم وصراط اقومدن عدول ایدوب اعتقادات باطله کردابنه کرفتار اولدیغنی اعلام وافهام ایدهلر وما دامکه سن بوحالده وبو عملده سن من بعد بزدن دکلسن « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله » والا « فقل لی عملی ولکم عملکم انتم بریئون مما اعمل وانا بریء مما تعملون » آیتلرینی اوقیوب طریقتدن و کوکلدن رد ایدوب من بعد بر کمسنه اکا میل ایتمیه لر و کوردکاری یرده حیات وعقاربدن احتراز اولندیغی کبی آندنده احتراز وفرار ایدهلر مکر کیم آیت کریمهٔ « یمحوالله مایشاء و یثبت وعنده ام الکتاب » مفهوم شریفنجه ودخی « السعید قدیشقی والشقی قدیسعد » حدیث شریفی مضموننجه حق سبحانه وتعالی کمال فضل واحساننذن اکالطف ایدوب اول دخی توبه واستغفار ایله درونی انصافه کلوب اوامر شریعت مطهره اوزره جرم وخطاسنك جزاسن چکمکه تسلیم اولوب واول اعتقادات باطله دن دخی رجوع ایدوب « لاتقنطوا من رحمة الله » قول کریمی اوزره اللهك امری ورسول علیه السلامك قولی ومرشد کاملك حکمی وعلم وعملنه اتباع ایدوب مقبول اهل طریقت اولمغیچون کلوب یولن طلب ایدرسه اکا کوره قاعدهٔ اهل طریقت اوزره لازم کلان جزاسن بیلدیروب طریقن کوسترهلر هرنه ایسه اطاعت ایدوب راضی اولورسه « ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان أسأتم فلها » حکمی یرینه کتوروب

اجرای حق ایده‌لر و بالجمله سیاست صوفیه‌نك انواعی چوقدر هر کسك جرمنجه لازم اولان حدود مرشد واهل طریقتك معلوملریدر اكا كوره اجرا ایده‌لراندن صكره قبول وداخل صحبت ایدوب اسلوب سابق اوزره محبت ایلیه‌لر و « الماضی لایذکر » قولیله عامل اوله‌لر

﴿ مثنوی ﴾

پس کجا زارد کجا نالد لئیم * کرتو نپذیری بجز نیك ای کریم

اما حق تعالی حفظ ایلیه دائرهٔ الحاددن بر کرد ابدر که کرفتار اولانلرك بیكده بری نجات بولوب سلامته چیقماز مشهوردر (ع) جهود ایمانه کلمز مرد ملحد توبه کار اولمز * دیمشلر حق کلامدر لکن حق سبحانه وتعالی‌نك عنایت وهدایتنه وپیرك همتنه دخی اندازه اولمز کما قال تعالی « قل یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم » اما « ان رحمة الله قریب من المحسنین » فحوای شریفنجه رحمت محسنلره در ایمدی « وأتوا البیوت من ابوابها » فرمان شریفی اوزره باب رحمته داخل اولمق کرکدر که رحمت بوله‌سن

﴿ مثنوی ﴾

لطف شه جانرا جنایت جو کند * زانکه شه هر زشت را نیکو کند
رومکن زشتی که نیکو های ما * زشت آمد پیش آن زیبای ما

ایمدی یولدن ضلالته دوشنلری ایزینه کتورمك ویولده اولانلری منزله ایرشدرمك وهر بر سالك نه منزلده ونه حالده دربیلمك ونور ولایتله مشاهده قیلوب جمله اشیانك مراتب وحقایقنی کماهی کورمك نور ولایت محمدیه وسر حقیقت احمدیه مظهریتنده قائم اولان کامل ومکمللره مخصوصدر زیرا « قلب الولی مرآت الله » قولی اوزره انك وجود شریف وقلب لطیفی آیینهٔ تجلیٔ خدادر وجمیع آثار مقامات واسرار حقایق موجودات اول قلب صافده تابان اولان نور محمدیدن نمایان اولور

﴿ علوان شیرازی ﴾

یوراکی جشمله صد پاره ایلر * لبی بیچاره‌لره چاره ایلر

انك اول چشمه چشمندن اولوبدر * كه هر بر كوشه ميخانه طولوبدر
جهانى غمزه سيله قيلسه غارت * لبيله دونر ايلر اول عمارت
انك چشمندن ايلرسينه لر جوش * انك لعلندن اولور عقل مدهوش
انك لعـل ولبيدر روح افزا * كيم اندن آب حيوان اولدى پيدا
كوزينك لمحه سيد رحد عالم * لبينك نفخه سيدر روح آدم
كلمح بالبصردر اوش بيانى * نفخت فيه من روحى عيانى

﴿ توصيه ﴾ پس ايمدى طريقت خود شجرهٔ مباركهٔ شريعتك ازهارى ومعرفت ثمراتى وحقيقت لبى وثمراتك لذتيدر اولا شجر غرس اولنوب بعده انى سقى ايتمك كركدركه اول نهـال نشو ونما بولوب در ختلك مرتبه سنه ايره وشكوفه لرى كشاده اوله بعـده ميوه لر زين اولوب اهل مذاق تناول ايتدكده دماغى لذت بوله زيرا شريعت تن غداسى وطريقت نفس زاكيه غداسيدر ومعرفت عقل معاد وحقيقت روح غداسيدر وبونلرده بشقه معنوى حلق خلق اولنمشدر حسى دكلدر حضرت مولانا بو محلده ﴿ مثنوى ﴾

حلق بخشد جسم راوروح را * حلق بخشد بهر هر عضوت جدا

ديو بيان بيوررلر . پس شريعت جمله يه وقايه اولدى مثلا بربادمه تمثيل اولنمشـدركه شريعت بادمك خارجنده اولان يشـل ظرفى وطريقت اندن ايچرو اولان ظرفى ومعرفت اوچنجى مرتبه اولان ظرفى وحقيقت اوزداتى وبونلردن بهره المق اول بادم اكل اولنوب لذتى ذوق اولنمقدر . اكثر اشيايه نظر اولنسـه درت شى اوزره مبنيدر پس «فاعتبروا يا اولى الابصار» مصداقنجه ارباب بصيرتدن اولانلر متنبه اولوب بهر تقـدير شريعت بولنما يجق طريقت ومعرفت وحقيقت بولنمق دخى ممكن اولمديغن بيلوب بر برينك لازمه سى اولديغن مشاهده قيله زيرا اول بادمى طشره سنده اولان ظرفى وقايه وحفظ ايلمشدر . لكن مقصود بالذات بادمك لبيدر ماعداسى اول لبك حفظى ايچوندر وانلرك وجودنه اول لب بادى اولمشدر عجبدركه لب دخى انلرسز كمال بولمز

﴿ كلشن راز ﴾

تبه كردد سراسر مغز بادام * كرش از پوست بخراشی كهی خام
ولی چون پخته شد بی پوست نیكوست * اكر مغزش برآری بر كنی پوست
شريعت پوست مغز آمد حقيقت * ميان اين وآن باشد طريقت
خلل در راه سالك نقض مغزست * چو مغزش پخته شد بی پوست نغزست
بلی بی پوست ناپخته است هر مغز * زعلم ظاهر آمد علم دين نغز
چو عارف باليقين خويش پيوست * رسيده كشت مغز و پوست بشكست
وجودش اندرين عالم نيايد * برون رفت وديكر هر كز نيايد

ايمدی بر كمسنه كه ظاهره اقرار و باطنی انكار ايتسه معاند وناقابلدر و باطنه اقرار وظاهری منكر اولسه ملحددر وظاهر و باطنی جمع ايتسه و ياخود ايكيسنه دخی ايمان بالغيب ايلسه مؤمن وموحد در طريقت حكمنه داخل اولان عاشقلر يجوز ولايجوز مرتبه سنه قناعت ايتميوب شريعتك احوطيله عمل ايدرلر ﴿ حكايت ﴾ بر كون برعزيزك فقراسی ايام صيفده ذكرالله صحبتی ايتمك ايچون تفرجه چيقدقلرنده اخواندن ايكی كمسنه كلوركن يول اوزرنده بر باغه ملاقی اولوب يولدن طشره برصالقم اوزوم كوردكلرنده مقتضای طبعه اويوب خوشهٔ انكوری قوپاروب تناول ايدرلر بعده صحبت ذكراللهه كلوب داخل مجلس اولدقلرنده مرآت قلبلرنده غبار ونفسلرنده كدورت واقع اولوب نور صحبت كما فی الاول متجلی اولمغله بوسببدن بونلرك عملی سؤال اولنوب باغ وقعه سنی اقرار وجرملرينه اعتراف ايتدكلرنده صحبته داخل ايتميوب سزشريعتدن دوشمش سزدر واروب اول باغ صاحبنی بولوب اوزومك قيمتنی ويروب استحلال ايتدكدنصكره طريقتده كله سز كه لازم كلن اجرا اولنه ديوطريقت اختيارلری حق ابلاغ ايلدكلرنده انلردخی واروب باغ صاحبن بولوب انكورك بهاسن ادا ايدوب انواع مسكنت واصناف معذرت ايله حلاللق ديلدكدنصكره داخل طريقت اولدقلرنده طريقت حكمی دخی اجرا اولنوب بعده داخل صحبت ايدرلر و بومرتبه دنصكره تقوی رعايت اولنور . كذلك

﴿حكايت﴾ اولنور كه برقاچ اخوان تفرجه‌ءاذون اولدقلرنده برقاچ كسى بر رسمنه كيتمكه عزيمت ايدوب بربلوكى قصاب دكاننه اوغرايوب برمقدار لحم آلوب اول بر بلوكى لحوم قسمندن نسنه لرى اولميوب و بونلر الدقلرى كوشت پاره دن انلره حصه و يرمك خاطرلرينه كلميوب بعده منزللرينه كلدكلرنده بوخصوصك اصلنى عزيز حضرتلرى سؤال ايدوب واقف اولدقلرنده « انما المؤمنون اخوه » دكلميدر نيچون برى بريكزدن لقمه آيرديكز ديو انلره اجراى طريقت بيور ديلرز يرا «لايؤمن احدكم حتى يحب لاخيه المسلم مايحب لنفسه» حديث شريفى مصداقنجه حقيقت ايله مؤمن اولدر كه كندى نفسنه ديله ديكنى برمسلم قرنداشنه دخى آنى لايق كوره بلكه صاحب ايثار اولوب نفسندن آنى تقديم ايليه وتفوق وترفع بولنميه . بوخصوصده ايسه طرفينده ترجيح ونوع ترفع بولنمغله اجراى طريقت لازم كلمش ايدى

﴿بيت﴾

عمل كان از سر احوال باشد * بسى بهتر ز علم قال باشد

وتقوادن اتقا برمقام دخى واردر كه عاشق صادقك كوكلنه حق محبتندن غيرى هرنه خطور ايدرسه اول كسنه اول حينده حقيقت جنبى اولوب اول جنابت معنويه ايچون عندالله مسؤل اولور واندن طاهر اولمغيچون ايام وليالى يوزين يردن وباشن سجده دن قالدرميوب اشك چشم خونفشانيله باطننى غسل وتطهير ايدر . وبالجمله طريق مستقيم قلدن اينجه وقيلدن تيزدر « ان اكرمكم عندالله اتقاكم » موجبنجه الله قتنده مقبول كمال تقوى ايله متصف اولوب برآن محبة‌الله دن جدا اولمغه بذل همت ايليانلردر « اللهم يسرلنا بحرمة سر الانبياء والاولياء » ﴿توصيه﴾ طريق حق سالكلرى و واحد مطلق عاشقلرى اكرايكى اكراوچ يادخى زياده بربره كلوب وياخود توحيد وذكرالله صحبتنه داخل اولدقلرنده خلقله اختلاطدن قلبلرينه ماسوادن هرنه صورت پذير اولمش ايسه منزلندن انلره وارنجه‌يه دكين فكر ماسوايى قلبندن اخراجده كمال خلوص اوزره توجه ويبردن

استمداد ایدوب داخل صحبت اولدقده صغار وکبار جمله یه علی السویه تواضع وتنزل ایله مصافحه ایدوب اندنصکره لوجه الله کوکل حالنه واروب حقك لطفنه ومحبة اللهك طلوعنه متوجه اولوب دنیا کلامن اکرلسانا واکر فکراً وحالاً ظهوره کورمیوب کمال جلا واستجلا ایله توحید شریف وذکراللهدن صکره دعا اولنوب قاعدهٔ طریقت اوزره هرکس بولندیغی یرده اوطوروب ایچلرندن برخوب نفس قرآن عظیمدن برعشر شریف تلاوت ایدوب وانبیا واولیا مناقبندن والهیاته متعلق کلمات اکا براسماع واستماع اولنوب دنیا کلامنه رغبت قیلمیه‌لر بعده « وابتغوا من فضل الله » قول کریمی اوزره هرکس طاغیلوب کارلرینه مشغول اوله‌لر وهرنه کاروکسبده ایسه‌لر جهد ایدوب کوکل حالندن ومحبة اللهدن ایرو دوشمیه‌لر وقلبه ماسوا غالب اولسه انلده‌کی ایشی قویوب اهل فنا اولان فقرا ایله صحبت وتجلیه وتصفیهٔ درون ایده‌لر . والحاصل بارماسوایی قلبلرندن کیدرنجه اول کیجه آرام ایتمیه‌لر ومتصل بر بریله کوریشوب لله سویشه‌لر وهرکس کمسنه‌دن کندویی اعلا کورمیوب کندودن افقر واحقر کمسنه وار ایدیکن بلمیه بلکه برقرنجه ایله میزان اولنسه آغر کلمیه بو اسلوب اوزره یوان کوزلیوب ممکن اولدقجه خلقدن عزلت ایلیه وکسبن حلالدن ایدوب ظاهراً وباطناً خلوت معنوی اوزره اوله وحالنی هیچ فرده آچمیه بلکه اجنبیٔ حال اولدقدنصکره اهل وعیالندن دخی صاقلیه مکر طالب صادق اوله وسندن مدد طلب ایدوب طریق حقه دلالت ایسته‌یه اول زمان طالبه ظلم اولمز وطلبه رضا بو قدر اما طالب دخی نادردر

﴿ توصیه ﴾ اهل سلوکڭ ولان عاشقلرڭ بو دخی ارکاننددر که اکر اخوانله اکر منفرداً طعام ییندیکی وقتده کوکلی حاضر بولنوب بعد الطعام شکر لسانی ایتدکدنصکره حق طعامی یرینه کتورمك ایچون صمت ذکر الله ایله کوکل حالنه واروب اول طعامدن حاصل اولان قوتی تجلی نوریله امحا ایلیه زیرا هر لقمه زبان حال ولسان استعدادیسیله الهی سن بزی برعبد مؤمن وموحدڭ نصیبی قیل دیو درکاه حقه نیاز ایدرلر

اس ایمدی اول نعمته حقیقت اوزره شکر اول طعامی معده ده محبة الله نوریله محو ایتمکدر والا اول طعامك حقیقتنه ظلم ایتمش اولورسن اولدخی سندن شاکر اولمیوب الهی « کلوا واشربوا ولاتسرفوا » دیو بیورلمش ایکن بو ظالم بنی ضایع قیلدی دیو حضور حقده سندن حق طلب ایدر اگر مأکولات قسمی یا نباتات در یاخود حیواناتدر انلرده نطق وار میدر دیرسك « وان من شیء الا یسبح بحمده » آیت کریمه سن ایشتمدکمی انلرك نطقن استماع ایلیانلر تنلری جان وظاهرلری باطن اولان اهل عشق وکامل ومکملردر که اقتضا ایتدکده عوامدن دخی نیجه منکره ایشتدررلر اول زمانده بونك امثالی حالات انبیادن صادر اولدقده معجزه واولیادن صادر اولدقده کرامت دیرلر اما انبیا علیهم السلام حین دعوتده منکرلری تبکیت ایچون اظهار معجزه ایله مأمورلردر اما اولیاء الله اظهار کرامت ایله مأذون اولمیوب بلکه ستریله مأمورلردر اظهار کرامته حریص اولان انلرك قتنده مقبول دکلدر مگر اقتضا ایلیه اول وقت امر الهی ایله اظهار لازم کلور بو مقوله نوادره شاذ تعبیر اولنور

❊ کلشن راز ❊

کرامت آدمی را اضطراری نیست * نه زان کورا نصیبی زاختیاری نیست

حقك قدرتیله اولیاء الله حیوان ونبات وجمادی نطقه کتورمکه قادرلردر بو مقوله حالاتك ظهوری خود مناقب اولیاده چوقدر

❊ مثنوی ❊

سیل وجوها برمراد او رود * اختران زان سان که خواهد آن شود
زندگی ومرگ سرهنگان او * برمراد او روانه کو بکو

❊ حکایت ❊ حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم ابتداء ظهور اسلامده اصحاب کزین رضی الله عنهم اجمعین کثرت بولمامش ایکن حنانه نام ستونه اتکا بیوروب مسجد شریفده اصحابه خطبهٔ بلیغه ایله معارف الهیه واحکام شرعیه بیان بیوررلر ایدی صکره دین اسلام قوت بولوب هرجانبدن مهتدیلر فوج فوج کلوب ظلمات کفردن نجات ونور ایمان ایله حیات بولوب اصحاب چوغالدقده حبیب اکرم علیه السلام مبارك

صوتلرين مستمعينك سمعلرينه ایرشدرمکیچون اوچ پایه برمنبرشریف وضع اولنوب اول ذات مکرمت سمات سعادتله منبره صعود ایلدکده ستون حنانه زبان فصیح ایله آه واننین ایدوب انك فغانی عوام وخواص ایشیدوب جکرلرین دلدیلر . وستون حنانه فریاد ایدوب یارسول الله علیك صلوات الله سنك فراقکه صبر ایتمکه طاقتم یوقدر دیو نالش ایلدکده حضرت سید الانبیا صلی الله علیه وسلم اول ستونی دفن ایدوب جنت درختلرندن بر درخت معتبر اولمق ایچون دعا ایلدی

❊ ترجمهٔ کلشن راز ❊

دیدی اول دیرك ایچون کیم پیمبر * بهشت اوزره اوله سن بکا منبر
دیرك چون آنی ایشتدی آویندی * ایکلدیسنی کسدی وسوندی
کراول دیركك اولماسیدی جانی * نیچون ایدر ایدی اول بو فغانی
رسولك معجزاتیدر ولیکن * کتورمك کرك ایمان بوکا مؤمن

❊ مثنوی ❊

آن ستون را دفن کرد اندر زمین * تاچو مردم حشر کردد یوم دین

❊ حکایت ❊ برکون ابو جهل لعین آویجی ایچنه برقاچ دانه سنك ریزه قویوب یامحمد عالم ملکوت وجبروت وعرشدن وحقدن خبرویروب حق رسولم دیرسن دعوا ده صادق ایسه ك کفمده اولانلری بیل دیو تکلیف ایلدکده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم کفکده اولانلر دنمی خبر ویره یم یوخسه اول سنك ریزه لر بقدرة الله بنم نبوتمه ورسالتمه شهادتمی ایتسونلر دیو اشارت بیوردقده سنك ریزه لرك هر بری لسان ظاهر ایله فصیح وبلیغ بیانه کلوب «اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله» دیو کلمهٔ شهادتی اعلان ایتدیلر نیجه سی اول معجزه یی کورد کده هدایت بولوب شرك شرك ودرك ناردن خلاص ونور ایمان ایله تابان اولدیلر لکن «ومن لم یجعل الله له نورا فماله من نور» فحوای شریفنجه ابو جهل لعین کفری زیاده اولوب جحود وعنود اولدیغندن حاشا اول معجزه یی سحره حمل ایلدی «اللهم یاهادی اهدنا الصراط المستقیم» ومولانا قدس سره مثنوی شریفده

نظم لطیفه بیان بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾

سنکها اندر کف بوجهل بود * کفت ای احمد بکو این چیست زود
کر رسولی چیست در مشتم نهان * چون خبر داری ز راز آسمان
کفت چون خواهی بکویم آن چهاست * یا بکوید آنکه ما حقیم وراست
کفت بوجهل این دوم نادر ترست * کفت آری حق ازان قادر ترست
از میان مشت او هر پاره سنك * در شهادت کفتن آمد بی درنك
لا اله کفت الا الله کفت * کوهر احمد رسول الله سفت
چون شنید از سنکها بوجهل این * زد ز خشم آن سنکها بر زمین

پس « کرامات الاولیاء حق » موجبنجه ذهنك ایمان بالغیب ایله مزین اولوب حقیقت محمدیه وزثه سندن دخی بونك امثالی خوارق عاده ظهوری ممکن اولدیغنه درست اعتقاد اوله سن ومنکرینـدن اولوب تابع جهل اولمیه سن ﴿ توصیه ﴾ سالك طریق محبة الله اولان صادقلر وجه معاش وکفاف نفس ایچون « الکاسب حبیب الله » موجبنجه مشاغل دنیویه دن برکار مشروعه مشغول اولوب کثرت کسب ایلسه کرکدر که منزلنه کالدکده وزر کثرتی قلبندن رفع ایچون درکاه حقه توجه ونیاز وتواجد ایله قلبی آینه سی مجلا اولوب وحدت اله کتورمك ایچون کوکل حالنـه وار، وتواجد ایله وجـدك فرقی واردر وجد اولدر که جانب حقدن ومرشد طرفندن قلبکه نظر اولندقده صفای درون حاصل اولوب بی اختیار اول ذوقك ایچنده بولنه سن پس وجد جانب حقدن دعوت وقبولدر وتواجـد اولدر که ذکر اولنـدیغی اوزره دلده اولان کثرتی رفع ایچون توجه و نیاز ونالش وزاری وذکر الله وحرکت شدیده واسم هو ایله وجده وصولی طلب ایدوب اثناء طلبده فتح باب اولوب وجذبهٔ رحمان کلوب مستغرق ذوق اوله · تواجدك نهایتی وجد ووجدك نهایتی وجوددر اما تواجد اجنبی وخلق یاننده اظهـار اولنمق حرامدر لکن اغیاردن خالی کوشهٔ وحدتده عاشق اولانه جلای قلب ایچون تواجد واجبدر وتوحید صحبتنـده ودخی فقرا ایله جمع اولوب کوکل حالنه واردقلرنده جائزدر امابین الاخوان

بكا اهل شوق دیسونلر دیو تواجد ایتسه صورتاً ریادر ریا ایسه نفاق ونفاق شرکی مستلزمدر زیرا اول اقتضا وخواطر نفسکدر هر تقاضانك ابتداعلی تجسس ومحاسبهٔ نفس اولندقده حیلهٔ نفس بفضل الله هویدا ولبن شهبا ایچنده اولان موی سیاه کبی پیدا اولور ۰ امابو دیدکلریمز سیر وسطده اولانلرك حاللرنده در ۰ والا اهل فنا مخلصین زمره سندن اولوب بو مقوله غایله لردن مخلصلردر حتی انلر جوارح ظاهره لرین امور دنیویه یه مشغول قیلسه لر قلبلرین برآن محبة اللهدن خالی کورمزلر اهل فنامنزلی طورعقلدن خارجدر انلرك حالنه دست عقل ایرشمز ۰ نفحات الانسده مسطور درکه ابو سعید ابوالخیر قدس سره یه فلان کمسنه ماش علی الماء در دیدکلرنده صعوه دیدکاری مرغ وبط دخی صو اوزرنده یورر دیو بیوردیلر وفلان کمسنه هواده طیران ایدر دیدیلر زغن ومکس دخی بویله در دیدیلر وفلان کمسنه برلحظه ده برشهردن برشهره وارر طی مکان ایدر دیدیلر شیطان دخی برنفسده مشرقدن مغربه وارر دیدیلر ۰ پس بونلرده قیمت اولمیجق اهل الله کیملردر دیو سؤال ایتدیلر بیوردیلرکه ناسله مختلط اولوب وبیع وشرا ایلیوب برلحظه خدادن غافل اولمیه مرتبهٔ ولایت بودر دیدیلر تصوف ندر دیو سؤال ایتدیلر هر بلدیککی فراموش وقیل وقالی ترك ایلیه سن وحقدن نه کلورسه قبول ایده سن «الله بس ۰ وماسواه هوس ۰ وانقطع به النفس» بنده ایله خدا بیننده حجاب زمین وآسمان وعرش وکرسی دکلدر بلکه سنك پندارکدر وبنلککدر (ع) ازمیان برکیر وخداوند رس * دیو بیورمشلر طیب الله انفاسه پس سالکلر کوکل بکلمك ایله مأمورلر ایکن کوکل انلری بکلمکه مأمور اولور «اللهم یسرلنا بحرمة اهل الفناء والبقاء» مقام بقا بو فناده حاصل اولور وجود دیدکاری بودر قال الله تعالی «رجال لاتلهیهم تجارة ولابیع عن ذکرالله» اما سلوك اوزره اولانلر بسیار کوشش ومجاهده ایله بومقامه نائل اولمغه سعی ایدوب ودائما نفی خواطر دنیویه وشیطانیه بلکه نفی خواطر ملکیه ایدوب خاطر رحمانی که محبة الله در اندن

غیری قلبده برنسنه قالمیه . زیرا خواطر درت قسمدر حتی کمل سالفه تعریفنده بیوررلر که «الخاطر وارد یخطر بالقلب نازلا من باطنه المسمی بالسر الی ظاهره المسمی بالصدر و یقال الخاطر ایضا لانه محل خطوره وکل خاطر یردبمصاحبة مایتعلق بالسر من محبة الله والنفس والدنیا والعقبی عندظهوره فلذلك انقسمت الخواطر الی خاطرالحق والنفس والشیطان والملك» پس وقتا که سر طالبده محبة الله ظاهر اولوب وقوای روحانیه وجسمانیه سکونت بولسه اول زمان تجلئ الهی پرتوصالوب دل سالکی مجلا ومصفا ایلر اکا خاطر رحمانی دیرلر . وچنکیم محبت نفس ودنیا ظاهر اولوب قوای جسمانیه اوزرینه غلبه ایلسه اکا خاطر نفس دیرلر وصورت شهوت ومعصیتده ظاهر اولسه اکا خاطر شیطانی دیرلر . وچنکیم محبت آخرت ظاهر اولوب قوای روحانیه یه غلبه ایلیوب صورت طاعتده ظهور ایتسه اکا خاطر ملکی دیرلر یعنی طاعتدن مرادی جنان «ماتشتهیه الانفس» ده تنعم اوله حور وقصور وغلمان و نعم جنته متعلقه مرادات هرنه ایسه تجلئ جمالدن غیری

﴿ نظم ﴾

ما که دردی کشان خماریم * جام جم درنظر نمی آریم
کشته درفکر دوست مستغرق * وزدوعالم فراغتی داریم
کر بجنت تجلی نکند * ازنعیم بهشت بیزاریم
وردرآتش رویم همچوخلیل * باخیالش درون کلزاریم

پس عشاق الهی محبة الله دن غیری خواطر ثلثه نك دفعنه کوشش ایدوب محبتده ثبات واستقرار بولدقده اهل فنا اولور . بلکه فناده برمرتبه دخی واردر که سلطان العارفین ابو یزید بسطامی قدس سره یه واقع اولدیغی کبی بونلرك دخی سر نه سؤال اولنسه آرزوی دیداردن دخی کچر . زیرا رؤیت دیدار طلبنده اولمق انلره کوره اثنینیتدن خالی دکلدر محض فناده حق مرادندن غیری شی قالمز عاشق خود فنای محض اولیجق عین عشق اولوب حب وحبیب ومحبوب قیدلری اطلاقه واروب حقدن غیری نه قالور

﴿ نظم ﴾

الله اكبران يقيده الحجى * بتعين فيكون اوّل آخر
هو واحد لاغير ثانيه ولا * موجود ثمه فهو غير مكاثر
هو اول هو آخر هو ظاهر * هو باطن كل ولم يتكافر

قال علی كرم الله وجهه « الحقيقة كشف سبحات الجلال من غير اشارة »

﴿ نظم ﴾

احدست وشمار ازو معزول * صمدست ونياز ازو مخذول
آن احدنی كه عقل داند وفهم * وان صمدنی كه حس شناسد ووهم

محمد ابو نصر حبيبی نيشا بوردن مكتوب يازوب ديار مروده ابو سعيد ابو الخير روح الله روحه يه سؤال ايدوب آثاره محو وارميدر ديو اعلام ايتدكده انلر دخی جوابنده بو ابيات شريفه يی يازوب كوندررلر

﴿ قطعه ﴾

* چشم همه اشك كشت وچشم مكريست *
* در عشق تو بی چشم همه بايد زيست *
* از من اثری نماند اين عشق از چيست *
* چون من معشوق شدم عاشق كيست

ابو سعيد الخراز قدس سره العزيز دخی بو مقامدن بر قطعه ايله نه خوش جواب ويرمشلر

﴿ قطعه ﴾

الوجد يطرب من فی الوجد راحته * والوجد عند وجود الحق مفقود
قد كان يطربنی وجدی فاذهلنی * عن رؤية الوجد من بالوجد مقصود

بو ابيات شريفه نك جمله سی كمال فنا وذهول ووجود حقانی و بقابالله مقامنده اولانلرك حاللريدر

﴿ محمديه ﴾

* ايره حقانی وجود آندن سكا كشف اوله حال *
* كيم اودرمذ كوروذ كروذا كرواذ كار حق *

﴿ توصيه ﴾ معلوم اوله كه طريق حقده سلوك ايدنلرك منازلی يا توكل

ویاخود کسبله در اما توکل اهل فنادن غیره جائز دکلدر اولدخی اهل فنانك جمله سنده دکل بلکه زمانه‌ده نادر اولوب « النادر کالمعدوم » دیلشدر توکل شول کمسنه‌نك حقیدر که طریقه داخل اولدقده کندوینی میت حکمنده بیلوب درونده اولان داعیه کلیت اوزره فنا اولمغله ظاهراً و باطناً پیر کامله جمیع وارلغنی تسلیم ایدوب اصلا بر وجهله کندویه قید ویرر اهل وعیال واولاد واتباعدن برشی قالمیوب ویاخود اصلی ایله اولمیه هر بامن الحساب ترك اسباب ایدوب عزیز وهاب جانبنه توکل ایلیه وعلایقدن مجرد اوله اول زمانده انك قیدی الله امریله پیر اوزرینه لازم کلور کندوسی دائما فناده اولور بو اسلوب اوزره حرکت زمانه‌ده عسیر اولوب ونفسه حرج یوقدر « لایکلف الله نفسا الا وسعها » الآیة و بونلرك حقنده حضرت فخر کائنات بیورمشدر قال صلی الله علیه وسلم « یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب وهم الذین لایکتون ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوکلون لم یأمنوا انفسهم ان تجرهم الی الاسباب دون المسبب بل رفضوا الاسباب اعتمادا علیه وتفویضا الیه »

﴿ مثنوی ﴾

نیست کسبی از توکل خوبتر * چیست از تسلیم خود محبوبتر

پس فی زماننا توکل صرفه قدرت عبد اولمدیغی معلوم اولدیسه « الکاسب حبیب الله » فحواسنجه کسب حلال مقاماتك اولاسی اولدیغی مقرردر کما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « اعقلها وتوکل » یعنی ناقه‌یی باغله بعده توکل ایله دیو بیورمشلر پس ایمدی اسبابه مباشرت اولنور بعده اول اسبابه نائل اولمغیچون مسببه توکل اولنور عاشق صادقلر اسبابه مباشرت ایتدکلری لاجل انفسهم دکلدر بلکه مسببه عبودیت محضه ایچوندر وجمیع حرکات وسکناتی الله ایچوندر ودخی عباد اللهك هر حالده ر بلرینه علی الدوام افتقارلری اولدیغی معلوملریدر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « ان الله یحب ان یری المؤمن محترفا وان الله یحب العبد المحترف ولم تزل الرسل تحترف . وقال

علیه السلام « لکل نبی حرفة ولی حرفتان الفقر والجهاد فمن احبهما فقد احبنی ومن ابغضهما فقد ابغضنی فالجهاد حرفة ظاهرة والفقر حرفة باطنة لایعرفها الا من ذاقها » یعنی حق تبارك وتعالی محترف کوردیکی مؤمنی وصنعتی اولان قولنی سور وجمیع مرسللر بر صنعتسز اولمامشدر وهر نبینك بر صنعتی واردر بنم ایکی صنعتم واردر بری فقردر و بریسی جهاد شول کمسنه که بو ایکیسنی سوه بنی سور وشول کمسنه که بو ایکی صنعته بغض ایلیه بکا بغض ایتمش اولور . پس جهاد حرفت ظاهره در وفقر حرفت باطنه در اول حرفتی بیلمز الا ذوق ایدنلر بیلور اویله اولسه اول جهاد وفقر نه مقوله صنعت اولدیغی اهل ذوقه معلومدر کما قال صلی الله علیه وسلم « رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر » وانبیا علیهم السلامدن بعضیسنك حرفتلری سؤال اولنورسه . حضرت زکریا علیه السلام دورکر ایدی . وحضرت داود علیه السلام صباوتنده اکنجی ایدی صکره زرهجیلك حقدن اکا معجزه ویرلدی . وحضرت سلیمان علیه السلام زنبیل اورجی ایدی . وحضرت ابراهیم وموسی علیهما السلام چوبان ایدیلر . وحضرت ادریس درزی ایدی . وحضرت صالح وجرجیس علیهما السلام تجارت ایدرلر ایدی صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین . برکون عمر بن الخطاب رضی الله عنه بر جماعتك اوزرینه اوغرادقده بیکار کوروب سز کیملرسز دیو سؤال ایلدی بز متوکللرز دیو جواب ویردیلر عمر رضی الله عنه انلرك جوابلرین رد ایدوب بلکه سز متأکللرسز متوکل اولدر که حبه یی زمینه القا ایلیه بعده توکل قیله دیو بیوردیلر اکابر صحابه وصدیقین رضی الله عنهم هر بری بر صنعت و بر کسب ایله مشغوللر ایدی ابو المکارم علاء الدولة السمنانی بیوررلر که عجبدر که خلق عالم درویشلری محتاج اعتقاد ایلیوب والبته محتاج وبی نوا اولمق کرکدر دیرلر اما خبرلری یوقدر که حق تعالی فقراسنی آج وخلقه محتاج ایتمز بلکه آفرینش جهاندن مقصود انلر در نیجه محتاج ایدر که انلر حقدن غیره مشغول ومحتاج دکللردر . حتی مجد الدین بغدادی حضرتلری سفرلرنده سنوی ایکیوز بیك دینار خرج ایدرلر ایمش

وعلاء الدوله بیوررلر که بن حساب ایلدم فقرایه بشیوز بیك التونلق املاك وقف ایلدم دیدیلر « نعم المال الصالح للرجل الصالح »

مثنوی

چیست دنیا ازخدا غافل بدن * نی قماش ونقره وفرزند وزن

پس ایمدی ممکن اولدیغجه لوجه الله بر کسبله تقید کرکدر ۰ اما بعض کاهللر و بطاللر تکاسللرندن بر کسبله مقیداولمیوب انك نامنی ترك وزهد دیو تسمیه ایدرلر اومقوله لر تسویلات شیطانیه یه تابع اولمشلردر آدمك جمله دن اسفل وکمتری بیکار اولانلردر و ینه انلر بیورمشلردر که حق تبارك وتعالی اولیاسنی بور پرده التنده کیزلمشدر « اولیائی تحت قبابی » بومعنادر یعنی غطا کرپاس وغیری دکلدر بلکه قبابدن مراد صفات بشریه وبعض کار وکسب وعیوب ظاهره درکه اول لباس وعیوب ظاهره ایله چشم ظاهر بین انلری ادراك ایتمز « لایعرفهم غیری » بو معنادر که مادامکه برکسنه نك دیدهٔ بصیرتی انلرده تابان اولان کحل نورمحمدیدن مکحل ومجلا اولمانجه اولیاء اللهی حقیقتله ادراك وفهم ایتمز ۰ پس انلرك حقیقتلرینی اول نوردن غیریسی کورمز و اکلامز انکیچون عشاق الهی اسباب ریادن فراغت ایتمشلردر ۰ ایمدی بوتفصیل اولنان اوصاف جلیله واخلاق جمیله ایله آراسته اولوب برلك ودیرلك ایلیان طائفهٔ علیه حقنده عین القضاة همدانی زبدة الحقایق نام کتاب لطیفنده بوذکر اولنان حدیث مفصلی ایراد ایتمکله بوعبد ناچیز دخی عاشقلرك سلسلهٔ عشقلرین تحریك وآتش شوقلرینی مشتعل ایتمکیچون اول حدیث شریفی عینیله ایراد ایلدك برکون حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم ابوذر غفاری رضی الله عنهه بیوردیلرکه « یا اباذر ان الله جمیل یحب الجمال یا اباذر اتدری ما غمی وفکری والی ای شیٔ اشتیاقی ۰ فقال اصحابه رضی الله عنهم اخبرنا یارسول الله بغمك وفکرك ثم قال ۰ آه واشوقاه الی لقاء اخوانی یکونون من بعدی شانهم شان الانبیاء وهم عندالله بمنزلة الشهداء یفرون من الآباء والامهات والاخوة والاخوات ابتغاء لمرضات الله تعالی وهم یترکون

المال لله و يذلون انفسهم بالتواضع لا يرغبون فى الشهوات وفضول الدنيا يجتمعون فى بيت من بيوت الله تعالى مغمومين محزونين من حب الله قلوبهم الى الله وروحهم من الله وعملهم لله اذا مرض واحد منهم هو افضل من عبادة سنة وان شئت ازيدك يا اباذر • قال بلى يارسول الله قال الواحد منهم يموت فهو كمن مات فى السماء لكرامتهم على الله وان شئت ازيدك يا اباذر • قال بلى يارسول الله • قال الواحد منهم يؤذى بقملة فى ثيابه فله عند الله اجر سبعين حجة وغزوة وكان له اجر عتق اربعين رقبة من ولد اسمعيل كل واحد منهم باثنى عشر الف وان شئت ازيدك يا اباذر • قال بلى يارسول الله • قال الواحد منهم يذكر اهله ثم يغتم يكتب له بكل نفس الف الف درجة وان شئت ازيدك يا اباذر • قال بلى يارسول الله قال • الواحد منهم يصلى ركعتين فى اصحابه افضل عند الله من رجل يعبد الله تعالى فى جبل لبنان مثل عمر نوح عليه السلام الف سنة وان شئت ازيدك يا اباذر • قال نعم قال • الواحد منهم يسبح تسبيحة خير له يوم القيمة من ان يسير معه جبال الدنيا ذهبا وان شئت ازيدك يا اباذر • قال قلت بلى يارسول الله • قال نظرة ينظر الى احدهم احب الى الله من نظرة الى بيت الله ومن نظر اليه فكأنما ينظر الى الله ومن سره فكأنما سر الله تعالى ومن اطعمه فكأنما اطعم الله تعالى وان شئت ازيدك يا اباذر • قال بلى يارسول الله قال • يجلس اليهم قوم مقصرين مثقلين من الذنوب ما يقومون من عندهم حتى ينظر الله اليهم و يغفر لهم ذنوبهم لكرامتهم على الله يا اباذر ضحكهم عبادة ومزاحهم تسبيح ونومهم صدقة ينظر الله اليهم فى كل يوم سبعين مرة يا اباذر انى اليهم مشتاق • ثم اطرق رأسه مليا ثم رفع رأسه و بكى حتى دمعت عيناه فقال • آه واشوقاه الى لقاء اخوانى • و يقول عليه السلام • اللهم احفظهم وانصرهم على من خالفهم واقر عينى بهم يوم القيمة ثم قرأ الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون » الهى بو لطف و كرمك ذره سن نصيب ايله بزا دنى وكثر قوللركده لياقت يوق احسان ولطف وهدايت سندن مدد وعنايت سنكدر كرم ورحمت سندن

❊ توصيه ❊ مرشد كامله تسليم نه وجهله اولديغن ارباب حقيقت

تعریف ایدوب بیوررلر که « الشیخ الکامل المربی للمرید کالغسال للمیت فینبغی للمرید ان یکون بین یدیه کالمیت بین یدی الغسال یتصرف فیه کیف یشاء لیغسله بماء الولایة عن جنابة الاجنبیة ولوث الاحداث » خلان صفا واخوان باوفانك علم شریفلرینه خفی اولمیه که طریق حقه سالك اولانلرك برکالری دخی بودر که فنا اختیار ایدوب محو وجودده ثابت قدم وبقابالله ده راسخ دم اولوب حتی انك یوزندن انواع کرامت عالیه وولایت سامیه ظهور ایدوب ونظرندن نیجه طالبلر هدایت بولوب فیض الهی وجذبهٔ حقه واصل اولورلرسه دخی هیچ وجهله اصلا وقطعا وجود ویرمیوب درگاه حقده کندی نفسنی جمله دن احقر وافقر بیله تاکیم « موتوا قبل ان تموتوا » منزلنه ایریشوب مقتضای بشریه دن خلاص بولماغه لیاقت حاصل قیله زیرا نظر وقدرت وقبض وبسط وفیض وقوت حقکدر . وارباب طریقتدن برکمسنه برطالبی وحدت حقه ارشاد ایلسه اول کمسنه اول طالبك رهبری اولوب پس اول رهبره واجبدر که طالبی حق اوزرینه تربیه ایدوب اولا جمله زلاتنه توبه ویروب دنیا ومافیها ولذات نفسانیه وشهوات شیطانیه وجمله آرزو وامنیه لردن بلکه « ماتشتهیه الانفس » اولان لذات اخرویه دن دخی چوره حتی طالب جناب حقه یوز طوتمغه مستعد اوله وجان ودلدن اصناف شوق واشتیاق ایله مرآت قلبنی مشکات مرشده توجیه وجان وتنی اعتقاد وصدق وخلوص ایله تسلیم ایدوب کندی ارادن چیقه

﴿ مثنوی ﴾

چون رسید آن وعده گاه وروز شد * آفتاب از شرق اخترسوز شد

مضمونی اوزره اول حینده رهبر اولانه کرکدر که طالبی کوکله کتوروب توجه حق تعلیم وتلقین ایلیه

﴿ مثنوی ﴾

مائده از آسمان در میرسید * بی صداع وبی فروخت وبی خرید

اول زمان طالب دخی کویا لسان حال ایله سویلر که

﴿ نظم ﴾

* جان برقله دونمشدر اینجلدی اوزلمزسه *

* درکاه حقه طوغری طوتدم براولومیدان *

* جانڭ فداقیلن کیشی ایریشور حقه *

* حق یولنه جان ویردم جان اویناداملدم جان *

چونکه قلب طالبه نور فیض الٰهی پرتو ایدوب « تجلیٔ حق ناگاه آید امابردل آگاه آید » مصداقنجه تجلیٔ مذکور تابان ودرخشان اولدقده رهبره واجبدرکه اول حالك ظهوری ونور محمدینك پرتوی اللهك قدرتیله مرآت مرشددن طلوع ایلدیکنی بیلدیره تاکه طالب غلطه دوشمیوب « فول وجهك شطر المسجد الحرام » فحواسنجه قبلهٔ حقیقی یی ادراك ایلیه زیرا مرشد کامل مرآت تجلیٔ حقدر دل طالب اندن یکا متوجه اولدقده اثر فیض الهی منعکس اولور فیاضده بخل اولمز شمسه مقابل دوشن آینه ده شمش درخشان اولمق نه ممکندر زیراول متوجه اولدیغی (ع) دل نظرگاه جلیل اکبرست * قبیلندن اولان کعبهٔ مقصود وقبلهٔ حقیقی اولیجق نام شریف وطریق منیفی مذکور واستمداد اولنسه نور تجلی وجذبهٔ رحمان بقدرة الله تعالی بهرتقدیر ظهور ایدر بوحال مرشدك کمالاتندندر سالکك انده مدخلی یوقدر لکن طالبه رهبر اولوب حقه دلالت ایدر پس بووجه اوزره سالکده کمالات الهیه دن هرنه واقع اولسه مرشدك شفاعتی بیلوب کندویه وجود ویرمیه وداءما یوقلقده اولوب حرکات وسکناتی مرشد رضاسنه موقوف اوله عاشق پاشا قدس سره بومحلده بیورر

﴿ نظم ﴾

هرنه قیلسه شیخ امریله قیله * شیخ امریله دونه حالدن حاله

هرکه شیخنی سوه دوستی اوله * سومینلر شیخنی دشمن بیله

﴿ مثنوی ﴾

سایهٔ یزدان بود بندهٔ خدا * مردهٔ این عالم و زندهٔ خدا

دامن اوکیر وزوتر بی کمان * تارهی در دامن آخر زمان
کیف مدالظل نقش اولیاست * کودلیل نور خورشید خداست
اندرین وادی مرو بی این دلیل * لااحب الآفلین کوچون خلیل
رو زسایه آفتابی را بیاب * دامن شه شمس تبریزی بتاب
پس اعدی مرشدك سری وقدرت الی هر یرده حاضردر اکر
جهانك هر کوشه سنده نیجه بیك طالب مرشده توجه واستمداد ایلسه‌لر
حضرت حق اول عبد خاص وکامل ومکمله کمال فضلندن بر قوت
قدسیه ارزانی بیورمشدر که برآن ایچنده جمله سنك احوالندن آکاه
اولوب سرشریفی ایله جمله سنه امداد ایدوب هر بری مستفیض
اولورلر زیرا انك سری مظهر حقیقت محمدیه‌در اول بر نوردر که
عالم وعالمیان آنك قتنده ذره‌در (ع) ذره‌نك اولمز وجودی بی وجود
آفتاب * واول برساقیدر که برقطره باده سندن نوش ایدن ایکی
جهاندن ال یور

﴿ نظم ﴾

بو خمده درپیاله وجه باقی * سقاهم ربهم دیرآکه ساقی
ایچرسك اندن ایچکل که آریدر * سنی سنلك حدوثندن آریدر
ملوثلکدن اولدم پاك اولورسن * جمیع قورقودن بی باك اولورسن
مهیادر اول حقانی مجلس * غنی اولور اکا ایرسه مفلس
کوکل اقلیمنه اورر قدم اول * وجودین ایلیوب انده عدم اول
کذر قیلور طبیعت ظلمتندن * خلاص اولور ایکیلك شرکتندن
ایکیلکدن کچوب برلیکه بر کور * حق اولوب حقله خلقی اونیدر
جنابینه چو حقك واصل اولور * دیلکلر درلو درلو حاصل اولور
ایچی وطیشی نوریله طونانر * حقك رحمتلرین کوروب کوانر
چکیلور کوزینه کحل جواهر * حق کورر کوکل کوزیله ظاهر

﴿ تنبیه ﴾ اماحق سبحانه وتعالی حفظ ایلیه طالبه رهبراولان کمسنه
اغواء شیطانی والقاء نفسانی ایله انانیته دوشوب طالبده ظهور ایدن
حال بندندر وطالب بکا توجه ایتمکله حال حاصل اولور دیو غلط

ایدوب اثلینیتده اولسه اولزمان الله عز وجل انی قربدن بعده رد ایدوب ومرشدکوکلندن دخی دوشوروب عیاذا بالله تعالی بی بهره وبی نور اولور بومنزلده نیجه صاحب پندارك نیجه سی سرنکون اولوب قارون مالیله زمینه خسف اولوب الی الآن قعرزمینه کتمکدن زائل اولمدیغی کبی انانیتده دوشنلر دخی ابد الآباد اسفل سافلینه کتمکده در کما قال صلی الله علیه وسلم « وجودك ذنب لایقاس علیه ذنب »

﴿ مؤلفنك ﴾

* کناهمدندر افغانم درونم یاندی آهمدن *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* چیقار افلاکه افغانم ملکلر ایکلر آهمدن *
* بویاندی قاره یه روی جهان دود سیاهمدن *
* اوصاندم وارلغمدن شرم ایدوب حال تباهمدن *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* دلا نولدك دیو صوروب بنی یوقلرمیسن برکز *
* فضای صدره اوددوشدی غمکله هرکون آهمدن *
* رجوع ایت توبه قیل ای دل که بیك کره کناهکدن *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* حجاب اولور کوکل حقه شو بر قیلجه سکاسنلك *
* کیدر اول قیلی کوزکدن که رفع اوله بوایکیلك *
* بهی عاشق ایکیلکله نیجه ممکن اولور برلك *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* کوکل آینه سن ایلرمکدر ذنبله دیرلك *
* معاصی ظلمتنده خود مقرر در مکدرلك *
ایکیلك جرم ایمش بیلدم الهی ایسترم برلك *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن
* مجلی کوز کیدر کوکلك سنك حسن دلارایه *
* کورر کندوبی اول محبوب کیره مز کیمسه آرایه *

* زهی عز وسعادت کیم بو معنایی دل آرایه *

* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *

* قیاس اولورمی کیم هرکز وجود اوزره کناه اوله *

* وجودی ترکن اورمایان ایشی آخر تباه اوله *

* خلاص ایدن بزی قیددن مکر اول پادشاه اوله *

* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *

* اکر ایسترایسک یاری وجودک عشقه یاق باری *

* زلال شوق آبندن سکا یاری قیله باری *

* وصالی غالب اولمشدر قومز هیچ فصلنه باری *

* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *

ایمدی خود بینلک صفت شیطانیه در کاشف اسرار معنوی مولانا جلال الدین رومی قدس سره مثنوی شریفنده حضرت رسول الله علیه السلامک زمان شریفلرنده کاتب وحی ایکن کرداب انانیته دوشوب پرتو نور محمدی یی کندودن قیاس وخیال باطل ایتمکله کفر ظلمته دوشوب حسناتی سیئاته ونوری ظلمته وایمانی کفره تبدیل اولدیغن بو ابیات شریفه ایله بیان بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

چون نبی از وحی فرمودی سبق * او همانرا برنوشتی در ورق

پرتو آن وحی بروی تافتی * ازدرون خویش حکمت یافتی

عین آن حکمت بفرمودی رسول * زین قدر کمراه شد آن بوالفضول

کانچه میکوید رسول مستنیر * مر مراهست آن حقیقت در ضمیر

پرتو اندیشه اش زد بر رسول * قهر حق آورد برجانش نزول

هم زنساخی بر آمد هم زدین * شد عدو مصطفی ودین بکین

مصطفی فرمود کای کبر عنود * چو سیه کشتی اکر نور از تو بود

کر تو ینبوع آلهی بوده * اینچنین آب سیه نکشوده

تا که ناموسش به پیش این وآن * بشکند بربست این اوراد هان

اندرون میسوختش هم زین سبب * توبه کردن می نیارست این عجب

آه میکرد ونبـودش آه سـود * چون درآمد تیغ سررا در ربود
کاتب مزبورك مرتد اولمسنه باعث بودرکه کاتب مردودك اسمی عبدالله بن سعد در حضرت عثمان رضی الله عنهدن اول کاتب وحی اول ایدی اتفاقا سورهٔ مؤمنون نازل اولوب « ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طین ثم جعلناه نطفة فی قرار مکین ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فکسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر » کاتب معهود مردود بو محله ایرشـدکده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم قراءت بیورمزدن اول لسانندن « فتبارك الله احسن الخالقین » جاری اولـدی حضرت رسول علیه السـلام دخی نازل اولان بودر « فاکتب » دیو بیوردقده اول بی دولت اغواء شیطـانی ایله مغرور اولوب بنم قلبم دخی محل وحیمش دیو غلطه دوشوب شرك شرکه کرفتار اولدیغی کبی رسول الله علیه السلامه نور نبوتله عیان اولوب کاتب مردودك قلبنده نور ایماندن ذره وشمه قالمدی « اوکظلمات فی بحر لجی یغشاه موج من فوقه موج من فوقه سحـاب » قول کریمی اوزره ظاهر وباطنی کفر دریاسنه غرق اولدی وناموس انائیت دهانن توبه یه کشادا یتمیوب مدینه دن قاچوب مکه یه کیدوب اول حال ایله مرد اولدی

﴿ نظم ﴾

اندن ارتق واقف اسرار یوق * اندن ارتق دنیاده دیار یوق
کیجه وکوندز انك اسراریدر * هرنه کوررسك انك انواریدر
ای خـداوند زمین واسمـان * پادشـاها آشکارا ونهـان
رحمتك دریاسنه یوقدر کنار * فضل واحسانکچون ای پروردکار
عالمـا علم وکمالك حقیچون * مالکا عزوجلالك حقیچون
احمد مختار وعیسی حقیچون * نوح وابراهیم وموسی حقیچون
انبیـا واولیـا قرآن حـق * انجم وافلاك وچارارکان حق
عاشق صادقلرکدن قیل بزی * خدمته لایقلرکدن قیل بزی
قوللغکدن غافل ایتمه برنفس * ای قمو دوشمشلره فریادرس
قومه کیم قبول اولاوز نفسمزه * همت عالی نصیب ایتکل بزه

سکا آساندر قول آزاد ایلمك * قیغولو کو کللری شاد ایلمك
قوللر کدن صای بزی یاذاالجلال * قولك اولمقدر کمال اهل حال
بودعامز مستجاب ایت یامجیب * لطفك اظهار ایت بدیدار حبیب

﴿ توصیه ﴾ ای عاشق ربانی بو عجب وانانیتلر نفس وشیطانك اغواسندن وبین الناس نامور اولمق ملاحظه سندن نشأت ایدوب انسانی کماله وصولدن محروم ایدر

﴿ مثنوی ﴾

خدمت خودرا سزا پنداشتی * تو لوای جرم ازان افراشتی
زان دعا کردن دلت مغرور شد * چون تراذکرو دعادستور شد
همسخن دیدی توخودرا باخدا * ای بسا کوزین کمان افتدجدا

آه که نفس شوم اهل سلوکی معصیت ایله فریفته ایتمکدن نا امید اولدقده زهدو صلاح که ریا اوله ویاخود عباد تکدن کندویه عجب کتوره اکا شوق ووجدان ارائنیله اضلال ایتمکدن خالی اونز نفس مشؤمه بهر روز تیغ صدقله نیچه کره کشته اولسه انواع سحرایله هزار کوشه دن رونما اولوب افسونلر اوقور

﴿ مثنوی ﴾

نفس اژدرهاست اوکی مرده است * لیك ازبی آلتی افسرده است

ایمدی تختۀ بدن موتۀ حقیقـه ایله تنشویه ارقه ویرمینجه حیـلۀ نفسدن خلاصه مجال یوقدر همان « فاقتلوهم حیث ثقفتموهم » فرمانیله نفس کافری تجسس ایدوب جهادن خالی اولمیه سن ﴿ دقیقه ﴾ برکون سید الطائفه جنید بغدادی قدس سره نك فقرا سندن بریسی کندو حالنی استعلام ایچون حضور شیخه واروب مراسم تعظیم وتکریمه رعایت قیلدقدن صکره ای حلال مشکلات اولان عزیزم بکا برمشکل واقع اولدی دیو حلنی التماس ایلدکده مشکلنی سؤال ایدوب بووجهله عرض حال قیلدیکه خلقـدن عزلت وکوشۀ حجره ده سـکونت ایله کمربسته اولدیغمده انقباضه دوشوب بالاخره لاجل الانبساط صحرا وچمن زاره خرامان اولدقده مستغرق تجلی اولوب ذوق وشوق ایله

مست ومدهوش اولورم وحجره یه کلدکده تکرار منقبض اولوردم دیدکده اول واقف اسرار ربانی وکاشف استار صمدانی تبسم ایدوب بیوردیلرکه ای درویش اول انبساط وشوق قبل نفسدندر تجلیٔ حق دکلدر زیرا تجلیٔ ربانی مکانه تخصیص اولمز اکر رحمانی اولیدی کوشهٔ زندان ایله صحن سرای یکسان اولوردی درون حجره ده خلقدن انقطاع ایله نفسك عزلتدن عسرت چکوب وسنی غیری وجهله فریبه مجالی اولمیوب دشت ونشیمن سیرینی القا ایتمکله جید اختیارك انجام و کندو داعیه سنه رام قیلدقده سرو وچمن زار وباغ وکلزار عنصریتده کندو ایله هم طبع اولمغله کسب انشراح ایدوب روحه تجلی وذوقلر عرض ایدر حتی سنی تدریجله مغلوب هوا وانواع بلایه کرفتار ایتمکه قصد ایتمشدر دیو حل اشکال وسحر نفسی ابطال بیورمشلر . ایمدی چنکال حیل نفسدن خلاص ایچون حق سبحانه وتعالیدن توفیق وهدایت ایستیه سن زیرا حضرت مبدأ موجودات علیه اکمل التحیات امته تعلیم ایچون «اللهم لاتکلنی الی نفسی طرفة عین» دیو بیورمشلر سندخی اکا کوره متنبه اوله سن

﴿ نظم ﴾

خلاص اولان بوخلقك شهرتندن * خلاص اولور بونفسك آفتندن
چکیلور خلقدن عزلت قیلور جان * درون دلدن ایلر ذکر سبحان
شریعتدر طریقتدر حقیقت * شریعت اولمسه اولمز طریقت
اولورسه عشق حق دللرده حاکم * قرار ایتمز اوملکده نفس ظالم
حجاب نور وظلمانی قومز اول * سوررآنی برایکی اوچ دیمز اول
خدایا قیل میسر آنی جانه * که عشق ایچره اوله اول جاودانه
آلهی رحمتك نورین بزه صاچ * بونفس شومه قیلمه جانی محتاج
آیرمه جانی شیخك همتندن * مشرف اولهلم خوش صحبتندن

﴿ باب خامس ﴾

نقشبندیه . وبیرامیه . وخلوتیه . ومولویه . وقادریه . وکبرویه .

عموما عنعنه ایله سلسله‌لری ابوبکر الصدیق وامام علی دن حضرت محمد المصطفی علیه السلام‌ه منتسب اولوب وهر بریسی نه محلده متحد اولورلر وائمهٔ صحابه وبعض تابعین وائمهٔ اثنی عشر وتذکرة الاولیا ونفحات الانس وبعض کتب معتبره دن مناقب اولیا ومسالك اصفیا قصه ومستمعینه حصه اولمغیچون بیان اولنمشدر

﴿ دربیان سلسله ﴾

چون حبیب الله اولور کوزدن نهان * سلسله ایکی اولوبدر بعدازان
ایکیسندن ایشیلدی فیض رسول * چار یارك هر بریدر ر قبول
حضرت بوبکر صدیق یار غار * حال وحیرت اکا اولدی خوش نثار
چون دلیلدر اهل عشقه مرتضی * اول رضا ایله بولوبدر هم رضا
جان فدا قیلمشدی بونلر ابتدا * بونلرك اولدی مقامی منتها
اولدی اصحاب سابقون السابقون * امت ایچره اولدی انلر رهنمون
فیض وحالی انلره ویردی خدا * انلره قیلدی مشایخ اقتدا
اولیا سرچشمه سیدر بوتراب * فیض علم من لدنه فتح باب
آقدی اندن نهری علمك بیکران * اهل عشقه خوش دلیل اولدی عیان
عزم قیلدی مرتضی چون ازحجاز * پس عراقه کلدی قیلدی کشف راز
عشقله چوق کشف اسرار ایلدی * هم ولایت سرین اظهار ایلدی
اولدی پس سلطان حسن بصری مرید * ماه کشور هر بری مهر فرید
سیر قیلدی ملك شرقه سر حق * اولیاء اهل اسلام ماصدق
پرتو نور هدایت جام عشق * هر بریندن ظاهر اولدی حال عشق
هم شریعت هم طریقت معرفت * اهل اسلام بولدیلر چوق منفعت
یوقدر ر تفصیله هرکز احتیاج * جان ودل دردینه قیلدیلر علاج
سیر قیلدی ملك رومه سر عجب * اولدی روم اهلی تمام اهل طلب
قنغی پرده سر عشق ایتسه قرار * روزوشب رونق بولیسر اول دیار
بولدی عاشقلر هدایت هم سرور * خانهٔ دللر تمامت طولدی نور
سالك مجذوب اولورلر عاشقان * مخزن کنج معارف عارفان
اهلنه دیرلر انك قطب زمان * جذبه وفیض وهدایتدر نشان

ای عاشق صادق وطالب طبیب حاذق و راغب عیسی دم مشفق رسول الثقلین وامام الحرمین وجد السبطین اعنی محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم «عند ذکر الصالحین تنزل الرحمة» بیورمشلردر. بو عبدا حقر وچاکر کمترد خی حق جل وعلانك رحمت وعنایتی امیدنه اصحاب رسول اللهدن عشرهٔ مبشره واصحاب صفه دن بعضنك تبرکا اسم شریفلرین وچهار یار کزین رضوان الله علیهم اجمعینك مناقب جلیله لرین بطریق الایجاز ذکر ایدوب ابو بکر الصدیق وامام علی یه حضرت سرور انبیا ومسافر وادیٔ «سبحان الذی اسری» کرم رو «ماضل صاحبکم وماغوی» وراست کفتار «وما ینطق عن الهوی» ومتعلم مدرسهٔ «علمه شدید القوی» یعنی محرم قرب «لی مع الله» صاحب توقیع «لا اله الا الله محمد رسول الله» علیه صلوات الله ذکر خفی وذکر جهری یی نه وجهله تلقین بیوردقلرین بیان وبو آنه دك هر برندن تلقین ذکر الله نه طریقله متسلسل اولدیغن عیان ایدهلم ان شاء الله تعالی ❊ دربیان اسامیٔ عشرهٔ مبشره ❊ دوستان خداوند داور. محرمان احوال پیامبر. سر هنکان مهاجر وانصار. ومتوجهان خدای جبار. کنوز علم. وخزائن حلم. ابوبکر بن ابو قحافه . عمر بن الخطاب. عثمان بن عفان . علی بن ابی طالب . عبیدة ابن الجراح . سعد بن ابی وقاص . عبد الرحمن بن عوف. زبیر بن عوام. طلحة بن عبد الله. سعد بن زید . معلوم اوله که اصحاب حدیث نبوی وارباب ارشاد طریق مصطفوی اولان علمای کرام ومشایخ عظام بلکه عامهٔ امت محمد سید الانام اتفاق واجماع ایتمشلردر که اصحاب رسول اللهدن بر کروه پرشکوه وار ایدیکه ملازم عتبهٔ علیهٔ مسجد رسول الله ومداوم عبادت بالله اولوب دنیادن وکار وکسبدن کلیت اوزره اعراض ایتمشلر ایدی . وانلر حقنده حق سبحانه وتعالی حبیبنه انزال وحی ایدوب «ولا تطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی» دیو صدق وصفا وعهده وفالرین بیان بیورمشدر . وابن عباس رضی الله عنهما روایت بیوررلر که «وقف رسول الله صلی الله علیه وسلم عند اصحاب الصفة

فرأى فقرهم وجهدهم وطيب قلوبهم فقال ابشروا يا اصحاب الصفة فمن بقى من امتى على النعت الذى انتم عليه راضيا بما فيه فانه من رفقائى فى الجنة » صدق رسول الله اما انلرك عددنده اختلاف اولنمشدر لكن صاحب كتاب كشف المحجوب ابو الحسن على بن عثمان بن على الجلابى الغزنوى تقرير وبيان وكشف وعيان يوروديغى اوزره اصحاب صفه بونلر دركه ذكر اولنور ۰ زينتهاى ارباب وكزيدكان اصحاب وسالكان طريقهٔ عزلت وكريزندكان از اصابت زلت ۰ ورا عيان مقام تقوى ۰ وراضيان بىلا وبلوى ۰ وطالبان بقا اندر لقا ۰ وقاصدان دركاه رضاو خداوندان مجاهدات وبهره مندان مشاهدات ۰ ومقيمان استقامت ومستقيمان متابعت ۰ وصافيان همت ۰ خاليان از تهمت اعنى بهم ۰ بلال بن رباح الحبشى ۰ وابو عبد الله بن مسعود ۰ وسلمان الفارسى ۰ وابو عبيده عامر بن عبد الله بن جراح ۰ وابو مسعود عبد الله بن مسعود الهزلى ۰ وابو اليقظان عمار بن ياسر ۰ وعتبه ابن مسعود برادر عبد الله ومقداد بن الاسود ۰ وحباب بن الارت ۰ وصهيب بن السنان ۰ وبرادر فاروق زيد بن الخطاب ۰ وابو كيسه مولى نبى عليه الصلوة والسلام ۰ وابو المدينه كنانه بن الحصين العدوى ۰ وسالم بن حذيفة اليمانى ۰ وعكاشه بن محصن ۰ ومسعود بن ربيع القارى ۰ وابو ذر جندب بن جنادة الغفارى ۰ وصفوان بن بيضا ۰ وابو دردا عويم بن عامر ۰ وابو لبابه بن عبد منذر ۰ وعبد الله بن منذر الجهنى ۰ وحامل اخبار نبوى ۰ ناقل آثار مصطفوى ۰ ابو هريره ۰ ومتعلقان دركاه خدا ۰ وكزيدكان اصحاب رسول مجتبا ۰ اعنى ثوبان ۰ ومعاذ بن الحارث ۰ وسايب بن خلاد ۰ وثابت بن وديعه ۰ وابو عيسى ابن عريم بن سالم ۰ وسالم بن عمير بن ثابت ۰ وابو البشر كعب بن عمر ۰ وهبيب بن يسار ۰ وعبد الله بن انيس ۰ وحجاج بن عمر الاسلمى رضى الله عنهم اجمعين ۰ بونلر دخى جملهٔ اصحاب صفه دن اولوب لكن كاه بيكاه سيره دخى تعلق ايدرلرايدى ۰ اما جملهٔ درجهٔ واحده ده موجود ومعدودلر ايدى وشيخ ابو عبد الرحمن محمد بن السلمى قدس سره خاصة

فضائل ومناقب اصحاب بيا ننده برتاريخ تصنيف ايدوب اول كريم
الخصالرك اسامى وكنيتلرينى تفصيل ايتمشدر · طالب اولنلر اكا
مراجعت ايتسونلر وبالجمله قرن صحابه رضى الله عنهم خير قرون اولوب
هرنه درجه ده اولورلرسه قرون آتيه ده اولان خلقدن فاضلتر وبهترلر
در زيرا حق سبحانه وتعالى صحبت رسول عليه السلامى انلره ارزانى
قيلوب اسرار عليه لرين جمله عيوبدن محفوظ ومصون ايلدى كما قال
عليه السلام «خير الناس قرنى ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم» الحديث
وقال الله تعالى « والسابقون الاولون من المهاجرين والانصار والذين
اتبعوهم باحسان رضى الله عنهم ورضوا عنه » پس اول رضاى
« الا ابتغاء وجه ربه الاعلى » صاحب جاه « ولسوف يرضى »
رفيق شفيق « ثانى اثنين اذهما فى الغار » سيد اهل تجريد · وشهنشاه
ارباب تفريد · مهاجروانصارك اولاسى · وحبيب پروردكارك خليفهٔ
اولى سى ﴿ ابوبكر عبدالله بن عثمان الصديق ﴾ رضى الله عنه معاملات
وحقايقده صاحب آيات ظاهره وذوالكرامات الباهره اولوب اخبار
صحيحه ده مسطور · وبين العلما مشهور دركه · حضرت ابو بكر
الصديق نمازقيلدقده آواز نرم ايله قرأت وحضرت عمر رضى الله عنه
صوت بلند ايله تلاوت ايدرلر ايدى · رسول الله عليه السلام يا ابابكر
نيچون نرم اوقورسون ديو سؤال بيوردقلرنده « يسمع من اناجى »
يعنى ياحبيب الله عليك سلام الله يقينم واردركه مناجات ايلديكم
قاضى الحاجات بندن غائب دكلدر اگراخفا اگرجهر اول سميع وبصير
ولطيف وخبيرك قتنده مساويدر ديو جواب ويردى · وحضرت
رحمة للعالمين عمرفاروقدن سؤال بيوردقلرنده « اوقظ الوسنان واطرد
الشيطان » ديوجواب ويردى · بريسى مجاهده سنى بيان · وبريسى
مشاهده سنى عيان ايلدى · پس مقام مجاهده جنب مرتبهٔ مشاهده ده
بحره كوره قطره وشمسه كوره ذره در · زهرى روايت ايدركه چونكه
جمهور اصحاب كزين باجمعهم ابو بكر الصديقه رضى الله عنه بيعت
ايلدكلرنده منبره صعود · وخطبهٔ بليغه بيوروب اثناء خطبه ده « والله

ما كنت حريصا على الامارة يوما وليلة قط ولا كنت فيها راغبا ولا سألتها الله قط فى سر وعلانية ومالى فى الامارة من راحة » ديو واقع ما فى الضمير مهرتنو يرلرين بيان بيورديلر . يعنى اى اصحاب رسول الله رب العالمينه قسم ايدرمكه امارته حريص اولمدم . وهر كز حريص دكلم وروز وشبده آنات وساعاتده قلبمه خطور ايتمدى . وامارته درونمدن رغبت اولمادى . وسرا وعلانية خدادن امارت ديله مدم وبكا اندن صفا وراحت يوقدر ❊ الحصه ❊ پس حق سبحانه وتعالى بر عبد خاصى كمال صدقه نائل ومحل تمكينه واصل ايلسه منتظر امر حق اولوب نه وجهله صدور ايدرسه رام اولور فرمان اولورسه فقير . وامر اولورسه امير اولوب خود رأى اولمز . وذره قدر كندوده اختيار كورمز وتجريد وتفريد وتمكين وفقره رضاده پيروابو بكر الصديق اولور . وبالله التوفيق والهداية وله العصمة والعناية . سرهنك اهل ايمان . صعلوك ارباب احسان امام اصحاب صفوت . غريق درياى معدلت ❊ ابو حفص عمر بن الخطاب رضى الله عنه التواب ❊ انلرك كراماتى مشهوره وفراساتى كتب معتبره ده مسطوره در وفطانت وصلابت انلرك شان شريفنه مخصوصدر وحضرت سيد المرسلين حضرت عمر حقنده « قد كان فى الامم محدثون فان يك فى امتى احد فعمر » ديو بيورديلر . وعمر الفاروق طريقتده اول قدر اشارات بيورمشلردر كه قابل احصا دكلدر دريادن قطرهسى بودر كه بيورورلر « العزلة راحة من خلطاء السوء » يعنى عزلت ايدن همنشينان بددن راحت اولور ديمكدر ❊ الحصه ❊ عزلت ايكى نوعدر بريسى خلقدن اعراض . وبريسى دخى انقطاعدر . وخلقدن اعراض برمكان خاليده ظاهرا صحبت اجناسدن تبرأ ايدوب وكندى ايله مأنوس اولوب . واعمالنك عيوبنى رؤيت ومخالطت ناسدن كندويه رها طلب ايليوب وخلق كندى مضرتندن امين ايتمكدر . اما خلقدن انقطاع قلب ايله اولور . وكوكلى ظاهره متعلق اولميوب كرچه اختلاط ايدر لكن خلقدن وحيد . وهمتى انلردن فريد

اولور ۰ پس عزلت ایله انقطاع بیننده رتبهٔ عالیه ودرجهٔ سامیه واردر
وحضرت عمر رضی الله عنهك قدر عالیسی عثمان شوندن معلوم اوله كه
ابتدا عهد اسلامه داخل اولدقده جبریل علیه السلام كلوب « یا محمد
قد استبشر اهل السماء الیوم باسلام عمر » دیو خبر ویرمشدر ۰ كنج حیا ۰
وعابدترین اهل صفا ۰ ومتعلق بدرگاه رضا ۰ ومتولی بطریق مصطفی ۰
❊ ابو عمر عثمان بن عفان ❊ رضی الله عنه معانیٔ كلیه ده مناقب
وفضائلی ظاهره در عبد الله بن ریاح وابو قتاده رضی الله عنهما
روایت ایدرلر كه بز ایكمز یوم حرب الدارده عثمان یاننده ایدیك اول
سرورك دركاه سعادت دستكاهنده آتش غوغا مشتعل اولدقده
عثمان رضی الله عنهك درتیوز نفر عبد مشتراسی وار ایدی هر بریسی
آراستهٔ سلاح اولوب حرب وقتال ومعارضلر ایله جداله كلدیلر حضرت
عثمان انلره خطاب یوروب هر كیم سلاحدن عاری وجدالدن بری
اولورسه آزاد اولسون بزخود غائلهٔ خوف خودیدن فارغ البالز دیو
وصیت قیلدیلر ۰ پس بز دخی حضور شر یفلرندن مفارقت ایدوب
كیتدك ناگاه امام حسن رضی الله عنهه یولده ملاقی اولدق تكرار انلر ایله
دونوب حضور عثمانه واردق امام حسن بن علی كرم الله وجههما سلام
ویروب وتعزیهٔ بلیه قیلوب فرمان ایدیكز تا كه سزدن بو قومك
بلاسن دفع ایده لم دیو توقع ایلدیلر حضرت عثمان « یا ابن اخی ارجع
واجلس فی بیتك حتی یأتی الله بامره فلا حاجة لنا فی اهراق الدماء » دیو
بیوردیلر یعنی ای فرزند اخی امام علی ونور دیدهٔ بنت نبی واروب خانه
نشین اولوب بنی حالمه ترك ایده سن كه تقدیر فرمان منان عزشانه هرنه ایسه
ظهور ایده اهراق دماء مسلمینی دیله مزم دیدیلر بارك الله تعالی حقا
نزد ورود بلاده كمال تسلیمی علامت ونشان درجهٔ خلتدر ❊ نكته ❊
حضرت ابراهیم خلیل علیه صلوات الله البر الرحیم دخی كفهٔ منجنیقه
وضع اولنوب جبریل علیه السلام « هل لك من حاجة » دیدكده
« اما الیك فلا » دیو جواب ویرمكله پس خدای متعالدن مسئلت ایله

دید کد، « حسبی من سؤالی علمه بحالی » دیو بیوردی ۰ کذلك عثمان رضی الله عنه دخی خلیل آسا منجنیق بلا ایله آتش غوغایه دوشمکه راضی اولوب ماننده جبریل اولان امام حسن رضی الله عنهك امدادندن استعفا قیلدی لکن حضرت ابراهیم نبی یه آتشدن نجات وعثمان تقی یه بلاده هلاك مقدر اولوب نجات بقایه وهلاك فنایه اشارت اولندی ﴿الحصه﴾ پس عاشق صادقلر بذل مال ووجودده وحیاده وتسلیم ورضاده حضرت عثمان رضی الله عنه المنانه پیرو اولمق کرکدر ۰ وصی مختار مصطفی ۰ غریق بحر بلا ۰ حریق نار ولا ۰ مقتدای اتقیا ۰ پیشوای اصفیا ﴿ ابو الحسن امام علی المرتضی بن ابی طالب کرم الله وجههما ﴾ طریقتده انلر واصل اولدیغی مرتبهٔ منیعه ودرجهٔ عظیمه یه هیچ فرد نائل اولمیوب واصول حقایقده انلرك تحقیق ایلدیکی خطبه وبیانك عباراتی دقیقه سی کبی هیچ احد کویا وقائل اولمامشدر حتی روند کان اثر رسول الله اولان مجموع اولیا « ان شیخنا فی الاصول والبلاء علی المرتضی » دیو شهادت ایتدیلر پس بو جهتدن امام علی خاتم الاولیا اولدیلر یعنی جمیع اصفیا طریقتده بلاکش اولمقده علی المرتضی امام ومقتدا مز در دیدیلر پس بو یوله سالك اولان عشاقك معامله سی بلاکش اولمقدر ۰ مرویدر که بریسی امام علی رضی الله عنهك حضورنه کلوب یا علی بکا بر وصیت قیل دید کده « لا تجعلن اکبر شغلك باهلك وولدك فان یکن اهلك وولدك من اولیاء الله فان الله لا یضیع اولیاءه وان کانوا اعداء الله فما همك وشغلك فی اعداء الله » دیو وصیت بیوردیلر یعنی اهم اشغالکی زن وفرزندیکه مصروف قیلمیه سن اکر زن وفرزند حق دوستلرندن ایسه حق تعالی دوستلرین ضایع ایتمز اکر اعداء حق ایسه لر نیچون الله دشمنلرینك اندوهن چکرسن دیمکدر ۰ پس اصول صوفیه ده بو مسئله قلب سالکك ماسوادن انقطاعنه متعلقدر حق سبحانه وتعالی عبادنی حافظدر ۰ همان سنك حقه یقینك صادق کرکدر ایشتمدکمی که حضرت موسی صلوات الله علی نبینا وعلیه السلام دختر شعیب علیه السلامی اصعب حالتده ایله قویوب حقه تسلیم ایلدی وابراهیم

علیه السلام هاجر واسماعیل علیه السلامی وادیٔ غیر ذی زرعه ایلتوب حقه ودیعت قیلدی وکندولری کوکللرین حقه بند ایدوب لازم اوله جق کارنه ایسه اکا مشغول اولمغله سعادت دارین انلرك اولدی ﴿ الحصه ﴾ پس نامراد اولوب جمله اموری حقه تسلیم ایدنلر انبیاء عظام واولیاء کرام اثرینه کتمش اولورلر . بر کون حضرت علیدن پاکیزه ترین کسب ندر دیو سؤال اولندی « غناء القلب بالله » دیو جواب باصواب بیوردیلر . ایمدی هر کیمکه قلبی حقله غنی اوله دنیا یو قلغندن فقیر وغمناك وار لغندن دخی فرحناك اولمز غم وشادی صفتلرندن خلاص اولمدقچه فنا یدکلری حاصل اولمز زیرا ایکیسی دخی مقتضیات بشریه دندر طبیعت بشریه فنا بولوب اقتضاسی برطرف اولمدقچه بقا باللهده دوام اولمز . پس طریق حق سالکلری ومحبوب مطلق عاشقلری حقایق عبارات ودقایق اشارات وتجرید دنیا وتخییر عقبی وشادی وغمومدن رهاده امام علی المرتضی رضی الله عنهه اقتدا ایتمشلردر . وبالجمله اول سروران طریقت وپیش روان حقیقتك هربری معدن نور محمدیدن انتخاب اولنمش بر جوهر کرانمایه وکوهر بی بهالردر

﴿ نظم ﴾

چون ابو بکر آیت توفیق شد * باچنان شه صاحب وصدیق شد
چون عمر شیدای آن معشوق شد * حق وباطل را چودل فاروق شد
چونکه عثمان ازعیان راعین کشت * نورفائض بودوذی النورین کشت
چون زرویش مرتضی شد درفشان * کشت او شیر خدا وموج جان

آفتاب امت شمع دین وملت ﴿ اویس قرنی رضی الله عنه ﴾ حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیات ایله هم عهد اولوب لکن چشم ظاهر ایله رسول علیه السلامی کورمشلر ایدی وملاقات صوری واقع اولمادیغنه باعث ایکی وجه بیان اولنوب بریسی غلبهٔ حال وبریسی حق مادر مشفقه بالدر دیمشلر اماسید الانبیاء والمرسلین وسند الاولیاء والمؤمنین صلی الله علیه وسلم انلرك علوشان وسمومکانلرندن خبر ویروب اویس قرنی نام برمرد کامل واردر ربیعه ومضر قبیله سنك تعدادنجه

امته قیامتده شفاعت ایده جکدر دیو بیورووب وامام علی کرم الله وجهه یه
نظر ایدوب یا علی سن آنی کورووب صحبت ایدرسن دیو بشارت وحلیهٔ
شریفه سنی اشارت بیوردیلر واکاملاقی اولدیغکده بزم سلامزی ایصال
ایدوب شفاعت ایستیه سن دیدیلر امام علی کرم الله وجهه بعد از وفات
النبی الهاشمی الابطحی مکهٔ مکرمه یه وارووب اهل نجددن سزکاه قرندن
کلمش کمسنه وارمیدر دیو سئوال بیوردیلر انلردخی نعم واردر دیو خبرویروب
اویس قرنی نك احوالندن استفسار بیوردقلرنده بلی اویس نام بر کمسنه
واردر لکن دیوانه در آبادانه کلمز وهیچ کس ایله مصاحبت ایتمز وغم
وشادی نیدیکن بیلمز و بزم کبی خوار وآشامیده قیلمز خلق عالم خنده اولسه
اول کریان وناس اغلسه اول خندان اولور دیو تحقیق ایدوب امام علی
دخی بنم ایستدیکم اولدر دیو بیورمغله حالا صحراده در دیدیلر حضرت
علی زمام اشترین اول جانبه معطوف قیلوب روانه اولدی واویسه
قریب اولدقده قائم علی الصلوة بولدی پس فارغ اولنجه توقف
بیورووب بعده سلام الله علیك یا اویس دیوب حضرت محمد رسول الله
علیه السلامك سلامن ایصال وامته دعا ودیعت قیلدیغن خبرویردی
وبر زمان کوریشوب جان صحبتن ایتدیلر بعده اویس قرنی یا علی
بزم ایچون قدم رنجه قیلدیکز شمد نکرو عودت ایدیکز که قیامت
قریبدر بزی آنده کوره سز اوله که باز کشته لردن اولمیه لم ۰ حالا
زاد راه قیامت تهیئه سنه مشغول دیوب بر بریله معانقه قیلوب
وداع ایتدیلر بعده اویس قرنه وارووب خلقدن کندویه توقیر واحترام
مشاهده ایتمکله قرندن نقل ایدوب کوفه یه کلدکلرنده تابعینك کزیده سی
هرم بن حیان بر کون اویسی کوروب بعده آفتاب طلعتی چشم
مردمدن پوشیده ایتمکله امیر المؤمنین علی مرتضی ایله واقع اولان
حروب وفتن وقتنده اك اویسی کیمسه کورمدی وقت فتنده کلوب
امام علی مرتضایه موافقةً اعداسیله جنك ایدوب یوم حرب الصفینده
نائل شهادت اولدی « عاش حمیدا ومات شهیدا » انلرك کلام معجز
نظامندندر دیو روایت اولنور « السلامة فی الوحدة » یعنی سلامت

تنها لکده‌در ۰ زیرا هر کیمك که قلبی تنها اوله اندیشهٔ غیردن رسته وسر آمد اولور ۰ وجمیع احوالده خلقدن نا امید اولان آفات مخلوقدن سلامت بولور ۰ ویوزین جمله خلقدن پوشیده قیلور وانلر که مشغوللر عزلت دخی ایدرلرسه سبب فراغت اولمز ﴿ الحصه ﴾ ایمدی انقطاع عن الانس انسدن غیریله اولمز حقله مأنوس اولانك مخالطت انس انسنه مضرت قیلمز ۰ اکر موانست انس قورت ودیوی انسه کتورسه دخی مادامکه اول داعیه‌دن چکلمیه انسدن خبرکا اولمز «لان الوحدة صفة عبد صاف سمع قوله الیس الله بکاف» مخزن صفا، معدن صدق ووفا ﴿ هرم بن حیان ﴾ رضی الله عنه صحابهٔ کرام ایله صحبت ایدوب واویس قرنی یی زیارت ایچون قرنه واروب اویس رضی الله عنه قرندن نقل ایلمش بولنماغله نا امید اولوب مکهٔ مکرمه یه کلدکده اویسك کوفه ده اولدیغندن خبرالوب کوفه یه کلدی کوفه ده دخی بولمیوب برمدت مکث ایلدی بعده بصره یه متوجه اولوب لب فراتده آبدست الورکن اویسه دوش اولدی وحضورینه واروب سلام ویردی اویس دخی علیك السلام یاهرم بن حیان دیو مرحبا قیلدی هرم بن حیان یا اویس بنی ندن بیلدك دیدی «عرف روحی روحك» دیو بیوردی ۰ روایت ایدرلر که برمقدار اویس ایله جلسهٔ خفیفه ایلدك «علیك بحفظ قلبك یاهرم» دیو بیوردیلر یعنی فکر ماسوادن قلبکی حفظ ایتك اوزریکه واجب اولسون دیمك‌در ۰ پس بو اشارتك ایکی معناسی واردر بریسی مجاهده ایله قلبی متابع حق قیل وبریسی مشاهده ایله کندیکی متابع قلب قیل دیمك اولور ۰ پس قلبی متابع حق ایتمکه ایکیسی دخی اصل قویدر ﴿ الحصه ﴾ ایمدی کار مرد اول زمان تمام اولور که مکاید شهوت وموانست طبیعتدن کسسته دل اوله وافکار ناموافقدن من کل الوجوه منقطع اوله وتدبیر صحبت وحفظ اورده نظرنی آیات حقه بند ایلیه حتی قلبی صفوت بولوب محل تجلیٔ نور محبة الله اوله ﴿ ذکر اهل بیت النبی واولاد السبطین وائمهٔ اثنی عشر صلی الله علی نبینا وشفیعنا محمد وآله واصحابه اجمعین ﴾ معلوم اوله که امام علی کرم الله وجهه نك اوتوز التی اولادی وجوده

كلوب اون سكزى پسر واون سكزى دختر واقع اولمش شيخ شرف الدين عبيد نسابه اركك اون طقوز ماعداسى انثى ايدى ديو تحقيق ايتمشلر الله اعلم . وامام على رضى الله عنه دنصكره . امام حسن . وامام حسين . ومحمد حنفيه . وابو بكر . وعمر . وعثمان . وعون . وجعفر . وعبدالله . وعباس . باقى قالوب وبونلردن دخى ابو بكركه اسمى . محمد اصغردر . وعثمان . وعون . وجعفر . وعبدالله . وعباس كه التى نفردر وبرقولده عمر بن على كربلاده امام حسين رضى الله عنه ايله بيله اولوب حائز شرف شهادت اولديلر . رضوان الله تعالى عليهم اجمعين . پس جكر بند مصطفى . وريحان دل مرتضى . وقرة العين زهرا ﴿ ابو محمد حسن ابن على رضى الله عنهما ﴾ اكبر اولاد على وامام ثانيدر لقب شريفلرى مجتبادر امام حسن الشهيدك ولادتى هجرت نبويه نك اوچنجى سنه سنده واقع اولوب . وشرف شهادتلرى هجرتك اللنجى سنه صفرينك يكرمى طقوزنجى يوم السبتك كيجه سنده واقع اولوب . مدت عمر شريفلرى قرق التى يل وبش بچق آى اولمشدر . وزيد . وحسن مثنى . وطلحه . واسمعيل . وعبدالله . وحمزه . ويعقوب . وعبدالرحمن . وعمر . وقاسم . امام حسنك فرزند ارجمندلريدر . وعبد الله ايله قاسم عم بزركوارلرى امام حسين شهيد ايله كربلاده حاضر اولوب مستسعد عز شهادت ودار القراره خرامان وعزيمت ايتمشلردر وسادات حسنى زيد وحسن مثنى رضى الله عنهما شجرۀ وجودلرندن ثمر اولمشلردر امام حسن بن على بن ابى طالب رضى الله عنهمانك وصيتى حالنده «عليكم بحفظ السرائر فان الله تعالى مطلع على الضمائر» ديو بيورمشلردر يعنى ظواهر كزى حفظ ايتديككز كبى سرائر كزك حفظى دخى اوزريكزه واجب اولسون زيرا تحقيقا حق تعالى ضمائره مطلعدر ديمكدر ﴿ الحصه ﴾ پس اغياره التفاتدن حفظ اسرار ومخالفت جباردن حفظ اظهار لازمدر . روايت اولنور كه چونكه معتزليلر جهانه پراكنده اولوب وقدريلر غلبه ايتديلر

حسن بصری رضی الله عنـه امام حسن بن علی کرم الله وجههما یه
بومکتوبی یازوب « بسم الله الرحمن الرحیم . السلام علیك یا ابن رسول الله
وقرة عینه ورحمة الله و برکاته امابعد فانکم معاشر بنی هاشم کالفلك
الجاریة فی اللجج ومصابیح الدجی واعلام الهدی والائمة القادة الذین
من تابعهم نجـا کسفینة نوح المشحونة التی یرد الیهـا المؤمنون و ینجو
فیها المتمسکون فما قولك یا ابن رسول الله عند حیرتنـا فی القدر واختلافنا
فی الاستطاعة لتعلمنا بما تأکد علیه رأیك فانکم ذریة بعضها من بعض
بعلم الله علمتم وهو الشاهد علیکم وانتم شهداء الله علی النـاس » یعنی
ای فرزند نبی ونور چشم هاشمی القریشی حق تعالی نك رحمت و برکاتی
وسلام سعات آیاتی اوزریکزه اولسونکه جملهٔ بنی هاشم دریاده روان اولان
کشتیلر کبی سز . ونجوم زاهره واعلام هدایت وامام الامت سز . پس
حقه مؤمن اولانلر کشتیٔ نوحده نجات بولدقلری کبی سزه دخی هر کیم
متابعت ایدرسه نجات بولورلر و بزم قدرده اولان حیرتمز وقدر یلرله
استطاعتده اختلافمز خصوصنده سزنه بیوررسزتا که بزدخی حقیقت اوزره
بیله لم که سز بو بابده نه نك اوزره سز وسز فرزند پیغمبرسزهر کز نسلکز
منقطع اولمز وسزك علمکز تعلیم خدا وسزك حافظکز حق جل وعلادر
وسز نکاه دارندهٔ خلق سز چونکه نسق مزبور اوزره حسن بصری
حضرتلرینك مکتوبی امام حسن رضی الله عنهه واصل اولدقده بووجهله
جواب باصواب تحریر وارسال بیوردیلر که « بسم الله الرحمن الرحیم . امابعد
فقد انتهی الی کتابك عند حیرتك وحیرة من زعمت من امتنا والذی علیه
رأیی ان من لم یؤمن بالقدر خیره وشره من الله فقد کفر ومن حمل المعاصی
علی الله فقد فجر ان الله لا یطاع باکراه ولا یعصی بغلبة ولا عمل العباد
من الملکة لکنه المالك لما ملکهم والقادر علی ما علیه قدرلهم فان ائتمروا
بالطاعة لم یکن لهم صادا ولا لهم عنها مثبطا وان اتوا بالمعصیة ان یمن
علیهم فالحول بینهم و بینها فعل اولم یفعل فلیس هو حملهم علیها اجبارا
ولا الزمهم ایاها باحتجاجه علیهم اذ عرفهم ومکنهم وجعل لهم السبیل
الی اخذ ما دعاهم الیه وترك ما نهاهم عنه ولله الحجة البالغة والسلام »

معنای اجمالیسی بودر که شومکتوبی که جبریلردن یازمشسن وشونلر که قدر ایچنده اولوب بزم اختیاریمزدن اولدقلرینی زعم ایدرلر اول نسنه که بنم رأیم انك اوزرینه در هرکیمکه قدر خیر وشر خدادن اولدیغنه ایمان کتورمیه کافردر وهرکیم معاصی یی خدایه حواله قیلسه فاجردر یعنی انکار تقدیر مذهب قدر وخدایه حوالهٔ معاصی مذهب جبردر پس بندهٔ عاجز خدا عزوجلدن استطاعتی مقداری کندی کسبنده مختاردر ودین اسلام جبر ایله قدر بیننده در ❊ الحصه ❊ پس بو مکتوبلرك صورتلرین ثبت ایتمکدن مراد لابد دین اسلام بین الجبر والقدر اولدیغن بیان وحسن بصری رضی الله عنهك علوم دینده امام حسن رضی الله عنه ایله اولان معامله سنی عیان ایتمکدر ٠ وحکایتده وارد اولمشدر که اعرابیدن بری کلوب امام حسنه وپدر ومادرینه دشنام قیلدی وحضرت امام یا اعرابی مکرسن کرسنه سن ویاخود تشنه سن ویابودر که سکا بر حالت واقع اولمشدر دیو بیوردی اعرابی دیدیکه یا امام سن بویله سن وپدرك ومادرك دخی بو خلق عظیم اوزره ایدیلر امام حسن رضی الله عنه غلامنه امر ایدوب بر بدره درهم کتوروب اعرابی یه عطیه قیلدی وخانه مزده بوندن غیری نسنه قالممش معذور طوت والاسندن دریغ دکلدر دیو بیوردیلر اعرابی امامك چونکه بو مروتن کوردی ومعذرتن ایشتدی « اشهد انك ابن رسول الله » دیوب بن همان سنك حسن خلق وحلم شریفك تجربه یه کلمش ایدم دیدی ٠ پس بو صفت مشایخ محققانده دخی مقرردر خلقك جفاسندن متغیر اولمیوب ناسك مدح وذمی انلرك یاننده یکساندر

❊ عطار ❊

امامی کو امامت را حسن بود * حسن آمد که جمله حسن ظن بود
همه حسن وهمه خلق وهمه حلم * همه لطف وهمه جود وهمه علم
شب ازروی سیاهش تیره مانده * زرویش ماه روشن خیره مانده
لبش قائم مقام حوض کوثر * که بودی چشمهٔ نوش پیمبر
چنان نوشی بزهر آلوده کردند * دلش خون وجکر پالوده کردند

ززهرش چون جکر شد پاره پاره * زغصه کشت خونین سنك خاره
کمالش کرچه نزد ماست ظاهر * زبان ما زمدح اوست قاصر
دو کیتی را وجودش زیب وزینست * نظیراو اکر جویی حسین است

﴿ بيت ﴾

بسبطی رسول الله صدر منور * وحبهما فی حبة القلب ازهر

شمع خاندان نبوت وعلایق کونیه دن مجرد محقق اولیا قبلهٔ اهل بلا وقتیل کربلا ﴿ امام حسین بن علی بن ابی طالب کرم الله وجهه ورضی الله عنه ﴾ کنیتلری ابوالحسن ولقبلری شهید وسید در امام ثالث وابوالائمه در ولادتلری هجرتك دردنجی سنه سنده واقع وشرف شهادتلری التمش بر سنه سی محرمینك اونجی کونی واقع اولدی . وامام حسنك ولادتندن امام حسینك حملی اللی کون صکره واقع اولدی وعباس بن عبدالمطلب رضی الله عنهك زوجه سی ام الفضل رضی الله عنها امام حسینك دایه سی اولمشدر وامام حسین رضی الله عنهك درت اوغلی وایکی دختری اولوب اولاد کرامندن بریسینك اسمی علی اکبر . وبریسی علی اوسط که زین العابدیندر . وبریسی علی اصغردر . وبریسی عبدالله در وبر روایتده التی اوغلی اولدی دیرلر بریسی محمد وبریسی جعفردر وبعضیسی محمد یرینه عمر ثبت ایتمشلردر . وامام حسین رضی الله عنهدن صکره امام زین العابدین قالمشدر زین العابدینه دخی بعضلر علی اصغر دیمشلردر

﴿ روضه ﴾

پسر مرتضی امام حسین * که چواوی نبود در کونین
مصطفی مراورا کرفته بدوش * مرتضی پروریده در آغوش
عقد در بند عهد وپیمانش * بود جبریل مهد جنبانش

حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیات سید وسعید امام حسین شهید رضی الله عنهك سر انجامندن اشارات کثیره ایله انواع تنبیهلر بیوروب روضة الشهدا وشواهد النبوه ونیجه کتب معتبره ده تفصیل اولنمشدر . روایت اولنور که بر کون امام حسین صباسی حالنده

حضرت رسول علیه السلامك مبارك دوشنده اوطوروب و بررشته‌نك براوجی حضرت رسول مجتبانك دهان مبارکنده اولوب وسررشته‌نك بریسی دخی امام حسین شهیدك النده اولمغله امام حسین رضی الله عنه سررشته‌یه یاپشوب کتدکجه حضرت مقدس نبوی دخی امام حسینه تبعیت ایدوب مبارك زانولری اوزره کیدرلر ایدی اصحابدن بریسی کلوب بوحاله دوش اولدقده « نعم الجمل جملك یاابا عبدالله » دیدی حضرت رسالت پناه « نعم الراکب هو » دیو بیوردیلر لکن روضة الشهداده بوحکایتی سنن ترمدیده مرفوعا ابن عباس دن منقولدر دیو امام حسن رضی الله عنهه تعیین ایتمشلردر ٠ کشف المحجوبده امام حسینه واقع اولدیغن تحقیق ایتمشلر هر قنغیسی اولورسه اولسون مقصود اول سلطانلرك علوشانلرینی بیاندر

﴿ روضه ﴾

هست بر اهل معرفت روشن * صفت حضرت حسین و حسن
آن یکی اختریست تابنده * وان دیکر کوهریست رخشنده
آن یکی نور دیدهٔ نبوی * وین یکی شمع جان مصطفوی
روی آن صافتر زلمعهٔ بدر * کیسوی این نمونهٔ شب قدر
آن یکی ماه آسمان کمال * وین دیکر سرو بوستان جمال

امیرالسعدا سلطان الشهدا امام حسین قتیل کربلا رضی الله عنهك کلام معجز نظامندندر که « اشفق الاخوان دینك » یعنی اشفق اخوان دینکزدر ﴿ الحصه ﴾ حقانجات دینه متابعت وهلاك مخالفتنده در پس مرد خردمند اولدر که مشفقانك کندویه اولان شفقتن ادراك واذعان ایدوب فرمانه رام اوله ومتابعتندن روکردان اولمیه و برادر دخی اولدر که نصیحت کوی اولوب مجرد شفقت بند اولمیه حقیقت شفقت اولدر که مؤمن قرنداشنك خلاف مرضی اولان اوضاعنه رضا کوسترمیوب منعنه سعی ایلیه ﴿ حکایت ﴾ برکون برمرد غریب امام حسینك حضور سعادتنه کلوب یاابن رسول الله فقیرالحال واهل عیال اولوب حتی بوکیجه‌لك قوته مالك دکلم دیو اعلام حال ایلدی حضرت

امام کمال رفقله جواب ویروب برمقدار بزمله مأنوس اول کله جك رزقز وار یولده‌در ان شاء الله کلد کده دفع ضرورت اولنور دیو بیوردیلر ناکاه بر کمسنه کلوب بش عدد صره وهر صره ده بیکر دینار کتوروب حالا بونلری سزه معاویه کوندروب انواع معذرت دیلدی دیو ابلاغ سلام ایلدی حضرت امام حسین دخی اول فقیره اشارت و بش صره التونی عینیله عنایت ایلدی ۰ وای درویش سنی عوق ایلدك اکر بو مقدار اولدیغن بیلیدك سزه بو قدر مکث روا کورمزدك معذور طوت بزاهل بلایز وکم کردهٔ مراد وباز ماندهٔ رجایز مراد اوزره زندکانی بی غیریلره فارغز دیو اصداف حروف مقالندن انواع درر ولآلی نثار قیلدیلر زهی سخا وکرم زهی خلق وشیم

﴿ روضه ﴾

* جدمن خیرالوری فاضلترین انبیاست *
* آفتاب اوج عزت شمع جمع اصفیاست *
* منقبتهای پدر کر برشمارم عیب نیست *
* در درج لافتی وبدر برج هل اتی است *
* مادرم خیر النسا فرزند خاص مصطفی *
* بر کمال او کلام بضعة منی کواهست *
* وزبرادر کر بپرسی هست شاه دین حسن *
* آنکه سبط مصطفی ونور چشم مرتضاست *
* هست عم جعفر طیار کاندر باغ خلد *
* دائما پرواز او تا آشیان کبریاست *
* حمزه سر خیل شهیدان باشدم عم پدر *
* اینچنین اصل ونسب در جملهٔ عالم کراست *
* ای ستمکاران سنکین دل که اخلاق شما *
* بی وفایی ونفاق وحیله وجور وجفاست *
* جمله فرزندان وخویشان وعزیزان مرا *
* قتل کردید این چه آیینست واین طغیان چراست *

* این زمان بهر هلاك من كمر بر بسته اید *
* كشتن من در كدامین مذهب وملت رواست *
* تشنه لب رفتند یاران ومن از پی میروم *
* درقیامت حضرت حق حاكم ما وشماست *

حضرت سلطان الشهدا امام حسین قتیل كربلانك یزیدیلر الندن كورديكی جور وستم نیجه كتابلرده تفصیل و بیان ومشهور جهان اولمغله تطویل كتابت اولنمدی

☆ نظم ☆

* سهل كاری نیست خون آل احمد ریختن *
* خاك غم بر فرق فرزند محمد ریختن *

وارث نبوت چراغ امت زین عباد شمع اوتاد ☆ ابو محمد علی بن الحسین ابن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم ☆ امام رابعدر كنیتلری ابو محمد ولقب شریفلری زین العابدیندر ولادتلری هجرتك اوتوز التیسنده ووفاتلری یتمش بش تاریخنده واقع اولمشدر طقوز فرزند ارجمند وطقوز دخترلری وجوده كلوب فرزندلرندن التیسی كندولردن صكره باقی قالدیلر اسملری بونلردر . امام محمد باقر . وعبدالله . وزید شهید . وعمر اشرف . وحسین اصغر . وعلی اصغر . رضی الله عنهم . بر كون امام زین العابدیندن سؤال اولنوب سعیدترین دنیا وآخرت كیمدر دیدیلر « من اذا رضی لم یحمله رضاه علی الباطل واذا سخط لم یخرجه سخطه عن الحق » دیو بیوردیلر ☆ الحصه ☆ پس اوصاف كمال راستان باطله رضا ویرمیوب وخشمنه غالب اولوب خارج از امر حق غضبن استعمال ایتمكدر وغضب حالنده حقدن عدول ایدوب مغلوب غضب اولمق باطلدر مؤمن خود مبطل اولمز پس صفت ردیهٔ مزبوره صفت راستان وخلق پارسایان دكلدر ☆ حكایت اولنور كه ☆ امام حسین شهید كربلاده قتل اولندقده یاننده اولان اصحاب رسول الله واولاد حبیب الله باجمعهم شهید اولوب ذكوردن امام زین العابدیندن غیری كمسنه قالمیوب واهل بیت اولان نسوان قالدی . زین العابدینك مزاج

شريفلری دخی ضعيف وشكسته ايدی . پس امام حسين شهيد رضی الله عنهك اهل بيتی وامام زين العابدين عريان وبرهنه وكريان اشتر سواران شامه كتورديلوب انواع اهانت ايله يزيد عليه ما يستحقك حضور پرغرورينه كتورديلر اتباع يزيددن بريسی « كيف اصبحتم ياعلی ويااهل بيت الرحمة » ديو سؤال ايلدی امام زين العابدين « اصبحنا من قومنا بمنزلة قوم موسى من آل فرعون يذبحون ابناءهم ويستحيون نساءهم فلاندری صباحنا من مسائنا وهذا من حقيقة بلائنا » ديو جواب ويرديلر يعنی سائل ياعلی وياهل بيت الرحمة نيجه صباحلديكز ديو سؤال ايلدكده امام دخی كندو قومنز جفاسندن بزم صباحمز آل فرعوندن قوم موسانك صباحی كبيدر فرعون انلرك فرزندلرين قتل ايدوب زنلرينی اليقويوب كوتورديلر نه روزمزی بيلورز نه خود شبمزی فرق ايدرز وبوحال بزم حقيقت بلامزدر ديو جواب ويرديلر يعنی حق تعالی نك نعمتلرينه شكر وبلالرينه صبر ايدرز ديمكدر

﴿ نظم ﴾

* هرسال تازه ميشود اين درد سينه سوز *
* سوزی كه كم نكرد دودردی كه بی دواست *
* اندر شفق هلال محرم ببين كه هست *
* چون نعل اسب شه كه بخون غرقه كشت راست *
* ای تشنهٔ فرات يكی ديده بازكن *
* كز آب چشم برسر قبر توذ جلهاست *

﴿ حكايت اولنوركه ﴾ هشام بن عبدالملك بن مروان برييل حجه كلوب طواف بيت الله ايدوب حجر الاسودی بوس ايتمك ايستدكده ازدحام ناسدن ممكن اولمغله واروب منبره چيقوب خطبه اوقودی اول اثناده امام زين العابدين رضی الله عنه دخی كلوب طوافه سعی ايلدی حجر الاسوده قريب اولدقده حجاج مكه وطواف بكه اول ذات كريم الخصالك جمال فرخنده فالنی كوردكلرنده تكريم واقبال وتعظيم

واجلال ايدوب حجرالاسودی خالی قوديلر . امام الهدی بی ازدحام وتنها واروب حجرالاسودی بوس ايلدی شاميلردن بريسی بو هيبت عظيمه بی مشاهده ايتمکله هشامه واروب ياهشام سن حجرالاسودی بوسه واردقده سنکچون هيچ فرد توسيع طريق ايتميوب مقيد اولمديلر حتی حجره قريب اولمغه مجالك اولمدی . حالا بروجه مقمتر . وخدمنور . وجامهٔ معطر . کويا نور آفتاب انك جماليله مزهر . برشاب مطهر . طوافه کلوب . حجرالاسوده قريب اولدقده خلق انواع توقير واحترام ايله توسيع راه ايدوب حجرالاسوده واروب منفردا بوس ايلدی ديو حکايت ايلدی هشام تجاهل ايدوب نه مقوله شخصدر بن آنی بلمم ديدی سلطان الشعرا فرزدق اول مجلسده حاضر بولنوب بن آنی بيلورم ديدکده اول کيمدر يا ابافراس ديديلر فرزدق دخی نطقه آغاز ايدوب سمع جان وکوش جنان ايله اصغا ايديکز تا که اول شمس ضحا ونور ارض وسمانك اوصاف عليه ونسب سميه سندن خبر ويره يم ديوب بو قصيدهٔ بليغه يی انشايه سخن پرداز اولدی

هذا الذی تعرف البطحاء وطأته * والبيت يعرفه والحل والحرم
هذا ابن خيرعباد الله کلهم * هذا التقی النقی الطاهر العلم
اذا رأته قريش قال قائلها * الی مکارم هذا ينتهی الکرم
ينمی الی ذروة العز التی قصرت * عن نيلها عرب الاسلام والعجم
يکاد يمسکه عرفان راحته * رکن الحطيم اذا ما جاء يستلم
فی کفه خيزران ريحه عبق * من کف اروع فی عرنينه شمم
يغضی حياء ويغضی من مهابته * فما يکلم الاحين يبتسم
ينشق نور الهدی من نور غرته * کالشمس ينجاب عن اشراقها القتم
مشتقة من رسول الله نبعته * طابت عناصره والخيم والشيم
هذا ابن فاطمة ان کنت جاهله * بجده انبياء الله قد ختموا
الله شرفه قدرا وعظمه * جری بذاك له فی لوحه القلم
وليس قولك من هذا بضائره * العرب تعرف من انکرت والعجم
کلتا يديه غياث عم نفعهما * يستوکفان ولايعروهما عدم

سهـل الخليـقة لاتخشى بوادره * يزينه اثنان حسن الخلق والشيم
حمال اثقـال اقوام اذا افترحوا * حـلو الشمايل يحلو عنـده نعم
ما قال لاقـط الافى تشهـده * لولا التشهد كـانت لاءه نعم
عم البرية بالاحسـان فانقشعت * عنها الغياهب والاملاق والعدم
من معشر حبهم دين و بغضهمو * كـفر وقربهم منجى ومعتصم
ان عـد اهل التق كانوا ائمتهم * أوقيل من خيراهل الارض قيل هم
لايستطيـع جوابا بعـد غايتهم * ولايدانيهم قوم وان كـرموا
هم الغيوث اذاما ازمـة ازمت * والاسداسدالشرى والبأس محتدم
لاينقص العسر بسطامن اكفهم * سيان ذلك ان اثرواوان عدموا
مقـدم بعـد ذكرالله ذكرهم * فى كـل بدء ومختوم به الكلم
يأبى لهم ان يحل الذم ساحتهم * خلق كريم وايد بالندى هضموا
اى الخـلائق ليست فى رقابهم * لأوليـة هـذا اوله نعم
من يعرف الله يعرف اولـويةذا * فالدين من بيت هـذا ناله الامم

پس فرزدق اول امام فحول اهل بيت رسولك مدح وثناسنده بوكا مانند نيچه ابيـات بى مانند انشا ايتمكله هشام فرزدقه خشم ايدوب مكه ايله مدينه بيننده عصفان نام موضعده فرزدقى حبس ايتديلر قضيهٔ مزبوره امام المهديين زين العابدين رضى الله عنهك معلوم همايونلرى اولدقده فرزدقه اون طقوز بيك درهم معدود كوندروب وفرزدقه بعدالسلام اعلام وافهام ايليه سز كه معذور طوتسون بوندن ماعدا شى بولنمدى و بز محتز اكر زياده اولايدى دريغ ايتمزدك ديوسپارش بيوردى ٠ پس فرزدقه امام رضى الله عنهك هديه سى وسلامى واصل اولدقده هديه يى قبول ايتميوب اى فرزند رسول مجتبا بو عبد احقر وبندهٔ كمترلرى براى زروسيم نيچه اشعار نظم ايدوب دروغ بيشمـار سويلدم وحالا اول غفار وستاردن سزلك مدحكزده اولان كفتارى ذنوب ماضيه مه كفارت ديله دم وحق مدحكزلك دريادن قطره سن ومهردن زره سن ديمدم ديوانواع چاكرى ايله نيازلرايلدى ٠ حضرت امام بيورديلركه تكرار واريكز و بوسيمى اكا و يريكز وسـلامدن نصكره

اعلام ایدیکز که یاابا فراس سنك خاندان نبوته اولان کمال محبت وفرط مودتك ضمیر عزه ستر دکلدر لکن عطیه مزی دوندرمیوب وملکمزدن افراز اولنانی کیرو یه الماغی بزه مستحسن کورمیه سن دیو بیوردیلر • پس فرزدق حضرت امامك کلمات معجز آیاتندن وارد اولان فوایح مسکیه‌دن دماغ جان وخانهٔ جنانی معطر ومجمر قلبی آتش عشقله منور اولوب وجود بهبودی مانند عود بوی محبت ایله مبخر اولدی وآه دروننددن شررلر صاچوب وچشمهٔ چشمیله سینهٔ سوزانن صولادی وهدیهٔ امامی قبول ایدوب کلن رسوللرین یوللادی رضی الله عنه • نورِ حدیقهٔ رسول ونور حدقهٔ زهرا وبتول بدر دجانورهدا ﴿ ابو جعفر امام محمد الباقر بن علی بن الحسین ابن حیدر کرار رضی الله عنهم ﴾ امام محمد الباقر امام خامس در کنیتلری ابو جعفر ولقبلری باقردر ولادتلری مدینهٔ منوره‌ده هجرتك اللی یدنجی تاریخی صفرینك اوچنجی کونی یوم جمعه ده واقع اولوب وفاتلری دخی هجرتك یوز اون درت سنه سنده واقع اولدی • والده‌لری ام عبدالله فاطمه بنت الحسن بن علی در وسادات حسینی دن ولادت حسن وحسین جمع اولانك اولکیسی امام محمد الباقردر قبر متبرکلری مشهده قریب بقیعده در امام محمد الباقرك درت فرزند ارجمندی وجوده کلوب اسم شریفلری بونلردر • امام جعفر الصادق • وعبدالله • وابراهیم • وعلی • وامام محمدك عقبی امام جعفر الصادقدن منتشر اولمشدر وباقر دیو ملقب اولمغه باعث علوم کلیه وعالیه ده کمال وسعتی اولدیغیچوندر وبعضلری بولقبی انلره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم تعیین بیورمشدر دیرلر ﴿ روایت اولنور که ﴾ جابر بن عبدالله رضی الله عنهك چشم روشنلری آخر عمرلرنده تیره اولوب صورةً کمسنه یی بیلمز ایدی برکون اول ثمرهٔ شجرهٔ طیبهٔ محمدی امام محمد الباقر مبادیٔ شبابنده جابرك یاننه واروب سلام ویردی جابر دخی علیك سلام الله ورحمته سن کیمسن دیدی محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب دیو جواب ویردی جابرك چشم دلی روشن وروضهٔ جنانی کلشن وبلبل زبانی

نعمه‌زن اولوب ای ولد سید بنی آدم ایلر وکل ومبارك الکی بو اختیار غمکسارکه ویردیدی اول روح الانام وسید همام دخی دست مبارکن مانندید بیضا چیقاروب جابره ویردی ٭ جابر بن عبدالله دخی الوب انواع شوق ومحبت ایله تقبیل ید بیضا قیلوب بوی لطیفن استشمام مشام جان ایتدی وخاکپایه محاسن شریفه‌سن مالیده قیلوب تلثیم مراد ایتدکده حضرت امام قدم مبارکن کشیده قیلوب بوس ایتمکدن منع ایلدی ٭ پس جابرك مانند سحاب چشم تیره سندن قطرات رحمت دوکیلوب قله رأسندن فضای سینه سنه سیل فراوان روان اولوب دل تشنه‌سی صولاندی وکلشن باغ وجودنده معارف وحقایق کللری آچیلوب عندلیب وار کفتاره کلوب « یا ابن رسول الله ویاقرة عین حبیب الله ان محمدا رسول الله یقرؤك السلام » دیدی امام محمد دخی « وعلی رسول الله السلام ورحمة الله وبرکاته » دیوب ای جابر بو بشارت نشانك تفصیلن بیان ایله دیو بیوردی ٭ جابر دخی نطقه آغاز وهتك استار راز ایدوب یا امام بر کون رسول الثقلین وامام القبلتین حضرت محمد سید الکونین علیه السلامك حضور سعادتلرنده ایدم بن بنده عاشق وعبد صادقنه خطاب مستطاب بیوروب ای جابر شاید سن شول وقته قاله سنکه اولادا کبادمدن محمد بن علی بن الحسین نام برفرزندار جمند نور نهاد ودل آباده ملاقی اوله سن حق سبحانه وتعالی اول ولد مکرمه نور حکمت وکمال فطنت ارزانی قیلمشدر بنم سلام سعادت فرجامم اکا ایصال ایلیه سن دیو ودیعت بیوردیغن اعلام ایلدی ٭ پس امام محمد الباقرك سلام رسول اللهدن قلب مجلا ومرآت مصفاسی نور علی نور شعشعه بازاولدی ودرون وبیرونی نور السموات والارض ایله طولدی امام محمد الباقرك کرامات علیه وبراهین سنیه سنه حد وغایت یوقدر رضی الله عنه وعن اهل بیت رسول الله اجمعین ٭ سلطان ملت مصطفوی برهان حجت نبوی جکرکوشه سید الانبیا قرة عیون الاولیا عاشق صادق ❋ ابو عبدالله جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی بن الحسین رضی الله عنهم ❋

انلر امام سادس اولوب وجمله علوم واشاراتده کامل و مکمل اولوب مشایخ عظام انك پیروی وارباب ذوق واصحاب شوقك پیشروی وعشاقك پیشواسی وعباد وزهادك مقتداسی اولمشدر. کنیتلری ابوعبدالله وابو محمد واشهر القابی صادقدر . ولادتلری مدینهٔ منوره ده هجرتك سکسانجی سنه سنده ربیع اولك اون یدنجی کونی یوم الاثنین ده واقع اولوب وفاتلری دخی مدینهٔ منوره ده هجرتك یوز قرق سکزنجی تاریخنده رجب الفردك اون بشنجی بازار ایرتسی کونی واقع اولدی . وبعضیلر یوز قرق سکز شوالنك اون بشنجی روز دوشنبه ده وفات ایلدی دیمشلر . وامام جعفر الصادق رضی الله عنهك یدی فرزند سعادتمندی وجوده کلوب اسم شریفلری بونلردر . امام موسیٔ کاظم . واسمعیل . وعبدالله . واسحق مؤتمن . و محمد مأمون . وعباس . وعلی عریض . وامام جعفرك عقبی بش اولادندن ثمره اولوب اسم شریفلری بونلردر. اماموسی دن . واسمعیل دن . وعلیدن . و محمددن . واسحق دن . اما اسحق موسیٔ کاظمك برادر اعیانندن اولوب صورت وهیئتده حضرت رسالت پناهه مشابهت تامه سی واردر دیو تحقیق ایدرلر . وچوق احادیث شریفه روایت ایدوب حتی سفیان بن عیینه حدثنی ابو الرضا اسحق ابن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب دیو بوطریق ایله انلردن نقل حدیث ایلمشدر . نقل اولنورکه امام جعفر الصادق برمدت خلوت وعزلت اختیار ایدوب وخورشید تابان سحابده پنهان اولدیغی کبی مهر جمالنی اعین ناسدن پوشیده قیلمشیدی سفیان ثوری رضی الله عنه برکون حضرت امامك سعادتخانه لرینه واروب آفتاب جمال فرخنده فالکز طلعتنه احباب مشتاق وشوریده حال اولمشلردر فوائد انفاس نفیسه کزدن انلری محروم ایتمکی روا کورمیه سز دیو نیازا یتدکده شمدی عرض جمال وقتی کچدی احوال احبا متبدل وکون فساده متحول اولدی دیو کلام معجز نظاملرندن بو قطعهٔ جکرسوز لمعان ایلدی

قطعه

ذهب الوفاء ذهاب امس الذاهب * والناس بين مخـايل ومحارب
يغشـون بينهم المروة والوفاء * وقلوبهم محشوة بعقـارب

زيرا امام جعفر الصادقك وجود شريفلرينه عباسياندن سوء قصد اولنمشدى. نقل اولنور كه بر كون جعفر صادق امام ابو حنيفه رضى الله عنهدن سؤال ايدوب يا اباحنيفه عاقل كيمدر ديديلر ابو حنيفه دخى عاقل اولدر كه خير ايله شرك بيننى فرق ايليه ديو جواب ويرديلر امام جعفر الصادق رضى الله عنه يا اباحنيفه خير ايله شرك بيننى تميز امر سهلدر عند اهل التحقيق عاقل اولدر كه خيرينك خيرنى وشرينك شرنى تميز ايدوب خيرك خيرنى اختيار وشرك شرندن فرار ايليه ديو بيورديلر امام جعفر رضى الله عنهك معجز آياتندندر كه بيوررلر توبه سز اولان عبادت درست اولماز زيرا حق تبارك وتعالى كلام مجيدنده توبه يى عبادت اوزره تقديم ايتمشدر قال الله تعالى « التائبون العابدون » مؤمن اولدر كه نفسله طوره عارف اولدر كه حقله طوره شول كمسنه كه كندو نفسيچون مجاهده ايليه كرامته ايريشور وحق ايچون مجاهده ايليان واصل حق اولور. و بيوررلر كه مقبولان دركاه خدانك اوصافى هر مشكلى الهام ربانى ايله كشف ايتمكدر و بغير الالهـام استدلال ايله بيانلرمردودلر علامتيدر بكا معاينهٔ سر اول زمان ميسر اولدى كه اوزريمه رقم جنون يازديلر و بيوررلر كه لاجرم بش كمسنه دن احتراز كركدر. اولكيسى كذابدنكه هميشه دروغ كفتاريله مغرور اولورسن. ايكنجى احمقدنكه سكا فائده ظن ايلديكى زيان اولور زيرا صاحب تميز دكلدر. اوچنجى بخيلدنكه وقت ضرورتده سندن روكردان اولور. دردنجى بدخلقدنكه وقت حاجتده سنى ضايع ايلر. بشنجى فاسقدنكه سنى بر لقمه يه فروخت ايلر بلكه بر لقمه دن كمتره تبديل ايلر. يا امام بر لقمه دن كمترندر ديديلر اول لقمه يه طمعدر ديو بيورديلر. و بيورديلر كه حق سبحانه وتعالينك دنياده دخى جنتى ودوزخى واردر. دنياده عافيت جنت وعدم عافيت جهنمدر جنت اولدر كه كندى كاركى حقه تفويض ايليه سن دوزخ اولدر كه

حق مرادین قویوب نفسك مرادینه كیدەسن وحق ذكر ایدركن توبه ذكر ایتمك حقدن غافل اولمقـدر دیو بیورمشلر حقیقة ذكر اولدر كه حق محبتیله جمیع اشیا بالكلیه فراموش اولنه زیرا محبت الله جمله شیدن عوض در ٠ پس حق ذكر محبت اللهه مستغرق اولوب صفات بشریه دن نسنه قالمامقدر توبه ایسه نفسه ونفسك زلاتنه عذر در تجلیٔ جمالده خود اعذار بر طرفدر ٠ كل بوستان نبوت ٠ در دریای ولایت ناقد علی وارث نبی ﴿ ابو ابراهیم امام موسیٔ كاظم بن جعفر بن محمد الباقر رضی الله عنهم ﴾ انلر امام سابعدر كنیتلری ابو ابراهیم ولقبلری كاظمدر كاظم الغیظ وحلیم النفس اولمغله كاظم دیو ملقب اولمشلردر ٠ ولادتلری بین المكة والمدینه ابوا نام منزلده هجرتك یوز یكرمی سكزنجی تاریخی صفر ینك یدنجی كونی یوم الاحدده واقع اولوب هجرتك یوز سكسان التی رجبنك بشنجی كونی یوم الجمعه ده هـارون الرشیدك حبسنده مسموما نائل شرف عز شهادت اولمشدر ٠ قبر متبركاری بغداد ده در انلرك صلب پاكندن التمش فرزند واوتوز التی دخـتر وجوده كلوب ویكرمی اوچ اوغلندن عقبی اولمیوب وبعضنك دخی عقبنده اختلاف اولنمشدر واولادنك بشندن سادات كثیره متولد اولوب دردندن چوق وبرندن از عقب اولمشـدر ٠ امام موسیٔ كاظمك كرامات وولایاتنه نهـایت یوقدر ٠ غصن درخت باغ مصطفـا ٠ میوهٔ بوستـان علی المرتضا ﴿ ابو الحسن امام علی الرضا بن موسی بن جعفر رضی الله عنهم ﴾ انلر امام ثامن در كنیتلری ابو الحسندر ولادتلری مدینهٔ منوره ده هجرتك یوز اللی اوچ تاریخی ربیع الاولنك اون برنجی كونـنده یوم الخمیس ده واقع اولوب شرف شهـادتلری بلدهٔ طوسده ایكیوز اون سكز رمضاننك اولكی كونی یوم الجمعه ده واقع اولمشدر ٠ انلرك منـاقب علیه وفضائل منیعه سنه حد وغایت یوقدر ٠ وابن یمـین بو قطعه یی انلر ایچون دیمشدر

﴿ قطعه ﴾

چه بنده ابن یمین كفت دوستی كه تویی * كه شعر تست بر آسمان رسید سرش

بکفتمش که بنامی ستود امامی را * که جبریل امین بود جامهٔ پدرش
قرهٔ عین حبیب الله جکر کوشهٔ اسدالله جواد وقانع وتقی * امام
محمد التقی بن علی رضا بن موسیٰ کاظم رضی الله عنهم * انلر امام تاسعدر
کنیتلری ابو جعفر ولقبلری تقی و جواد وقانعدر ولادتلری هجرتک یوز
طقسان بش سنه سنده واقع اولوب ووفاتلری ایکیوز یکرمی ذی الحجه سننك
التنجی کونی یوم الثلثاده معتصم بالله عهد خلافتنده واقع اولمشدر .
و مسموماً شهید اولمشدر دخی روایت اولنور . قبر متبرکلری بغدادده در
ومأمون خلیفه حضرت امامه صغر سننده ام الفضل نام بردخترن تزویج
ایتمشدر وحضرت امام حال صغرنده یحییٰ اکثم ایله مباحثهٔ علم ایدوب
فضائل عظیمه سی ظاهر اولمشدر . وانلرك عقبی ایکی فرزندن
اولمشدر بریسی . امام علی الهادی . وبریسی . امام موسیٰ مبرقعدر .
سیدموسی قم نام محلده وفات ایدوب انك اولادینه رضوی دیرلر . کل
کلزار نبوت . غنچهٔ شکوفه زار رسالت * ابو الحسن امام علی
الهادی بن محمد التقی بن علی رضا رضی الله عنهم * انلر امام عاشردر
کنیتلری ابو الحسن در وانلره ابو الحسن رابع دیرلر . زیرا ابو الحسن
اول علی مرتضی در . ایکنجی علی بن حسین در . اوچنجی علی بن موسی
الرضادر دردنجی علی الهادیدر وانلرك لقبی نقی در عسکری دخی دیرلر
. ولادتلری مدینهٔ منوره ده هجرتك ایکیوز اون تاریخی رجبنك اون
اوچنجی کوننده واقع اولوب ووفاتلری منتصر خلیفه زماننده سر من رای
نام شهرده هجرتك ایکیوز اللی اوچ تاریخی جمادی الآخره سننك
آخرنده یوم الاثنین ده واقع اولوب قبر متبرکلری سر من رأی ده در .
انلرك اوچ فرزند سروقدی وجوده کلوب اسم شریفلری حسن
وحسین وجعفردر وانلرك عقبی حسن عسکری وسید جعفردندر کنیتلری
ابو عبدالله در . سرو آزاد جنان احمدی . ونور آباد جنان محمدی
* امام حسن الزکی بن علی الهادی بن محمد التقی رضی الله عنهم *
انلر امام حادی عشردر کنیتلری ابو محمد ولقبلری زکی وخالص
وسراجدر عسکری دخی دیرلر انلرك ولادتی مدینهٔ منوره ده هجرتك

ایکیوز اوتوز برتاریخنده‌در ووفاتلری هجرتك ایکیوز التمش تاریخنده واقع اولوب قبر شریفلری سر من رای‌ده پدرلرینك جنبنده‌در . وانلرك تازه‌نهال باغ وجودی ✻ امام محمد المهدی بن حسن الزکی بن علی الهادی بن محمد التقی بن علی الرضا بن موسی کاظم بن جعفر الصادق ابن محمد الباقر بن زین العابدین بن الحسین بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم اجمعین ✻ امام الحسن الزکی‌دن انجق امام محمد المهدی وجوده کلمشدر امام ثانی عشردر . کنیتلری ابو القاسم ولقبلری امامیه قولنجه حجت وقائم ومهدی ومنتظر وصاحب الزمان در وخاتمهٔ ائمهٔ اثنی عشردر . ولادتلری سر من رای‌ده هجرتك ایکیوز سکزنجی تاریخی رمضاننك یکرمی اوچنجی کوننده واقع اولوب وایکیوز التمش برتاریخنده آفتاب طلعتلری سحاب عنایت ربانیه‌ده تیره دلاندن مختفی اولوب نه‌برجده غروب ایتدیکندن کمسنه خبردار اولمادی . پس اون ایکی امامك هربری روشن چراغ دین مبین وانوار عیون مؤمنین اولوب کرامات علیه‌لرینه حدو غایت یوقدر اکرهربرینك مناقب سنیه‌سی سلك تحریره کشیده قیلنسه نیجه مجلد کتاب اولوب بیکده بری بیان اولنمز جمله‌سی برحال وبرقدم اوزره اولوب ✻ ع ✻ جسمشان معدود لیکن جان یکی ✻ مضمونجه بربرندن فرقلری یوقدر انلر ایله صحبت ایدن صادقلر ودرونی محبت ایدن عاشقلردن مشکات قلبلرنده نور محمدی فروزان اولمامش فرد یوقدر . ابراهیم ادهم قدس سره محمد باقر ایله صحبت ایتمشدر . وسراج الامت مقتدای اهل سنت وجماعت امام ابو حنیفه امام جعفر صادق ایله صحبت ایتمشدر . وامام العرب والعجم محمد بن ادریس الشافعی موسی کاظم ایله صحبت ایتمشدر . حتی امام شافعی حب اهل بیت مصطفویده برمرتبه افراط ایتمشلردر که اول ذات محمدت صفاتی حاشا رفضه نسبت قیلوب حبس ایتدیلر اول زمانده لسان شریف وطبع لطیفندن حب اهل بیته متعلق برشعر جریان ایدوب بربیتی بودر

﴿ بيت ﴾

ان كان رفضی حب آل محمد * فليشهد الثقلان انی رافض

يعنی اكر حب آل محمد رفض ايسه انس وجن بنم رفضمه شهادت ايلسونلر ديمكدر . ای ذهن پاك صاحبی چونكه خاتم النبيين . وسيد المرسلين . عليه السلامه صدق ايله ايمان كتوروب اول شفيع المذنبين . ورحمة للعالمين . دنيا وعقبی پادشاهی اولديغی مشهودك اولديسه چهار يار باصفا واصحاب باوفانك وزرا واعوانی اولوب وجكر كوشه لری كندونك وارث حقيقتلری اولديغن بيلوب شك وكماندن بری اوله سن . امام اعظمدن حضرت فخر عالم صلی الله عليه وسلم دن صكره پيوستهٔ حيات اولنلرك قنغيسی افضلدر ديو سؤال اولنوب پيرلرده صديق وفاروق شابلرده عثمان وعلی نسوانده عايشهٔ صديقه بناتده فاطمة الزهرا ديو بيوردیلر رضی الله عنهم اجمعين . ايمدی حق تعالی جل شانه نك رسول وحبيبی محمد المصطفی عليه الصلوة والسلامه امت مقبوله اولان اول بدر دجانك اصحاب واولادنی سور وقلبندن ظن وكمانی سورر ﴿ نسيمی ﴾

* سنسن اول ذات مطهر يا محمد مصطفا *
* سنسن اول شاه ولايت يا علی المرتضا *
* اول حسن خلق رضادر سرور لشكر كشا *
* هم حسين كربلادر نور عين مصطفا *
* شاه زين العابديندر مظهر سر علی *
* هم محمد باقر اولدی اهل فقره پيشوا *
* جعفر صادق كيم اولدر پيشوای اوليا *
* موسیٔ كاظم حقيقت دين يولنده رهنما *
* شاه سلطان خراساندر ولايت معدنی *
* هم تقی وبا نقی در قبله كاه انبيا *
* اول حسن العسكريدر قبله وايمانمز *
* مهدیٔ صاحب زمانسن يا علی المرتضی *

* چون نسیمی در حقیقت بندهٔ لطف خدا *
* دستگیر شاه مردان اولیا وانبیا *

امام اما مان مقتدای سنیان شرف فقهاء عز علما ❁ ابو حنیفه نعمان بن ثابت الخراز رضی الله عنه ❁ انلرك مجاهده وعبادتده قدم درستی واصول طریقتده شان عظیمی وار ایدی ابتداء حاللرنده قصد عزلت وخلقدن انقطاعه نیت ایدوب دل پاکی جاه ورياستدن بری اولمش ایدی بر گیجه واقعه سنده حضرت رسالتپناهك عظام شریفه لرین لحد مبارکندن جمع ایدوب بعضیسن بعضیسنه اختیار ایدر کوردی و بو واقعهٔ مهیبه دن بیدار اولوب ابن سیرین اصحابندن برینه واقعه نك تعبیرین سؤال ایدوب اولدخی تعبیر ایلیوب سن علم شریعتده وحفظ سنتده درجهٔ عالیه یه نائل وموجبیله عامل اولوب صحیحی سقیمدن تمییز ایدرسن دیدی وحضرتی بردفعه دخی رؤیاده کوروب یا اباحنیفه سنی سبب زندکانیٔ سنت ایتمشلردر عزلتدن فراغت ایله دیو بیوردیلر وابوحنیفه ابراهیم ادهم وداود طائی وبشر حافی وبونك امثالی مشایخ کرامك استادی اولوب بین العلما علم اولمشدر وابو جعفر منصور دوانقینك خلافتی زماننده ابوحنیفه وسفیان ومسعر بن کرام وشریك علماء فحولدن اولمغله بو دردندن بریسی قاضی اولمق کرکدر دیو تدبیر اولنوب احضارلرینه آدم تدارك ایتدیلر امام ابو حنیفه مشار الیهمه خطاب ایدوب بن بو بابده فراستمله بعض نسنه ملاحظه وهر بریکزك فراستن مشاهده ایلدم اعلام ایده یمی دیدی انلردخی لطف ایدرسز یاامام دیدیلر . ابو حنیفه بیوردیلر که الله اعلم بن حیله ایله بلاء قضایی اوزرمدن دفع ایدرم وسفیان فرار ایدر ومسعر تجنن ایدر وشریك قضایه رضا ویروب قبول ایدر دیو بیوردیلر فی الحقیقه سفیانی کتوررلر ایکن یولده فرار ایدوب و برکشتی یه واروب « من جعل قاضیا فقد ذبح بغیر سکین » تأویلی اوزره بنی سر بریده ایتمك استرلرمدد پنهان ایدیکز دیوب کمیجیلر سفیانی پنهان ایتدیلر .

وابو حنيفه ومسعر وشريكى اوچنى دخى منصورك حضورنه
كتورديلر منصور ابو حنيفه يه خطاب ايدوب سن قضايى قبول
ايتمك كركسن ديدى . ابو حنيفه بن عرب دكلم موالى وسادات
عرب بنم حكممه راضى اولمزلر ديو جواب ويروب ابو جعفر منصور
امر قضا نسبه متعلق دكلدر بلكه علم كركدر سن خود مقدم علماسن
ديدى ابو حنيفه تكرار جواب ويروب بن قضايه لايق دكلم
باخصوص بو قولمده راست كوايسه م خود لايق دكلم والا بو سوزم
دروغ ايسه دروغ كويه خود قضا لايق دكلدر پس دروغ زن
اولانى كندو كه خليفه ايدوب دماء واموال وفروج
مسلمانانى اوزرينه نيچه تحميل ايدرسن ديوب بواداء نازك
ايله قضادن نجات بولدى بعده مسعر منصورك اوكنه واروب
الن طوتدى ويا منصور نيجه سن وفرزندان وستوراتك نيجه در ديوب
ديوانه وار پريشان سوزلر سويلدى منصور مسعرك بو حالن كورد كده
بونى طشره چيقارك ديوانه ايمش ديوب مسعرى طشره چيقارديلر بعده
منصور شريكه توجه ايدوب امر قضايى سن قبول ايتمك كركسن
ديدى شريك دخى بن مردسودايى يم ودماغم خفيفدر ديوب منصور
دخى ياشريك طبعكه موافق بعض عصيدهٔ مهرا ونبيذهٔ مربا ايله
علاج ايله عقلك كامل ومزاجك معتدل اولور ديوب شريكه تقليد
قضا ايتديلر ابو حنيفه من بعد شريكى مهجور ايدوب هر كز انكله
صحبت ايتمدى . پس ابو حنيفه رضى الله عنهك قبول قضاده شريكه اولان
صدق فراست وكندويى ملامت ايله جاه دنيادن اعراض وعدم
ملايمتى كمال نظافتنه دلالت ايلدى . پس ذكر اولنان علماء دين وعظماء
متقين وجه مشروح اوزره حيلهٔ مقبوله ايله خلقى كندولردن منع
ايتديكلرى صحبت ملامته حجت قاطع وبرهان ساطعدر وكشف المحجوبده
مسطور دركه هوا جس هوا ايله آراميده وطريق مستقيمدن
رميده اولمغله جميع زمانده باب امرايى قبله وسراى ظالمانى حاجتارينه
كعبه ايدنلر علماء عامليندن بومقوله معاملات صدوريني منكرلردر قنده

قالدیکه تکلیف قضایه عدم رضا اوله دیو بیوروب وقضایه رضا دیمشلر

﴿ بیت ﴾

بوحنیفه قضا نکرد و بمرد * تو بمیری اکر قضا نکنی

روایت اولنور که ۰ داود طائی امام ابوحنیفه دن تحصیل علم دین ایدوب صدر فقها اولدقده ابو حنیفه یه کلوب پس دخی نه کاره شروع ایده یم دیو سؤال ایلدی امام ابو حنیفه « علیك بالعمل فان العلم بلا عمل کالجسد بلا روح » دیو بیوردیلر الحق علم عمله مقرون اولمسه صاف اولمز وهر کیم علم مجرد ایله قناعت ایتسه عالم اولمز عالم خود مجرد علمه قانع اولمز زیرا عین هدایت مقتضیٔ مجاهده اولدیغی کبی عین علم دخی عملی مقتضی اولور ومجاهده سز مشاهده اولمدیغی کبی علم دخی عملسز اولمز پس علم اولدر که مورث عمل اوله

﴿ بیت ﴾

* خوانش برای دانش ودانش برای دید *

* چون دیده نیست خوانش ودانش برای چیست *

مقتدای امت ۰ پیشوای ملت ﴿امام مالك رضی الله عنه﴾ انلر دخی خصال حمیده وافعال جمیله ایله محلی ونور شریعت وضیاء فقاهت ایله مجلی اولمشلر ایدی ۰ حجة الاسلام امام محمد غزالی کتاب احیاء علومنده بیوررلر که « سئل مالك فقیل یا مالك ماتقول فی طلب العلم فقال حسن جمیل ولکن انظر الذی یلزمك من حین تصبح الی حین تمسی فالزمه » یعنی طلب علم حقنده نه دیرسز دیو امام مالکدن سؤال اولندقده خوب وجمیلدر لکن نظر ایله شو کا که صباحلدیغك حیندن کیجه لدیکك حینه وارنجه سکا لازمدر اکا ملازمت ایله ۰ یعنی عبادت خالق وجواده مداومت وقلبکی فکر ماسوی الله دن تخلیه قیل دیمکدر ۰ امام مالك حضرتلری تعظیم علم دینده مبالغ اولوب حتی برحدیث شریف روایت ایتمك ایستسه تجدید وضوء وتسریح لحیه واستعمال رایحهٔ طیبه ایدوب صدر فراشنده وقار وصلابت وآدابی رعایت اوزره اوطوروب بعده نقل حدیث ایدردی یا مالك

نیچون بو یله ایدرسن دیدیلر « احب ان اعظم حدیث رسول الله » دیو جواب ویردی یعنی حدیث نبوی یه تعظیم ایتمکی سوریم دیمکدر « وقال المالك العلم نور یجعله الله حیث یشاء ولیس بکثرة الروایة » یعنی علم بر نور در حق تعالی انی دیلدیکنه عنایت ایدر یوخسه کثرت روایت ایله دکلدر ٠ محمد غزالی امام مالکك بو توقیر واحترامی معرفت جلال الله ده کمال قوتنه ودخی « الجدال فی الدین لیس بشیء » یور دیغی علم ایله مرادی انجق وجه الله اولدیغنه دلالت ایدر دیو بیورمشلر ٠ روایت اولنورکه ابو جعفر منصور دوانیق طلاق مکرهده حدیث روایتندن امام مالکی نهی ومنع ایدوب بعده مالکدن طلاق مکرهی سؤال ایتمکیچون امتحاناً بر کمسنه کوندروب کندی دخی خفیة واردی پس اول سائل مسئلهٔ مزبوره یی مالکه آواز نرم ایله سؤال ایلدی مالك دخی « لیس علی مستکره طلاق » دیو ملاء ناسده روایت ایلدی ٠ پس منصور تازیانه ایله امامی ضرب شدید ایدوب وامام مالك ترك روایت ایتمدی « ما کان رجل صادقا فی حدیثه لایکذب الامتع بعقله ولم یصبه مع الهرم آفة ولاخرف » دیو بیوردیلر ٠ روایت اولنورکه امیر المؤمنین مهدی یامالك ملك سکنا کز وارمیدر دیو سؤال ایلدی یوقدر ولکن « احدثك سمعت ربیعة بن عبد الرحمن یقول نسب المرء داره » دیو بیوردیلر ٠ یعنی سکا بر حدیث روایت ایده یم ایشتدم ربیعة بن عبد الرحمن دیر که مردملك نسبی خانه سیدر پس بو کمال زهدینه دلالت ایدر ٠ امام مالکك علم وفضلی جهان وجهانیانه منتشر واصحاب واحبابی بسیار ووافر اولمغله اطراف واکنافدن اموال کثیره اهدا اولنوب جمله سنی وجوه خیراته صرف وانفاق فی سبیل الله ایدرلر ایدی ٠ بو دخی جود وسخاسنه ودنیایه قلت محبتنه علامتدر ٠ حجة الاسلام محمد غزالی « ولیس الزهد فقد المال وانما الزهد فراغ القلب عنه فلقد کان سلیمان علیه السلام فی ملکه من الزهاد » دیو بیورمشلر یعنی زهد فقد مال ایله فقیر الحال اولمق دکلدر ٠ بلکه مالدن فراغ

بالدر زيرا سليمان عليه السلام بو قدر سلطنتده ايكن زهاددن اولدی دیو بیوردیلر . وامام مالكك دنیایی استحقارینه بوذكر اولنه جق حكایت برهان واضح در كه امام مالك روایت ایدر كه بر كون بنی هارون الرشیده دعوت ایتدیلر واردم یا اباعبد الله بزم صبیانمز سزدن استماع موطأ رجا ایدرلر سز ایسه كلمز سز رواميدر كه بزه مخالفت ایلیه سزدیدی اعزك الله یا امیر المؤمنین اكر سز علمی عزیز ایدرسه كز عزت بولورسز واكر تذلیل ایدرسه كز ذلت كورورسز « والعلم یؤتی ولا یأتی » دیو جواب ویردم دیدیلر . یعنی علم طالبی كتورور كندوسی كلمز دیمكدر . امام مطلبی . وابن عم نبی ﴿ ابو عبد الله محمد بن ادریس الشافعی رضی الله عنه ﴾ زمانه سنك كبارندن اولوب جمله علوم وفنونده وزهد وورعده امام ومعروف انام ایدیلر مناقبنه نهایت وفضائلنه غایت یوقدر امام مالكك مدینه ده ایكن شاكردی ایدی عراقه كلدكده امام محمد بن الحسن ایله بعض مسائلده اختلاف ایلدی وطبیعتنده عزلت غالب وشریعتك حقیقتنی طالب وعلم لدنه راغب اولوب كبارك اكثری انلره اقتدا ایدوب واحمد حنبل دخی امام شافعی یه تبعیت ایدوب بعده اجتهاد وورزش امامته اشتغال ایتدیلر امام شافعی رضی الله عنه ابتداء حالنده طائفهٔ صوفیه دن طبعنده خشونت كلیه سی اولوب سلیم راعی یه تقرب ایتدكدنصكره قنده كتدیسه جوینده‌ٔ حقیقت اولدیلر امام شافعی « اذا رایت العالم یشتغل بالرخص فلیس یجیء منه شیء » دیو بیورمشلر یعنی قچان بر عالمی تأویل ورخص جانبنه مشغول كوره سن معلوم اوله كه اندن برشی وجوده كلمز « قد هلك المأولون » دائرهٔ شرعدن تجاوز ایتمك ایچون رخصت طلب ایتمك عوام درجه سیدر وشجرهٔ سرلرندن ذوق مشاهدهٔ ثمرات ایچون اختیار مجاهده خواص مرتبه سیدر . پس عالم مجاهده دن فرار ایتدكده طالب رخصت اولور « وقال الشافعی من ادعی انه جمع بین حب الدنیا وحب خالقها فی قلبه فقد كذب » یعنی شول كمسنه كه حق محبتی ایله دنیا محبتن قلبنده جمع ایلدی ادعا ایلسه تحقیق كاذبدر دیو بیورمشلر .

حمیدی روایت ایدر که امام شافعی رضی الله عنه ولایتندن بعضیسی ایله یمنه کیدوب بعده مکهٔ مشرفه‌یه کلدکده اون بیك درهمه مالك اولمشیدی خارج مکه ده برخیمهٔ پشمین نصب ایدوب فقراء مکه امام شافعی‌یه ازدحام ایدوب موجود اولان اون بیك درهمك کلیسن نثار اتمینجه اول محلدن کتمدی و بر کون تازیانه‌سی دست مبارکندن زمینه دوشوب بریسی قالدیروب امامه ویردی امام اول شخصه اللی عدد دینار عطیه قیلوب معذرت دیلدی جود وسخا ولطف وعطاسنه غایت اولمز امام شافعیدن ریا ندر دیو سؤال اولندی «الریاء فتنة عقدها الهوی بحبال ابصار قلوب العلماء فنظروا الیها بسوء اختیار النفوس فاحبطت اعمالهم وقال اذا انت خفت علی عملك العجب فاذکر رضاء من تطلب وفی ای نعیم ترغب ومن ای عقاب ترهب وای عافیة تشکر وای بلاء تذکر فانك اذا فکرت فی واحدة من هذه الخصال صغر فی عینك عملك» یعنی ریا بر فتنه در که هوا اول فتنه یی حبال ابصار قلوب علما ایله بند ایدوب فتنهٔ مزبوره‌یه سوء اختیار نفوس ایله نظر ایدوب عملری حبط اولنور پس قچان عملك اوزرینه وقوع عجبدن خوف ایلسك کیمك رضاسنی دیلرسن وقنغی نعیمه رغبت ایدرسن وقنغی عقابدن قورقارسن وقنغی عافیته شکر ایدرسن وقنغی بلایی ذکر ایدرسن فکر ایلیه‌سن قچان خصال مزبوره دن بری‌نی ذکر ایلیه‌سن چشم دلکده عملك صغیر وحقیر کورینور . پس ارباب بصیرت قتنده حقیقت ریا وعلاج عجبی بوندن زیاده بیان اولمز حقا ایکیسی دخی کبار آفات قلبدندر دیو بیورمشلردر . صلحاء رجالدن بریسی امام شافعی رضی الله عنهدن سؤال ایدوب صبر ومحبت وتمکین بو اوچدن قنغیسی افضلدر دیدی . تمکین درجهٔ انبیادر محبتدن نصکره اولور زیرا امتحان اولنسه صبر ایدر وصبر ایلسه تمکین بولور کورمزمیسن حق تعالی انبیادن ابراهیم وموسایه وایوبه علیهم السلام بعد الامتحان تمکین ویردی وسلیمانه دخی امتحاندن صکره ملك ویردی . پس تمکین افضلدر جاندر کما قال تعالی « وکذلك مکنا لیوسف » وایوبه بعد المحنة العظیمه تمکین ویروب کتاب کریمنده « وآتیناه اهله

ومثالهم معهم » دیو کمال لطف واحسانی بیان بیوردی

❊ نظم ❊

ای همه هستی زتو پیداشده * خاك ضعیف ازتو توانا شده
زیرنشین علمت کائنات * مابتو قائم چو تو قائم بذات

ایدی امام شافعی رضی الله عنهك بو کلام اعلا مقامی اسرار قرآنیه ده تبحرینه وسائرین الی الله اولان انبیای عظام واولیای کرامك مقاماتنه اطلاعه دلیل واضح وبرهان لایح اولوب مجموع اشارات مزبوره علوم آخرت اولدیغی مقرر در شیخ سنت وقاهر بدعت ❊ ابو محمد امام احمد حنبل رضی الله عنه ❊ حامل احادیث نبوی . وکامل در شریعت مصطفوی . وصاحب ورع وتقوی اولوب حنفیه وشافعیه آنی مبارك طوتمشلردر ومشایخ ایله صحبت ایدوب بشر حافی وسری سقطی یه ملاقی اولوب ظاهر الکرامت وصحیح الفراست ایدی حالا بعض مشبهلر کندیلری انلره تعلیق وبهتان ایدرلر اصول دینده انلرك اعتقادی پسندیده علما اولمشدر روایت اولنور که معتزلیلر غلبه ایدوب قرآنه مخلوق دیسون دیو احمد حنبله هجوم واللرینی بند ایدوب ضعف وپیریده بیك تازیانه ضرب ایتدیلر هنکام ضربده بندا زاری کشاده اولوب حالا که دست مبارکی محکم بند ایکن ایکی آخرال دخی ظاهر اولوب ازارین بند ایتدی اول معاندلر احمد حنبلدن بو کرامتی عیانا کوردکلرنده ضربولتدن فراغت ایلدیلر لکن اول ضربك جراحتندن حق امرینه تسلیم اولوب وفات ایلدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة روایت اولنور که بر جماعت آخر عمرلرنده احمد حنبلك حضورینه واروب سزی ضرب ایلیان قومك حقینه نه دیرسز دیدیلر نه دیسه‌م کرکدر که کندیلری حق وبزی باطل قیاس ایدوب حق اوزره اوردق ظن ایتدیلر مجرد بنی زخمدار ایتدکلریچون قیامتده انلره خصومت ایتمزم دیو بیوردیلر زهی حلم وکرم . وهر کیم احمد حنبلدن برمسئله سؤال ایلسه اکر مسئول عنها معاملاتدن ایسه جواب ویروب اکر حقیقتدن ایسه بشر حافی یه حواله ایلر ایدی برکون بریسی کلوب

اخلاصدن سؤال ایلدی « الاخلاص هو الخلاص من آفات الاعمال » دیو بیوردیلر یعنی اخلاص اولدر که آفات اعمالدن خلاص اوله سن یعنی عملك بی ریا وسمعه اوله توکل ندر دیدیلر « الثقة بالله تعالی » دیدی یعنی نصیبکده حقه اعتماد در دیمکدر رضاندر دیدیلر « تسلیم الامور الی الله تعالی » دیو بیوردی یعنی جمیع کاری حقه سفارشدر . پس محبتدن سؤال ایتدکلرنده انی بشر حافیدن سؤال ایدیکز که مادامکه بشر حافی حیاتده در بن محبتدن جواب ویرمزم دیو بیوردیلر

فصل در ذکر سلسلهٔ طریقهٔ نقشبندیه

وقتا که حضرت حبیب الله علیه صلوات الله اذیت مشرکیندن مدینهٔ منوره یه هجرت ایله امر اولندقده قرب مکهٔ مکرمه ده حجاج ذوی الابتهاجك زیار تکاهی اولان غار معروفده ابو بکر الصدیق رضی الله عنهه ذکر قلبی بی زانو نشین اولوب مبارك چشملرین غامض اولدقلری حالده علی وجه التثلیث تلقین بیوروب طریقهٔ نقشبندیه انلره متسلسل اولور « کما روی انه لقنه رسول الله صلی الله علیه وسلم الذکر الخفی القلبی فی الغار المعروف جالسا علی فخذیه المبارکتین وغامضا عینیه المتبرکتین وکان ذلك التلقین علی وجه التثلیث » حدیث مزبور فصل الخطابده وجه مشروح اوزره مسطوردر وقال علیه السلام « یا ابابکر ابشر ان الله تجلی للخلق عامة ولك تجلی خاصة »

بیت

* هرچه در صدر نبی ریخت خداوندز فیض *

* اوز شفقت همه در سینهٔ صدیق بریخت *

نسئل الله التوفیق والعنایه وله العصمة والهدایه

رباعی

* آنکس که طریق خواجکان کرد طلب *

* سردر ره شان نهاد ازروی ادب *

* زین سلسلهٔ شان بما نماید معلوم *

* هم معرفت نسبت وهم علم نسب *

پس طریقهٔ نقشبندیه ابن ابو قحافه ابو بکر الصدیق رضی الله عنهدن سلمان الفارسیدر رضی الله عنه سلمان فارسی دیار اصفهانده رامهرمز نام قریه دندر ایکیوز اللی ییل عمر سوردی دخی زیاده اولمشدر دیرلر وفاتلری عثمان رضی الله عنهك اول خلافتنده واقع اولمشدر دیرلر اما بر روایت دخی واردر که امام علی کرم الله وجهه دن تکمیل طریقت ایتمشدر حتی مذهب مالکیدن علی بن محمد الصباغ المکی مناقب ائمهٔ اثنی عشر ده تألیف ایلدیکی فصول المهمه فی معرفة الائمه نام کتابنده سلمان فارسی رضی الله عنه امام علی کرم الله وجهه نك بوابی اولمشدر دیو تحقیق ایلمش العهدة علی الراوی . وسلمان فارسیدن قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق در اکابر تابعین وفقهای سبعه دندر وکنیتلری ابو عبد الرحمندر . وقاسم بن محمددن امام جعفر الصادقدر . قاسم ابن محمد جعفر صادقك جد مادر پدر قاسم ایله صحبت ایدوب لکن سر امامت وشرف امامت والد ماجدلری امام محمد الباقر دن میراث اولمشدر . وجعفر صادقدن شیخ ابو یزید بسطامی درلقبلری سلطان العارفین واسملری طیفور ۷ بن عیسی بن آدم بن سر وشاندر وکندیلری بسطامدندر و بسطام ولایت خراسانك عراق جانبنده در وقبر متبرکلری بسطامده در قدس سره امام جعفر صادقك روحانیتندن تربیه بولمشدر . زیرا امام جعفرك انتقاللرندنصکره وجوده کلمشدر اما بعضلر امام جعفرك صغری حالنده ایرشمشدر دیرلر . وابو یزید بسطامی دن شیخ ابو الحسن خرقانیدر حسن خرقانی ابو یزید بسطامی نك روحانیتندن تربیت بولمشدر زیرا ابایزید بسطامی نك وفاتلرندن نیجه زمان صکره وجوده کلمشدر ابو یزید بسطامی نك وفاتی هجرتك ایکیوز اوتوز درت بعضلر ایکیوز التمش بر تاریخنده واقع اولدی دیرلر . ابو الحسن خرقانی نك وفاتی هجرتك درتیوز یکرمی بش عاشورا سنك یوم الثلثاسنده واقع اولوب قول اول اوزره ابو یزید بسطامی ایله ابو الحسن خرقانی نك وفاتلری تاریخنك بیننده یوز طقسان بر سنه مرور ایدوب قول ثانی اوزره یوز التمش درت سنه مرور ایتمش اولور .

۷ بایزید بسطامینك تاریخ وفاتلرنده اختلاف واردر بعضلر ایکیوز التمش بر سنه سنده وفات ایتمشدر دیرلر وبعضلر ایکیوز اوتوزدرت تاریخنده وفات ایتمشدر دیرلر امام جعفر صادق ایسه یوز قرق سکز سنه سنده وفات ایتمشدر قول ثانی اوزره جعفر صادق ایله بایزید بسطامینك وفاتلری تاریخنك بیننده سکسان التی سنه مرور ایدوب جعفر صادقه ملاقی اولمق صحیح اولور اما قول اول اوزره ما بیننده یوز اون اوچ سنه مرور ایدوب ملاقات ممکن اولمز

منه

وابوالحسن خرقانینك اسم شریفلری علی بن جعفر در ۰ پس ابوالحسن خرقانیدن ۰ شیخ ابوعلی فارمدی در تصوفده انلرك انتسابی ایکی طرفه در بریسی ۰ ابو القاسم کرکانیدن جنید بغدادی حضرتلرینه منتسب اولور وبریسی دخی ۰ شیخ ابوالحسن خرقانیدر قدس سرهم ۰ وابوعلی فارمدیدن خواجه یوسف همدانیدر ۰ خواجه حسن انداقی ۰ وخواجه عبدالله برقی ۰ وخواجه احمد یسوی یوسف همدانینك خلفاسیدر ۰ واحمد یسوی یوسف همدانینك اوچنجی خلیفه‌سی اولوب ۰ منصوراتا ۰ عبدالملك اتا ۰ سلمان اتا ۰ تاج خواجه ۰ وسعید اتا ۰ وحکیم اتا ۰ خواجه احمد یسویدن اولوب ۰ زنکی اتا ۰ وسائر اتالر عنعنه ایله احمد یسوی‌یه منتسبلردر ۰ وخواجه عبد الخالق غجدوانی خواجه یوسف همدانینك دردنجی خلیفه‌سی اولوب سرور طبقهٔ خواجکان در ۰ وطریقهٔ نقشبندیه‌ده بونلری حضرت خضر علیه السلامه منتسب ایدرلر ۰ خواجه سلیمان کرمینی ۰ خواجه احمد صدیق ۰ خواجه اولیاء کبیر ۰ خواجه خباز ۰ بونلر عبدالخالق غجدوانی خلفاسی اولوب هر برندن نیجه خلفا منشعب اولمشدر ۰ وعبد الخالق غجدوانیدن ۰ خواجه عارف ریوکر دیدر وانلرك خلیفه‌سی ۰ خواجه محمود انجیر فغنوی در ۰ وبونلر ذکری جهر ایله ابتدا ایدوب نقشبندیه‌ده بوندن اول ذکر جهری غیریسی ایتمشدر ۰ امیرکلان ۰ وامیرخورد آبکینوی بونلرك خلیفه‌سی اولوب هر برندن نیجه خلفا منشعب اولمشدر ۰ وخواجه عارفدن برخلیفه دخی ۰ خواجه علی رامتینی در ۰ بونلره منتسب اولان خواجکان عزیزان دیو ملقب اولمشلردر ۰ خواجه خرد دیکر ۰ وخواجه ابراهیم ۰ وخواجه محمد کلان ۰ وخواجه محمد باوردی ۰ وخواجه محمد حلاج ۰ بونلرك خلیفه‌سی اولوب منشعب اولمشلردر ۰ وخواجه علیدن برخلیفه دخی ۰ خواجه محمد بابای سماسی اولوب عزیزان ملقب اولنلرك جمله‌سی بونلری اختیار ایتمشلردر ۰ خواجه محمود سماسی ۰

وخواجه صوفی سوخاری . ومولانا دانشمند . بونلرك خلفاسیدر . خواجه محمد بابانك بر خلیفه سی دخی . سید امیر کلالدر . امیرحمزه . وامیرشاه . وامیرعمر . وامیربرهان . ومولانا عارف دیك کرانی . امیر کلالك خلفاسیدر . وبوندن ماعدا . شیخ یادکار . وشیخ جمال الدین دهستانی . وامیر کلان واشی . وشیخ شمس الدین کلال . ومولانا علاء الدین کن سرونی . وشیخ محمد خلیفه وشیخ ایمن کرمینی . وخواجه محمد آبکینی . وخواجه درازونی . ومولانا بهاء الدین طوایسی . وبابا مبارك کرمینی . ومولانا جلال کشی . وشیخ بدر الدین میدانی . وخواجه سلیمان کرمینی . جمله سی سید امیر کلال قدس سره نك خلفاسندن اولوب هر برندن نیچه شعبه لر یوریمشدر . وخواجه بهاء الحق والدین محمد نقشبند قدس سره نك دخی پیری سید امیر کلالدر وایام طفولیتنده خواجه محمد بابانك دخی نظر شریفلرینه مظهر اولمشدر . اما حقیقتده اویسی اولوب وعبد الخالق غجدوانی روحانیتندن تربیه بولمشدر دیرلر . ومشایخ ترکدن دخی بعضیسنه ملاقی اولوب طریقهٔ نقشبندیه ده بونلری خواجه بزرك وخواجه نقشبند دیمکله ملقب ایتمشلردر وبو بیت شریف انلرك مدحنده در

☙ بیت ❧

سکه که در یثرب وبطحا زدند * نوبت آخر بخارا زدند

. خواجه علاء الدین عطار خواجه بهاء الدینك برنجی خلیفه سی اولوب سید شریف جرجانی . خواجه علاء الدینه ارادت کتورمشلردر . ومولانا عبدالرحمن جامی دخی . مولانا سعدالدین کاشغری . ونظام الدین خاموشدن . خواجه علاء الدینه منتسب اولوب . خواجه بهاء الدینه متسلسل اولور . وخواجه بهاء الدینك خلیفهٔ ثانیه سی . خواجه محمد پارسا قدس سره در کبار نقشبندیه دن اولوب چوق تصانیفی واردر فصل الخطاب خواجه

محمد پارسانکدر بونلردن دخی نیجه خلیفه‌لر ظهور ایدوب قول قول اولمشدر ۰ وخواجه علاء الدین غجدوانی ۰ وخواجه افضل خالدی ۰ وخواجه مسافر خوارزمی ۰ وشیخ خسرو ۰ ومولانا محمد فغانزی ۰ ومولانا سیف الدین مناری ۰ ومولانا سیف الدین بخاری ۰ وشیخ سراج الدین کلال یرمستی ۰ وشیخ شادی ۰ ودرویش نیك روز ۰ وشیخ عبدالله خجندی ۰ ومولانا عبدالعزیز ۰ وخواجه علی داماد ۰ ومولانا عزیز بخاری ۰ وشیخ محمد درزی طوایسی ۰ وابو بکر افسبخی ۰ وخواجه محمود قصر مغانی ۰ ۰ وشیخ قطب الدین ۰ ومولانا لطف الله بونلرك جمله‌سی خواجه بهاء الدین نقشبند قدس سره اصحابندن اولوب هر برندن نیجه آثار ظهوره کلمشدر ۰ وخواجهٔ بزرك بهاء الدینك برخلیفه سی دخی مولانا یعقوب چرخی در علوم ظاهره وباطنه صاحبی اولوب چوق تصانیفی واردر ۰ وسورهٔ تبارك دن آخر کلام عزته دکین برتفسیر یازمشلردر ۰ خواجه ناصر الدین عبیدالله احرار ۰ مولانا یعقوب قدس سره نك خلیفه سی اولوب طبقهٔ خواجکانك رابطهٔ انتظامی انلره متسلسلدر ۰ وخواجکان بیننده بونلری خواجهٔ احرار دیو ملقب ایتمشلردر ﴿ بیت ﴾

* هر طالبی که رخت طلب سوی او کشید *

* اول قدم بغایت مقصود خود رسید *

بو بیت انلرك تعریفنده دیمشدر خواجکان عبیدالله احرارك فرزند اولی در وخواجه محمد یحیی فرزند دوم وخواجه محمد امین دخی فرزندی اولوب هر بری صاحب طریقت اولمشلردر ۰ وشیخ عیان کازرونی ۰ ومولانا سید حسین ۰ ومولانا قاسم ۰ ومیر عبد الاول ۰ ومولانا جعفر ۰ ومولانا برهان الدین ۰ ومولانا لطف الله ۰ وشیخ رحمة الله ۰ ومولانا سلطان علی ۰ ومولانا ابو سعید اوبهی ۰ وخواجه علی تاشکندی ۰ ومولانا موسی ۰ ومولانا نور الدین تاشکندی ۰ ومولانا زادهٔ اترازی ۰ وناصر الدین اترازی وهندو خواجهٔ

ترکستانی . وشیخ حبیب تاشکندی . ومولانا نجم الدین وعبد الوهاب سمرقندی . وعبد الله سرملی . وخواجه محمد امین بلغاری . ومیرقنادهروی . وخواجه مصطفی الرومی . ومولانا اسماعیل فرکتی . واسماعیل قرمی . واسماعیل شمسی . واسماعیل شروانی . وفخر الدین علی واعظ . بونلرك جمله سی خواجه عبید الله احرار قدس سره نك اصحابندن اولوب هر بری انواع آثار جلیله صاحبلریدر . وعبید الله احرارك بر خلیفه سی دخی شیخ عبد الله الهی در مولد ومنشألری قصبهٔ سماوده در وامیر احمد بخاری شیخ عبد الله الهینك خلفاسندندر دیار عجمدن رومه یله کلوب خواجه احرار ایله دخی صحبت ایتمشدر . وساداتدن اولوب حسینی النسب در طقوز یوز یکرمی ایکی تاریخنده استانبولده وفات ایدوب حالا مرقد شریفلری استانبولده سلطان محمد غازی جامع شریفنك جانب غربیسنده در طیب الله انفاسهم وقدس الله ارواحهم

﴿ نظم ﴾

نقشبندیه عجب طائفهٔ مختارند * کز سعادات ولایت همه برخوردارند
نقش بندند بدل زان شه بی نقش مدام * نقش غیری چو به بیشند دران نکذارند
نقش الله بلوح دل خود نقش کنند * نقش چیزی که نه آنست ازان بیزارند

معلوم اوله که طریقهٔ خواجکان ذکر اولندیغی اوزره تمامه خواجه عبد الخالق غجدوانی یه منتهی اولور عبد الخالق ایسه انتسابی خواجه یوسف همدانی یه اولوب انلر دخی ابو علی فارمدیدن تربیه بولوب خراسانك کبار مشایخندن اولمشدر . انلر خود تصوفده انتسابلری ایکی جهتدن اولوب برجهتی ابو قاسم کرکانی وابو عثمان مغربی وابو علی کاتب وابو علی رودباری وسید الطائفه جنید بغدادی وسری سقطی دن بو اسلوب اوزره حضرت علی یه متسلسل اولور . وبر جهتی بالاده بیان اولندیغی اوزره . ابو علی فارمدی . وعلی بن جعفر ابو الحسن خرقانی . وابو یزید بسطامی . وامام جعفر الصادق . وقاسم ابن محمد بن ابی بکر الصدیق . وسلمان فارسیدن ابو بکر الصدیقه منتهی اولور . بو تفصیلدن مراد بودر که حقیقت بین اولانلر حضورنده

نقشبندیه ایله خلوتیه جمله‌سی متحد اولوب امام علی کرم الله وجهه آخرین خلیفهٔ فخر عالم صلی الله علیه وسلم اولدیغی جهتدن جمله طرق ظاهرا وباطنا انلره منتهی اولور . وابو علی فارمدیدن تربیهٔ ظاهره ایله معنعن اولان سلسله جنیده واحداً بواحد واصل اولوب ابو الحسن خرقانی حضرتلرینه ظاهرده مربی اولمیوب ابو یزید بسطامینك روحانیتندن وابو یزید بسطامی دخی امام جعفر صادقدن تربیه بولدقلرندن اشارت اولنور که معنیً انتسابلری اول جانبه ایسه دخی حقیقةً بحسب السلسله امام علی کرم الله وجهه‌یه رسیده اولوب عموما ارباب طریقت متحد اولدیغنده اشتباه یوقدر

﴿ مثنوی ﴾

* تفرقه در روح حیوانی بود *

* نفس واحد روح انسانی بود *

* چون نظر در قرص داری خود یکیست *

* وانکه شد محجوب ابدان در شکیست *

. روایت اولنور که خواجهٔ بزرك بهاءالدین نقشبنددن سلسله کز نه جانبه ایریشور دیو سؤال اولنوب « ازسلسله کسی بجایی نمیرسد » دیو بیورمشلر فی الحقیقه حق بیورمشلر ﴿ نکته در سر عبادت نقشبندیه وخلوتیه ﴾ (نون) ماسوادن نفی خواطر ونفی آلههٔ موهومه (قاف) فناده قدم راسخ (شین) شهود شعاع جمال لایزال (با) بقابالله (نون ثانی) نور تجلیٔ وحدت ایله شب تیرهٔ کثرت بموجب قول کریم « الله نور السموات والارض » ضیابخش وجود حقانی اولمق (دال) بعد الفنا بقاده دوام (یا) یم احدیتده استغراق کلی (ها) هویت حقده استهلاك . پس لفظ نقشبندیه نك روح معناسی بونلردن عبارتدر ﴿ خلوتیه ﴾ (خا) فکر ماسوادن خلو قلب (لام) لذت ذکر (واو) غیر رضادن وقایهٔ ظاهر وباطن وعهده وفا (تا) تمکین بعد التلوین (یا) یسر بعد العسر کما قال الله تعالی « فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا » (ها)

هیمان فی المشاهده . پس لفظ خلوتیه نك دخی روح معناسی بونلره اشارتدر بوتقدیرجه سیر و سلوکده مقامات مزبوره یه نائل اولنلره اکر نقشبندیه واکر خلوتیه اطلاقی صحیح اولوب اسم مسمایه موافق اولور والا مجرد نقشبندیه وخلوتیه دنمه دیو رعنالنمك نبی مفید اولور مادر و پدرك اولادنه تسمیه ایتدکلری نبی وصالح وولی وعابد اسملرندن شخص مسماده انلره مناسب عمل اولمسه مجرد تسمیه‌ده اثر وار میدر

﴿ بیت ﴾

* چون نهٔ همکار باینکان زهمنامی چه سود *

* یك مسیح ابراء اکمه کرد ودیکراعوراست *

ایمدی مرید اولدرکه تأثیر آتش ارادت ایله سوزان اوله وکندی مرادندن هیچ شی قالمیوب جمال مرادی دیدهٔ بصیرت ایله مرآت پیرده مشاهده ایلیه وکوکلی بو زنی هواسی قبله سندن دوندیروب وجه پیری قبله ایدینه و پیرقوللغندن هرکز آزادی دیله میه وروی نیازی عتبهٔ پیردن غیره سورمیوب مجموعندن اعراض ایلیه وکندی سعادتنی پیرك کندوبی قبولنده بیلوب شقاوتنی دخی ردنده فهم ایلیه وناصیهٔ وجوده رقم نیستی چکوب وجود پیردن غیره تفرقهٔ شعوردن خلاص اوله حقیقت مریدبودر

﴿ بیت ﴾

* انکس که درسرای نکاریست فارغست *

* ازباغ وبوستان وتماشای لاله زار *

ارباب تحقیق طریقهٔ عشاقدن بعض اصولی طالب صادق اولنلره افاده وافهام ایچون نقش کلمات قدسیه لرین رقم زدهٔ خامهٔ مسکیة الختام ایدوب بیوررلرکه قلب سالك ماسوی اللهدن تهی وبریده اولمسی دل طالبك وصف احدیت ایله تجلیٔ ربانی یه مظهر اولدیغنه دلالتدر زیرا نیل معارف حقایق اسما وصفات تخلیهٔ باطن اولمنجه متعذر درشو وجهله که قابلیت قبول عکوس انوار تجلیات ذات وصمت پذیر اولان هرحدوثه التفاتدن بری وکسسته اولمنجه میسر اولماز

باخصوص خلو قلب وصف احديت ايله تجلیٔ ذاته موقوفدر و بو معنانك حصولی الله و رسولنه و ما جاء من عند الله و رسوله اولان مجموعه علی مراد الله و رسوله ایماندنصکره حبل متینه اعتصام ورسول مبینه کمال خضوعله متابعت واستسلام ایله اولور لکن بو وجهله اولان انتساب تامك تحصیلنه سبب قوی بلکه علت مستقله برمرد خدانك مجالستنی التزامدر که باطنی تجلیٔ مز بورك مظهری اولوب سطوت تجلی ایله حسبان وجود غیر پیش بصیرتندن مرتفع وشهود غیردن بتمامه آزاد وفناء حقیقی ایله مزاحمت شعور خودی وغیر خودیدن خلاص اولمغله بعد از تحقق فناء مذکور حق سبحانه وتعالی کندی وجودندن وجود موهوب حقانی ایله کندولکسز ایدوب وسکردن صکره صحوه کلوب واسطهٔ وصول حقایق اوله . پس فنادن صکره بقابوندن عبارتدر ور جال کملینی بو مقامده تمکناتدن برشی شهود حقدن محجوب ایتمز پس اذکیایه واجب اولان بودرکه حقیقت حجاب بندانائیت اولدیغن اذعان ایدوب قلبی وجود وهمی کرفتارلغندن خلاص اولمغیچون سبب آزادی اولان آشنالق آشیانه قبل الموت پرواز وصحبت مردان خدایی دمساز ایلیه . ایمدی حقیقت اوزره ماسوی اللهه کرفتار اولان دل افسرده نك زمان خلاصی زمان وصول شهود دن غیریله اولمز وسطوت نفی مادون حقله قلب سالك غیرحقه اولان غبار التفاتدن خلاص اولدقده اثبات حقدن غیری شی قالمز

❊ رباعیه ❊

تیغ لا در قتل غیر حق براند * پس نکرزان پس که غیرحق چه ماند
ماند الا الله باقی جمله رفت * شادباش ای عشق شرکت سوز رفت

پس برموجب « انما الاعمال بخواتیمها » ارباب کشف شهود قبل التمکین ارباب ذوقی بو مقام عالیه زمرهٔ بالغیندن عد ایتمزلر . زیرا مدار کار خاتمه یه‌در . حال تاوینده خود خاتمه معلوم دکلدر . پس بو معنا برمقدمهٔ فنا ومبشر بقادرکه مطلع احدیتدن بروز ایدن صبح

سعادت وصولك تأثيريله شهود ذاتده وجود غيربى مزاحمت شعور استغراق واستهلاك كدر بلكه بومقامده برترقى واردركه مترقينك شعورى ذوق تجليات اسمادن دخى منقطع اولور ارباب مشاهده ديمشلردركه سالكه اوصاف حقله اتصاف يوز كوسترر لكن هنوز غير واصل زمره سندندر . زيرا وصلدن مقصود بى مزاحمت شعور بوجود كثرتى شهود ذاتيدر وبى كثرت اوصاف مرتبهٔ تجليات صفاتله مرتبهٔ اتصاف من وجه متعذردر . پس اكر مقام انس وشهود حقده حضورايله مكر و وسوسهٔ شيطاندن آزاد ودخى « لايسع فيه ملك مقرب » دنويله دلشاد اولمق ايسترسك برقرب وحضوركه كندى نفسك دخى مطلع اولميه كركدركه همنشين مردخدا اولوب وتوجه وجذبهٔ مرشدى قبول وكليت ايله پرورش وورزشلرينه كنديكى تسليم ايدوب مافوقى متصور اولميان دولت عظمى وسعادت كبرايه ايريشه سن « ليس وراء الله المنتهى والى ربك المنتهى »

﴿ بيت ﴾

عاشقانرا شادمانى غم اوست * مزدكار واجرت وخدمت هم اوست

پيران حقيقت ورهروان طريقتك قبول جذبه ده وپرورش نسبت باطنيده قاعده لرى بودركه هركاكه اشتغاله نيت ايده لر اولا منتسب اولدقلرى پيرك صورت شخصيه سن خيال بند ايدوب آنك اثرى اولان حرارت واهل ذوقك معهودى اولان كيفيت ظهور ايتدكده من بعد اول خيالى درونندن ازاله اوليميوب چشم كوش وجميع قوى ايله توجه وملاحظه اوزره اوله زيرا علواً وسفلاً جميع كائنات حقيقت جامعهٔ انسانيه واندە وديعت اولان لطيفهٔ ربانيه دن عبارتدر . امازنهار كژفهم اولميه سن كه ﴿ع﴾ حلول واتحاد اينجا محالست * مفهومنجه اول ذات مقدس اجسامه حلولدن منزهدر لكن انكله لحم صنوبرى ميانندە برنسبت واقع اولمشدركه ذكرحق وتوجه ونياز ونفى ماسوا ايله صقاله اولندقده نور آفتاب مرآت مجلى وآينهٔ مصفاده عكس ايلدكده حلول تصور اولنمديغى كبى بودخى حلولدن عاريدر

﴿ بيت ﴾

وحدتی کشته کثرتش طاری * درهمه ساری ازهمه عاری

پس حالت کیفیت غیب وبیخودی یوز کوستردکده بر حال خیال بند ایتدیکی صورت دخی نفی اولور . اماشخص متوجه کندیلکیله صورت شخص مرشدی نفی ایتمك کرکدرحتی دخول وخروج نفسه واقف اولوب نسبت حضورمع الله ده برفتور واقع اولمیه . تاکه بردرجه‌یه قدم نهاده اوله که بی تکلف اننك نكاه داشتی اولوب همیشه نسبت مزبوره قلبنده حاضراولوب تکلف ایله صفت مزبوره‌یی قلبندن دور ایتمکه قادر اولمز . کاه اولور که انی کلیت ایله کندیلکندن الورلر . نه کندیدن خبری اولور ونه مقصود قلبندن . پس طریقهٔ مقرره اوزره چونکه کندیلکنه کله نكاه داشتیٔ نسبت آکاهی‌یی کمال سعی ایله یرینه کتوروب واسطهٔ عوارض نفسانیه ایله اکا فتور یول بولمز ﴿ نظم ﴾

* کرشود کون ومکان جمله حجاب رهشان *
* بتوجه همه درپیش نظر بردارند *
* چون نشینند مراقب بنشینند بدوست *
* چه مقامیست که برترهمه ازاطوارند *
* همه شب محرم خلوتکه یارند ولی *
* چون شود روزتوکویی که همه اغیارند *
* همه جاباهمه کس درهمه حال وهمه کار *
* ظاهروباطن اکر فهم کنی بایارند *
* پای درکشتیٔ وحدت چونهادند همی *
* دستکیرند ولی نفی کن دیارند *
* ناردر وادیٔ ایمن چواناالله کوید *
* چون کلیم ازهمه سودرطلب آن نارند *
* منکر احول اکر نپسند شان از انکار *
* لیك ایشان زصفا باهمه بی انکارند *

* اشترى الله بجنات لهم انفسهم *

* تا شنیدند بی سود در آن بازارند *

❊ درذكر سلسلهٔ طريقهٔ خلوتيه ❊ حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم امام على كرم الله وجهه يه بر حجرهٔ دربسته‌ده مربع نشين وعينين مباركتينى غامض اولديغى حالده على وجه التثليث تلقين بيوروب جميع طرق انلره متسلسل اولمشدر «كما روى انه عليه السلام لقنه الذكر الجهرى اللسانى فى البيت المغلق بابه جالسا على وجه التربيع غامضا عينيه المباركتين بالتلقين على وجه التثليث . وقال عليه السلام على منى وانا منه . وقال انت منى بمنزلة هارون من موسى . وقال انا مدينة العلم وعلى بابها»

❊ نظم ❊

محرم او بوده كعبهٔ جانرا * محرم او بوده سر يزدانرا
كاتب نقش نامهٔ تنزيل * خازن كنج نامهٔ تأويل
هم نبى را وصى وهم داماد * جان پيغامبر از جمالش شاد

❊ شيخ فريد الدين عطار قدس الله سره بيورر ❊

مصطفى كفتا كه حيدر جان من * مرتضى كفتا نبى ايمان من
مصطفى كفتا كه حيدر پاك زاد * مرتضى كفتا كه علمم او بداد
مصطفى كفتا على بابها * مرتضى كفتا كه ياخير الورى
مصطفى كفتا كه اى شير خدا * مرتضى كفتا كه اى نور لقا
مصطفى كفتا كه ديدم ديد اوست * مرتضى كفتا كه عيدم عيد اوست
مصطفى كفتا چراغ شرع من * مرتضى كفتا كه حب زرع من
مصطفى كفتا شريعت جان ماست * مرتضى كفتا طريقت زان ماست
مصطفى كفتا كه شرع دين شده * مرتضى كفتا دلم حق بين شده
مصطفى كفتا كه نور كل عليست * مرتضى كفتا كه نام من وليست
امام ومقتدا مى دان على را * امير المؤمنين مى خوان ولى را
تمام اوليارا اوست رهبر * تمام اصفيا را اوست مهتر
اين سخن رازان زبان عطار كفت * اينچنين درها همه عطار سفت

کرتو مرد حق این سر کوش کن * وز زبان خامشی خاموش کن
کین زبانرا خود زبان دیکرست * وین سخن را خود عیان دیکرست
چار عنصر را کذار وفرد باش * درمیان اولیا چون کرد باش
مصطفی ختم رسل شد در جهان * مرتضی ختم ولایت در عیان
الهی چون مرا توفیق دادی * که کار اینچنین را کردم انجام
بحق مقبلانی کاندر اینجا * ز مجمل با مفصل هستشان نام
کزان می جرعهٔ بامن کنی لطف * که ایشانرا ازان پرساختی جام
بود کردم خلاص از خویش و کیرم * بکوی نیستی با عشقت آرام

پس معلوم اوله که اسد الله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه دن سر حقیقت احمدیه علی وجه الاکملیه حسن بصری رضی الله عنهک جبین مبارکنده درخشان اولوب ۰ برشعبه دخی ۰ کمیل بن زیاد رضی الله عنهدن متسلسل اولوب شیخ ۰ اسمعیل قیصری ۰ شیخ محمد مابکیل ۰ شیخ داود بن محمد ۰ وابو العباس بن ادریس ۰ وابو القاسم ابن رمضان ۰ وابو یعقوب طبری ۰ وعبد الله بن عثمان المکی ۰ وابو یعقوب نهر جوری ۰ وابو یعقوب السوسی ۰ وعبد الواحد بن زیددن بو اسلوب اوزره اونجی بیعتده کمیل بن زیاده منتسب اولوب ۰ اخی علی لالا ۰ وشرف الدین بن جلال الدین ۰ ونجم الدین محمد الاسفرائنی اسمعیل قیصرینک خلفاسندندر ۰ مالك بن دینار ۰ ورابعة العدویه حسن بصری حضرتلرندن استفاضه ایتمشلردر ۰ پس نور محمدی علی وجه الاکملیه ۰ حبیب عجمی ده ظهور ایدوب اندن ۰ داود طائی ۰ اندن ۰ معروف کرخی ۰ حضرتلرنده ظاهر اولوب امام احمد حنبل انلر ایله صحبت ایتمشلردر ۰ وسهل بن عبد الله تستری دخی معروف کرخی ایله صحبت ایدوب کبار اولیادن اولمشدر ۰ سید ابو الوفا قدس سره ایکنجی خرقه ده انلره منتسبدر معروف کرخیدن سر حقیقت محمدیه علی وجه الاکملیه ۰ سری سقطی ۰ قدس سره ده طلوع ایدوب ابو سعید الخراز وحسین بن منصور الحلاج انلر ایله صحبت وتحصیل

فنا وفردیت ایتمشلردر . وسری دنصکره . جنید بغدادی . قدس سره مطلع شمس حقیقت محمدیه اولوب انلرك استعداد ذاتیسنده حددن بیرون وقیاسدن افزون کمالات باهره ظاهره اولوب مجمع نقشبندیه وخلوتیه وسید الطائفه اولمشلردر

نظم

چون جنید ازجنداو دیدآن مدد * خود مقاماتش فزون شداز عدد

وحسین بن منصور الحلاج انلرك زمان شریفلرنده بردار اولمشدر . وابو سعید ابو الخیر ابو العباس آملی واسطه سیله جنیده منتسبدر . وابو علی کاتب . وابو القاسم . وابو محمد رویم مشکات قلبلرین مصباح جنیددن منور ایدوب بونلردن ماعدا چوق کمسنه تکمیل طریقت ایتمشلردر . واخوین محترمین امامین همامین . احمد غزالی . ومحمد غزالی ابو علی رودباری . وابو علی کاتبدن جنیده منتسب اولور . وابو اسحق کازرونی ابو الحسن البان یار . وعبد الله خفیف شیرازی . وابو محمد رویم وساطتلریله جنیده ملحق اولورلر . ابو بکر خطیب . وابو قاسم خطیب ابو اسحق کازرونی یه منتسبلردر وجنیددن برشاخ دخی ابو بکر شبلی دن نمودار اولوب ابو الفضل عبد الواحد اندن ابو الفرج طرسوسی وابو الحسن علی قرشی . وابو سعید المخزومی . وعبد القادر کیلانی . ویونس الفضل المکی . وابو مدین . ومحیی الدین العربی . وصدر الدین القنوی . وسعید الدین الفرغانی قدس الله اسرارهم بو اسلوب وبو سلسله ایله اون برنجی یعتده جنید بغدادیده جمع اولورلر سعدی ورفاعی دخی انلردندر پس جنیددن سر حقیقت احمدیه علی وجه الوراثة الکمالیه . ممشاد دینوری یه انتقال ایدوب . اندن محمد دینوری . اندن محمد البکری . اندن وجیه الدین القاضی . اندن ابو النجیب السهروردی ده ظاهر اولوب . شهاب الدین سهروردی قدس سره ابو النجیبك اقرباسندن اولوب انلردن تکمیل طریقت ایتمشلردر . شهاب الدیندن دخی برشاخ یوریوب زین الدین خافی حضرتلری عبد الله مصری ویوسف کورانی وحسن شمشیری وبدر الدین محمود اصفهانی وعبد الصمد نظیری وعلی ابن البزغش

الشیرازی وساطتلریله شهاب الدین سهروردیدن ابو النجیبده جمع اولورلر . وابو النجیبدن عماردخی برقول اولوب نجم الدین کبراء شهیدانلردن تکمیل طریقت ایدوب . مجدالدین بغدادی . ونجم الدین دایه . وسعدالدین حموی . وخواجه فریدالدین العطار . ومولانا جلال الدین رومینك والدماجدی بهاء ولد که سلطان العلماء دیمکله معروفدر وبونك امثالی کبار مشایخ نجم الدین کبراء شهیددن تکمیل طریقت ایتمشلردر . پس وراثت کمالیه علی وجه الاکملیه . قطب الدین ابهری یه انتقال ایدوب اندن . رکن الدین محمد سجاسی یه منتقل اولوب . شمس الدین تبریزی بونلرك اشارتیله محروسهٔ قونیه ده حضرت مولانا جلال الدین رومی قدس سره یی ارشاد ایدوب طریقهٔ مولویه رکن الدین سجاسی ده جمع اولور . اوحد الدین کرمانی . ووجیه الدین اصفهانی دخی رکن الدین سجاسی حضرتلریله صحبت ایتمشلردر . بعده وراثت کمالیه رکن الدیندن . شهاب الدین محمد تبریزی یه نقل ایدوب اندن . جمال الدین تبریزی . اندن ابراهیم زاهد کیلانی یه منتقل اولوب خلوتیه ایله بیرامیه ابراهیم زاهد ده جمع اولور * خلوتیه قولی اخی محمد خلوتی الحاج عزالدین خلوتی صدرالدین خیاوی خیامی دخی دیرلر وسید یحیای شروانی سید یحیادن صکره نیجه شعبه لر اولوب خلفایه اذن اولمغله خلوتیه قولی جمله دن چوقدر . وطریقهٔ بیرامیه ابراهیم زاهد دن . شیخ صفی الدین اردبیلی . اندن ولد مکرمی شیخ صدر الدین اردبیلی بعده . خواجه علاء الدین اردبیلی . اندن ابو حامد اقسرایی . اندن الحاج بیرام انقروی طیب الله انفاسهم وقدس الله ارواحهم هر بری تموج دریای محمدیدن ساحل شهادته چیقارلمش برردر یتیم اولوب تلاطم بحر محیط احدیتدن دم چکوب قعر دریای وحدت مطلقه یه غوطه ایتمشلر . وجوهر فرد اولان نور محمدی وجمع احدیتده محشور اولمشلردر

بیت

هر کس که باین طائفهٔ پاك درافتد * ناچیده کل راحتی ازبیخ برافتد

بوآنده کانجه طریق حق نسق مزبور ونسبت مذکوره اوزره امام علی

ابن ابی طالب وحضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه واصل اولوب هر بری قابلری مرایاسنی پرتو نور محمدیدن مجلا قیلمشلردر وهر قنغی طریقك سلسلهٔ انتسابلری عداولنسه دست بیعتلری اوتوز برنجی ده غالبا حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه ملاقی اولور اوتوز بردن زیاده یه چیقماز والی قیام الساعه انتساب نامهٔ مزبوره دن زائل اولمز دنیاده وعقباده دولت عظمی وسعادت کبری اول عاشقلره که در رجلایل همتنی بوحبل متینه منتظم قیلوب نور محمدیدن بهره منداوله

﴿ بیت ﴾

هر کس که طریق ایشان رفت دمی * زیشان نشود جدا بهر بیش وکمی

پس سید یحیای شروانیدن درت قول خلفا منشعب وهر قولدن نیچه خلیفه لر منتشر اولوب جوانب اربعه ده اعلان کلمهٔ ذکرالله ایدوب انواع آثار جلیله لری وجوده کلمشدر . سید یحیای شروانینك برخلیفه سی مولانا علاء الدین رومی اندن . شیخ حمزه اندن . شیخ حسام الدین . وکمال خلیفه برقول اولوب . وینه سید یحیادن . شیخ عمر روشنی اندن . شیخ ابراهیم کلشنی . بشقه قول اولوب حالا انلره کلشنی دیو تسمیه اولنمشدر . ودده عمر روشنی نك دیار بکر وارضروم جانبلرنده طریقتی سوریلوب شیخ حاجی ارضرومی عمر روشنی یه منتسبدر . وسید یحیادن برخلیفه دخی شیخ پیری اندن . ابراهیم قیصری اندن . علاء الدین عشاقی که قباقلی علاء الدین دیمکله مشهوردر اندن شیخ احمد صاروخانی که یکیت باشی دیمکله معروفدر . انك چوق خلفاسی ظهور ایدوب الحاج قرمان صاروخانی وقاسم لارندی یکیت باشی دندر . وامی سنان قاسم افندیدندر ومحیی الدین قره حصاری دخی قاسم افندیدندر ورمضان افندی محیی الدین قره حصاری خلفاسندن اولوب بر پیر نورانی واول طریقه نك اختیاری نیك خوی عزیز ایدی . حالا استانبولده شغل ایتدکاری خانقاه بازرکان تکیه سی دیمکله معروف اولوب قبر متبرکاری محل مزبورده در وامی سناندن چوق خلفا آیریلوب حسام الدین عشاقی امی سنان خلفاسندن اولوب

مصلح الدين افندی اندن خلافت الوب ظاهر وباطنی قوی کمسنه اولمغله خلافت ویرلد کده محمیهٔ ادرنه یه کوندریلوب آخر عمرلرینه دك ادرنه ده ساکن اولمشلردر ٠ حالا انلره طریقهٔ عشاقی دیرلر ٠ اول طریقده اولانلر صائم الدهر اولوب عبادات بدنیه وخلوت وعزلتی مقدور بشر اولمیه جق مرتبه یه ایلتوب تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ باطن ایله مقید لردر ٠ وقاسم پاشاده مدفون شیخ ابراهیم المعبر دخی یکیت باشی یه منتسب اولوب صحبتلری لطیف کمسنه لردر وحسام الدین عشاقی دخی قاسم پاشاده مدفوندر ٠ پس سید یحیادن برخلیفه دخی پیر محمد ارزنجانی در انلردن چوق خلفا آریلوب لکن چلبی خلیفه حضرتلری سلطان بایزید ولی زماننده محمیهٔ قسطنطنیه یه کلد کده سلطان بایزید وزراسندن مصطفی پاشا چلبی شیخه ارادت کتوروب ومعبد قدیم اولان دورعیسادن قالمش برکنیسایی جامع شریف ایدوب اقامت صلوة جمعه وعیدین اولنوب وجامع مزبورك اطرافنی حجرات ایلیوب چلبی خلیفه قدس سره طریقه سنده اولان خلفانك اکمالنه شرط ایتمشلر ٠ استانبولده طاعون عظیم اولمغله چلبی خلیفه حضرتلری دفعنه دعا ایچون بیت الله الحرام وروضهٔ مطهرهٔ سید الانام علیه السلام زیارتنه جانب پادشاهیدن مأمور اولمغله اسکداره کچدکلرنده بفضل الله تعالی خیر دعالری برکاتنده طاعون دفع اولوب بعده استانبوله عودت بیورمه لر ایچون تکلیف اولندقده یولیمزدن رجوع ایتمزز دیو متوجه حج اولوب کیدرکن طریق حجده شام شریفه قریب تابوت قوروسی نام منزلده دنیای فانیدن سرای باقی یه رحلت ایدوب حجاج ذوی الابتهاج ذهاب وایابده یوزم اوزرندن عبور ایتسونلر دیو وصیت ایتمشلر علیه رحمة الله وبرکاته وچلبی خلیفه بیت الله الحرامه متوجه اولدقده مصطفی پاشا خانقاهنده ٠ سنبل سنان افندی مرحومی خلیفه نصب ایدوب اندن ٠ مرکز افندی اندن ٠ یعقوب افندی اندن مرحوم ٠ نجم الدین شیخ حسن افندی

حضرتلری خلیفه اولوب عبادات وریاضاتده انلرك مجاهده سنه طاقت کتورر فرد یوغیدی . زمان شریفلرنده تفرد ایدوب چوق کراماتی ظهوره کلمشدر وصلبندن چوق اولادی وجوده کلوب آخر عمرلرنده اون طقوز اولادی موجود اولوب لکن ابراهیم ادهم وار جمله سندن ترك وتجرید اولوب دیار بکر وبغداد یولندن حج شریفه واروب انبیاء عظام واولیاء کرام مراقد مطهره لرین زیارت وسیاحت طریقیله یمن حجاجی ایله یمنه واروب عودت ایتدکده ارض یمندن اولان یریم نام محلده وفات ایدوب حالا قبر متبرکاری خواص وعوامك زیارتکاهی اولوب تراب قبرلری خسته لره شفاویدیده رمددیده یه دوادر رحمة الله علیه رحمة واسعه وانلرك یرینه . عدلی افندی خلیفه اولوب صاحب ترك ومجذوب مشرب واهل بذل برعزیز ایدی . سنبل افندی . ویعقوب افندی . وعدلی افندی مصطفی پاشا جامعنك حرمنده مدفونلردر . قاسم افندی . وشیخ سنان افندی وصوفیه لی . بالی افندی . وقسطمونیلی . شعبان افندی وممالك عثمانیه ده واعظ وناصح اولان افندیلر اکثریا پیر محمد ارزنجانی یه منتسبلردر . پس طریقهٔ خلوتیه وجه مشروح اوزره قول قول اولوب لکن بو حقیرك ضبطی بومقدار اولمغله علی قدر الطاقه بیان اولندی . پس قطب زمان ومرکزدوران ﴿ الحاج بیرام انقروی ﴾ قدس الله روحه زمان شریفلرنده بشقه خلیفه چیقارمق دأب شریفلری اولمیوب دار فنادن سرای بقایه خرام قیلدقده کندولردن صکره التی نفر اهل فنا ظهور ایدوب بوآنه کلنجه هر بری نیجه شعوب وفروع اولمشدر . حاجی بیرام سلطاندن برقول . اینجه بدر الدین وقرنجه بدر الدین . واوزون صلاح الدین که بونلر . ابو حامد ایله دیار عجمدن بیله کلمشلردر بونك طریقه سنده قویون ذکری دیمکله معروف برنوع ذکر الله اولو رصوتی سماعه موقوفدر وبرقول آق بیق المجذوب وبرقول . آق شمس الدین وبردخی . عمرده ده البرسوی که امیرسکینی دیمکله معروفدر . واشرف زاده ابتداء

حاجی بیرام ولی یه ارادت کتوروب ۰ حاجی بیرام حضرتلری اشرف زاده نك مشرب شریفلرین کمال زهد وریاضت اوزره مشاهده ایتدکله فقراسی بیننده تربیه سنده صعوبت مشاهده بیورمغله طریقهٔ قادریه دن ۰ شیخ حسین حموی یه کوندروب مقتضای مشربی اوزره پوتهٔ مجاهده ده قال ودنس بشریه دن پاك بال اولوب نه مرتبه مجاهده چکدیکی مزکی النفوس نام کتابنده مسطور در بعده ینه ۰ حاجی بیرامه کلوب جام عشقدن شراب حب الهی سقی ایلدکده سلطانم بنی بو قدر زمان نیچون کزدردیکز دیدکله اول چکلین مجاهدات سزه لازم ایدی فقرامزده مشربکزه موافق کمسنه بولنمامغله حسین حموی دخی معنی جهتندن بزه منتسب ومشربکزه موافق اولدیغیچون انلره کوندردك دیو بیورمشلر ۰ اشرف زاده مرحومك کمال لطافتده آلهیاته متعلق بر دیوانی اولوب کلمات عجیبه ونکات غریبه بیان ایلمشدر ۰ وامیر سکینی ایله اق شمس الدین بیننده برمقدار قیل وقال اولمغله تاج وخرقه سینه آتشه کیروب خرقه وتاج یانوب کندولر سالما مستغرق عرق چیقوب من بعد تاج وخرقه قبول ایتمیوب طریق ملامته ذاهب اولمغله حالا اول طریقهٔ شریفه ده اولان ارباب سلوك وپیران طریقت قباب التنده وملامت سمتنده « اولیائی تحت قبابی لایعرفهم غیری » زمره سنه داخل اولمشلردر ۰ امیر سکینی حضرتلرینك حکایه سی ان شاء الله الملك الاعز محلنده مفصلا ذکر اولنور ۰ زبدة العارفین ۰ شیخ محمود اسکداری ۰ حضرتلری دخی افتاده افندیدندر وانلر ۰ خضر افندیدندر ۰ اق بیق المجذوبدن ۰ حاجی بیرام سلطانه منتسبلردر ۰ وابراهیم تنوری القیصری آق شمس الدیندندر ۰ وشیخ محمد شامی آق شمس الدین قولندندر صوم وریاضتده انلرك فوقنده کمسه اولمز وابراهیم تنورینك کلزار معنوی دیدکله مسمی بیان سلوکده برمنظوم کتابی واردر مقبول السالکین در ۰ فقراء بیرامیه ده ۰ عاشق پاشا ۰ وکلزار معنوی متداولدر ۰ وخلفاء سائره نك بروسه وبولی وانقره ولارنده

جانبلرنده خلفاسی وبسیار فقراسی واردر . پس امیر سکینی قدس سره دن صکره مطلع نور محمدی . بنیا من ایاشی حضرتلری اولوب انلردن . خواجه علاء الدین اقسرایی اندن . اسماعیل کمال معشوقی اندن . احمدسار بان خیره بولی قدس سره برج آفتاب حقیقی اولوب انلردن دخی ایکی قول یوریوب برقول ویزه لی : علاء الدین افندی اندن . غضنفر افندی اندن دخی ایکی قول اولوب بریسی ویزه لی . بالی افندی و بریسی قاسم پاشاده مدفون . امیرافندی بوریوب بعده نور الدین زاده دن تاج قبول ایتمشلردر . وساربان احمد افندیدن سر حقیقت محمدیه . شیخ حسام الدین انقره وی ده درخشان اولوب انلردن دخی ایکی قول یوریوب برقول . شیخ حسن قبادوز بروسه وی و برقول . بالی افندی . وخواجه علی الرومی الخیاط طیب الله انفاسهم وقدس الله اسرارهم . مرشدان طریق حق اولوب بونلرك پرورشلری وراه حقه روشلری سباق سلسله ده بیان اولنان ورزش جذبه وتوجه قلب وعشق وتجلیٔ وحدت ذات مطلقه ده استغراق وتحت قباده متواری وملامت اختیاریله عجب وانانیتدن عاری وچشم ظاهر بیندن مستور وبری اولمشلردر . اما ملامت اختیار ایتدکلرندن مراد کارنامشروعی ارتکاب دکلدر . بلکه بی شال وخرقه زی عامیده بیع وشرا وکار وکسبه اشتغالله مرئی اولمغله اعین ناس خیاللرینه ایرمیوب وهو اجس وسواس کوکللرینه یول بولمیوب ظاهرا خلقله مختلط لکن قلبلری ماسوادن وحید وهمتلری جمله دن فرید اولمغله خلوت درانجمن قیلوب ناسك مدح وذمی یانلرنده برابر اولوب ولباس شهرتی خلع ایدوب احرام ملامت کیوب مقدم پاره کاشانهٔ قلبلرین تخلیه ایتدکلریچون خلوتیه تعبیری موافق ولوح دللرنده نقشبند محبة الله اولدقلریچون نقشبندیه تسمیه سی لایق ومقتضای طبعه مخالفت ومشتهیات نفسه عدم متابعت ایله خواطر شیطانیه یی رمی حجارهٔ منع ایله طردورد ایدوب میلین شریعت وطریقت میاننده سعی ایدوب طواف کعبهٔ جماله

واصل وعرفات كماله نائل اولمغله سكين فنا ايله كبش انانيتي عيد وصله الله اكبر ديو قربان ولبيك وسعديك نيازيله رضايه تسليم اولدقلريچون بيراميه اطلاقی حاللرينه مطابق اولوب نور محمدی مشاهده سی ايله مجاور روضهٔ جنان اولدقلريچون حاج الحرمين ديمكله نامور اولمق مناسبدر و بيراميه نك جمله سی بو يله ميدر ديو سؤال اولنورسه سوزيمز صفات مزبوره ايله متصف اولنلرهدر

❊ شيخ عطار ❊

اكر دانی تو ناجی را خلاصی * وكرنی هالك دريا تو باشی
اكر دانی تو ناجی اندرين راه * هرآنكس كو شده از حال آكاه
تو ناجی دان هرآنكو واصل آمد * مراد هرد و كونش حاصل آمد
تو ناجی دان محقق رادرين راه * برون ازراه تودد دان وروباه
تو ناجی دان هرآنكو دين حق داشت * طريق احمدی رادررمق داشت
تو ناجی دان هرآنكو يارحق شد * محمد را بطاها همسبق شد
تو ناجی دان هرآنكو احدی است * زجان ودل محب آن ولی است
توحاضردان ولی حق هم اينجا * ميفكن اين نظر راخود بفردا
اضاء نا الله بنور اسرار هم آمين يامعين

❊ نظم ❊

الا ای طالب جويای اسرار * معانی قلزمی دريای انوار
هدايت بيله سن قال ايله اولمز * مجرد خرقه وشاليله اولمز
ظهور جام جذبه فيض حقدر * كرامات وكشف برهانی چوقدر
معارف كلدر رچيچكلری قال * ولايت فيض معنی دردنجی حال
بولانلر حالی قاله قالمديلر * بو قيل وقاله هم الدانمديلر
سقاهم ربهم خمرين ايچن جان * اولانلر اوليا بزمنده حيران
شراب عشقله معتاد اولانلر * ظهور فيضله دلشاد اولانلر
انی الدايه مزمرد فسونساز * سماع حرف وصوت ولحن وآواز
كرك طالبلره فيض وهدايت * ظهور ايده بدنده بی نهايت
طلوع ايده كوكل ملكنده اول نور * اوله عرش الهی بيت معمور

کهی حیران ومست اوله کهی شوق * ظهور ایده معارف فیض اوله ذوق
ارادت کوسترنلر اوله مجذوب * شوجذبه کیم اوله عالمده محبوب
اکر بولدکسه محکم طوت اتکن * زیارتکاه ایدین انك یتاغن
جهانك ترکن اورترك ایتمه آنی * اله کیرمز بیلورسن هرزمانی
صفا بولسون دل وجان اول نظردن * کرملر حاصل ایتسون کرچك اردن
مرادینی بولوب قیلسون قراری * قفسدن قیلدین بلبل فراری
شراب جام عشق کار مردان * درونی نوش ایدن جان اوله حیران
اول ایچمکده نه لب وار درنه خود کام * نه ساقی وارنه می واردرنه خود جام
شراب عشقله مست اولمسه جان * بولورمی دردنه عالمده درمان
بوحالدر جانلرك دائم امیدی * بو آشفته قیلوبدر بایزیدی
تصرفده اولان فردایه صالمز * شب وروز ایله اولان آیه صالمز
ولایت نقد معنی دردخی حال * همان تك مشتری اول جانله آل
نشانی بودرر قطب زمانك * محبت ایلسك مست اوله جانك
اوله خمخانهٔ وحدتده مهمان * بودر آخر نشان کامل انسان
هدایت ایسته ین قیلسون ارادت * ارادتدن ندر حاصل هدایت
بوسوزلر سریدر فیض قدیمك * بولردر قطره سی بحر عظیمك
دل عارفدرر دریای مواج * کناری نطق وحرفی درهم امواج
معارف بخش اولوبدر اولیادن * خلاص ایتمشدر رجانی هوادن
انکچون نظمه کلدی بونجه کفتار * حقایق درلرندن نیچه اسرار
الهی قیل بزه عشق قولاوز * اویوب عشقه واروب سرك طویاوز
اوله لم عشقله عالمده خندان * معارف فیض اوله لطفکدن احسان
اشیدنلر اوله حیران ومدهوش * کورنلر جام عشق اوله بیهوش
بوراده قالسون اشبو درشهوار * قیلالم بحر عشقه ینه رفتار

سلسلهٔ مزبوره دن اولان اولیاء کرامدن بعضنك مناقب وآثار وکلمات جواهر نثارلری بیانندەدر روح الله روحهم ❊ ذکر مناقب حسن بصری رضی الله عنه ❊ پروردهٔ نبوت · خوکردهٔ فتوت · کعبهٔ دانش وعلم · خلاصهٔ ورع وحلم · حسن بصری قدس الله

سره نك مناقب جليله سى بسيار . ومحامد جميله سى بيشمار درحسن بصرى حضرتلرينك والده سى زوجات نبويه دن ام سلمه رضى الله عنهانك معتقه سى ايدى . بركون حسن بصرينك والده سى بركاره مشغول ايكن حسن بصرى كريه ايتمكله ام سلمه پستان مباركن دهانه وضع ايدوب حسن بصرى امر ايكن برقطره لبن چكيده اولوب آنك بركاتيله حق سبحانه وتعالى حسن بصرى يه انواع علوم ظاهره وباطنه اعطا ايلدى . روايت اولنوركه حسن بصرى حضرتلرى رحم مادردن دنيايه قدم نهاده اولدقده حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلمك حضور شريفلرينه كتورديلر نظر فرخنده اثرلرى متعلق اولدقده زياده حسن الوجه وكريم المنظر مشاهده بيورمغله بونى اسم حسن ايله تسميه ايديكز ديو فرمان ايتديلر ديو مرويدر . العهدة على الراوى . پس ام سلمه رضى الله عنهانك پرورشن كندى اوزرينه تعهد ايدوب دائما دركاه بى نيازه نياز ومناجات ايليوب الهى بو پسرى امام عالم ومقتداى بنى آدم ايله ديو دعا ايدرلردى . حسن بصرى اصحاب كزيندن يتمش نفر بدرى واوتوز نفر دخى سائر صحابى يه ملاقى اولوب صحبت ايلدى . وابتداء حالده جوهرفروشلق ايدوب ديار رومه تجارت ايدردى اول جهتدن حسن لؤلؤى ديرلرايدى بعده جمله دن فارغ اولوب علمه مشغول اولدى وحضرت على كرم الله وجهه دن بيعت ايدوب وضويى تعلم ايلدكده تطهير باطنى دخى تحصيل ايلدى . نقل اولنوركه بركون حسن بصرى حضرتلرى برجنازه ايله كورستانه كيدوب ميت دفن اولندقدنصكره او زرنده اوطوروب اولقدر كريه وزارى قيلديكه تراب يابس چشمهٔ چشميله صولانوب كل اولدى بعده بيورديلركه اى بنى آدم اوليكز وآخريكز قبردر اكردنيانك آخرينه نظر ايتسه كز قبردر واكر اول آخرته نظر قلسه كز قبردر زيرا « القبر منزل من منازل الاخرة » نه ديلرسز شول عالمدنكه آخرى كور اوله سؤال ايتمزسز شو عالمدن كه منزل اولى قبر اوله

﴿ نظم ﴾

عاقبت بایدز عالم رخت بست * هیچکس ازموت این دنیا نجست
روتو ترك این جهان کن ای پدر * تا یابی همچو ایشان خود نظر
هر که او اهل دلست ترکش کرفت * هر که او اهل کلست برکش کرفت
عاقبت راه فنا خواهی کرفت * زین جهان آخر هبا خواهی کرفت
روتو جام از بادهٔ ما نوش کن * وین سخن ازراه معنی کوش کن

ایمدی چونکه اول وآخر معلوم اولدی خواب غفلتدن بیدار اولوب اوله وآخره لازم اوله جق کار وعمله مشغول اولیکز دیو کلام معجز نظامندن درروجواهر نثار ایدوب انده اولانلرك در ونلرینه تأثیر ایتمکله کریه وزاری قیلمقده جمله سی یکرنك اولدیلر

﴿ نظم ﴾

مرد آنست کو بود همرنك من * نه بدو رنکیش باشد جنك من
مرد آنست کو فنای خویش دید * بعدازآن نور لقای خویش دید
مرد آنست کز جهان بیزار شد * بعدازآن در کوچهٔ اسرار شد
مرد آنست کو زنی حالش کرفت * نه برفت ونالهٔ زارش کرفت
مرد آنست کو بحق واصل شود * این مراتب خودورا حاصل شود

نقل اولنور که برکون احباب واصدقاسیله صحبت ایدرکن یاران فی زماننا سز اصحاب رسول الله علیه السلامه مشابه سز دیو تبشیر بیوردقلرنده جمله سی خندان اولوب بلکه بعضیلری کرمیت وبشاشت کوستردیلر حسن بصری دخی لالاریش خنددر یوخسه سزانلره چقن بکزرسز اکرسز شمدی انلری کوریدیکز مجنونلردر درایدیکز وانلرسزی کوریدی مسلمان دیمزلردی دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

کار آسان نیست ای دلدار من * جان بباید باختن ای جان من

وبیوررلر که رمهٔ کوسفندان آدمیلردن آکاه تردر زیرا برسوری قیونی برچوبان چراکاهدن دوندروب منزلنه کتوررر بنی آدمی کوریکز کیم مراد ات نفسانیه ایچون خدا عز وجل نك فرمانی دوندرر .

بنی شرب خمره دعوت ایلیان طالب دنیایه دعوت ایلیاندن یانمده یکر کدر دیو بیورمشلر « حب الدنیا رأس کل خطیئة » حسن بصری حضرتلرینك کفتار جواهر نثارلرندندر که معرفت اولدر که کندکده خصومتدن برذره کورمیه‌سن بهشت جاودان بی پایانه دخول اتمق عمل بسیار وصیام بیشمار ایله دکلدر بلکه نیت نیکو ایله در

﴿ بیت ﴾

ور بهر روزی کذاری صدنماز * ور بروزه باشی خود عمردراز ۰

کفتار بی حکمت عین آفتدر ۰ وسکوت بی فکرت شهوت وغفلتدر ۰ عزلت ایلیان سلامت بولور ۰ شهوته غالب اولان آزادلق بولور ۰ حسددن ال چکن صاحب مروت اولور ۰ نظر بی عبرت لهو و زلتدر ۰ توراتده مسطوردر که قناعت ایلیان محتاج اولمز ۰ برقاچ کون صبرایدن برخوردار اولور هزار مثقال روزه ونمازدن مثقال ذره ورع بهتردر ظاهری باطنه وباطنی ظاهره موافق اولمیان منافقدر ۰ مسکین بنی آدم برسرایه راضی اولدیلرکه حلالی حساب وحرامی عذابدر ۰ حیفا ودریغا ۰ وبیوررلر که بنی آدمك جانی دنیادن مفارقت ایتمز الا اوچ حسرتله کیدر ۰ بریسی اولدر که جمع ایلدیکنه طویمز ۰ ایکنجی اولدر که امید ایلدیکنی بولمز ۰ اوچنجی اولدر که درپیش اولان راه بی پایانه زواده وزاد دوزمز ۰ برکون فلان کیمسه جان چکیشیور دیدیلر بیوردیلر که اویله دیمه کز یتمش ییلدر که جان چکیشیر حالا خلاصلق ایستر اماقنده خلاص اولور دیو بیوردیلر ۰ سبکبارلر نجات بولور وکران بارلر هلاك اولور خدای تعالی شونلری مغفرت ایدر که دنیایی کندیلرده امانت بیله وامانتی صاحبنه تسلیم ایدوب سبکبار کیده‌لر ۰ مرد عاقل اولدر که دنیایی خراب وآخرتی آباد ایلیه ۰ مرد نادان اولدر که آخرتی خراب ودنیایی معمور ایلیه ۰ لجام اورمغه لایق هیچ نفسك ستورندن اولاسی یوقدر ۰ اکر سندنصکره دنیانك عاقبتن بیلمك ایسترسك برکسنه یه موت ایرشدکده نظر ایله دنیاسی نه حاله وارمشدر سندخی کندیکی اکا قیاس ایله ۰ وبیوررلر که اکثر ناس خدایه

عبادت ایتمزلر الابت پرستلر کبی حب دنیا ایچون پرستش ایدرلر کما قال علیه السلام « تعس عبد الدنیا تعس عبد الدراهم » سزدن اول اولانلر قرآن عظیمی کندیلرینه حقدن نامه بیلوب لیالیده و تأمل ونهارده عمل ایدرلردی حالا سز قرآنك معانیسن خلقه درس دیوب عملن ترك ایدرسز واعراب وحروفن دوزوب بار نامهٔ دنیا ایدرسز خدای لایزال حق ایچون نه برکمسنه زر وسیمله عزیز اولدی ونه برکمسنه بی حق تعالی زر وسیمسز خور وذلیل ایلدی الهی عنایت سندن اول زمانده حال بو یله اولیجق شمدی حال مکدردر

نظم

روتو علم حال را حالی ببین * تا که روشن کرددت اسرار دین
روتو کاران جهان اینجا بساز * ورنه آرندت به بوته در کداز

وبیوررلر که سنك حضورکده غیریلرك سوزین نقل ایدن سنك سوزیکی دخی غیریلره نقل ایدر پس اومقوله کمسنه لایق صحبت رجال دکلدر نته که بو کلام معجز نظامك مفهومی نظم اولنمشدر

سعدی

* هر که عیب دکران پیش تو آورد وشمرد *
* بیکمان عیب تو پیش دکران خواهد برد *

وبیوررلر که اهل وفرزند بزدن اخوانمز بزه عزیزدر . زیرا اخوان حقانی دین دوستیدر اهل وفرزند ایسه دنیا دوستی ودین خصمیدر کما قال تعالی « انما اموالکم واولادکم فتنة »

بیت

ولینك اوغلی کوکلندن طوغاندر * آنی صانمه که تختینه اغاندر

وبیوررلر که پدر ومادرك ایچون احضار ایتدیککك نعمتدن مسؤل اولورسن اما مهمان ایچون احضار اولنان نعمتدن مسؤل اولمزسن خصوصا الله دوستی اوله هر قیلدیغك نمازده که حق درکاهنده قلبك حاضر اولیه عقوبته یقیندر . خشوع ندر دیو سؤال ایتدیلر بیوردیلر که دائما قلبك حاضر اولوب انك اوزرینه ملازمت ایلمکدر

دیدیلر مشار الیه حضرتلرینه دیدیلر که بر کیمسه واردر یکرمیییلدر که جماعته چیقماز و بر کوشه‌ده اوطوروب خلقله اختلاط ایتمز انلر دخی سعادت ایله قالقوب اول کیمسه‌نك اوزرینه واروب ای فلان نیچون ترك جماعت ایدوب وعزلت ایله اختلاطدن کندیکی منع ایلدك دیو سؤال ایلدکده مشغولم لطف ایله بنی معذور طوت دیو جواب ویروب حسن بصری نیه مشغولسن دیو سؤال بیوردی جواب ویردیکه هیچ بر نفس یوقدر که حقدن بکا نعمت ایرشمیه و بندن ایسه هر نفس اکا معصیت ایریشور اول نعمتك شکرنه مشغولم اندن صکره معصیتك عذرینه مشغول اولسم کرکدر دیدکده حسن بصری حضرتلری خوب حالك واردر همان بونك اوزرینه ثابت اول خلقك سن یکرکی سن دیو جواب ویردیلر. نقل اولنور که حسن بصری حضرتلری یوم عیدده بر قومی خنده وبازیچه اوزره کوروب بیوردیلر که عجبلرم شول کیمسه‌لری که حقیقت کارلرینك عاقبتی نیه منجر اوله‌جغین بیلمدین خنده وبازیچه ایدرلر. نقلدر که بر کیمسه حسن بصری حضرتلرینه‌ندر حالك ونیجه‌سن دیو سؤال ایتدکده نیجه اولسون شول بیچاره‌نك حالی که دریاده کشتی‌سی شکست اولوب بر تخته اوزرنده قالمش اوله دیو بیوردیلر. حسن بصری حضرتلری بر کمسنه‌یی کورستانده اوطورمش طعام تناول ایدر کوردی بو کمسنه منافقدر دیو بیوردیلر نیچون دیو سؤال ایتدیلر انکیچونکه موتی نظرنده طورر کن اشتهاسی نیجه حرکت ایدر کویا آخرتی وموتی منکردر بو خود منافق نشانیدر دیدیلر. حسن بصری بو وجهله نالش ومناجات ایدرلر دیکه الهی نعمت ویردك شکر ایدمدم مبتلا قیلدك صبر ایدمدم حال آنکه عدم شکرم سببی ایله نعمتك اکسك ایتمدك وعدم صبرم مقابله سنده بلایی دائم ایتمدك الهی سندن کرم وعنایتدن غیری نه کلور

نظم

ای منزه از همه بود ونبود * وی مبرا از همه کفت وشنود
جسم را از خاك قدرت نقش داد * روح را از آتش واز باد زاد

هیچکس زان سان بکنهش پی نبرد * تا بظاهر او یقین از خود نمرد
ای بخود مغرور در ملك جهان * کی نیابی توز کنه او نشان

حسن بصری حضرتلری وفات ایلدیکی کیجه کوردیلر که ابواب سموات کشاده اولوب منادیلر ندا ایدرلر که حسن حقه واصل اولدی وحق اندن راضی اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

ذکر حبیب عجمی قدس سره

ولی قبهٔ غیرت ۰ صفی پردهٔ وحدت ۰ صاحب یقین بیگمان ۰ خلوت نشین بی نشان ۰ فقد محض عدمی ۰ حضرت حبیب عجمی ۰ قدس الله سره ابتداء حالنده مالدار ورباخوار ایدی

نظم

هر که دنیا دار شد مرکش کرفت * هر که عقبی دار شد ترکش کرفت
هر که دنیا دار شد بی قدر ماند * او میان عاشقان بی درد ماند
در کذر از جیفهٔ دنیای دون * تا برآری از صدف کوهر برون
اهل فقراست برتراز کروبیان * اهل فقرند زبدهٔ ملك جهان

مضمونجه برکون رباخوارلقدن قلبنه ندامت کلوب ارباب دیونی تجسس ایدرك طشره چیقدی روز آذینه اولمغله چوجقلر اوینارلر کن حبیب عجمی یی کوردکلرنده حبیب رباخوار کلیور قاچیکز تا که انك ایاقلری توزی اوزریمزه قونمسون شاید که بزدخی انجلین اولورز دیو بربرینه سویلیوب حبیبه اطفالك بو کلماتی غایت ثقیل کلوب

نظم

یا الهی عفو کن جرم مرا * زانکه در عالم بسی کردم خطا
کر زمن آید خطا عفو آن تست * خود بهشت یك ارزنی از خوان تست
هرچه خواهی آن کنی سلطان تویی * بر جراحتهای من درمان تویی
یا الهی من بتسلیم آمدم * من بفرمان تو چون میم آمدم

دیو کریان وهمان اول حینده حسن بصری حضرتلرینك عتبهٔ علیه سنه یوز سورمکه پویان اولوب وار وب قدم پاکنه خاك اولوب توبه

واستغفار ايلدكده حسن بصرى رضى الله عنه حبيبه بر نظر ايلدى حبيبك وارلغى يغمايه كيدوب عقل وهوش شدن ال يودى وحسن بصرى كيم ايديكن يقينا بيلوب

﴿ نظم ﴾

بلبل طبعم از و گويا شده * چشم ديدمن از و بينا شده
ز و شنيدم نطق نطقم او بداد * وين همه اسرار درجانم نهاد
هست از نور خدا روشن دلم * زانكه از نور محمد خوش دلم

ديوب دامن شريفنه تشبث ايلدى چونكه حسن بصرينك مجلسندن قالقدى مديونلر حبيب عجمى يى كوردكارى كبى كريزان اولديلر . حبيب عجمى حضرتلرى نيچون فرار ايدرسكز شمدى يه دكين سز بزدن فرار ايدر ديكز شمدنصكره بز سزدن فرار ايتمك لازم كلدى ديو عودت ايدوب ذكر اولنسان اطفاله اوغرادى هنوز لعب وبازيچه ده ايديلر اطفال حبيبى كوردكارنده بر برينه سويليوب يولدن دور اوليكز حبيب تائب اولمش بزم كرد دامانمز اكا اصابت ايتمسون ديديلر پس حبيبك سوزش وحرارتى مشتد اولوب بر منادى يه ندا ايتديروب هر كيمك حبيبه ويره جكى وارايسه فراغت ايلدى كلوب رهنلرين السونلر ديو اعلان وشمدى يه دكين ويردكارى ربحى طلب ايتسونلر ديو اخبار ايتمكله اطرافنه مديونلر جمع اولوب هر كسه رهنلرين توزيع وتسليم ايدوب وهر كيمدن ربح المش ايسه رد ايدوب جمله مالملكنى بذل ايلدى صكره بر كمسنه كلوب دعوى ايدوب مالى قالمغله زوجه سنك چادرين ويروب بعده بر مدعى دخى كلوب پيراهنن ويردى ولب فراتده بر صومعه يه واروب عبادت وطاعت وحسن بصرى ايله صحبت ايتمكدن بر نفس منفك اولمدى امى اولوب قراءت قرآن بلمكله حبيب عجمى ديديلر كرامات باهره سنه حد وغايت يوقدر جمله سى تحرير اولنسه مستقلا بر كتاب اولور لكن دريادن مقدار قطره سمع جان مستمعينه حلقه زرين اولمغيچون ذكر اولنسون . نقل اولنور كه بر كون امام احمد حنبل وشافعى رضى الله عنهما

بربرده صحبت ایدرلر ایکن حبیب عجمی بر کوشه دن ظاهر اولوب
امام احمد حنبل حبیبه برنسنه سؤال ایتمك ایسترم دیدی . امام
شافعی بونلر برعجب طائفه در حقیقتلرینی عقل ادراك ایتمز

بیت

کز علوم ظاهری جز قال نیست * وز علوم باطنی جز حال نیست
سؤال ایلمه دیدکده ممنوع اولمیوب یا حبیب برکمسنه اوقات خمسه دن
بروقتی تارك اولسه و ترك ایلدیکی قنغی وقت ایدیکن بیلمسه نیلك
کرکدر دیو سؤال ایتدکده « هذا قلب غفل عن الله فلیؤدب » یعنی
بو مقوله قلب حقدن غافلدر لاجل التأدیب اوقات خمسه یی قضا
ایلمك کرکدر دیو جواب ویردی امام احمد حیرتده قالدی . امام
شافعی حضرتلری احوالی مقدم اعلام ایتمش ایدم بونلری امتحان جائز
دکلدر دیو بیوردیلر . رسالهٔ قشیریه ده بو سؤالی امام احمد حنبل
شیبان راعی یه ایتمشدر دیو بیورمشلر هر قنغیسی ایسه خوشدر مقصود
قصه دن حاصل اولان حصه یی جان قولاغنه منکوش قیلمقدر .
. نقل اولنور که حبیب عجمی نك برجاریه سی وار ایدی اوتوز یلدن برو
هنوز یوزینه تمام نظر ایتمامش ایدی . برکون مذکور جاریه یه
ای مستوره بزم کنیزکه خبر ویرکلسون دیو بیوردیلر بن سنك کنیزکك
دکلمیم دیدکده اوتوز یلدر که حقدن غیری یی کورمدم سکا نیجه
نظر ایده یم دیو بیوردیلر . نقل اولنور که حبیب بر کوشه ده منزوی
اولوب دیر ایدی الهی هر کیمك قلبی سنکله خوش دکلسه هرکز روشن
چشم اولمدی و هر کیمك سنکله انسی یوغیسه هیچ فرد ایله انسی اولمدی

بیت

هرکه او را دیدهٔ احول بود * در دو عالم کار او مهمل بود
هرکه با اهل جهان همراز شد * او چو شیطان نفس را همباز شد
هرکه او اسرار سبحانی شنفت * در حقیقت راه انسانی کرفت
هرکه با اهل معانی یار شد * زو یقین میدان که او عطار شد
رضا ندر دیو سؤال ایتدیلر برکوکلدر که انده غبار نفاقدن ذره اولمیه

بيور ديلرهربار كه حبيبك يانـنده قرآن كريم تلاوت اولنسه كريه وزارى قيلوردى ياحبيب سن عجمى وقرآن عربيدر معناسن فهم ايتمزسك باعث كريه‌ندر ديديلر لسانم عجمى ايسه قلبم عربيدر ديو بيورديلر

﴿ نظم ﴾

توزدينت لفظ دارى برزبان * خود نميدانى معانى راعيان
روزقرآن صورة ومعنى ببين * تاشود روشن ترادنيا ودين

بر درويش حكايت ايدر كه حبيب عجمى‌يى كوردم كه مرتبهٔ عظيمه‌سى وار عجمى ايكن بوقدر مرتبه‌يه وصلت ندنكه ديو متفكر اولدم كرچه عجميدر لكن حبيبدر ديو كوشه‌مه ندا ايتديلر قدس الله سره وروح الله روحه ﴿ ذكر مناقب ابراهيم ادهم قدس سره ﴾ سلطان دنيا ودين . سيمرغ قاف يقين . كنج عالم عزلت . كنج سراى دولت . شاه اقليم آدم . ابراهيم بن ادهم . متقىٔ زمان وصديق دوران ايدى كنيتلرى ابو اسحقدر . جنيد قدس سره ابراهيم ادهم مفتاح علومدر ديو بيوررلر ايدى . بركون ابراهيم ادهم امام اعظم حضرتلرينه كلدى امام اعظمك اصحابى اكا چشم كوتاه ايله نظر ايتديلر ابوحنيفه رضى الله عنه اصحابنك نظر حقارتلرين كوروب اهلا وسهلا سيدنا ابراهيم ديو تواضع تمام ايله تكريم قيلديلر بعد المفارقه بوكسنه نه وجهله لايق سيادتدر ديو سؤال ايتدكلرنده انكچونكه على الدوام حقه مشغولدر بزايسه كار آخره مشغولز ديو هر برين ايقاظ ايلديلر

﴿ بيت ﴾

علم اسرارلدنى پيش اوست * سالك اسرارحق درويش اوست

ابراهيم ادهم ابتداء حالده بلخده پادشاه ايدى ونيجه ممالك قبضهٔ دستنده وزير فرماننده ايدى

﴿ نظم ﴾

بود شاه عادل وبس هوشمند * هيچ شيئى را نبوده زوكزند
صيت عدلش درجهان مشهور بود * زانكه ظلمت ازدل اودور بود

وشكاره سوارا ولدقجه قرق عدد سپر زرين وسرج مذهب وركاب

مرصع اسب تازیلر وزرین کمرلو خدام وانواع حشم واحترام ایله کشت وکذار وصید وشکار ایدردی بر کیجه تختنده خواب وراحتده ایکن کوشی برکسنه‌نك حرکتن حس ایدوب سقف قصر متحرك اولدی کیمدر دیو آوازه ایتدکده آشنایم برقطار دوه اضاعت ایلدم آنی جست وجویه کلدم دیدی ابراهیم ادهم ای شخص ضایع اولان دوه‌یی بام سرایده‌می طلب ایدرسن دیدکده اول شخص ای غافل سندخی خدایی اطلس ودیباجامه زر وزرین تخت اوزرنده‌می طلب ایلرسن دیدکده بوخود بام قصرده شترکم شده طلبندن عجب رکدر دیدی

از کفتار عطار

دولت حق پیش آن کامل بود * کوزبی خوابیش درد دل بود
هرکه‌درخوابست‌اودولت نیافت * هرکه بیدارست اورحمت بیافت
هرکه‌درخوابست درغفلت بود * هرکه بیدارست در عصمت بود
روتو بیداری کزین وختم کن * تودرون خواب چند کویی سخن
هرکه اوباخلق عالم آشناست * درجهان‌میدان که‌براوصدبلاست
کرهمی خواهی کدباشی درامان * ازمیان خلق بیرون شوچوجان
روتوبا اویار شو ازغیر بر * زانکه داری توباوخود کار پر
روتوبا ارباب معنی کن حضور * زانکه ایشانند چون دریای نور
کرتواهل فضل رابشناختی * دین ودنیی رابیك جوباختی
تارسی‌در آنچه مقصودت بود * خود ببینی آنچه مطلوبت بود

دیو خطاب ایدوب کلمات مذکوره‌دن دل ابراهیمه هیبت عظیمه مستولی اولوب برزمان بحرفکرته طالدی چونکه صباح اولوب ارکان دولت یرلو یرنده قرار ایتدیلرناکاه بر رجل مهیب ظاهر اولوب هیچ فردك بکجامیروی دیمکه زهره‌سی اولمدی بالاخره ابراهیم ادهم نه حاجته کالدك ونه مراد ایتدك دیو سؤال ایتدکده ابناء سبیلدنم حالا بوکاربان سرایه تنزیل بار ایتمکه کلدم دیدی ابراهیم ادهم ای شخص بونم سرایمدر رباط دکلدر دیو جواب ویردکده سندن اول کیمك ایدی

دیو سؤال ایدوب ابراهیم ادهم پدرمدن قالدی دید کده اندن اول کیمك ایدی دیو سؤال ایلدی ابراهیم ادهم دخی جدمك ایدی دیو جواب ویردی بریسی کلوب بریسی کیدن خانه کاربان سرای دکلمیدر ای غافل

﴿ بیت ﴾

نیجه لر دیدی بنمدر بو مکان * اکه بنم دیدیکی قالدی همان

دیو کیدوب کوزدن نهان اولدی ٠ ابراهیم بن ادهمه حیرت کلی مستولی اولوب من بعد صبره قراری قالمیوب جانب صحرایه روانه اولدی واول رجل کریمك عقبندن ایریشوب لله تعالی سز کیمسز بنم درونمه آتش یاقدیکز دیو نیاز ایلدی بن خضرو قتم دیو کندوسن بیلدیروب جان ابراهیمه زیاده آتش دوشوب شعله سی باشدن اشدی سلطانم لطف ایله جزئیجه توقف بیوریکز اویمه واروب کلهیم دیو استیذان ایدوب « الاجل اعجل من ذلك » یعنی اجل بوندن اقربدر غفلت ونوقف زمانی دکل وقت بیداریدر دیمکله ابراهیم ادهم بیدار اولوب

﴿ نظم ﴾

من درین مدت زتو غافل بدم * بلکه خود در علم دین جاهل بدم
هرچه فرمایی بجان فرمان برم * من ز پیش تو یقین ایمان برم
من ترا دانم بمعنی پیشوا * زانکه هستی در معانی مقتدا
یا الهی دور کردانم زخلق * تا روم با اولیا در زیر دلق
کوشهٔ کیرم بایشان درجهان * تاشود حاصل مرا مقصود جان

دیوب فی الحال سلطنت ومملکتندن ال یویوب انصار واعوانندن جدا اولدی ناکاه هاتفدن برآواز استماع ایلدیکه وقت اجل داخل اولمزدن اول بیدار اول دیدیلر بوندنصکره نفس ووجودندن کلیت ایله ال یویوب طالب مطلوب حقیقی اولدی بعده نیشابوره عزیمت ایدوب اول دیارده برمشهور غاره داخل اولوب روزوشب حقه توجه ونیاز اوزره اولدی یوم الخمیس اولدقده کوهدن هیزم کسوب ارقه سنه یوکلنوب کفاف نفس ایچون جمعه کون شهره کلوب فروخت ایدردی و بعد اداء صلوة الجمعه کرو غار مزبوره واروب کاملاً طقوز بیل وجه مشروح

اوزره مجاهد، ایدوب بعده بادیه‌یه دوشوب کعبهٔ مکرمه‌یه واردی
وامام محمد الباقر ایله ملاقی اولوب کبار اولیادن اولدی

﴿ بیت ﴾

ترك دنیا کن اکر مرد حقی * که نباشی در دو عالم توشقی

نقل ایدرلر که . ابراهیم ادهم حضرتلری بیوردیلر که بز درویشلك
طلب ایتدکجه توانکرلك اوکیمزی الور غیریلر توانکرلك ایستدکجه
درویشلك بولورلر بریسی ابراهیمه بیك درهم کتوردی قبول ایتمیوب
شیٔ حقیر ایله اسممزی دفتر درویشاندن حك ایتمك ایسترسن کبی
دیدی ابراهیم ادهمك کفتار کهربارلرندندر که طالب شهوت صادق
دکلدر اخلاص حقه صدق نیتدر علامت عارف اولدر که خاطری تفکر
وعبرت وکلماتی حقه ثنا ومدحت وعملی طاعت وعبادت ونظری صنع
وقدرتد، اوله طریق حقه سلوکدن صکره نفسمه جمله‌دن زیاده کوج
کلان کتاب مطالعه‌سندن مفارقت ایدوب من بعد کتابه نظر ایتمه دیدیلر

﴿ بیت ﴾

روتو چون منصور در دریای محو * چند خوانی پیش مفتی صرف ونحو

اوچ حجاب قلب سالکدن رفع اولمینجه در دولت کشاده اولمز
بریسی اولدر که دوجهان دولتنی ویرسه‌لر شاد اولمیه زیرا موجودات
ایله شاد اولان حریصدر پس « الحریص محروم » ایکنجی
اولدر که دنیا وآخرتی الندن السه‌لر افلاسنه غم چکمیه ومحبة الله ایله
اولان نشاطی اندوهه مبدل اولمیه پس « المسخوط خبیث » اوچنجی
اولدر که مدحت ونواخته هیچ وجهله فریفته اولمیه مدحت ناسه
فریفته اولان دون همتدر وقاصر الهمة اولان محجوبدر پس « علو
الهمة من الایمان » ایمدی طالب عالی همت کرکدر . اصحابندن
بریسنه بیوردیلر که ولایت مرتبه‌سنه نائل اولیم دیرسك دنیا
وآخرتدن برذره‌یه رغبت ایتمه ومستمراً حقه توجه ایدوب ماسوادن
فارغ اول وحلال لقمه تناول ایله والاحقه وصول قیام شب وصیام
روز ایله اولماز . نقل اولنورکه معتصم بالله ابراهیم ادهمه سزك

صنعتكرندر ديو سؤال ايدوب دنيانى طالبلرينه وعقبانى راغبلرينه فراغت ايلدك وكندمز بو جهانده ذكرالله واول جهانده لقاء الله اختيار ايلدك ديو جواب ويردكده تكرار نه صنعت ايله مقيدسز ديو سؤال ايلدى كاركان ذكر خدانك پيشه يه احتياجى اولمديغن بيلزميسن ديو جواب ويردى . بركون ابراهيم ادهمه سن كيمك بندهسيسن ديو سؤال ايتديلر فى الحال لرزان اولوب زمينه دوشدى ووجه مباركى خاك آلود اولوب بعد زمان بو آيت كريمه يى اوقودى « ان كل من فى السموات والارض الا آتى الرحمن عبدا » نيچون اول جواب ويرمديكز ديديلر عبدالله دكلم ديمكه قادر دكلم عبد فقيرم ديرسم قورقدمكه بندهلك حقن طلب ايليه لر ديو بيوردى . ابراهيم ادهم قدس الله سره بركون ارباب فنادن بربلوك عشاقك جمعيتنه واروب صحبتلرينه دخول رجا ايلدى هنوز سند، پادشاهلق رجاسى وار در ديو داخل صحبت ايتمديلر الهى سيدى ومولاى بو قدر ترك وفنا ايله ابراهيمه يول ويرلميجه بيلمز زغيريلرك احوالى نيجه اوله مدد سندن ياكريم . ابراهيم ادهم دخى امام محمد باقر وزين العابدين وامام حسيندن حضرت على يه منتسب اولوب ابراهيم ادهمدن شقيق بلخى وحذيفة المرعشى تكميل طريقت ايدوب شقيقدن . شيخ حاتم اصم . وشيخ احمد خضرويه واندن . ابو بكر وراق . ومحمد الفضل الترمذى واندن . محمد بن على الحكيم الترمذى قولى يوريوب . خواجه ابو على الجرجانى . وابو سهل صعلوك . وابو ذرعۀ اردبيلى . ومحمد زجاجى . وابو النصر قبانى . وابو القاسم نصر آبادى . واسماعيل نصر آبادى . وعبدالرحمن سلمى . وحسين السلقى حكيم ترمديدن تكميل طريقت ايدوب طريقۀ ادهميه بو اسلوب اوزره متسلسل اولور

❊ ذكر مناقب ذى النون مصرى قدس سره ❊

پيشواى اهل ملامت . شمع جمع قيامت برهان مرتبۀ تجريد . سلطان معرفت توحيد . حجت الفقر فخرى . ذوالنون مصرى . قدس سره نك اسم شريفلرى ثوبان بن ابراهيم . وكنيتلرى ابو الفيض ولقبى ذوالنون در ملك ملوك ارباب ملامت اولوب اسرار توحيدده ورياضت

ومجاهدەدە فريد دهر ايدى • اهالئ مصر اول ذات ملك سماتە زنديق اعتقادندە اولوب وبعضيلرى شك وحيرتدە قالوب مادامكە حيوتدە اولدقجە عموماً اهالئ مصر اكا منكرلر ايدى وفاتندەدكين علو شانندن كمسنە اكاه اولمدى عجبدر فى زماننا دخى اولياء اللهك اكثرى طعن وتشنيع وبونك امثالى تهمتدن خلاص اولمشلردر

﴿ ع ﴾ ازلى بويلەدرر بويلە زمانك حالى * دولت اول باشە كە اوليايە صورت انكار ايلە ظاهر اولميوب سر فرو ايليە

﴿ نظم ﴾

روبسوى حق وبغض دل تراش * تاكە درعقبى بيابى تولقاش
روتو بغض اوليا از دل ببر * ورنە مى افتى تومغبون در سقر
حيف باشد كە تو بى ايمان شوى * همچوشيطان راندهٔ رحمان شوى
اهل فسق آنست كە او بى اولياست * اسفل دوزخ ورابرك نواست
اى برادر غير اين رە نيست راه * ورروى جز اين نيابى تو پناه
جملە درويشان حق اين رەروند * بصرى وبسطامى هم دررەشوند
سلسلەدر سلسلە رفتند همە * تو بماندى درپى اين قافلە

ذوالنون مصرى حضرتلرى بركون راكب فلك مشحون اولوب كيدركن كشتى دە اولان جماعتدن برينك بر كوهر ذى قيمتى ضايع اولوب اهل كشتى نك جملەسى ذوالنونە متوجە اولوب البتە سن سرقت ايلدك ديو بالاتفاق رنجيدە وشان شريفنى تخفيف ايتديلر

﴿ نظم ﴾

هر كە آزار دل دانا كند * در دوعالم خويش را رسوا كند
رومجو آزار دلهابى كناه * ورنە باشى در دوعالم روسياه
جهد كن دلهاى ايشان شادساز * تاشود در هاى جنت برتوباز
هر كە يك دل رابيازاردبدان * جملە دلهارا بيازارد عيان

چونكە خلقك تعديسى حددن تجاوز ايلدى ذوالنون حضرتلرى اى دانندهٔ غيب وشهادت ديو توجە ونياز ايدوب سرعا نيجە ناز واقع اولدقدەدريادن نيجە بيك ماهيلر سر برآوردە اولوب ودريا

یوزینی طوتوب هر بری دهانده پر گوهر گرانمایه چیقاروب قدم پاك ذی النونه نثار ایتدیلر ذوالنون دخی دیدهٔ عبرت دیده سندن اشك لعل گون ودمع در مکنون نثار ایدوب وگوهر یکتالك پریسن آلوب جوهری ضایع اولان بازرگانه ویردی اهل کشتی غرق بحر حیرت ومستغرق دریای خجلت اولوب « العذر مقبول عند کرام الناس » مضمونن گویان اولدقلری حالده معذرت دیلدیلر پس بوسببدن ذوالنون دیو ملقب اولدیلر انلرك گفتار نصیحت شعارلریدر که بیوررلر • سخت ترین حجب کشی نفسنی کور مکدر • عبداوزرینه غضب اللهك علامتی فقر اصابتندن خوف ایتمکدر کما قال تعالی « الشیطان یعدکم الفقر » علامت محبة الله اخلاق حبیب اللهه متابعتدر مادامکه خلقله مأنوس اوله سن حقله انس طمع ایلمه ماسوادن فکری منقطع اولمیوب قلبی سوزان اولمیان محب خدایه کأس محبت صونمازلر هرشیئك عقوبتی واردر عقوبت محبت اولدر که حقدن غافل اوله سن عارف هرساعت خاشعتردر زیرا هرساعت نزدیکتردر معرفت اسرار الهیه یه اطلاعدر زیرا که عارف پیوستهٔ انوار ربانیدر آفتاب نور افتاب ایله گوریلور ﴿ع﴾ آفتاب آمد دلیل آفتاب * وبیوررلر که زاهدان پادشاهان آخرتدر عارفان پادشاهان زاهداندر • توبه ایکی قسمدر برقسمی توبهٔ انابت وبرقسمی توبهٔ استجابتدر توبهٔ انابت اولدر که عبد مولینك عقوبتی خوفندن تائب اوله توبهٔ استجابت اولدر که شرمندهٔ حق اولوب تائب اوله هر برعضوك توبه سی واردر • توبهٔ دل ترك شهوته نیتدر • توبهٔ چشم محارمدن گوز یومقدر • توبهٔ گوش غیبتدن احترازدر • توبهٔ پای مناهی یه عزیمت ایتمکدر • توبهٔ دهان حرام خوارلقدن دور اولمقدر • توبهٔ فرج فواحشه قریب اولمقدر • صادق اولدر که لسانی حق وصواب نطق ایلیه صادق شمشیر خدادر شمشیره قرشو کیم طوردیسه ایکی شق اولمیه حقایق قلوب تعبیهٔ نفوسی فراموش ایتمکدر • نفسنه اعلم اولدر که قسمت ازلی یه راضی اوله صبر ثمرهٔ یقیندر • علامت اخلاص اوجدر • اولکیسی جمله اشیادن منقطع اولوب حقه ناظر

اولمقدر . ایکنجیسی جمله کارلردن کسسته اولوب حقه راجع اولمقدر . اوچنجیسی جمیع احوالده حقدن مدد طلب ایلمکدر ✻ ذکر مناقب داود طائی رضی الله عنه وقدس سره وروح روحه ✻ شمع دانش وبینش . روشن چراغ آفرینش . عامل طریقت . عالم حقیقت . مرد خدایی . داود طائی قدس سره سید الاولیا . وسند الاصفیا ایدی . یکرمی ییل متوالیا امام ابوحنیفه رضی الله عنهدن تعلم علم ایدوب فضیل بن عیاض وابراهیم بن ادهم ایله صحبت ایتمشدر . بعده حبیب عجمیدن دولت سرمدیه یه ایرشمشدر

✻ نظم ✻

آن معلم بود وعالم در جهان * همچو خورشیدی که باشد او عیان
آن معلم بود وارث در علوم * حکمت لقمان نموده در نجوم
او تصوف رانکو دانسته بود * در بالماس معانی سفته بود

وسبب سلوکی بو بیت اولمشدر

✻ بیت ✻

ای خدّیك تبدی البلا * وای عینیك اذا سالا

یعنی قنغی رو وابرو وقنغی چشم آهو در که خاك زمینه ریخته اولیه

✻ بیت ✻

* شو توزلر کیم دونر یوللرده طورمز تند بادیله *
* کیمی قیصر کیمی خسرو کیمی اسکندر وجم در *

وبالجمله بو معنادن داود طائی حضرتلرینه دردبی درمان حاصل اولوب صبر وقراری الدن کیدوب وبوحیرت ایله درسه حاضر اولدی

✻ بیت ✻

* نشان عاشق صادق رخ زرد ست وسوز دل *
* زعشقت سوز دل گر هست روی زرد می باید *

مفهومی اوزره امام ابوحنیفه حضرتلری داودك درونده حیرت و بشره سنده صفرت مشاهده ایدوب حالدن سؤال ایلدی اولدخی ماوقع نه ایسه تقریر ایدوب

﴿ بيت ﴾

لقد شربت شرابا حيوته ابدى * فصار مجدا ذلك الشراب بماهى

ديوب قلبمه دنيادن فراغ كلدى ودرونمده برسوزش ظاهر اولدى اول دردك دواسنه ظفر بولمدم و بر كتابده معناسن كورمدم واكا فتوى ويرر بولمدم ديوب

﴿ نظم ﴾

داود طايى بكردش خود سلام * كفت اى در دين احمد بانظام

خود مرا اى نور عرفان پند ده * خود مرا با اهل دل پيوند ده

ديد كده ابو حنيفه حضرتلرى اى اوغل خلقدن عزلت ايله ديو بيورديلر

﴿ نظم ﴾

تو برخيز اين زمان در را طلب كن * پس آنكه در ولايتها طرب كن

﴿ بيت ﴾

داود طائى ازو بشنيد اين * كفت حقا كين چنين بايد چنين

ديو عزلت ايدوب معتكف خانه اولدى برمدتدن صكره امام اعظم حضرتلرى واروب ياداود حجره ده متوارى اولمق ايش دكلدر ﴿ ع ﴾ جانا بيا كه صحبت جان بى تو هيچ نيست * كلوب بين الائمه اوطورب انلرك قال وكلمات وسخن ومعلوماتنى استماع ايليه سن لكن صبر ايدوب هيچ قال وقيل ديميه سن اول وقت مسائلى انلردن اعلى بيلورسن ديو بيورديلر ﴿ بيت ﴾

ترا كردد معانيها مسلم * شوى درقرب ابراهيم ادهم

داود طائى يه بونكته وكنايه دن مشار اليه نه ايسه معلوم اولوب سنهٔ كامله نها نيجه عند الائمه اوطوروب قال وقيلدن ساكت اولدى . وهرنه بحث اولنديسه صبر ايدوب سائله دخى جواب ويرمدى . تمام سنه دنصكره بر بيل صبرم اوتوزسنه يه مقابل اولدى ديو بيورديلر

﴿ بيت ﴾

اكر خامش نشينى توچو مردان * نباشد خود ترا ز اسرار نقصان

پس داود طائى نفسنه خطاب ايدوب

﴿ نظم ﴾

بر و ای یار با دانا قرین شو * پس آنکه با ملائك همنشین شو
اکر دانا بیابی اندرین راه * ترا مظهر کند از حال آکاه
اکر در منزل اوراه یابی * بهر دو کون بی شك جاه یابی

دیو حبیب عجمی نك تراب قدمن سرتاج ودامن شریفنه تشبث ایلدکده خانهٔ قلبی پرتو نور محمدیدن تابان اولوب جمله کتابلرین نهر دجله یه آتوب خلقدن بالکلیه منقطع اولدی وعزلت اختیار قیلدی

﴿ نظم ﴾

علم ومعنی دان واز صورت کذر * تا خلاصی یابی از نار سقر
علم معنی در درونم زد علم * زان سبب برهم زدم لوح وقلم
علم صورت اهل صور ترا نکوست * لیك در معنی بغایت سر نکوست
علم معنی کشت در بازار عشق * یافت او سر رشتهٔ اسرار عشق

نقل اولنور که داود طائی حضرتلرینه یکرمی بیك دینار میراث انتقال ایدوب یکرمی سنه یه وارنجه قوتنه وخرقه وملازمه سنه انی صرف ایلدی بعض اهل فنا انك حضورنده طریقت خود ایثاردر نکاه دکلدر دیمشلر • انلر دخی بز بو مقداری نکاه ایلدك تا که فارغ البال اولوب جمله کاردن آسوده حال اوله لم دیو بیوردیلر • حتی بر حاله ایرشدیکه نان پارهٔ خشکی آب آلود ایدوب کفاف ایدینورلردی • نقل اولنور که بر کون هارون الرشید امام ابو یوسفله داود طائی زیارتنه کلوب اوقپولرین کشاده بولمدیلر فتح باب ایچون مادر داود دن استشفاع ایتدیلر داوده اعلام ایلدکده اهل دنیا ایله حاجتم یوق دیو قبول ایتمدیلر

﴿ نظم ﴾

ای برادر حال دنیا دار بین * او برون راه کشته زار بین
خود مکن با اهل دنیا دوستی * رو بکوی عارفان کن دوستی
هر که دنیا دار شد او را مبین * تا نیندازد ترا او بر زمین
هر که دنیا دار شد آلوده شد * او بکف کیر جهان پالوده شد
هر که دنیا دار شد لذت نیافت * او به پیش عارفان همت نیافت

هر که دنیادار شد چون خلق عام * من نکویم خود بر وی او سلام

پس هارون الرشید تکرار مسکنت کوستروب انواع نیاز ایله رجا وتمنا ایتمکله مادر داودای فرزند سعادتمند بحق شیرمن اجازت ویر کلسونلر دیو شفاعت ایتمکله الهما ملکا ومعبودا رعایت حق مادرسنك فرمان وامر کدر ۰ وبنم رضام انك رضاسی در والا انلر ایله هر کزنه کارم وار در دیو اذن ویردی ۰ پس داخل باب اولوب حضورنه کلدکارنده دست هارون داود طائینك مبارك النه طوقنوب یا خلیفه عجب دست نرم در ۰ اکر نار جحیمده احراق اولنمزسه دیوب « فاتقوا النار التی وقودها الناس والحجارة » آیت کریمه سی فحواسنجه ظلمدن احتراز وعدالته اهتمام ایچون چوق نصیحت ایدوب بسیار کریه قیلدیلر ۰ وآه وفغان ایله یورکلرین دلدیلر

* نظم *

چو فاروقش تو باید کار کردن * ز شیطان هوا باید بریدن
چو فاروق این زمان کن احتسابی * که تایابی ز کوثر خوش شرابی
بکن عدل ارز مان خواهی دکریار * وکرنه پیش ما نبود ترا بار
بکن عدل وکرم با خلق آفاق * که باشی تومیان صالحان طاق
بکن عدل وکرم کر میتوانی * که این ماند بدنیا جاودانی
بکن عدل وکرم کر ملك خواهی * که این باشد نشان پادشاهی
بکن عدل وکرم ورنه خرابی * درون آتش سوزان کبابی

پس هارون بو نصح وپندی منکوش سمع قبول ایدوب وداع ایتدکده داود طائی یه بر کیسه زر سرخ عرضه قیلوب حلالدر دیو قبولنی التماس ایلدی یور دیلر که احتیاجم بو قدر خانه می بیع ایلدم ومال حلاله وارث اولدم حالا بو آنه دکین آنی نفقه ایدندم وحق سبحانه وتعالیدن رجا ایلدمکه بو مال حلال تمام اولدقده عمرم دخی بایانه ایریشوب غیره محتاج اولمیم امیددر که تیر دعا هدف اجابته واصل اوله ۰ پس امام ابو یوسفله هارون الرشید کیدوب امام ابو یوسف داود طائینك وکیل خرجی اولان درویشدن عزیزك نفقه سنه یومیه

نهقدار خرج کیدر دیو سؤال ایدوب ایکی دنك صرف اولنور دیو جواب ویردی ابو یوسف رحمه الله حساب ایدوب تاروز آخرده محرابده اوطوررکن داود طائی بوکون رحمة اللهه واصل اولدی دیو سویلدی واروب وفات ایتمش بولدیلر . امام یوسفه داودك وفاتني ندن بیلدیکز دیو سؤال ایتدیلر نفقه سن حساب ایلدم بوکون تمام اولمشدی ومعلومدر کمانك دعاسی مستجابدر دیوب والده سندن داودك وفاتی حالنی سؤال ایلدیلر . حکایت ایلدیکه لیله نك کلیسنده توجه ونیاز وتسبیح ونمازده قائم اولوب آخر لیلده سر مبارك وجبهه متبرکه سن سجده یه وضع ایدوب زیاده مکث ایلدی بندنخی برایشه مشغول ایدم کوردمکه رفع رأس ایتمدی وقت صلوتدر دیو اخباره واردم کوردمکه روح مطهری عرش اعلایه پرواز ایلمش رحمة الله علیه رحمة واسعة

❋ ذکر مناقب معروف کرخی قدس الله روحه ورضی عنه ❋ همدم نسیم وصال . محرم حریم جلال . مقتدای ارباب طریقت . رهنمای اصحاب حقیقت . عارف اسرار شیخی . حضرت معروف کرخی قدس سره . کنیتلری ابو محفوظ وپدرلرینك اسمی فیروزدر . امام علی ابن موسی رضا حضرتلرینك النده مسلمان اولوب دربانی اولمشدر . سید محبان وقت وخلاصهٔ عارفان عهد ایدی . اکر عارف اولمسه معروف اولمزدی . علوم وفنونده وفتوی وتقواده آیت کبری ایدی .

❋ نظم ❋

بود شیخ عارفی پس پارسا * مثل او شیخی نبوده باصفا
علم معنی اش همه عالم کرفت * باز کاهش خانهٔ آدم کرفت
داد اورا معرفت یزدان پاك * غیرحق راکرده اودرزیرخاك
دیداودر علم معنی شرع را * ترك کرده او بمعنی فرع را

معروف کرخینك پدر ومادری ترسا ایدیلر برکون معروفی معلمه کوندردیلر راهب ثالث ثلثة دیو تعلیم ایلدی معروف کرخی حاشا بل « هوالله احد » دیدی راهب هرچند که « ثالث ثلثة » دیدکجه معروف « هوالله الاحد » دیو موفق من عندالله اولدی

﴿ نظم ﴾

چون در آمد در وجود او نور یافت * او وجود خویش را مستور یافت

بالاخره راهب معروفی ضرب شدید ایدوب معروف دخی

﴿ نظم ﴾

* دو بی شر کست از آن بکذر موحد باش و یکتا شو *

* وجود ماسوی الله را بلا بکذار والا شو *

* نباشد معدن لؤلؤ کنار بحر خشك ای دل *

* اکر در دانه میخواهی فرو در قعر دریا شو *

دیو فرار ایلدی نه جانبه کتدیکنی بیلمدیلر و پدر و مادری چوق آرایوب بولمدیلر کاشکه بولنسه هر نه دینی اختیار ایدرسه بز دخی قبول ایدردك دیدیلر

﴿ شعر ﴾

* لك الخالق لك الامر لك المنّ لك الاعطا *

* لك الملك لك الاشيا لك العز لك القدره *

* لك التنزيه يا طاهر لك التعظيم يا ظاهر *

* لك التقدير يا قادر لك الحول لك القوه *

* لك الفرد لك المجد لك العرش لك الكرسى *

* لك الصدق لك الوعد لك القهر لك العزه *

* لك الانعام يا منعم لك التوفيق يا محسن *

* لك التفضيل يا مفضل لك الجاه لك الحشمه *

* لك التوحيد يا واحد لك التمجيد يا ماجد *

* لك التحميد يا حامد لك العلم لك الحكمه *

پس معروف واروب امام علی رضا الندە مسعود بالایمان اولدی برقاچ کوندنصکره پدر و مادرینه واروب دق باب ایلدی کیمدر دیو سؤال ایلدکلرنده معروفم دیو جواب ویردی پدر و مادری درحال شرف اسلام ایله مشرف اولدیلر بعده معروف کرخی داود طائی یه واروب شمع چراغ نور محمدیدن فتیلهٔ قلبنی ایقاد ودرونی پاکنی آباد ایلدی

﴿ نظم ﴾

برون آی از کرفتاریٔ این چرخ * که تا کردی چو معروفی دران کرخ

زکرخ دل برون آی وتوجان بین * تومعروف حقیق بی مکان بین
• سری سقطی قدس سره روایت ایدرلر که روز عید ده معروفی کوردم که خرمادانه‌لرینی جمع ایدر بونلری نیلرسز دیدم بیوردیلر که اطفال مؤمنینی کوردم لهو وبازیچه ایدرلر لکن ایچلرنده برطفل لهو ایتمیوب کریه وزاری قیلور وبن پدر ومادرسز یتیمم سائر اطفالك ملبوسات جدیده سی واللرنده جوزلری اولوب بازی وخنده ایدرلر بنم دخی یوقدر که انلر ایله ملاعبه قیلم دیو ماتم ایدر حالا دانه چین اولدمکه فروخت ایدوب اول یتیمه جوزالیویرم تاکه اول دخی واروب ملعبه قیلوب شاد اولسون دیدیلر معروفدن بوخبر سمعمه القا اولندقده بس بکا بوکار کافیدر دیو واروب اول یتیمی بولوب جامه پوش ایتدم وجوز الیویردم درحال قلبمده برنور پیدا اولوب خوشحال اولدم ﴿ نظم ﴾

دل بدست آر ومجوآزار دل * زانکه باشد مخزن اسرار دل
خودنکوترباشد ازصد کعبه دل * ساز دل نیکوترست ازساز کل
دل بود منزلکه اسرار غیب * کرنمیدانی توخوداین نیست عیب

معروف کرخی حضرتلرینك کفتارندندر علامت جوانمردی اوچدر • بریسی وفای بی خلاف • وبریسی بی ستایشٔ خود • وبریسی عطای بی سؤال در • علامت ولی اوچدر • اندیشه سی حق اوله • وقراری اللهله اوله • وشغلی دائما حقده اوله • عاشق ریاست اولان ابدی فلاح بولمز « آخرما یخرج من رؤس الصدیقین حب الجاه والریاسة » ﴿ شعر ﴾

* کر طالب بقایی اوّل فنا طلب کن *
* واندر فنای مطلق عین بقا طلب کن *
* ای طالب هویت فانی شو ازانیت *
* اینجامبین خود را وانجا خدا طلب کن
* درسلك بی نیازی سلطان کداشدای دل *
* سلطانی وامیری دارد کدا طلب کن *

﴿ ذکر مناقب سری سقطی قدس الله سره ورضی الله عنه ﴾

نفس کشنده ۰ ودل زنده ۰ سالك حضرت ملکوت ۰ شاهد عزت جبروت ۰ نقطهٔ دائرهٔ لاتقطی ۰ سری سقطی ۰ قدس سره العزیز ۰ اصناف علوم وکمالات وانواع رموز واشاراتده اعجوبهٔ دهرایدی ۰ وبغدادده ابتدا اسرار توحیددن سخن پردازلق ایلیان سری سقطی قدس سره ایدی ۰ ومعروف کرخی حضرتلرینك والده سنك برادری ایدی دکانده اوطوروب ودر دکانده برپرده وضع ایدوب سرا پرده ده دائما توجه ونیاز وقائم نماز ایدی

﴿ نظم ﴾

اوز عرفان خدا آکاه بود * هم باو اسرار حق آکاه بود
سی هزار اسرار حق دانسته بود * ازوجود خویش کلی رسته بود
جمله این سرها ز مکتوبات غیب * از درون او بر آمد جیب جیب
اوزخود کم کشته وکلخن شده * درمیان عاشقان کلشن شده

مرویدر که جبل لبناندن برکمسنه سری سقطی نك زیارتنه کلوب وپرده یی رفع ایدوب سلام ویردکدنصکره کوه لبناندن فلان کمسنه سزه سلام امانت ایلدی دیو ایصال امانت ایتدی سری سقطی رد سلام ایدوب اول پیرك مسکنی کوه اولوب برسرکار دکلدر ۰ مرد خدا اولدر که بازارده بیع وشرا ایدوب کروحقه مشغول اوله وبرلحظه حقدن غافل اولمیه دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

بود مستغرق حق درهمه حال * نه پروای بهشت حور وافعال
نه پروای وجود وفکر جانست * نه پروای نشست آشیانست
نه پروای مکان ولامکانش * نه پروای زمین وآسمانش
نه پروای ملائك دربلندی * نه پروای علوم هوشمندی
نه پروای وجود درد وناله * نه پروای شب باران و ژاله
نه پروای محال حال عالم * نه پروای وجود دور آدم
نه پروای وجود هستیٔ او * نه پروای زمین وپستیٔ او

نه پرواى هدايت كان نخاشد * نه پرواى ولايت كان روا شد

انلرك كفتار دربارلرندندر كه شومئ كناهدن عجبا روسياه اولدمى ديو بهرروز كرات ايله آيينه يه نظر ايدرم ديو بيورديلر مرآت مزبوره نه مقوله مرآت وزلهٔ مذكوره قنغى زلات اولديغى آيينهٔ مجلاسى اولان عاشقلرك معلوم شريفلريدر

بيت

آيينه صاف بايد تا يار رونمايد * آيينه راجلاده يعنى صفاطلب كن

« حسنات الابرار سيئات المقربين »

نظم

من كنهكارم خدايا عفو كن * جمله مكروهات مارا محو كن

من كنهكارم زدست خويشتن * عفو توشد مرهم اين جان وتن

من كنهكارم زدست خويش خويش * خودخلاصى ده مرا ازلطف بيش

من كنهكارم زدست روزكار * ياحد اين بنده را بيرون آر

من كنهكارم همه ازكفت خود * عفوكن اين كفت من ازلطف خود

من كنهكارم زقيد اين جهان * يااله ازقيد مارا وارهان

من كنهكارم ولى عفو آن تست * جان جمله عارفان كريان تست

. سرى سقطى حضرتلرى اوتوز ييلدر كه برشكرم ايچون استغفار ايدرم ديو بيورديلر اول نه كونه شكردر ديو سؤال ايلديلر بغدادچارشوسنده احراق واقع اولوب بنم دكانم سالم اولديغن خبر ويرديلر شكر ايلدم اول ضررى كويا اخوان مسلمينه ارزانى كوردم ودنيا ايچون حمد ايلديكمه شرمنده يم استغفارم اكادر ديو بيوردى . دنيانك جمله سى فضولدر الابش نسنه دكلدر . مقدار سدرمق نان پاره . ودفع عطش مقدارى آب . وستر عورت ايچون برجامه . وقابل سكنى برخانه . وشول عمل كه آخرتده نافع اوله . علامت استدراج نفسك عيوبنى كورمكدر . اقواى قوت اولدر كه نفسكه غالب اوله سن كندى نفسى تأديبنه عاجز اولان غيرك نفسى تأديبنه هزار بار عاجزدر . ترجمان قلب زباندر . وروى آيينهٔ قلبدر دلده پنهان اولان روده پيدا اولور . قلوب اوچ قسمدر برقلب واردر كه

جبل شامخ کبیدر اصلا منزلزلـدن ایرلمز ٠ و برقلب واردر که درخت عظیم کبیدر لکن بادوزان کاه کاه تحریك ایدر ٠ و برقلب دخی ریشهٔ پر کبیدر ریح هرجانبدن وزان اولسه تقلیب وتحریك ایدر ٠ حسن خلق اولدر که بی کینه ومکافات رنج کش خلق اولوب سن کمسنه یی رنجیده ایتمیه سن ٠ اقوای خلق اولدر که غضبك سکا غالب اولمیوب سن خشمکه غالب اوله سن ٠ عبد کامل اولدر که دینی شهوتنه غالب اوله ٠ برکون صبره متعلق کلام افاده بیـورر کن برعقرب مبارك ایاغنه برقاچ دفعه زخم شـدید اوردی نیچون دفع ایتمزسز دیدیلر چونکه کـفتارمز صـبردندر شرم ایدرم دیو بیـوردیلر

❋ ذکر مناقب سید المشایخ ابو القاسم جنید بغدادی قدس الله سره ورضی الله عنه ❋ منبع اسرار ٠ مطلع انوار ٠ قطب زمان ٠ مرکز دوران ٠ سلطـان طریقت ٠ جنید بغدادی قدس سره شیخ مشایخ جهان وامام ائمهٔ زمان ایدی ٠ کنیتلری ابو القـاسم ٠ ولقبلری قواریری وزجاج وخراز در ٠ پدرلری آبکینه فروخت اولمغـله قواریری وزجاج دیرلرایدی ٠ وسید الطائفه اولمشلر ٠ وشریعت وطریقت وعشق وحقیقتده نائل غایت اولوب عوام وخواصك مقبولی اولمشلر ایدی

❋ نظم ❋

آن ولی عصر سلطان جهـان * منبع احسـان ونور صادقان
سالهـا براهل دل همراز بود * وزمقـام جان وتن ممتـاز بود
نام ابو القاسم که اسم نیك داشت * او بجان سالکان عرفان نکاشت
او بزرك دین وانسـان جهان * درطریق راه خوداسرار دان
شـد بزرکان واکابر صد هزار * بهر دیدارش بعـالم بیـقرار
جملهٔ خلقان زفیضش بهره مند * عارفان بودند در زلفش کمند
هست مقصودم ازین کفتن بتو * تابدانی سر اسرارش نکو

جنید بغدادی قدس سره بیوردیلر که بز تصوفی قیل وقال وبحث وجدال ایله بولمدق بلکه سهر وکـر سنکی ودنیـادن کوتاه دست اولوب محبة اللهدن غیری هرنه ایسه ترك ایتمکله بولدق

دیدیلر اوتوز ییلدر که حق سبحانه وتعالی جنیدك لسانیله جنیده کلام سویلر او رتاده جنید یوق وخلقك دخی آکاهی یوق دیو بیوردیلر

شعر

لقد فنیت عن الغیر لا وجود سوای * لان نفی وجودی ثبوته ببقای
انا البقاء ولا البقاء للعدم * فکیف اثبت شیئا بقاء لا ببقای
لواء وجهك نوری ظلاله یتمدی * بذیلها تمسك بان تلك لوای
انا سقمت من الجنة امالی منها * شفاك فیه شفاء شفای فیه شفای

جنید قدس سره دن صادر اولان کلام بایزید بسطامی حضرتلرندن دخی صدور ایتمشدر . اوتوز ییلدر که حقله تکلم ایدرم خلق بنی کندولریله سویلشر قیاس ایدرلر دیو بیورمشلر معنی بر عبارت مختلف لکن ایکی عبارت بیننده بر دقیقه وار در اهل فنا اولان عشاقك معلوم شریفلریدر فلیتأمل . جنید قدس سره نك لباسی اول زمانك علماسی رسمنده ایدی اصحابی برکون اتفاق ایدوب ای سرور طریقت برای اطرادیاران مرقع پوش اولوب موافقت ایدسه کز اولمزمی دیو تکلیف ایتدکلرنده اکر مرقع پوشلغله اولیدی آهندن وآتشدن لباس کیردم لکن هر ساعت قلبه ندا کلور که « لیس الاعتبار بالخرقة بل الاعتبار بالحرفة » یعنی اعتبار خرقه یه دکلدر بلکه حرفه یه در وصورته اعتبار یوق نظر سیرته در دیو بیوردیلر

نظم

تو مبین صورت بمعنی کن نظر * کر همی خواهی که یابی کان زر
تو مبین صورت که صورت پوستست * در حقیقت صورت ما کوشتست
تو مبین صورت که بی معنی شوی * کر ز صورت بکذری عیسی شوی
هست معنی شاه وصورت دین تو * زان درین دینت همه خودبین تو
تو مبین صورت که صورت بت بود * وز وجود اوبسی نفرت بود

برکیجه جنید بغدادی بر درویش ایله کیدرکن بر کلب عوعوایلدی جنید لبیك لبیك دیدی درویش سلطانم بو نه حالدر دیدی قوت دمدمهٔ کلبی حقك قهرندن کوروب لاجرم لبیك ایله جواب ویردم دیو بیوردیلر انلرك کفتار حقایق آثارلریدر که ابلیس طاعتده مشاهده

بولمدی وآدم زلالده مشاهده دن منقطع اولمدی انسان سیرت ایله انساندر صورت ایله دکل حقدن غافل اولمق آتشده اولمقدن بتردر ﴿ ع ﴾ بی خدا آب حیات آتش بود . اللهی بیلمیان ابدی شاد اولمز . تصوف اولدر که حق تعالی سنی سنلکدن مرده وکندوسی ایله زنده ایلیه معرفت مکر خدادر یعنی هر کیم عرفانده پندار صاحبی اولو رسه ممکوردر . معرفت حقله مشغول اولمقدر . عارف ومعروف حقدر . محبت امانة اللهدر . محبت درست اولدقده شرط ادب ساقط اولور . طریق محبتده جان نثار ایتمینجه محبت خدا عبدی مولایه واصل ایتمز

﴿ بیت ﴾

هر شبنمی درین ره صد بحر آتشینست * دردا که این معما شرح وبیان ندارد

﴿ ذکر مناقب حسین بن منصور الحلاج قدس الله سره وروح الله روحه ﴾ قتیل فی سبیل الله . عاشق بالله . شیر بیشهٔ تحقیق . شاه شجاع صدر صدیق . غرقهٔ دریای مواج . حسین بن منصور الحلاج . کنیتلری ابو المغیث در کندیلری حلاج دکلدر . بر کون بر حلاجك دکاننه واردی قدیمی آشناسی اولمغله بر مصلحته کوندردی واروب مصلحتی ادا ایدوب کلدکده یا حسین سنك ایچون بر کون ایشمدن قالدم دیدی . حسین منصور انکشتیله اشارت ایدوب پنبه برجانبه ودانه برجانبه آیریلوب بو کرامت خاص وعامك مشهودی اولدقده حلاج دیو ملقب ایتدیلر . حکایاتی عجیبه وواقعاتی غریبه در . کندیلری اصلده بیضاویدر بعده دیار واسطده پرورده اولمشدر ابو عبد الله خفیف حسین بن منصور عالم ربانی ایدی دیو بیوردرلر ایدی . وشیخ شبلی حضرتلری بز منصور ایله شئ واحد ایدك لکن خلق بزی جنونه حمل ایتمکله خلاص اولدق وحسینی عقله نسبت ایتمکله هلاك ایتدیلر دیو بیورمشلر

﴿ نظم ﴾

بیا بر کو تو حال عاشقانرا * که چون کردند نثار آن جان جانرا

بیا وصدق خودرا صادقان خوان * توحال منصوری بر عاشقان خوان
میا در خانهٔ مستان هشیار * اگرهستی توخود واقف زاسرار
اگرآهی تو ایشان مست گردی * بدور سالکان پابست گردی
ولیکن هر که صالح نیست چون ما * ندارد اومیان اولیا جا

• نقل اولنور که منصور حلاج شب وروزده درتیوز رکعت نماز قیلاردی سز بودرجه‌ده ایکن بوشیه رنج اختیاری نندندر دیدیلر دوستان خدایه نه راحت اثر ایدر نه رنج اثر ایدر زیرا حق دوستلری فانی صفتدر دیو بیورمشلر

بیت

پیش ماباشد نماز واصلان * پیش ماباشد نیاز صادقان

نقل اولنور که ابتداء ریاضتلرنده ارقه‌زینه برخرقه کیوب یکرمی ییل کامل چیقارممشلر • نقل ایدرلر که حضور شریفنه برکمسنه کلوب اطرافنی برعقرب طولانور کوردی هلاکنه قصد ایتدکده منصور حلاج رنجیده ایلمه فارغ اول اون ایکی ییلدرکه ندیممزدر اطرافمزی طولانور دیو بیوردیلر

بیت

دیگری آنکه بکو منصوررا * تاکند آن روح اوبامن صفا

منصورك کفتار حرقت آثاریدر بیوررلر که • معرفت اشیایی معناده هلاك كورمکدن عبارتدر • خاطر حق اولدرکه برشی اکا معارضه‌یه قادر اولمیه • مرید کندی توبه‌سی سایه سنده در مراد حقك عصمتی سایه سنده در • دنیا ترکی نفسك زهدیدر • آخرت ترکی قلبك زهدیدر • وکندیکی ترك جانك زهدیدر • منصوره صبردن سؤال ایتدیلر صبر اولدرکه دست وپایك قطع ایده‌لر ودخی بردار ایده‌لر دیو قبل الوقوع کندی سرکذشتنی کشف ایتدیلر چونکه منصوردن حالات عجیبه وکلمات غریبه صدور ایدوب خلق انك کارنده متحیر اولدیلر زیرا انا الحق دمدمه سیله جهانه زلزله ویروب یا منصور هوالحق دی انا الحق سویلمه دیدکلرنجه بلی انك غیری نه‌واردر حسین خودکم اولمشدر بحر محیط کم اولمز دیر ایدی • جنید قدس سره یه منصورك سوزلرندن خبرویروب عجبا بو کلماتك

تأویلی وار میدر دیو سؤال ایتدکلرنده تأویل کونی دکل بلکه کربلاسی کونلریدر حالنه قویکز دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

ای شده تودرانا الحق نور ذات * ای بداده تو بحلاج این حیات
ای ربوده هستیٔ منصوررا * جام مستی دادهٔ آن نوررا
ای تو کرده یك نظردر جسم او * خود انا الحق گفتهٔ براسم او

وبالجمله منکرلردن بیحد وعلمادن دخی برجماعت ومقرلردن بی عدد جمع اولوب منصوره هجوم وانواع تشنیع وشتوم ایدوب گفتارینی معتصم بالله حضورنه ابلاغ وبالاتفاق قتلنه یراغ ایتدیلر

﴿ نظم ﴾

جمله اهل سازبا اهل علوم * جمله کردند پیش سلطان خود هجوم
من چه کویم خود بحلاج این زمان * زانکه کردد اینچنین شیخ زمان
بوداین معنی میان ما وخلق * بعد ازانی زدانا الحق او زحق
جمله اهل علم خود جمع آمدند * این معانی راتخود سمع آمدند
جمع ازشیخان دین حاضر بدند * بر کمال گفت او ناظر بدند
جمله فتواها بخونش داشتند * خود زخون اوگلستان کاشتند

پس خلیفه منصوری زندانده بریل محبوس اولمغه امر ایدوب حبس ایتدیلر خلق عالم زیارتنه واروب مشکلاتلرین حل ایتمکدن خالی اولمیوب وخلال کلامده کلمات غیرمأوله ایتدیکی تکرار معتصمه اعلام اولنمق ایله من بعد برکسنه وارمسون دیو تنبیه اولنوب بش آی مقداری منصوره کمسنه قریب اولمدی بردفعه ابن عطا وایکی دفعه عبدالله خفیف کوندروب ای منصور سوزکدن عذر دیله خلاص اول دیو چوق نصیحت ایلدی سوزی کیم سویلرسه عذری دخی اول دیله سون دیو جواب ویردی

﴿ نظم ﴾

ما انصف ندمانی لوانکراد مانی * فالقهوة من شرطی لاالتوبة من شانی
لوتمزجها بالدم من ادمع اجفانی * یزداد لها صبغ فی احمر القانی

یا یوسف علانی اولامك اخوانی * کم من علل یشفی من علة اخوانی
اقبلت علی وصلی واحتلت بهجرانی * این القدم الاول این النظر الثانی
ابن عطانك بو کلام سمع جانه طوقوندقده کریه و نالشه آغاز ایدوب بزخود
نیجه کره حسین منصور اولمشز در دیو آه ایلدی . حکایت اولنور که
منصوری زندانه حبس ایتدکلری کیجه کلوب منصوری زندانده بولمدیلر
ایکنجی کیجه کلدیلر نه زندانی ونه منصوری کوردیلر . اوچنجی کیجه
کلوب کماکان منصوری زندانده محبوس کوردیلر سؤال ایتدیلر که شب
اولده قنده ایدیکز وشب ثانیده زندانه وسزه نه حالت واقع اولدی حالا
ایکیکز دخی عالم شهادتده سز بونه حکمتدر دیدیلر اولکی کیجه
حضرتده ایدم انکچون نابود اولدم ایکنجی کیجه حضرت بونده
ایدی ایکیمز دخی محو اولدق حالا صحو وبشریته رد ایلدیلر تا که
شرع شریفی حفظ ایدوب ایشکزی کوره سز دیو جواب ویردی . نقل
اولنور که منصور حلاج زندانده ایکن کیجه ده وکوندزده بیك رکعت
نماز قیلاردی سن خود انا الحق دیرسن نمازی کیمك ایچون ادا ایدرسن
دیدیلر بزم قدریمزی ینه بز بیلورز دیو جواب ویردی حسین منصور ایله
زندانده اوچیوز نفر محبوس وار ایدی حسین منصور ای محبوسلر سزی
حبسدن اطلاق ایده یمی دیدی کندیکی نیچون خلاص ایتمزسن
دیدیلر بز الله حبسیز دیوب اشارت ایلدی جمله سنك بندلری اطلاق
وزندانك هر کوشه سندن ابواب مکشوفه پیدا اولوب محبوسلر خلاص
اولدیلر سز نیچون کیتمزسن دیدیلر حقك بکا عتابی واردر بن کیتمزم دیو
جواب ویردی بو خبر خلیفه یه اعلام اولندقده برفتنهٔ عظیمه در واروب
انی ضرب شدید ایله سز دیو تنبیه ایلیوب منصوره اوچیوز تازیانه اوردیلر
هر تازیانه اورلدقجه «لا تخف یا ابن منصور» دیو زبان فصیح ایله هاتفدن
ندا کلوردی . وبالجمله تأخیری ممکن اولمیوب منصوری بالآخره
داره کتوردیلر صدهزار بنی آدم جمع اولوب حسین بن منصور اطرافه
باقوب حق حق انا الحق دیو فریاد ایدردی اول حالده بر درویش حسین
ابن منصوردن عشق ندر دیو سؤال ایلدی بو کون ایله یارین کورسن

دیو جواب ویردی • فی الحقیقه منصوری اول کون بر دار ایتدیلر وایکنجی کون آتشه یاقدیلر • واوچنجی کون رمادین باده ویردیلر عشق بودر دیو اشارت ایلمش

﴿ نظم ﴾

عشق چه بود قبلهٔ سلطان دل * عشق چه بود کعبهٔ سلطان دل
عشق باشد مقصد ومقصود تو * عشق باشد عابدو معبود تو
عشق دارد در جهان دیو انبها * عشق کرده خانمان ویرانها
عشق باشد تاج جمله انبیا * عشق باشد صدق جمله اولیا
عشق کفته بامحمد را زخود * هم ازو بشنید او آواز خود
عشق کفته آنکه پنهانی بود * عشق کفته آنچه سبحانی بود
عشق کفتامن بتوایمان دهم * بعدازانی در معانی جان دهم
عشق کوید اولیا شاکردمن * خواندن درس معانی وردمن
عشق میکوید علی برمن کذشت * زان بکوید مظهرمن سر کذشت
چونکه درعشق آمدی منصور بین * همچوموسی نور حق ازطور بین
چونکه درعشق آمدی ازسر کذر * تا بیابی از معانی ام خبر
چونکه درعشق آمدی داری حیات * خود نماید زندکی ات در ممات
چونکه در عشق آمدی همرنك ما * پردهٔ صورت برافکن ازلقا
هرکه اودرعشق باما یارنیست * دیدن او خودمرادر کارنیست

نقل ایدرلرکه منصوری داره ایلتدیلر یوزین قبله یه طوتوب قدمن نردبانه بصدقده نه حالدر دیو سؤال ایتدیلر معراج عشاق سردار در دیو جواب ویرمش شیخ شبلی منصورك مقابله سنده طوروب « اولم ننهك عن العالمین » آیتنی اوقوردی یامنصور تصوف ندر دیو سؤال ایتدیلر کنزین تصوف بنی کوردیککز حالدر دیو بیوردی یامنصور تصوفك اعلاسی ندر دیدیلر آنی کورمکه سزه یول یوقدر دیو جواب ویردی

﴿ نظم ﴾

توچه دانی حال اهل دردرا * زانکه بی دردی ندیدی مردرا
فهم این درپیش ان نادمشکلست * لیك در معنی محقق حاصلست

خلق عالم منصوره رمی حجاره ایدوب شبلی دخی موافقت ایچون برکل اوردی منصور آه ایلدی ای منصور رجم اولندیغکدن آه وناله ایلمدك برکلدن آه ایلمکه باعث ندر دیدیلر سنك انداز اولانلر عامیدر حالدن بیلمزلر معذورلردر اما حالمه واقف اولانك برکلی داغ سینه اولدی دیو جواب ویردی

❊ نظم ❊

عوام الناس اندر جهل باشند * دل دانا ونا دانرا خراشند
عوام الناس خود بیرون زمعنیست * برون از حالت معنی وتقویست
عوام الناس انهانید که تقلید * به بیش خویشتن دانند توحید
عوام الناس در ظاهر بمانده * مکر او علم باطن را نخوانده
عوام الناس این عرفان چه دانند * طریق وحالت مستان چه دانند
عوام الناس را دیکر چه کویم * ازواین علم معنی را نجویم

پس منصورك الن بدنندن جدا ایتدیلر دست بر بسته یی بدندن تفریق آساندر مردان خدا اولدر که تارك عرشدن کلاه همتی چکن دست صفاتی قطع ایلیه دیو جواب ویردی ۰ پس منصورك قدمن قطع ایتدیلر تبسم ایلیوب بیوردیلرکه بو قدمله زمین جهانی کشت وکذار ایدردم اما برقدمم دخی واردرکه انکله دو عالمی سیر ایدردم اکا فنا کلمز دیدی ۰ منصورك اللری بدنندن جدا اولدقده قانی وجهنه سوردی نیچون بویله ایتدك دیدیلر بدندن خون فراوان روان اولوب یوزم زرد اولمشدر سز خوفدن صارارردم قیاس ایدرسز قانمی یوزمه سوردم که سزك چشمکزه سرخ روی کورینم زیرا مردان خدانك رخ کلکونی حق یولنده دوکلن قانیدر دیدی یوزکی خون آلود ایتدکسه ساعدینکی نیچون پرخون ایتدك دیدیلر آبدست آلدم دیو جواب ویردی بونه مقوله آبدستدر دیدیلر « رکعتان فی العشق لایصح وضوؤهما الابالدم » دیو جواب ویردی یعنی عشق ایچنده ایکی رکعت نماز واردر انك وضوئی قاندن غیریله اولمز دیمکدر منصورك زمینه چکیده اولان هر قطره خوننـدن نقش اناالحق

یازیلوردی . پس منصورك دیدهٔ نور دیدهلرین اوید قارندە خلق عالم کریە وزاری قیلوب قیامتدن برعلامت اولدی دیرلردی و بعض کمسنەلر دخی بو حالدە ایکن سنك وخسك اور رلردی منصورك زبان نغمە زنن قطع ایتمك ایستدکلرندە جزئیجە توقف ایدیکز برقاچ کلمات سویلیم دیدی توقف ایتدیلر مبارك یوزین آسمانە برابر ایدوب الهی ومولای بورنج وعذابی کە بکا سنك ایچون ایدرلر انلری رحمتکدن محروم ایتمە وبو دولتدن بی نصیب قیلمە الحمد لله کە بنم دست و پایم سنك یولکدە بریدە قیلدیلر سرم دخی بدندن جدا ایدرلر سر داردە سنك مشاهدهٔ جلالك ایدوب جانم صاقنم دیدی پس بو حال و بو جفا ایلە صلوة مغربە قریب مبارك باشن بدندن جدا قیلدیلر سر مبارکی تندن جدا اولدیغی حیندە تبسم ایدوب جانن محبوبنە فدا قیلدی خلق عالم جوش وخروشە کلوب منصورك هر برعضوندن انا الحق صداسی کلوردی بو فتنە حیاتندن زیادەدر دیو ایرتە سی کون جملە عضوین جمع ایدوب احراق ایتدیلر خاکسترندن دخی انا الحق آوازەسی کلوب کولنی روزکارە ویردیلر وبعضیسن دجلەیە دوکدیلر

✵ کلشن راز ✵

انا الحق کشف اسرار است مطلق * بجز حق چیست تا کوید انا الحق
همە ذرات عالم همچو منصور * توخواهی مست کیر وخواه مخمور
درین تسبیح وتهلیلند دائم * بدین معنی همی باشند قائم
اکر خواهی کە برتو کردد آسان * وان من شئ رایکرە فرو خوان
چو کردی خویشتن راپنبە کاری * توهم حلاج واراین دم برآری
برآور پنبهٔ پندارت ازکوش * ندای واحد قهار بنیوش
ندا می آید از حق بردوامت * چرا کشتی تو موقوف قیامت
درآدر وادئ ایمن کە ناکاە * درختی کویدت انی انا الله
بدان کس را کە اندر دل شکی نیست * یقین داند کە هستی جز یکی نیست
من وما و تو و او هست یك چیز * کە در وحدت نباشد هیچ تمییز

حسین منصور برقاچ کون اول بر درویشە وصیت ایدوب شول وقتکە

بنم خاکسترم دجله یه دوکه لر دجله جوشه کلوب خوف ایدرمکه بغداد غرق آب اوله کر کدر که اول حینده بنم خرقه می دجله کنارینه ایلته سن تا که نهر دجله ساکن اولوب بغداد غرقدن خلاص اوله فی الحقیقه اویله اولدی ۰ پس منصورك خاکسترین جمع ایدوب بوره دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة ۰ عجبدر که بونلرك احوالنده عقول متحیره در ﴿ نظم ﴾

من زمعنی کنج دارم صدهزار * میکنم در روح منصورش نثار
زانکه منصور ازحقیقت کفته بود * درحقیقت خود وراسررفته بود
می نبودش اختیار از کفت خود * خودنموده دروجودش لطف خود
چونکه منصورم درون جان نشست * زاهد ومفتی روان ازمن بجست
حال ما باقال ابشان جمع نیست * زاهد مارا بمعنی سمع نیست

بعضلری منصورك قتلنه جنید بغدادی فتوی ویرمشدر دیو یازمشلر لکن جنید قدس سره نك فتوی ویردیکی محقق دکلدر زیرا حضرت مولانا قدس سره منصورك حقنده ذوالنون مصری حکایه سنده مثنوئ شریفده بو بیتلری یازوب فتوی غیرك اولدیغنه شاهد دوشمشدر ﴿ مثنوی ﴾

چون قلم در دست غداری بود * بیکمان منصور برداری بود
چون سفیهانراست این کار وکیا * لازم آمد یقتلون الانبیا

﴿ عین القضاة همدانی قدس سره ﴾ کشتکان عشق الهیدن بریسی دخی مصباح الاشباح ۰ مفتاح الارواح ۰ مثل نوره کمشکوة فیها مصباح ۰ واصل رحمت صمدانی ۰ عین القضاة همدانی در ۰ کنیه لری ابو الفضائل در ۰ اسملری عبدالله بن محمد بن محمد در عین القضاة لقبلری در ۰ عربی وفارسی مصنفات کثیره سی واردر ۰ زبان فارسیده اون تمهید اوزرینه زبدة الحقایق نام بر کتاب لطیف تألیف ایدوب اسرار عشقدن اولقدر حقایق بیان ایتمشدر کدباب عشقده انك فوقنده تألیف اولمز ۰ حقا رفیق صادق و کویا کتاب ناطقدر ۰ مطالعه قیلانلر عاشق اولمغه لایقدر زیرا عشقدن صادر اولان کلام ذوحیاتدر

پس بهر حال آثاری مشاهده در امام احمد غزالی حضرتلرینك تربیه سیله تحصیل کمال ایتمشلر قدس سرهما، زبدة الحقایقده طقوز یجی تمهیدده مسطوردر که بن و پدرم شهرمزك اعیان وائمه‌سندن بر جماعت ایله مقدم صوفی نام درویشك خانه‌سنده صحبت وسماع ورقص وصفا ایدردك وابو سعید ترمذی الهیات اوقوردی پدرم گریهٔ بسیار قیلوب امام احمد غزالی‌یی کوردم شو مقوله لباس وکسوه ایله کلوب روحانیتی بزم ایله برابر رقص ایدردی دید کده قوالمز اولان ابو سعید ترمذی کوکلمز آرزوی موت ایدر دیوب بن دخی بیر دیو نطق ایتدیکمده فی الحال زمینه دوشوب بیهوش ومیت اولدی مفتی وقت مجلسمزده حاضر ایدی بو فقیره خطاب ایدوب چونکه اماته یه اظهار قدرت ایلدك مرده‌یی دخی احیا ایله دید کده مرده کیمدر دیدم فقیه محمود در دیدی خداوندا فقیه محمودی زنده قیل دیو دعا ایلدم فی الحال زنده اولدی • پس بو وقعه صراحةً کورلدکده ملك الدوله یه مکتوب یازوب عین القضاة دعوای ربوبیت ایلدی دیو اعلام ایدوب بنم قتلمه فتوی ویردیلر سندن دخی فتوی ایسترلرسه قتلمه فتوی ویره سن

﴿ بیت ﴾

رو تو چون منصور بردار فنا * تا ببینی روی حق را بالقا
رو تو چون منصور با حق رازکو * وانکهی با اهل وحدت بازکو
رو تو چون منصور عاشق کرد و مست * تا بتو روشن شود سرّ الست
رو تو چون منصور خود منصور شو * روز خود بکذر بمعنی نور شو
رو تو چون منصور حق را فاش کو * وانکهی از سر و معنیهاش کو
رو تو چون منصور فرد فرد وشو * همچو ماه آسمان شب کرد شو
رو تو چون منصور نور نور شو * یا چو موسیٔ زمان بر طور شو
رو تو چون منصور صفا بین در صفا * تا رسی در وادیٔ رب العلا

دیوب پس بهر حال منصوره واقع اولان حال بکا دخی واقع اوله جقدر واول وقته منتظر واول حاله آرزومندم ونه کون اوله دیو مشتاقم وتیزجه

اولمديغنه محزونم ديو انواع شورشلر ايدوب بالآخره جام شهادتی نوش ايلدی بو قطعه عين القضاتكدر

﴿ قطعه ﴾

پر كن قدح باده و جانم بستان * مستم كن وازهردوجهانم بستان
درهشياری غمست ودرسود زيان * از دست غم وسود وزيانم بستان

رحمة الله عليه رحمة واسعة كتاب لوائحده مسطوردر كه « من قتلته فعلی ديته ومن علی ديته فانا ديته » ﴿ ع ﴾ كسی سر‌ّش نمی داند زبان در كش زبان در كش *

﴿ رباعيه ﴾

كفتم كه رخم بكونهٔ كاه مكن * احوال دلم بكام بد خواه مكن
كفت او كه اكر رضای من می طلبی * چون من كشمت دم مزن وآه مكن

ميدان عشقده كأس محبتدن شراب طهور شهادت نوش ايدنلرك بريسی دخی تخت نشين اقليم ازادی ﴿ شيخ مجدالدين بغدادی ﴾ قدس سره درانلرك كنيتلری ابو سعيد ونام شريفلری مجد الدين در مولدلری بغداددر ، محمد خوارزمشاه خليفهٔ بغداددن بر طبيب حاذق طلب ايتمكله مجدالدينك پدری طبابتده جالينوس ثانی واول وقتك فريدی اولمغله خوارزمشاهه كوندروب مقبول پادشاه اولمغله معتبر عالم اولمشيدی ، مجدالدين دخی نجم الدين كبرادن بيعت ايدوب انلرك تربيه سيله تحصيل كمال ايلدی صورة وسيرة خوب ولطيف ايدی ، حكايت اولنور كه بركون مجد الدينه سكر غالب اولوب بز بيضهٔ مرغاب ايدك نجم الدين بزی ساحل درياده بولوب ظل ظليل بال همتنده آسوده قيلمغه ارزانی بيوروب تاكه درون ظلمت بيضهٔ عنصريه دن عالم انوار ملكوته ابراز ايدوب بچهٔ مرغابی اولمغله دريای وحدته غوطه ايلدك نجم ساحلده قالدی ديو كرميت ايلدی ، بو كفتار نجم الدينك معلوملری اولمغله «همچنان باشد و بدر باشود» ديو نطق ايتديلر مجدالدين كفتارندن نادم اولوب وسعدالدين حموی يه نياز ايدوب نجم الدين خوشحال اولدقده بزه

اعلام بیوره سز عذر خواهلق ایده لم دیو منت ایلدی بر کون
نجم الدینك مجلسنده سماع اولوب خوشحال اولمغله مجدالدین
برهنه اولوب و بر لکنچه یی باشنده طوتدی نجم الدین شهید نظر ایدوب
چونکه طریقهٔ درویشانی اجرا ایلدك ایمانك سالمدر لکن بو یولده
جان فدا ایتمامکه چاره یوقدر فاما بز دخی سر بریده وشهید
اولورز وهم ملك خوارزم سکا خون بها اولمغیچون خراب
اولوب اهالیسی طعمهٔ تیغ ایدرلر دیو بیوردیلر ۰ پس مجد الدین
نجم الدین کبرانك تراب اقدامنه رومال اولوب فلکه یوزدن چهره کشا
اولهجغن بیلدی و کندو نفسنه خطاب ایدوب

﴿ نظم ﴾

روتو بی حکم خدا کاری مکن * کرکنی باری تو بیزاری مکن
رو بدریا وصل کن این قطره را * کر همی دانی علوم نقطه را
رو بلای آسمانی را بخر * تا که یابی از بلای خود ثمر
چون بلا از وی بود نیکو بود * خود بلا بی تو همه از تو بود
هر بلا کز وی بیاید خوش بود * بر سر تو خود بلای تو ش بود
کفت یارب آکهی از کار من * ار بدوار نیك این کفتار من
یا اله ایمان خود همراه کن * از بدیها دست من کوتاه کن

دیو نالش وآه ایدرك کندی ۰ حکایت اولنور که محمد خوارزمشاهك
والده سی محبهٔ مشایخ اولمغله مجد الدین بغدادی حضرتلرینك
احیانا زیارتنه کلوردی وسلطان محمد خوارزمشاه باده نوش اولمغله
مدعیلر کمین فرصتده انتقامه مترقبلر ایکن بر کون خوارزمشاهی زیاده
مست مشاهده ایتمکله بر برینه

﴿ بیت ﴾

توانی کاه فرصت ناتوانیست * مکن انجا توانی ناتوانی

بیتنی انشاد ایدوب ای ملك فلك حشمت سنك والده کی امام ابو حنیفه
مذهبی اوزره مجدالدین نکاح وتزوج ایلدی دیو اسناد ایدوب مجدالدین
بغدادی یکرمی درت یاشنده شاب وزیاده خوب جمال وملك نژاد

اولمغله محمد خوارزمشاه مدعیلرك كفتار دروغلرین تحقیق وصدقه حمل ایدوب نار غضبی مشتعل اولمغله فی الحال مجدالدینی اخذ ایدوب جیحونه آتدیلر

﴿ بیت ﴾

شیخ مجد الدین زاد وبو سعید * عاقبت ازظلم او كشت اوشهید

قبل وقوع الشهاده برایكی كون اول مجدالدین علیه رحمة رب العالمین بو رباعی یی اوقویوب سر انجامندن خبر ویرمشدی

﴿ رباعی ﴾

در بحر محیط غوطه خواهم خوردن * یاغرقه شدن یا كهری آوردن
كار تو مخاطره است خواهم كردن * یا سرخ كنم روی زتو یا كردن

پس مجدالدینك سر كذشتی نجم الدین كبرایه اعلام اولندقده « انا لله وانا الیه راجعون » آیتنی اوقویوب متغیر الحال اولدی . فرزندم مجدالدین جام شهادتمی نوش ایلدی دیو جبههٔ مباركه سن سجده یه وضع ایدوب

﴿ نظم ﴾

یاالهی پیش تو روشن شده * كین جهان بر من یكی كلخن شده
یا الهی داد من زنها ستان * زانكه هستند جمله اینهاعا میان
یاالله این جمله را كن سر نكون * زانكه هستند جمله از دینت برون

دیو مكث مدید دنصكره سر براورده اولوب مجدالدینك خون بهاسیچون سلطان محمدك ملكی النِدن كتمك دیلدم اجابت بیورلدی دیو كریه ایتدیلر

﴿ بیت ﴾

قصد اهل الله كردن جرم دان * ازچنین جهلی تو داری صد زبان

محمد خوارزمشاهك قضیه معلومی اولیجق خمار خماری باشندن كیدوب كوزی آچلدی وحال نیه منجر اوله جغن بیلدی صد هزار ندامتله دود آهی افلاكه پیوسته اولوب برالتون لكنجه یی زر سرخ ایله پر ایدوب و بیله سنجه شمشیر وكفن آلوب حضور شیخه كلدكده كفنی باشنك اوزرنده طوتوب صف نعالده طوردی وعذر خواهلق ایدوب اكر دیت بیوریلورسه ایشته التون واكر قصاص

فرمان اولنورسه ایشته تیغ و کردنم دیدکده شیخ نجم الدین کبری « کان ذلك فی الکتاب مسطورا » آیت کریمه سنی اوقویوب

﴿ نظم ﴾

بروظالم که محرومی زعدلش * به بستند بررخ تو باب فضلش
بروظالم که داغت برجبین است * بدوزخ آتشت پس در کمینست
بروظالم که مست خر جاهی * کرفته کشتیٔ عمرت تباهی
بروظالم تو خودرا مسخ کردی * تو تعلیق ولایت فسخ کردی
بروظالم زکوی اولیا تو * که در عالم نداری خود حیا تو
بخود کردی توظالم هرچه کردی * تواز معنای ما بوبی نبردی

پس مجدالدینك خون بهاسی سنك ملکك و باشك ودخی نیچه سنك کیبلرك باشلریدر وبزم باشمز دخی بو یولده فدادر دیو جواب ویردی سلطان محمد بو خبری الوب وجان وخانماننَدن ال یویوب کتدی چوق زمان کچمدین چنکیز خان خروج ایدوب اهل تواریخ قولنجه ملك خوارزمی الوب وسلطان محمد مقتول اولوب نجم الدین کبری دخی اول معرکه ایچنده شهید اولدی ویکرمی درت کره یوز بیك آدم هدف تیر وطعمهٔ شمشیر اولدی دیو مذکوردر چنکیز آتش پرست ایدی لکن من حیث الحکمة الالهیه هرقنده وار دیسه غضب الهی اولوب اوغرادیغی یرلرده قان طوفانی اولوردی تفصیلن ایستیان کتب تواریخ تتبع ایلسون

﴿ نظم ﴾

کرتوصد اشتر پر از دنیا کنی * وین جهان را تو پراز غوغا کنی
سقف وایوان سازی وسلطان شوی * تاجدار ملك هندستان شوی
ورچواسکندر شوی برتاج وتخت * یاچوافریدون شوی باجر ورخت
یاچو کیکاوس رستم خودبزور * عاقبت کردی بدنیا عورعور
عاقبت راه فنا کیری به پیش * توعدم بینی همه اعضای خویش
اینچنینها بین وفکر خویش کن * زادراهت مظهر درویش کن

وخمخانهٔ عشق الهیدن شراب طهور محبت . وکأس رحیق
شهادت نوش ایدنلرك بریسی دخی المولی الأعز الداعی الی الخیر
خلاصة الارواح * سر المشکوة والزجاجة والمصباح * شیخ
متین شمس الدین تبریزی در قدس سره *

* مثنوی *

چون حدیث شیخ شمس الدین رسید * شمس چارم آسمان سردر کشید
واجب آید چونکه آمدنام او * شرح کردن رمزی از انعام او

شیخ شمس الدین ابتدا ابوبکر سله باف تبریزی وشهاب الدین
سهروردی وباباکمال خجندی ایله صحبت ایدوب بعده رکن الدین
سجاسیدن تکمیل طریقت وتحصیل فنا وفردیت ایتمشدر ورکن الدینك
اشارتیله قونیه شهرنه کلوب شکرریزلر خانده نزول ایدوب ومولانا
جلال الدین رومی‌نه صورتده منکردر دیو سؤال ایدوب قلندریلره
رعونت وکمال خشونت اوزره اولدیغن خبرالمغله کندوبی قلندری
الشکل ایدوب مولانانك کذرکاهنده قدوم میمنت لزومنه مترقب
اولدی اول زمان حضرت مولانا تدریس علومه مشغول ایدی
فضلادن برجماعت ایله سعادتخانه سنه کلورکن شکرریزلر خانده
شمس تبریزی توقف ایتدیکی محله کلدکده

* ازدیوان مولانا *

ای ظریف جهان سلام علیك * ان دائی وصحتی بیدیك
داروی درد بنده چیست بکو * قبلة لو رزقت من شفتیك

مضموننجه شمس تبریزی یه سلام ویروب روی جلال ایله حضرت
مولانانك عنان مرکبن اخذ ایدوب یاامام المسلمین بایزیدمی بیوکدر
یوخسه حضرت محمد صلی الله علیه وسلم می بیوکدر دیو سؤال
ایلدی حضرت جلال الدین رومی حکایت بیوررلر که اول سؤالك
هیبتندن کویا هفت آسمان بربرندن جدا اولوب زمینه دوکلدی
قیاس ایلدم ودرونمدن دماغمه برآتش عظیم صعود ایدوب
وآتشدن بردود پیدا اولوب پیوستهٔ ساق عرش اولدی پس جواب
ویردمکه مصطفی علیه السلام بزرکترین عالیاندر بایزید کیمدر .

﴿ مثنوی ﴾

آن محمد فخر خیر المرسلین * آن محمد نور رب العالمین
آن محمد آیت صنع اله * آن محمد آفتاب عز وجاه
آن محمد مقتدای اهل دید * آن محمد آیت حبل الورید
آن محمد کو حبیب الله بود * درمیان اهل وحدت شاه بود

پس نه معنا درکه مصطفی علیه السلام « ماعرفناك حق معرفتك » بیورردلر وبایزید بسطامی « سبحانی مااعظم شانی وانا سلطان السلاطین » دیو خبر ویرر جواب ویردمکه بایزیدك عطش وحرارتی برجرعه دن تسکین بولوب سیرابلکدن دم اوردی اما حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم تشنکی برتشنکی واستسقای عظیمی اولوب انك سینهٔ مبارکی « الم نشرح لك صدرك » خطابیله «ارض الله واسعة» مفهوم مجیدی اوزره رحب الفضا اولمشیدی لاجرم تشنه لکدن دم اوروب هرنفس زیادت وقربت استدعا ایدردی

﴿ فرید الدین عطار ﴾

سر اسرار خدای او بود * نور انوار عطایی او بود
مصطفی ختم رسل شد درجهان * مرتضی ختم ولایت درعیان
ربنا الاعلی که کفته بایزید * آن معانی را زجعفر اوشنید
اولیا با انبیا هر دو یکند * هردو نور ذات حق دان بی شکند
آن محمد بهترین خلق بود * نه چوتو وابستهٔ این دلق بود

بو کلمات سنیه شمس الدین تبریزینك مسموعی اولدقده برنعرهٔ سهمناك اوروب زمینه دوشدی حضرت مولانا مرکبندن زمینه اینوب شمس تبریزینك سرمبارکن زانوسنه قویوب صحوه کلنجه توقف ایلدی بعده تلامذه سندن برینه اشارت ایدوب الن الوب حضرت مولانانك سعادتخانه سنه ایلتدیلر ﴿ ع ﴾ دست او بکرفت وبداندرحرم * حضرت مولانا برحوضك کنارنده اوطوروب حضور شریفلرینه برقاج کتابلر قومشلردی جلال الدین رومی شمش تبریزی حضرتلرینی کوردکده

﴿ ازديوان مولانا ﴾

تعال يامدد العيش والسرورتعال * تعال يافرح الهم فاتح الاقفال
لقاء وجهك فى الهم فالق الاصباح * سقاء جودك فى الفقر منتهى الاقبال
ديو استقبال ايدوب صدره ايلتدى شمس تبريزى كتابلرى كوروب بونه مقوله كتابلردر ديو سؤال ايلدى . حضرت مولانا بوكا قيل وقال ديرلر ديدى . شمس تبريزى اول كتابلرى آلوب جملهسن حوضه آتدى . مولانا تأسف تام ايله هى درويش نيلدك اول كتابلرده والدمك فوائدندن چوق منافع وارايدى ديو منفعل اولدقده شمس تبريزى دست افراز اولوب كتابلرينى يك بيك حوضدن طشره چيقاردى مولانا نظر ايلدى بريسنده رطوبتدن اثر كورميوب بونه سرونه حالتدر ديو سؤال ايلدى شمس تبريزى بوكا ذوق وحالت ديرلرسنده بوذوقدن لذت وارميدر ديوب مولانا خوابده ايكن بيدار اولوب اوچ آى مقدارى ليلا ونهارا خلوت وصوم وصال ايله صحبت ايتديلر قطعا طشره چيقميوب وبركمسنه دخى خلوتلرينه كرمكه قادر اولمدى ﴿ ازديوان مولانا ﴾

* الا يا ساقيا انى لظمآن ومشتاق *
* ادركأسا ولاتنكرفان القوم قدذاقوا *
* اذا ماشئت اسرارى ادركأسا من النار *
* فاسكرنى وسائلنى الى ما انت مشتاق *
* اضاء العشق مصباحا فصار الليل اصباحا *
* ومن انواره انشقت على الاحجار احداق *
* نداء العشق ادوايى ومر العشق حلوايى *
* وانى بين عشاق اسوق حيث ماساقوا *
* خذ الدنيا وخلينا فدنيا العشق تكفينا *
* لنا فى العشق جنات وبلدان واسواق *
* وارواح تلاقينا وارواح سواقينا *
* وخمرفيه مدرار وكأس العشق رقراق *

بر کون شمس تبریزی مولانادن محبوب التماس ایلدی مولاناواروب کندو
حرمن کتوردیلر . بنم خواهر جانمدر بزه جوان رعنا اولسه دیدیلر
فی الحال ولدمکرملری اولان سلطان ولدی کتوردیلر . بو بنم
فرزندارجندمدرحالا بر مقدار باده اولیدی ذوق ایدردك دیو بیوردیلر .
حضرت مولانا ایکی الینه دستی الوب یهودیلر محله سندن خمر الوب

شعر

* ای عاشقان ای عاشقان پیمانه راکم کرده ام *
* زان می که در پیمانها اندر نکنجد خورده ام *
* مستم زخرمن لدن رو محتسب راغمز کن *
* مر محتسب را و ترا هم چاشنی آورده ام *

دیو سماع ایدرك حضور شمس الدینه کلدی شمس تبریزی حضرتلری
بز مولانانك قوت مطاوعت وقوت مشربلرین امتحان ایلدك وصف
اولندیغندن زیاده ایمش دیو بیوردیلر

بیت

* یاملك المغرب والمشرق * مثلك فی العالم لم یخلق *

امابوکا تقلید ایله انواع فساداته مباشرت ایدوب درویش نامنده
اولان بعض مقلد حاشا که انلرك ذوقندن بر شمه استشمام اتمش
اوله لر . حاشا اولیاء الله اومقوله اعمالی مرتکب اوله لر لکن شمش
تبریزی مولانا جلال الدینی تجربةً بعض محبین دفع ایدوب انکله ارشاد
ایلمشلرنه انکه شرب خمرایدوب وسائر فساداته نیت ایلیه لکن بعض
مقلد مقتضای نفسه تابع اولوب شمس تبریزی بویله ایتمش دیو میخانه دن
چیقمازلر . دنیاده وآخرتده اکر شمس تبریزی واکر حضرت مولانا
اومقوله لردن بیزارلر در غفلت اولنمیه

مثنوی

جمله عالم زین سبب کمراه شد * کم کسی زابدال حق آکاه شد

وحق سبحانه وتعالینك ولیلری محل ضرورتده برحال ایله اومقوله منکراته
قصد ایتسه لر تبدیله قادرلردر تقلیدایله تحقیقك بیننده فرق بین السماء
والارض کبیدر مولانا بیوردیلر که

﴿ مثنوی ﴾

جام ظاهر خمر ظاهر نیست این * دور دار این را ز شیخ عیب بین
جام می هستیٔ شیخست ای فلیو * کاندر واندر نگنجد بول دیو
پر ملالا مال از نور حقست * جام تن بشکست نور مطلقست
نور خورشید ار بیفتد بر حدث * او همان نورست نپذیرد خبث
هر یکی آهو گیا خوردند و آب * زین یکی سرگین شد و زان مشک ناب
این خورد گردد پلیدی ز وجدا * وآن خورد گردد همه نور خدا
این خورد زاید همه بخل وحسد * وآن خورد زاید همه نور احد

بعده شمس تبریزی حضرتلری بعض مخالفانك كندویه انكار وسوء قصدين حس ايدوب رومدن حلبه هجرت بيوروب ايام مفارقت متمادی اولمغله حضرت مولانا بر قاچ درويشلر ايله سلطان ولدی كوندروب

﴿ از ديوان مولانا ﴾

ايها النور فی الفؤاد تعال * غاية الجد والمراد تعال
انت تدری حياتنا بيديك * لا تضيق على العباد تعال
فنی الهجر ضجت الارواح * انجز الوعد يا معاد تعال
استر العيب وابذل المعروف * هكذا عادة الجواد تعال

ديو قدوم ميمنت لزومنی رجا ايتمكله سلطان ولد حضرتلری حلبه واردقده مشهور در كه شمس تبريزی بر فرنك بچه ايله على طريق البحث بازيچهٔ شطرنجده بولوب سلطان ولد حضرتلری شمس حضرتلرينك خاكپای سعادت بخشلرينه رومال قيلوب

﴿ بيت ﴾

بجان پاك توای معدن سخا و وفا * كه صبر نيست مرا بی توای عزيز بيا
ديو كفش نيتلرين جانب رومه دوندردی شمس الدين تبريزی قدس سره دخی

﴿ بيت ﴾

* چو بوی يوسف معنی از گريبان يافت *
* دهان گشاد بخنده كه های يا بشری *

ديو قالدی ترسا بچه شمس تبريزينك علو قدرينه واقف اولوب اول حينده شرف اسلامله مشرف اولوب اولياء اللهدن اولدی ديو روايت اولنور

مکر که شطرنج اورتاده بر بهانه ایمش معلوم اولدیکه مردان خدانك برمکروهی ارتکابلری دخی لحکمة ولمصلحة در

﴿ بیت ﴾

لیك هر کمراهرا همره مدان * غافلان خفته را آکاه مدان

پس شمس تبریزی حضرتلری متوجه جانب روم اولوب کویا بر فحوای «مرج البحرین یلتقیان» بحر فارس ایله بحر روم بر یره قاوشدی • حکایت اولنور که • حضرت مولانانك علاء الدین محمد نام بر فرزندی وار ایدی • شمس تبریزی ابتدا قونیه یی تشریف بیورد قلرنده علاء الدین محمد سفرده بولنوب قونیه ده دکل ایدی بعده سفردن عودت اولنوب قونیه یه کلدکده بر قلندرئی بی مذهب کلوب پدرك مولانایی اضلال ایدوب مادر و برادر کله مطعن خلق اولوب چوق نام کشیده لك ایلدی دیو بعض اهل فساد افساد ونائرهٔ غضبن ایقاد ایتمکله قتلنه نیت ایدوب بر کیجه شمس تبریزی حضرت مولانا ایله حقانی صحبت ایدر کن علاء الدین محمد یدی نفر اشقیای پرشقاق بی مذاق ایله اتفاق ایدوب وقپودن طشره طوروب شمس تبریزی یه کل دیو اشارت ایلدی شمس تبریزی دخی

﴿ شعر ﴾

* الایا صاح لاتعجل بقتلی قدد ناالمقتل *

* ترفق ساعة واسئل وصل من باد بالهجران *

* وماذنبی سوائی عدیم الصبر فی فنی *

* فلا تعرض بذاعنی وخذ بالعفو والغفران *

دیو فی الحال قالقوب یا مولانا بزقتله دعوت اولندق دید کده حضرت مولانا سر مبارکنی نیجه زمان جیب مراقبه یه کشیده قیلوب «الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمین» آیت کریمه سنی اوقودی شمس تبریزی طشره چیقدیغی کبی اول ناکسلر هر بری النده تیغ وخنجرلر له کمینکاهدن صچرایوب شمس تبریزی حضرتلرینه جام شهادت صوندیلر • شمس تبریزی الله دیو بر نعره اوردی که یدیسی

دخی بیهوش اولدیلر حضرت مولانا اوغلی علاء الدین محمدی « انه لیس من اهلك » داغیله مرتسم ایلدی چونکه طشره چیقدیلر برقاچ قطره خوندن غیری نسنه کورمدیلر الی الآن اول سلطان معنادن برنشان پیدا دکلدر ﴿ ازدیوان مولانا ﴾

نحن الی سیدنا راجعون * طیبة النفس به طائعون
سیدنا یصبح یبتاعنا * انفسنا نحن له بایعون
سوف نلاقیه بمیعاده * تحسب انا ابدا ضایعون

پس اول قاتلان مغبونان آز زمانك ایچنده هر بری بر بلایه مبتلا اولوب هلاك اولدیلر . وعلاء الدین محمدده دخی بر علت عجیبه ظاهر اولوب اكا دخی مرارت موت اذاقه اولندی حضرت مولانا جنازه سنه حاضر اولمدی . وبعضلر دیرلر كه شمس تبریزی بهاء ولدك جنبنده مدفوندر . اما اصح روایت اولدر كه سلطان ولد قدس سره رؤیاسنده شمس تبریزینك بدن مبارکن برچاهده کوروب ایرته سی کون اول محله واروب عینی ایله اول چاهده بولوب امیر بدرالدینك مدرسه سنده دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة حالا قونیه ده اولدخی بشقه زیارت اولنور . اما فقراء مولویه دن بعض اخوان شمس تبریزی حضرتلری مولانایی ارشاده کلیوب بلكه کندوسی اكا مرید اولمغه کلوب حتی جلال الدین رومینك ابتدا خلیفه سی اولدر دیو تحقیق ایدرلر سلمنا خلافتن بز دخی تصدیق ایدهلم نهایت مرتبه حضرت شمس اول زمانده موجود اولان غوث اعظمك اشارتیله حضرت مولانایی ارشاد ایدوب بعده مولانانك علوشان ومرتبهٔ دنوی شمسه غالب اولدقده حضرت مولانایه ارادت کتورمش اولسونلر . شمس تبریزی ابتداء حالده مولانایه رهبر اولمشدر والا شمس مولانادن بیعت وارادته کلمش ایكن مولانایی تجربه وامتحان حد طریقتدن خارجدر زیرا ادنی اعلایی تجربه جائز دكلدر . ومثنویده بو ایكی بیت خود بو معنادن خبرویروب حل اشكال ایتمشدر اذهان پاك صاحبلری اشكال ایتمزلر

﴿ مثنوی ﴾

شیخ راکه پیشوا ورهبراست * کر مریدی امتحان کرد او خراست
امتحانش کر کنی در راه دین * هم تو کردی ممتحن ای بی یقین

ومثنوی شریفك جلد ثانیسنده قطب زمانی وصف ایدوب عقبنده بو ابیات شریفه یی ایراد ایتمشلردر

﴿ مثنوی ﴾

او چو نور است وخرد جبریل اوست * وان ولی کم از وقندیل اوست
وانکه زین قندیل کم مشکات ماست * نور اودر مرتبه ترتیبهاست

یعنی واحد الزمان اولان غوث نور کبیدر وعقل انك جبریلی در ومرتبه ده قطبدن ادنی اولان ولی استفاضه ده اکا قندیل کبیدر واول ولی که بو مرتبه دن دون اوله بزم مشکاتمزدر . پس بو ابیات شریفه ده اولان ترتیبدن مشکاتله شمس تبریزی یه اشارت قابلدر و بعکسه قندیل ایله کندیلر ومشکات ایله شمس مراد اولنوب کندیلرك رتبه سی شمس تبریزی یه غالب اولدیغن بیاندر فلیتأمل . طریق عشق ومحبتده باش وجان اوینادوب وجود وهمیسندن منسلخ اولمغله پیر ومنصور اولان عشاقك بریسی دخی ﴿ سید عماد الدین نسیمی در ﴾ عشق بازغریب وطرح انداز کار عجیب ایدی . سلطان حسین بیقرا . عشق وسوزش وشوق وشورش ایله پرورش یافته اولان اولیاء اللهك مناقب سنیه لرین سلك تحریره منتظم قیلوب اول کتابك نامنی مجالس العشاق تسمیه ایتمکله بو حقیرنا چیز دخی اول روضات حب الهیده خرام ایلیان عشاقك مجالسندن لاجل الاهدا برورد رعنا درمیان ایدوب دماغ اهل مذاقی معطر ایتمك ایچون سید نسیمینك دخی سر کذشتی بیاننه شروع ایلدك

﴿ بیت ﴾

روتو چون منصور بردار نعم * تا شوی تو جود مطلق در کرم

سید عماد الدین نسیمینك علوم وفنونده مهارت کلیه سی اولوب انك دروندن بیرونه متقاطر غیث انفاسی طوفان مشابه سنده اولمغله دریای

دلی تلاطمندن کلمات عجیبه وعبارات غریبه جوش وخروشه کلوب اصداف حروف کفتاری درر وجواهر اسرار کاره آتمشیدی . ولایق کوش سروران حقیقت اولان زواهر بواهری پیش افتادهٔ انظار ظاهر بینان اولدقده قدر کفتار درر بارنی فهم وادراک ایده میوب مظهر اسم رقیب اولانلر « افشاء سر الربوبیة کفر » مضمونیله سیدی مؤاخذه ایتمشلر ایدی

❊ نظم ❊

اینچنین معنی زایشان سرزده * حلقه اش منصور بین تودر زده

سید عمادالدین نسیمی حلبده ساکن اولوب احوالنی منکرلر بیحد و بیشمار اولمغله اکا الحاد وزندقه اسناد اولنوب برامردک عشقبازلغیله متهم ایدوب وشطحیاتی ایچون مابینده نیچه اسؤله واجوبه واقع اولمش ایدی . لکن کندوسی حبرمدقق ومتبحر ومحقق اولمغله هر کلامن احسن وجهله توجیه وتأویل ایدوب کریبانی تطرق دست قهراعدادن آسوده ایدی اتفاقا من حیث الحکمة الالهیه برحسن الوجه وخوب نفس امرد سید عماد الدین ابیاتندن خاطر نشانی اولان برقاچ ابیاتنی آواز خوب ایله زمزمه ایدوب

❊ شعر ❊

* من کنج لامکانم اندر مکان نکنجم *

* برتر ز جسم جانم درجسم وجان نکنجم *

* من قرص آفتابم من چرخ آسیابم *

* من کاسهٔ سپهرم درهیچ خوان نکنجم *

* من منطق فصیحم من همدم مسیحم *

* من ترجمان وحیم در ترجمان نکنجم *

وبوکا مانند بعض اشعارینی انشاد ایتدکده استماع ایلیان جماعت اول جوانی مؤاخذه ایدوب . بوشعر کیمکدر دیدیلر . بنمدر دیو کندویه اسناد ایدوب قتلنه حکم اولنمغله . داره کوتوررلرکن سید عماد الدین نسیمی کلوب

﴿ شعر ﴾

* منم آن شکر حدیثی که بنطق چون در آیم *

* رخ وزلف ماه رویان سخنست وترجانم *

* منم آن زدیده غایب که همیشه درحضورم *

* منم آن وجود ظاهر که زدیده ها نهانم *

اول شعر بمدر لکن امرد کندویه اسناد ایلدی دیو بیان ایلدکده امرد مزبوری آزاد ایدوب سیدنسیمی یی کنده پوست ایتدیلر دریسی یوزلورکن خون فراوان روان اولوب بشره سنده صفرت مشاهده ایتدکلرنده رنك ورویك نیچون زرد اولدی دیو سؤال ایتدیلر مطلع انوار عشقدن طلوع ایلمش برمهر سپهر عشق ومهرم وقت غروبده خورشید رخشان زرد اولور دیو جواب ویردی

﴿ شعر ﴾

* برجفاکش عاشقم ای یار سندن دونمزم *

* خنجر ایله یورکیمی یارسندن دونمزم *

* کرزکریا تك بنی باشدن ایاغه یارسه لر *

* باشمه قوی ارّه ای نجار سندن دونمزم *

* کربنی یاندرسه لر طبراغمی صاورسه لر *

* کولم اوتدن چاغرر ستار سندن دونمزم *

﴿ شعر دیکر ﴾

* جعلنار بکم شامه یازلدی بونده برنامه *

* که مشهور اولدی اسرارم جهانده خاصه عامه *

* یغلدی شیخ وزاهدلر که یعنی صویه لرمنی *

* مرادم بوایدی حقدن ایرشدم بن بوکون کامه *

* یغلدی قاضی ومفتی که یعنی یازه لر فتوی *

* طوتشدی اود ایله دفتر بولاشدی قانله خامه *

* کل ای باد صبا تیزرك الن اوب بندن اول یارك *

* بنم احوالیمی سویله نه حاجتدر دخی نامه *

* که بودر صورت ومعنی سنك ذاتکده ای عارف *
* چیقردك جامهٔ تقوی یکیدن کیدك اوش جامه *
* یقین بیل روز محشرده طوتارم دامنك محکم *
* دیم ای بی وفا دلبر یتورمدك بنی کامه *
* جهانه طولدی آوازه بشرق وغرب وبحر وبر *
* که صویدیلر نسیمی بی داغلدی جمله اخطامه *
وسید نسیمی ایله عداوت نامه سی اولان بر کمسنه بونك دم فاسدی هر کیمك عضونه بولشورسه اول عضو قطع اولنمایجه پاك اولمز دیو تأکید ایلمش ایکن حکمت الهیه ایله نسیمی دن بر قطره خون اول کمسنه نك انکشتنه اصابت ایدوب ستر ایدیم دیدکجه کفندن وخلال اصابعندن طشره ظاهر اولمغله غسل ایله دخی قابل تطهیر دردیوب اول حالده سید عماد الدین نسیمی بوشعری ۰ سلك نظمه کشیده قیلدی

﴿ شعر ﴾

* جانمه سندن نه کیم کلسه جکرلر اغریمز *
* حق بیلور بونوش ایچون بیك نیش اورورلر اغریمز *
* آشنالقدنمدر یاحق سومکدنمیدر *
* جسمی سرتا قدم بیك کز یاریلر اغریمز *
* حق شرابنی ایچه نك یورکی سندان اولور *
* بیك چکیچ سندانه اورسك دکمه سندن اغریمز *
* شیشه می بن طاشه چالدم حق اظهار ایلدم *
* اندن احول اغریدی عارف بصرلر اغریمز *
* دکمه نامردك چقان میدانی بندن یخشی در *
* ار بیلور میدان قدرین ارقدرلر اغریمز *
* زاهدك بر پرمغن کسسك دونر حقدن قچار *
* کور بوکرچك عاشقی سر پا صویارلر اغریمز *
حسین بن منصور الحلاج مقدم الجیش کشتکان عشق الهی اولوب میدان محبتده سنك نشان آزمایش نصب ایتمکله انك قدمنه کلن عشاق دخی

﴿ بيت ﴾

* نيجه باشلر طوپ اولمشلر بو ميـدان محبتده *
* اوروب چوكان زلفيله چلر ديوان عشقنـده *

ديوب تيرانداز جان ونبرد آزماى فضاى لامكان اولوب جانكاه محبتده چوكـان عشقه سرلرين كوى غلطـان ايتمكله ﴿ ع ﴾ حق عشقنه قربان اولوب وصل آبنه عطشان كيدر * قدس الله اسرارهم وطيب الله ارواحهم ﴿ مثنوى ﴾

سوزش عاشق ترا نيكو بود * آب چشم اوترادر جو بود
آتشى كرتست من پروانه وار * اندرآن آتش درآيم بيقرار
زرخالص راچه باك ازسوختن * حال آن باشددرآن افروختن
خودتوبودى دردل منصورنور * زان ازوآمدانالحق درظهور
غيرتوخودنيست درعالم كسى * اين شده برمن معين خودبسى

اما اى طـالب مستمع هردعواى عشق ايليان دعواسنده صـادقدر قياس ايتمه‌سن كرچك عاشقلر بين الكواكب عقـد پروين جمع كبى نادرالوجود اولورلر بونلرك حركات وسكناتى مقتضـاى عشقله در اكرهر تقليـد ايليان تحقيقـه ايريشيدى دنيـاده منصور ونسيمى دن كچلمزدى ﴿ مثنوى ﴾

بود انا الحق درلب منصور نور * بود انا الله درلب فرعون زور
شد عصا اندر كف موسى كوا * شد عصا اندر كف ساحر هبا

پس ايمدى بوذوق وحالتـدر حالته خود تقليـد بدعت و بى منفعتدر مجرد لسـانلرين مقالات ارباب حاله تقليد ايدن ضال ومضل اولورلر مكركيم حق سبحانه وتعـالى كمال لطفندن اول ذوقى اعطـا واذاقه ايليه . ايمدى تقليدن احتراز ايدوب ارباب تحقيقك دامنه تشبث قيل ﴿ مثنوى ﴾

كرهزاران سال تواين ره روى * بى دليـل وراهبر كمره شوى

زيرا محققـلرك دامن عصمتلرى كرد معصيتدن پاكدر مقلدلر ايسـه درياى معصيتده غرق وسراپا چرك ناكدر

﴿ مثنوی ﴾

طیبات آید بسوی طیبین * للخبیثین الخبیثا تست هین

حضرت مولانا قدس الله سره مثنوی شریفنده بر روستایی برخواجه یی شهردن انواع تضرع ولاف ایله قریه سنه دعوت وفریفته ایدوب خواجهٔ شهر دخی اهل وعیالیله اعتمادا علیه واردقده کویلو خواجه یی بیلمزلنوب باشلرینه انواع نکاید کتوروب بعده حیله سی ظاهر اولدقده شراب عشقدن بیهوشلق دعواسن ایلدیکن حکایت بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

لاف درویشی زدی و بیخودی * های هوی مستیان ایزدی
که زمین را من ندانم زاسمان * امتحانت کرد غیرت امتحان
صد هزاران امتحانست ای پدر * هر که گوید من شدم سرهنك در
کرندانند عامه اورا زامتحان * پختکان یار جویندش نشان
کر نبودی امتحان هر بدی * هر مخنث در وغا رستم شدی
مست حق هشیار چون شد از دبور * مست حق ناید بخود از نفخ صور
بادهٔ حق راست باشد بی دروغ * دوغ خوردی دوغ خوردی دوغ دوغ
ساختی خود را جنید و بایزید * رو که نشناسم تبر را از کلید
بدرکی ومبتلی وحرص وآز * چون کنی پنهان شدای مکرساز
خویش را منصور حلاجی کنی * آتش بر پنبهٔ یاران زنی
خویش را ازرهروان کمترشمر * توحریف رهزنانی که مخور
باز پر از شید سوی عقل تاز * کی پرد بر آسمان پر مجاز
خویشتن را عاشق حق ساختی * عشق با دیو سیاهی باختی
عاشق ومعشوق را در رستخیز * دربدو بندند وپیش آرند تیز
این نمی بینی که قرب اولیا * صد کرامت دارد و کار و کیا
ای بخورده ازخیال جام هیچ * همچو مستان حقایق بر پیچ
آنچنان مستی مباش ای بیخرد * که بعقل آیی پشیمانی خورد
بلکه ازآن مستان چون می میخورند * عقلهای خسته حسرت میبرند

پس ای طالب طریق هدایت اگر تحقیقه رسیده اولمق ایسترسڭ شریعت محمدیه وسنت سنیهٔ احمدیه‌یه تشبث وزهد وعبادته تقلید قیل زیرا تحقیقه ایرنلرانكله واصل اولورلر كما قال تبارك وتعالی « واعبد ربك حتی یأتیك الیقین » یعنی ربكه عبادت ایله حتی جان حلقومه گلوب محتضر اولنجیه دكین . ایمدی لازم اولان عبادات خالصه واعمال صالحه ایله اولا تزیین بیرون ایدوب بعده تصفیهٔ درون ایلیه‌سن طریق مبین شرع متیندر محكم طوتوب مفارقت ایتمیه‌سن حق سبحانه وتعالی سنی اهل تحقیقه سوق ایدوب بعد الملاقاة سن دخی تحقیقه ایرشدكده اختیار الكدن كیدوب عشق الهی نیجه دیلرسه وجودك ملكتنده حكم ایدر « اللهم یسرلنا ذلك التحقیق بفضلك یاودود » اما عبادتده دخی نیتك خالص گركدر زیرا خالص النیه اولمیوب قلبكده مزخرفات دنیویه وافكار ردیه‌دن صدهزار تلوثات اولوب ویاخود عبادت وطاعتدن مرادك خلقه اراءت اولورسه « ولایشرك بعبادة ربه احدا » آیت كریمه سنده اولان نهیدن اجتناب ایتمامش اولورسن پس بو وجهله قیلدیغك نمازدن مقدار ذره كندیكه نفع اولمز

مثنوی

درحدیث آمد كه تسبیح ازریا * همچو سبزهٔ گلخن دان ای كیا

امازنهار كج فهم اولمیوب بنم خلوص قلبم یوقدر دیوتسویلات نفسانیه ایله عبادتدن منقطع اولمه لكن تزكیهٔ باطنه كوشش ایدوب عبادتده حقدن غیری مرادك اولمامغه حقدن توفیق وعنایت طلب ایله زیرا حق سبحانه وتعالی كلام مجیدنده « اقم الصلوة لذكری » دیو امر ایتمشدر ظاهرامر وجوب ایچوندر امر ایسه مقید بالذكر اولوب غفلت خود ذكرك ضدیدر « ولاتكن من الغافلین » آیت كریمه سنده اولان نهیك دخی ظاهری تحریمیدر . پس جمیع حالده غفلت اوزره اولان كمسنه صلوتده ذكر حق ایله نوجهله قائم اولور « لاتقربوا الصلوة وانتم سكاری حتی تعلموا ماتقولون » آیت كریمه سنك سبب نزولی گرچه سكاری

اولدقلری حالده صلوته قریب اولان طائفـه یی نهیدر لکن نیجه کمسنه واردر که ظـاهرا مسکراتدن برشیئی شرب ایتمامش ایکن حب دنیادن اولقدر بنك غفلت وخمر نخوت نوش ایتمشدر که نه قرائت ایتدیکین بیلور ونه قیلدیغن بیلور سؤال ایدسه‌لر تارك صلوة دکلم دیو غرورلنور صلوة خودرب العزته تواضع وتمسـکندر کما قال علیه السلام « انمـا الصلوة تمسکن وتواضع » کلمهٔ انمـا والف ولام ایله حصر وتحقیق بیورمشـلر ودخی «ان الصلوة تنهی عن الفحشـاء والمنکر » آیت کریمه‌سی موجبنجه « من لم ینه صلوته عن الفحشاء والمنکر لم یزده من الله الابعدا » دیو بیوروب صلوة غافل ایسه فحشادن منع ایتمدیکنه اشارت ایدوب برحدیث شریف دخی بیوردیلر که « کم من قائم حظه من صلوته التعب والنصب » پس بونکله مراد بیوریلان صلوة غافللدر وکما قال علیه السـلام « لیس علی العبد من صلوته الاما عقل منها » ایمدی غفلت ایله اولان کلام مناجات اولمز مصلی خود صلوتنده رب العزته مناجات ایدر صوم وزکوة وحج وجمیع عبادات دخی بویله‌در ٠ پس ایمدی ظـاهر حالـده دخی وجه مشروح اوزره خالص النیه اولمق کرکسن که ارباب تحقیقدن اولمغه لیـاقت حاصل ایلیه‌سن

لابی سعیدابی الخیر

تاروی ترادیدم ای شمـع طراز * نه کار کنم نه روزه دارم نه نمـاز
چون باتو شوم مجاز من جمله نیاز * چون بی تو بدم نمـاز من جمله پیاز

«قال ابو طالب المکی حدثت ان المؤمن اذا توضأ للصـلوة تباعدت عنه الشیاطین فی اقطار الارض خوفا منه لانه یتأهب للدخول علی الملك واذا کبر حجب عنه ابلیس وضرب بینه وبینه سرادق لاینظر الیه وواجهه الجبار بوجهه فاذا قال الله اکبر اطلع الملك فی قلبه فاذالیس فی قلبه اکبر من الله فیقول الملك صدقت الله فی قلبك کما تقول قال فیتشعشع من قلبه نور یلحق بملکوت العرش فیکشف له بذلك ملکوت السموات ویکتب له حشو ذلك النور حسنات قال وان الغافل الجـاهل اذاقام الی الوضـوء احتوشته الشیاطین کما یحتوش الذباب علی نقطة العسل واذا کبر اطلع

الملك فی قلبه فاذا کل شیء فی قلبه اکبر من الله عنده فیقول کذبت لیس فی قلبك کما تقول قال فیثور من قلبه دخان یلحق بعنان السماء فیکون حجابا لقلبه عن الملکوت فیرد ذلك الحجاب صلوته وتلتقم الشیاطین قلبه ولاتزال تنفخ فیه وتنفث وتوسوس وتزین له حتی ینصرف من صلوته لایعقل ماکان فیه» ابن عطاء الله اسکندرانینك حکمی شرحنده ذکر اولنان حدیث شریف ثبت اولنمشدر

﴿ نظم ﴾

کل ایمدی سندخی اکله نمازك * که مقبول اوله انده هر نیازك
طیشن قبله یه دوندرمك مسلمان * دکل اول قاپو یه ارکان ایمان
ایچی قیلمایجق انك نمازی * قچان ایشیدیلور دلده نیازی
همان ظاهر عبادت شرع ایشندن * خراجن کوتورر قوللك باشندن
توجه اولنیجه قولده کامل * شریعت اهلی طوتمز انی قابل
اکر جسمك نمازین قیلدك ایسه * انك ارکان وشرطن بیلدك ایسه
نمازین اوکرن اول روح روانك * که کوز کوسیدر اول شاه جهانك
ندر شرطی ندر رکنی بیل ایمدی * انك ایله اکا قوللق قیل ایمدی
صلوة جان اوکیم کوترر وله شاهد * جمالی جانکه اوله مشاهد
کوره سن جان کوزیله اول جمالی * بویه وارلغنی جانك وصالی
بیله سن جان کوزی هم نورحقدر * جمال پرتوندن برور قدر
انك ایله کورن اولدر جمالی * بویولده بیلن اولدر قال وحالی
سنك کوکلك مصیقل دوشدیکندن * اونورایدی چوعکسی دوشدی سندن
اوکوردی لیکن انی سنی صاندك * اونورك شوقنك اودینه یاندك
بومنزلده هنوز فانی دکلسن * کوکللر دردی درمانی دکلسن
چوجان اولدی جمالینه مصلی * جمالی جانکه قیلدی تجلی
پس اندن ایسته نور ارکانی انك * که هر رکنی طویاسرین خدانك
کوره سن سرتسر احکام شرعی * نیجه اولمشدر نمازك اصل وفرعی
که فرعنده یوریسك حکم شرعك * صلوة اصلینه ایلتورسنی فرعك
کوررسن آنوکیله اول یوزی سن * بیلورسن پرتو ایمش نورحقدن

پس اول اصلی قویوب فرعه اویانلر * اولار در آزوبن بولده قلانلر
پس آنی طوتکه بولده قالمیاسن * وصالینه دوکونی المیه سن
اتا سن اردیککه ایکی جهانی * کورینه جانکه سر نهانی
که سنلکك یوما نیجه اوز کدن * فنا بولما یسرسن کندوزکدن
اکروارلق ایله کلسك سن ای جان * وصالی قانی سن یاقانی جانان
اومنزلده بو الهامی بولانلر * اولار در کندوسن یاوی قیلانلر
وجودی دفترینی غرق ایدنلر * انك ایله اکا انسز کیدنلر
که محو اوله اوزندن کلی کثرت * قبول ایده انی دریای وحدت
بویه اول آریده نام ونشانی * یونه اندن کوتوره آدو صانی
بیلان آدینی انك بوله مقصود * بیله نه و یردیکن اول قوله معبود
حقك لطفن بوله کیم بولسه آنی * یتوره کیمکه یاوی قیلسه انی
اوقونه وارلغندن سر شاهی * اوله اول دفتر حکم الهی
نیجه کیم حق رسوله قلدی بویرق * که حکمندن آنی کورمیم آیرق
طوتن الکده بنم قدر تمدر * اولان دیلکده بنم حکمتمدر
کل ای عاشق بویولده فانی اول سن * بو دریا موجنك عمانی اول سن
که سنك موجك اوله کوهر افشان * بوله اندن نیجه لردرده درمان
اودریادن بزی ای حق آیرمه * مخالف یللر ایله یولدن ایرمه
انك سرنده سن و یر جانه تمکین * تردد لر ایله کوسترمه تلوین

ای طالب عاشق وراغب صادق محقق ایله مقلدی ندن بیله یم دیو سؤال ایدرسك بوآنه دك خود تحقیق اولنسان ارباب حقیقتك علامتلریدر سمع جانله مستمع وهر برینك احوال واطوارین متتبع اولوب اکا کوره عمل ایده سن زمانه ده قال ایله بایزید لکدن ومنصوریتدن دم اورنلرك نهایتی یوقدر بلکه انلردن دخی ایلرو کچنورلر

﴿ بيت ﴾

مرد میباید که باشد شه شناس * کر ببیند شاه را درصد لباس

﴿ بيت ﴾

سویلدرسك دللرنده قال چوق * ذره دکلو بریسنده حال یوق

حق سبحانه وتعالی توفیق وعنایت ایدوب اول وارث حقیقت محمدی اولان مرآت حقایق نمایه دوش اولدقده «المؤمن مرآت اخیه المؤمن» مصداقنجه مرآت قلبکده هرکز زنك وغبار دن اثر قالمیوب شك وکماندن خلاص وشهود وایقان صاحبی اولورسن مشکلات غریبه نك فاتحی حضرت مولانا قدس الله سره مرشد کامل نه وجهله معلوم اولدیغن مستعینه تعلیم ایچون مثنوی شریفی بو حکایت ایله ختم ایتمشلردر . فی الحقیقه بو وجهله جست وجو ایدن طلاب بهر حال اهل تمیز اولوب محروم قالمق احتمالی یوقدر مکر کیم طالب اولمیه . حکایت ایدرلر که . بر کسنه نك مانند سروران اوچ فرزند ارجمندانی وارایدی پدرلری محتضر اولدقده جماعتی حضورینه دعوت ایدوب بعدالوفات جمیع متروکاتم فرزندلرمدن هر قنغیسی کاهلتر ایسه اکا ویرلسون دیو وصیت ایدوب وفات ایلدکدنصکره فرزندلری قاضی یه واروب ای قاضیٔ عادل بز پدرمزدن اوچ یتیم قالدق وپدرمز زروسیم وجمله مالکن اوچمزدن کاهلتر هر قنغیسی ایسه اکا وصیت ایلدی وصیت پدری اجرا ایدهرز وحضرت اسمعیل حضرت ابراهیمك علیهما السلام حضورنده قربان اولمقدن پیچیده سر اولمدیغی کبی بزدخی پدرمزه تسلیم اولمشزدر بزی کوروب مابینمزده مال موصی کیمه توجه ایدرسه حق مستحقنه واصل اولسون دیو سمع وطاعت کوستردکارنده قاضی دخی تقریرلرین استماع ایلیوب پس هر بریکز عاقللرسز کهالتکزدن خبر ویریکز مراتبکز معلوم اولوب اکا کوره اجرای احکام شرعیه ایده لم

❊ مثنوی ❊

تابدینم کاهلیٔ هریکی * تابدینم حال هریك بی شکی
عارفان ازدوجهان کاهلترند * زانکه بی کشت بار خرمن میبرند
کاهلی راکرده اند ایشان سند * کارایشانرا جویزدان میکند

ایمدی بوابیات شریفه دن مراد بالذات نه مقوله کهالت اولدیغی

معلوم اولدیسه قاضئ مزبور پردهٔ دل اولان زبانلرندن اقامهٔ بینه طلب ایلدی زیرا فرض ایدهلم که برکسنه شمس طالع علوم وفنون وصندوقهٔ درمکنون ایمش نطقه کلسینجه ندن معلوم اولور مثلا مانند شرحهٔ کباب اولان برحائل جزئی چشمی پوشیده ایتسه صدهزار انجم وآفتابك روپوشی اولور کذلك شرحهٔ کبابه مشابهتی اولان لسان غیر ناطق دخی صندوقهٔ قلبده مکنوز اولان جواهر زواهری پوشیده ومقفل ایدر اکرچه نطق کاذبك دخی بیانی واردر لکن اهل مذاق قندده صدق وکذب طعمندن معلوم اولور وزان اولان بادنسیم جانب کلشن دنمیدر ویاخود کلخن دنمیدر فاسد المشام اولمیانلرك دماغی استشمام ایتدکده عیانا بیلور بوی صدق ایله رایحهٔ کذب مسك ایله سیره بکزر بهرحال تناول ایدهنك دهانندن رایحهسی ارباب شمك دماغنه صعود ایتدکده واقع حال منکشف اولور سیر خوار اولان کسنه عقیدهٔ ممسك بیدم دیدیکی نبی مفید اولور وتیزهش اولانلر تجربهده قاینیان اغذیه بی ترشیمدر ویاخود شیر نمیدر رایحه سندن تمییز ایدر پس هرکس نطقه آغاز ایتمینجه احوالی نیجه معلوم اولور دیو فرزندلردن حاللرینی تقریر طلب ایلدی ایچلرندن بریسی نسق مزبور اوزره کفتاره کلوب

❋ مثنوی ❋

آدمی مخفیست در زیر زبان * این زبان پرده است در زیر دهان
چونکه بادی پرده را درهم کشید * سر صحن خانه شد برما پدید
کاندران خانه کهر یا کندمست * کنج وزر یا جمله مار و کژدم است

مضمونجه بن آدمی نطقندن بیلورم وکفتاره کلمزسه ایکی اوچ کون صبر ایدوب بعض اطوارندن تشخیص ایدرم دیدی بریسی دخی اکر کفتاره کلورسه تمییز ایدرم والا بهرحال برطریقله زبان کشاده اولوب نطقه کتوررم دیدی ۰ پس قاضئ عادل دخی سنك مثالك اکا بکزر که برمادر مشفقه بچهسنه نصیحت ایدوب اکر خوابده بعض خیالات سهمناك کوررسك خوف ایتمه قوی دل اولوب اوزرینه

هجوم ایله بی تاب وروکردان اولوب خلاص اولورسن دیدکده مادر بچه دخی مادرینه سؤال ایدوب خیالات شیطانیه نك دخی مادری خیال بچه یه بو نصیحتی ایدوب اوزرینه تکرار حمله ایدرسه اول زمان نیجه ایده یم دیدی ٭ پس اول شخص دخی سنك حیلکدن آکاه اولوب ونطقه کلمزسه لله تعالی اول وقت نه وجهله فرق ایدرسن دیو سؤال ایلدی

❊ مثنوی ❊

کفت اکر از مکر ناید در کلام * حیله را دانسته باشد آن همام
سر او را چون شناسی راست کو * کفت من خامش نشینم پیش او
صبر را سلم کنم سوی درج * تا برآیم صبر مفتاح الفرج
ور بجوشد درحضورش ازدلم * منطق بیرون زاین شادی وغم
من بدانم کان فرستاد آن من * از ضمیر چون سهیل اندر یمن
زانکه ازدل جانب دل روزنست * دردل من آن سخن زان میمنست

پس بونلرك ماوراسی زبانه کلمز حق بودر که مرشد کاملی فرقه بوندن زیاده دلالت اولمز زیرا حالی تقلید ممکن دکلدر حالات واذواقی فرق ایدن کوش وزبان دکلدر بلکه هوش ودلدر وبواحوال مرشد کامل تربیه سنده اولانلرك معیاریدر مرشد کامله حق تعالی ارجعی خطابن ایدوب دار بقایه رحلت ایتدکلرنده نیجه سی دعوی ایدوب ارشاددن دم اورسه لر ور وضات معارفدن نیجه دسته کللر کتورسه لر مجرد دعوی ایله اولان کفتاره اعتبار ایتمیوب مرشددن فتیلهٔ قلبن ایقاد ایلیان عاشقلر مرآت قلبلرین هر بر سالکه ادنی واعلی دیمیوب مقابل ایدرلر اول نور محمدی هر قنغیسندن پرتوصالارسه هیچ فرده سؤال ایتمیوب و واقعه یه یاتمغه احتیاج چکمیوب قبلهٔ حقیقی یه متوجه اولورلر اما فنا وفردیت حاصل ایدن کامللر برحاله وارمشدر که آفتابك قرصنه داخل اولوب هر قنغی برجدن طلوع ایدرسه بیله نمایان اولورلر اهل فنا کشف وعیان ایچنده دریای تحیری ایتمزلر وآفتاب حقیقیدن منفك اولمزلر

﴿ مثنوی ﴾

آفتاب معرفترا نقل نیست * مشرق اوغیر جان وعقل نیست
خاصه خورشید کمالی کان سریست * روزوشب کردار او روشنکریست
مطلع شمس آی اکر اسکندری * بعد ازآن هرجا روی نیکوفری
بعدازآن هرجا روی مشرق شود * شرقها برمغربت عاشق شود

مشکل اولدر که حقله باطلی فرق ایدر دیده ویرلمیوب « ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی واضل سبیلا » زمره سیله محشوراوله

﴿ مثنوی ﴾

کر بدیدی حس حیوان شاه را * پس بدیدی کاو وخر الله را

الهی مددسندن چشم ودلهسن نور رؤیت ویر . پس ای عاشق صادق حسن اعتقادك اولان اعزهنك نظرلرینه وارد یغکده خلوص قلبله اکا متوجه اولوب وتسلیم کلی اوزره خاموش اولوب سکونت ایله طوره سن اکر قلبکدن محبت دنیا وفکر ماسوا چیقوب رقت قلب حاصل اولوب نور محبة الله ایله مالا مال اولوب بی اختیار کریه وزاری وسوزش درون حاصل اولورسه اول همانك سایه سن سعادت بیلوب دامننی الدن قومیه سن « کما سئل عن النبی علیه السلام فقیل من اولیاء الله قال هم الذین اذا رأوا ذکرالله » وبوحالی جست وجوایچون بیك شیخه دخی واررسك تااله کتورنجیه دك بریسنده قرار ایتمیه سن طریق طلب بودر والامجرد قال ایله اولمزالله تبارك وتعالی سکا بو دولتی نصیب ایدرسه کمسنه دن شهادت ایستمیوب قلبکده طلوع ایدن نور محبة الله انك شاهدی اولور فرضا برعزیزی هواده اوچار وسجاده ایله یدی دریایی کچر کوررسك سنی حقیقتکدن خبر دار ایتمیوب ونور ایمانله کوکل شمعنی یاندرمیوب محبة الله اعطا ایتمدکدنصکره انك کرامتندن سکا نه فائده اولور

﴿ مثنوی ﴾

خودچه حاصل چونکه خودنشناختی * دین بدعوای سکان رد باختی
چند کویم من بتو اسرار را * خود زکل نشناختی توخار را

روبدان خودرا كه تا داناشوى * هم بنور خويشتن بينا شوى
اكر بو قدر كرامتى مشاهد اولان بوحاله قادر ايكن دل طالبده شمع
اويناندرمزمى ديرايسك نعم هرصاحب كرامت ارشاده قادر اولمز
اعطا وقدرتى حق سبحانه وتعالى كيمه لايق كوررسه بو ارشاد
انلركدر بوحال نه علمله نه كرامتله ونه معرفت ايله اولور پدرندن
وارث سلطنت اولان پادشاهلر اول سلطنتى كسب ايله بولميوب
موهبهٔ الهيه اولديغى كبى بودخى بودولتى عالم بالادن بيله كتورمشدر
لكن ارباب كرامت دخى حق تعالينك مقبول قوللرى اولوب فاما
ذكرى سبق ايدن سالك غير مجذوب زمره سنده قالوب درونه نفعى
اولمز لكن دفع مضرت ومرادات دنيويه دن چوق منفعتى اولور
سوزمز طالب حق اولانه در وماسوايه التفات ايتمينه در وحق
تعالى ارباب كرامتى مقاملرنده ثابت ايدوب هر برى كندى مقامندن
خشنود اولمشلردر

﴿ بيت ﴾

چند كويى تو بنا اهلان سخن * دم نكه دار ومعانى ختم كن
ايمدى اى برادر جان برابر ونور ديدهٔ پدر ومادر فى نفس الامر
كنديكى تجسس ايدوب اكر كرچك طالب ايسك مرشد كاملك
نشانى بودر اثرينه كيدوب مقصوده ايره سن الله سبحانه وتعالى ميسر ايليه

﴿ مثنوى ﴾

مهر پاكان درميان جان نشان * دل مده الا بمهر دلخوشان
روبجو يار خدايى را توزود * چون چنان كردى خدا يارتو بود
هركه خواهد همنشينى باخدا * كو نشين اندر حضور اوليا
ازحضور اوليا كر بكسلى * تو هلاكى زانكه جزوى نى كلى

﴿ ذكر مناقب ممشاد دينورى قدس الله سره و روح الله روحه ﴾

عامل كاركاه هدايت . كامل باركاه عنايت . ممشاد دينورى مشايخ عراقك
مقتداسى سوزندكان اشتياقك پيشواسى ايدى مولد ومنشألرى
دينور در ودينور همدان ايله بغداد بينده كرمانه قريب قرمسين
يانده كوهستان شهرلرندن برشهردر

﴿ بيت ﴾

درحقایق سر او اسرار جان * هم همو بوده همه سر نهان

ممشاد دینوری بیورد لر که حق تبارك وتعالی دل عارفده برمرآت وضع ایتمشدر که هربارکه عارف اول مرآته نظر ایتسه حقی مشاهده ایدر

﴿ بيت ﴾

* ای آینه دل پاك دار ای طالب دیدار او *

* باشد که اندازد نظر در آینه رخسار او *

و بیوردلر که جنتده هرنه وارایسه قرق بیلدر که بکا عرض قیلورلر بن کوشهٔ چشمله اکا برکره نظر عاریت دخی ایتمدم

﴿ ازگفتار نسیمی ﴾

* ای جنتك خندان کلی آچی فراقك خار ایمش *

* مشتاقه دیرلك سنسزین والله که کی دشوار ایمش *

* کلکون یکاغکدن بکا کشف اولدی ای بدردجا *

* اهل وفانك جنتی شول باغ وشول کلزار ایمش *

شیخ الاسلام عبدالله انصاری قدس الله روحه بیوردلر که حضور حقده غیره نظر ایتمك شرکدر حق سبحانه وتعالی فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه « مازاغ البصر وماطغی » ودخی « قل الله ثم ذرهم » دیو بیورمشدر وممشاد دینوری بیوردلر که معرفت صدق حقه افتقاردر وطریق حق بعیددر حقله سیر شدیددر عبدالله انصاری تصدیق ایدوب راه خدا دوردر مکر که حق دستکیر اوله وروزکار بکوروب حقه صبر ایتمك مشکلدر مکر که عبدك مونسی حق اوله بیورمشدر ٭ ممشاد دینوری فقراسندن ابوعامر عبدالله انصاری حکایت ایدر که برکون ممشاد دینوری ایله اوطورر کن برجوانمرد در خانه‌دن ایچرو کیردی فقرایی ضیافت ومیزبانلق ایتمك رجا ایلدی اوزنایه برازار وضع ایتمشیکن فقرایه میزبان اولمق نیجه ممکندر دیو قبول ایتمدیلر شیخك هرکز بویله وضعی صدور ایتمش

ایدی بواجلدن فقرا خانقاهدن طشره چیقوب وضع مزبورك صدورنه حکمت ندر که دیو فکر وذکر ایدرلر ایکن حضرت شیخ طشره چیقوب بیوردیلر که حالا بوکلان کمسنه‌نك الندن بعض شی ضایع اولوب شمدی کلوب فقرایه بعض نسنه انفاق ایدوب سرمایه‌سنی بولمق ایسترمادامکه قلبی اندن منقطع اولمیه اکا یول یوقدر وفتح باب اولمز دیو بیوردیلر . ابو عبدالله الطاقی روایت ایدر که محمد بن خفیف بکا حکایت ایلدی بر کون رؤیاده ممشادی کوردم اللرین سمایه پیوسته ایدوب یارب القلوب یارب القلوب دیو مناجات ایدرانی کوردم آسمان ممشادك سر مبارکنه قریب ومنشقه اولدی وممشاد دینوری سمایی حامل اولدی قدس الله روحه ❊ ذکر مناقب محمد دینوری قدس الله سره وروح الله روحه ❊ سید اتقیا . سند اصفیا . مقرب احدیت . مقدس صمدیت . پسندیده‌ٔ درکاه . برکزیده‌ٔ الله . محمد دینوری قدس سره‌نك اسم شریفلری محمد بن عبدالخالق دینوری در اجلهٔ مشایخدن اولوب نیجه ییللر صحبت فقرایی التزام ایدوب تربیه‌لری ایله تقید بیوردی ❊ بیت ❊

خذه نور یطفیٔ نارنا * یطفیٔ النیران نارمن هوا

آخر عمرلرنده وادی القرا نام محلده بر مسجده نزول ایدوب بعد اداء صلوة العشاء مسجدده اولانلر خانه‌لرینه کیدوب محمد دینوری‌یی مسافرته دعوت ایتمدیلر حکمت خدا عمر شریفلری پایانه ایروب « فاذا جاء اجلهم لایستأخرون ساعة ولایستقدمون » فحوای شریفنجه اول کیجه رحمت رب غفوره واصل اولوب علی الصباح خلق مسجده کلدکلرنده محمد دینوری حضرتلرینی وفات ایتمش بولوب تجهیز وتکفین ودفن ایتدیلر اول کیجه‌نك ایرته‌سی مسجده کلوب کفن مزبوری بر کاغد ایله محرابده وضع اولنمش بولدیلر کاغدی اچوب نظر ایتدکلرنده بز سیزه برعزیز مهمان کوندرمش ایدك قدرینی بیلیوب ومسافرته دعوت قیلوب اطعام ایتمدیکز سزك کفنکز دخی کرکمز دیو یازلمش کوردیلر رحمة الله علیه . محمد دینوری بیوردیلر که صحبت مردان خدایه دخول

حق تعالینك توفیق وعنایتندندر وهم بر كون اصحابنه بیورمشلر كه البسهٔ ظاهره سزی اعجاب ایتمسون مجرد ظاهرن تزیین ایلیانلر تخریب بواطن ایتمینجه تزیین ظواهر ایتمشلردر ٠ وعبدالله انصاری حضرتلری بو كلامك تاییدی ایچون بیورر كه بز اصحابمزه آرایش جامه وآلایش ظاهر تعلیم ایلمدك بلكه عمارت باطن تعلیم ایلدك خدا راضی اولمسون شول كمسنه لردنكه انجق آرایش جامه ومرقع ومیان بند وسجاده یه قانع اولوب عوالی اموردن اولان صفای باطنه همت ایلیه زیرا هركیم بونلرك بوزیننی كورسه همان مراد اولان بر صورتدر قیاس ایدوب مطلب اصلیدن قالور اما شول كمسنه لر كه خداوندان معانی وبواطندر حقدن غیری شیئه كوكل بغلمزلر وماسوایه مشغول اولمزلر

✻ مثنوی ✻

صورت ظاهر فنا كردد بدان * عالم معنی بماند جاودان
چند بازی عشق بانقش سبو * بكذر از نقش سبو روآب جو
صورتش دیدی زمعنی غافلی * ازصدف دری كزین كرعاقلی
این صدفهای قوالب در جهان * كرچه جمله زنده اند ازبحر جان
لیك اندر هر صدف نبود كهر * چشم بكشادر دل هریك نكر
كان چه دارد وین چه دارد می كزین * زانكه كمیا بست آن در ثمین

✻ ذكر مناقب شیخ ضیاء الدین ابو النجیب عبد القادر السهروردی قدس سره ✻ قطب مركزدین ودولت سرمدی ٠ شمع جمع سنت احمدی ٠ كلشن توحیدك شكفته وردی ٠ ابو النجیب سهروردی ٠ علوم ظاهره وباطنه ده كامل ومكمل اولوب مؤلفات كثیره صاحبیدر

✻ نظم ✻

شیخ نجیب سهروردی را بدان * مقتدا شد در امام سالكان
هركه اواز جام اویك قطره خورد * كوی دولت ازمیانه او ببرد
عشقشان بردست مارا داد دست * عاشقانرا عشق ایشان كرد مست

تاریخ امام یافعیده مسطوردر كه ابو النجیبك اصحابندن بریسی روایت ایدر كه بر كون ابو النجیب ایله بر قصاب دكانك اوكندن

چکر کن یوزلمش وچنکله اصلمش برقویونی کوررلر حضرت شیخ توقف ایدوب بو کوسفند آویخته بن مذبوح دکلم بلکه مرده یم دیو سویلر بیوردقلرنده قصاب بیهوش اولوب زمینه دوشدی بعده قالقوب حضرت شیخی تصدیق وجرمنه اعتراف ایدوب تائب اولدی . ابو النجیب سهروردی قدس سره آداب المریدین نام کتابنده بیوررلر که « اجمعوا على ان الفقر افضل من الغنى اذا كان مقرونا بالرضى فان احتج محتج بقول النبي عليه السلام اليد العليا خير من اليد السفلى قيل له اليد العليا تنال الفضيلة باخراج ما فيها واليد السفلى تجد المنقصة بحصول الشئ فيها ففي تفضيل السخاء والعطاء دليل على فضل الفقر فمن فضل الغنى للانفاق والعطاء على الفقر كان كمن فضل المعصية على الطاعة لفضل التوبة » یعنی مردان خدانك اکثری فقر غنادن افضلدر دیمشلردر اکر برکمسنه ویریجی ال الجی الدن بهتر اولدیغنه « اليد العليا خير من اليد السفلى » حدیث شریفی ایله استدلال ایدرسه جواب بو وجهله درکه دست دهنده مالنی ایثار وفی سبیل الله نثار ایتمکله باب فقری فتح ایتمش اولور والجی ال اخذ مال ایله باب غنایی کشاده ایتمش اولور پس خیریت دهنده غنا جهتندن ومفضولیت کیرنده دخی فقر جهتندن اولمیوب بلکه باب غنایی فتح ایتدیکیچون فقر غنادن ادنی اولور . پس ایمدی تفضیل سخا وعطا فضیلت غنایه دلیل اولمز بو تقدیرجه غنایی فقره تفضیل ایدنلر لاجل الانفاق والایثار تفضیل ایتمشلردر مثلا

﴿ بيت ﴾

جرمنه معترف اولان مسکین * یکدرا ندن که اوله طاعت بین

مضمونی اوزره شول کمسنه لر که معصیتی طاعته تقدیم ایتمشلردر معصیت اوزره توبه ترتب ایتمك اعتباریله در والا شول طاعت که انده عجب وریا اولمیوب خالص اوله اومقوله طاعته معصیت نه وجهله تقدیم اولنور یعنی غنایی فقره تفضیل ایدنلر نفس غنایی نفس فقره تفضیل دکلدر بلکه غنانك لازمی اعتباریله در

﴿ مثنوی ﴾

اهل فقرند برتر از کروبیان * اهل فقرند زبدهٔ ملك جهان
ملك برهم زن تواد هم وارزود * تا بیابی همچو اوملك خلود

پس شول غنی که قلبی دنیایه محبت ایتمیوب فقره مائل اوله اولدخی فقرا زمرہ سندن عد اولنور ﴿ بیت ﴾

هر که آخربین تراومسعود تر * هر که آخر بین تر اومبعود تر

وشول فقیرك كه قلبی فقرینه راضی اولمیوب غنایه طالب اوله خسران دارینه کرفتار اولور ﴿ نظم ﴾

مال دنیا پیش شیطان جمع شد * این مرا ازنص قرآن سمع شد
رو بقرآن کار کن از او کذر * تا کشاید جنت حق بر تو در

وینه شیخ عطار علیه رحمة الغفار بیورر لرکه

﴿ از دریای ابرار ﴾

* اغنیارا اعتبار ازدر همی چندی بود *
* همچو طفل نفس کوخرم بشیر مادرست *
* اعتبار زینت دنیا بدان ماند که کس *
* بیند اندر خواب کوراجامهٔ نو در برست *
* زال دنیا هردو روزی باکسی دار دسری *
* زنکه دارد میل نامحرم رها کن کوغرست *
* کرملول از زال دنیایی رها کن زاختیار *
* کفتن لفظ طلاق اندر زبان شوهرست *
* سفله را اقطاع دنیا خوشتر از عقبی بود *
* خودجُعل رابوی سرکین به زطیب عنبرست *
* درخیال هرچه باشی عین آنی آن زمان *
* زرچودرآتش درآید در دمی چون اخکرست *
* جز زحق روزی طلب کردن نشان مشرکیست *
* التجا بر غیر کردن از کبائر برترست *
* حارس سیم و زر از زر سیر نبود تا بمرك *

* میکشد مستسقی آب وان بحر کش منجرست *
* کر کداراعودسوزازتف نباشد کومباش *
* سینهٔ پرآتش او کرم همچون مجمرست *
* منعم ودرویش رانبود خلاصی ازاجل *
* صید صیادست صیدار فربه وار لاغرست *

محی الدین عربی قدس سره روایت بیوررلر که برطالب مدینهٔ اندلسدن دیار مصره کیدرکن ساحل دریاده صورت فقرده برزاهده دوش اولوب شدت حری دفع ایچون سازدن برمسکن اختیار ایدوب وستر عورت مقداری حصیردن لباسی اولوب بهریوم دریادن اوچ بالق آولیوب بریسن آزاد و بریسن فی سبیل الله انفاق و بریسن دخی کفاف ایدینوب بوحال اوزره عبادت ومجاهده ایلمکله بن دخی تعجب ایلیوب ای عزیز بوموضعده مستقر اوله‌لی نمقدار زماندر دیو سؤال ایتدکده اوتوزسنه‌یه قریبدر که بواسلوب اوزره مجاهده ایدرم دیوجواب ویردی طالب مزبور حکایت ایدرکه بنم دخی بوحال خوشمه کلوب برقاچ ایام زاهد مذکور ایله صحبت وحقنه عبادت ایلدم بعده مفارقت اقتضا ایلدکده عزیمتکز نه جانبه دردیوسؤال ایدوب بندخی مصره دردیوجواب ویردم انشاءالله تعالی داخل مصراولدقده فلان اسمیله مسمی برعزیز واردر انلره ملاقی اولوب بوفقیردن سلام ونیاز ایدوب بزم ایچون برنصیحت التماس ایلیه سن دیو منت ایلدی • پس مصره داخل اولدیغمده اول عزیزی اشارت اولندیغی اوزره استفسار ایلدم مسکننه دلالت ایتدیلر وار دیغمده برسرای عالی ودر سراینده نیجه خدام کورمکله جائزکه بنی تغلیط ایتمشلر در دیو برقاچ کسنه دن دخی سؤال ایدوب بالاخره طالب اولدیغم صاحب خانه ایدیکی محقق اولمغن کلوب صاحب خانه قنده در دیو سؤال ایلدیکمده حضور سلطانه کتدی دیوجواب ویردیلر حیرتم زیاده اولوب نه حال ایسه قدومنه ترقب ایلدم کوردمکه خدم وحشمله کلوب بکاد قت ایله نظر ایلدی وداخل سرای اولدی بعد زمان بنی دعوت

ایلدیلر حضورینه واردیغمده اهلاً وسهلاً یافلان دیو بکا مرحبا ایدوب بن دخی مأوی ومنزلمدن خبرویروب اول زاهدک سلامن ایصال ونصیحت التماس ایلدیکن اعلام ایلدم برقاچ کون مصالحک نه ایسه اتمام ایدوب کیدر اولدیغکده کله سن دیو جواب ویردی بن دخی بعد اتمام المصلحه تکرار حضورشریفنه واروب صحبت شریفلریله مشرف اولدقده تحصیل منافع کثیره ایدوب بعده اول زاهده بزدن سلام ایلیه سز محبت دنیایی قلبندن اخراجه بذل همت ایلسون دیو سویلدی

﴿ نظم ﴾

پیش او باشد طریقت رازها * پیش او باشد همه کفتارها
اوز دانش برتر از کر وبیان * او ز بینش دیده است رفتار جان

پس حیرتم کماله ایروب مصردن عودت ومنزل زاهده مراجعت ایتدکده بنی استقبال ایدوب عزیزدن نه خبر دیو سؤال ایلدی بعد تبلیغ السلام واقع حالی تقریر واعلام ایلدم برشهقه ایدوب بیهوش اولدی بعده کفتاره کلوب

﴿ نظم ﴾

کرچه سالک داشت دنیای بسی * پیش او قربی ندارد چون خسی
خود بخاوت درجهان خمست براو * نیست شیخی خود بعالم مثل او

دیونالان اولوب اوتوز سنه درکه قلبمدن محبت دنیایی ازاله ایچون

﴿ بیت ﴾

مسکن دنیاست جای ابلهان * خوردن دنیاست کار ابلهان

دیو ظاهرده جمله دن عزلت وبو صورتی اختیار ایلدم هنوز محبت دنیادن خلاص اولمدم اما صورت غناده مشاهده قیلدیغک کمسنه نک قلبنده مقدار ذره دنیا ومافیهایه رغبتی یوقدر

﴿ بیت ﴾

سرم بدنیی وعقبی فرونمی آید * تبارک الله ازین شیوها که درسر ماست

واول صورتی اختیار وباب سلطانه ملازمت ایلدیکی نیجه مظلوملره دستکیر اولوب کریبان عجزلرین ایدئ قهر ظلمه دن تخلیص ایچوندر دیو تقریر ایلدی

﴿ مثنوی ﴾

مال راکز بهر حق باشی حمول * نعم مال صالح خواندش رسول
آب در کشتی هلاك کشتی است * آب اندر زیر کشتی پشتی است
چونکه مال وملك را ازدل براند * زان سلیمان خویش جز مسکین نخواند
کوزهٔ سر بسته اندر آب رفت * از دل پرباد فوق آب رفت
باد درویشی چو در باطن بود * برسر آب جهان ساکن بود
گرچه جمله این جهان ملك ویست * ملك در چشم دل او لاشی است

حجة الاسلام محمد غزالی رحمة الله علیه بیوررلر که باعث عذاب قبر دنیایه قلبك علاقه سیدر

﴿ بیت ﴾

حب دنیا ازحقت دوری دهد * خود ترا در کفر دیجوری دهد

خصوصا اهل وعیال دخی دنیادن معدوددر ۰ پس دنیایه تعلق ایتمش کیم واردر بو تقدیرجه عذاب قبردن هیچ کس خلاص اولمق لازم کلور دیو سؤال اولنورسه جواب بووجهله درکه دنیای فراوانی اولان نیجه صادقلر واردر که دنیا ایله مسرور اولمیوب آرزوی موت ایدرلر زیرا اغنیا ایکی قسمدر برقسمی کرچه مالارینه واهل وعیاللرینه نوعما علاقه ایتمشلردر لکن حقه اولان محبت وعشقلری جمله یه غالب اولوب انلرك مثالی بودر که بعض کمسنه نك ساکن اولدقلری خانه وشهرلرینه کرچه تعلقلری واردر لکن ریاست وسلطنت وقصر وایوانه اولان تعلقلری اغلبدر پس اومقوله کمسنه یه منشور سلطانی وارد اولوب بر ولایتك تصرف وایالتی ویرلسه وطن مألوفندن رخت واسبابن قالدیروب محل مأموره نقل ایلدیکی کندویه رنج والم کلورمی بلکه مسرت کلیه حاصل اولوب نائل اولدیغی دولت عظمی ایچون اندن ترکی لازم کلان شی ناچیز وحقیر اولور

﴿ بیت ﴾

جمله دنیا پیش ایشان پرکاه * تو بدنیا کردهٔ آخر نگاه

پس انبیا واولیا ومؤمنین اتقیانك اهل وعیال ووطنلرینه من وجه

التفاتلری دخی وارایسه‌ده محبت الله جمله‌یه غالب ولذت عشقله قلبلری مأنوس اولوب کوش جانه ارجعی نداسی کلدکده اسباب دنیویه لاشی اولوب عایقهٔ واحده‌دن ذره وشمه قلبلرینه یول بولمز

﴿ مثنوی ﴾

هرکه ازدیدار برخوردار شد * این جهان درچشم اومردار شد

اما اغنیانک برقسمی دنیایی اتخاذ ایدوب قلبنده محبت الله اولمغله « ولتنظر نفس ماقدمت لغد واتقوا الله » فحوای شریفنجه نظرلری درپیش اولدقده درونلرین ظلمت ماسوی احاطه ایدوب عذاب قبر ودوزخدن خلاص اولمزلر واخلاق سیئه واوصاف شنیعه ایله دنیاده تحصیل ایلدیکی اعمال خبیثه صورتپذیر اولوب « یوم تبلی السرائر » فحواسنجه عقارب وحیات وسبعیاتدن نیجه صفاتله محشور اولورلر

﴿ مثنوی ﴾

پیش ازین هرچند جان پرعیب بود * در رحم بود وزخلقان غیب بود

الشقی من شقی فی بطن الام * من سمات الجسم یعرف حالهم

تن چومادر طفل جانرا حامله * مرك درد زادنست وزلزله

جمله جانهای کذشته منتظر * تاچکونه زاید آن جان بطر

زنکیان کویند خود ازماست او * درمیان کویند پس زیباست او

چون بزاید درجهان جان وجود * پس نماید اختلاف بیض وسود

کر بود زنکی برندش زنکیان * روم را رومی بودهم ازمیان

تانزاد اومشکلات عالمست * آنکه نازاده شناسد اوکمست

سورهٔ یس‌ده « ولونشاء لطمسنا علی اعینهم فاستبقوا الصراط فانی یبصرون ولونشاء لمسخناهم علی مکانتهم فمااستطاعوا مضیا ولایرجعون » آیت کریمه‌لری تفسیرنده مسخده اختلاف اولنمشدر کشافده مسطوردر که ابن عباس رضی الله عنه لمسخناهم قردة وخنازیر دیو تفسیر بیورمشلردر وبعضلری حجاره‌یه مسخ اولنورلر دیمشلر وقتاده رضی الله عنه « لاقعدناهم علی ارجلهم وازمناهم » دیو بیورمشلر اماسورهٔ نبأده « فتأتون افواجا » آیت کریمه‌سی تفسیرنده قاضی

بيضاوی رحمه الله علیه بو حديث شريفی ايراد ايتمشلردر كه « روی انه علیه السلام سئل عنه فقال تحشر عشرة اصناف من امتی بعضهم علی صورة القردة و بعضهم علی صورة الخنازير و بعضهم منكسون يسحبون علی وجوههم وبعضهم عمی وبعضهم صم وبكم وبعضهم يمضغون السنتهم فهی مدلاة علی صدورهم يسيل القيح من افواههم يتقذرهم اهل الجمع و بعضهم مقطعة ايديهم وارجلهم و بعضهم مصلبون علی جذوع من نار و بعضهم اشد نتنا من الجيف وبعضهم ملبسون جبابا سابغة من قطران لازقة بجلودهم ثم فسرهم بالقتات واهل السحت واكلة الربوا والجائرين فی الحكم والمعجبين باعمالهم والعلماء الذين خالف قولهم عملهم والمؤذين جيرانهم والساعين بالناس الی السلطان والتابعين للشهوات والمانعين حق الله والمتكبرين الخيلاء » يعنی روز جزاده خلق عالم قبرلرندن ميدان عرصاته فوج فوج كلدكلرنده افواج مذكوره نك كيفيتلری نه وجهله در ديو سؤال اولندقده حضرت رسول علیه السلام بنم امتمدن اون بلوك ميدان عرصاته كتورلدكده بعضيسی قرده وبعضيسی خنازير صورتنده و بعضلری منكوس الرأس ومسحوب الوجه وبعضيسی اعمی و بعضيسی اصم وابكم محشور اولوب وبعضلری لسانلری صدرلری اوزرينه آويخته اولديغی حالده زبانلرين چينيوب ودهانلرندن قيح وجراحت سيلان ايدوب اهل حشر تقذر واكراه ايليه‌لر وبعضلر دست و پايی مقطوع وبعضلر ناردن جذوع واغصانه مصلوب اولدقلری حالده حشر اولنوب و بعضلرك بدنلری جيفه دن اخبث رائحهٔ قبيحه ايله حشر اولنوب وبعضلره قطراندن سابغ اولمش جبه‌لر كيدر يلوب جلدلرينه ملاصق اولوب انكله داخل نار جحيم اوله‌لر ديو بيوروب بعده لف ونشر مرتب اسلوبنجه هر برينك اربابنی تفسير ايدوب بو صفتله متصف وبو صورتلر ايله حشر اولنانلر نماملر وحرام ور بوا خوارلر وحكملرنده ظلم ايدنلر وعمللريله عجب ايدنلر وقوللری عمللرينه موافق اولميان علما

✻ نظم ✻

علم بهر منصب ومالت بود * نه زبهر عقبی و حالت كنند

بهراین مردود کشتی ای فقیه * اسم تو در ملك عقبی شد سفیه
وهمسایه لرینه جفا و اذا ایلیانلر واعوان وامرایه واروب غمازلق ایدنلر
وزکوة ویرمیانلر وتکبرایله خرامان اولانلر در دیو بیورمشلر صدق
رسول الله صلی الله علیه وسلم

﴿ گلشن راز ﴾

بفعل آمد صفتهای ذمیمه * بترشد از دد و دیو وبهیمه
اگر گردد مقید اندرین دام * بگمراهی بود افزون زانعام

• ونجم الدین قدس سره « ولونشاء لطمسنا » آیت کریمه سی تفسیرنده
بز انلرك صفات انسانیه لرین صفات سبعیه یه تحویل وتبدیل ایدرز
صفات مزبوره یی ازاله ایدوب صفات انسانیه یه رجوعه قادر اولمزلر
حق سبحانه وتعالی دنیاده صفاتن مسخ ایلدیکی مغضو بین آخرتده
دخی ممسوخ بها اولان صفات ایله محشور اولورلر وحدیث صحیحده
« ان آزر یحشر علی صورة ضبع » وارد اولمشدر دیو تحقیق وبیان
بیور دیلر

﴿ گلشن راز ﴾

چو با عامه نشینی مسخ گردی * چه جای مسخ یك ره فسخ گردی
مبادا هیچ با عامت سر وکار * که از فطرت شوی نا گه نگو نسار

ودخی « ان الذین کفروا بایاتنا سوف نصلیهم نارا کلما نضجت
جلودهم بدلناهم جلودا غیرها لیذوقوا العذاب ان الله کان عزیزا حکیما »
آیت کریمه سنك معنای تأویلیسنی بو وجهله تحقیق وتفسیر بیورمشلر که
بزم آیاتمز که انبیا ووارث حقیقتلری اولان اولیادر انلره انکار ایدنلری
عن قریب دنیاده حسد وانکار آتشنه اصلا واحراق وصفا تلرینی
نارحسد ایله انواع صفات ردیه یه تبدیل ایدرز زیرا « بدلناهم جلودا
غیرها » فحواسنجه انسانده بعض جلود معنویه وار در اول جلودك
بعضیسی صفات حمیدهٔ روحانیهٔ نورانیه وبعضیسی صفات ذمیمهٔ
نفسانیهٔ ظلمانیه در لکن صفات نورانیه صفات ظلمانیه یه نسبت لب
وحقیقت وصفات ظلمانیه نورانیه یه نسبت جلد وصورت واقع اولمشدر
وبو مذکور اتك جمله سی نور خدا وتوحید ومعرفته نسبت جلوددر

انكیچون حق سبحانه وتعالی کتاب کریمنده مواضع کثیره‌ده نوری لفظ مفرد وظلماتی لفظ جمع ایله ذکر بیورمشدر کما قال الله تعالی « وجعل الظلمات والنور » وقال الله تعالی « یخرجهم من الظلمات الی النور » وصفات ظلمانیهٔ نفسانیه وصفات نورانیهٔ روحانیه‌نك جمله‌سی « ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة » فحواسنجه بین العبد والرب حجب وموانعدر ، ایمدی نه‌چان بر عبد مسعود موفق شرع قویم اوزره اعمال صالحه ایله ظاهر اولسه حق سبحانه وتعالی بعض نحاس صفات ظلمانیهٔ نفسانیه‌یی اکسیر شرعیله علی قدر العمل فضهٔ صفات نورانیهٔ روحانیه‌یه تبدیل ایدر وبعض فضهٔ صفات نورانیه‌یی دخی اکسیر حب وولای ولایت ایله نورانیهٔ ربانیه‌یه تبدیل ایدر « الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور » آیت کریمه‌سنك سری بو معنایه اشارتدر

﴿ بیت ﴾

هیچ میدانی که مقصود از جهان * خود تویی در عالم معنی بدان

یعنی ظلمات صفات خلقیه‌دن نور صفات خالقیه‌یه اخراج ایدر زدیمکدر زیرا نور صفات خالقیه نسبت صفات خلقیه‌نك کلیسی « ظلمات بعضها فوق بعض » در پس بو تقدیرجه صفات مزبوره‌نك جمله‌سی جلودات لب نور الهی اولور فلهذا عبد سعید اداء فرائض ونوافل ایله خدایه قریب اولوب قابل تصرفات اکسیر شرع اولدیغیچون نحاس صفات نفسانیه‌سی فضهٔ صفات روحانیه‌یه مستعد اولوب وفضهٔ صفات روحانیه‌سنه اکسیر صفات ربانیه وجذبهٔ رحمانیه القا سیله حق تعالی اول عبده قریب اولوب جلود کلیه‌سی تبدیل لب اولور « ولیتذکر اولوا الالباب » ودخی « واتقون یا اولی الالباب » آیت کریمه‌لری و « کنت له سمعا وبصرا ویدا ولسانا » حدیث شریفی بو معنایه اشارتدر

﴿ گلشن راز ﴾

وکر نوری رسد از عالم جان * زفیض جذبه یا ازعکس برهان

دلش بالطف حق همراز کردد * آزان راهی که آمد باز کردد

وکذلك عبدنا مسعود طبیعته موافقت وهوایه متابعت وشریعته مخالفت ایدرسه

﴿ لفريد الدين عطار ﴾

هر كه او شرع نبى را خورد اشت * در كلستان شريعت خار كاشت
مفهومى اوزره اكسير شقاوت ايله فضهٔ صفات نورانيهٔ روحانيه سى على قدر العمل نحاس صفات ظلمانيهٔ نفسانيه يه تبديل اولنور « والذين كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور الى الظلمات » آيت كريمه سنده بو معنايه اشارت وار در

﴿ نظم ﴾

حيف باشد كه ندانى خويش را * همچو حيوانات دوانى خويش را
تو ز نسل آدمى اى آدمى * نيست در ذات معانى ات كمى
رو بعزت نه قدم در كوى دوست * كرنه در عقبى كشندت پوست پوست

و « كلما نضجت جلودهم » قول كريمنده بر اشارت دخى وار در كه هر بار كه نار حقد وحسد يا بخل يا خود غضب و كبر وانكار وجحود واخلاق ذميمه دن جلود صفات نورانيهٔ روحانيه نضج يافته وبخته وريخته اولسه حقدن بعد ومحجوبيت عذابنى اذاقه ايچون جلود صفات نورانيهٔ روحانيه سى صفات ظلمات نفسانيه يه تبديل اولنور « ان الله كان عزيزا حكيما » يعنى حق سبحانه وتعالى امرينه غالب بر عزيزدر كه ٠ سفيه النفس ٠ وجبار ٠ ومتكبر ٠ ودنى الهمه ٠ وقصير النظر ٠ وركيك العقل ٠ وعابد الهوى ٠ واسير الشهوة ٠ وذليل النخوه ٠ وحسود ٠ وحريص ٠ وطالب دنيا ٠ ورأى خبيثيله معجب ٠ وذات وصفاتنده مفسد اولانلرى كندى قربنه مهتدى قيلر ٠ و بر حكيم و كريمدر كه ٠ لين ٠ وهين ٠ وقانع ٠ ومتواضع ٠ وصابر ٠ وشاكر ٠ وسليم ٠ ومستسلم ٠ وكريم ٠ النفس ورقيق القلب ٠ وخفيف الروح ٠ وعلىّ الهمة ٠ ودقيق النظر ٠ ولطيف الطبع ٠ ودائم الحزن ٠ ومسرور بالمحبه ٠ وذات وصفات وجميع اخلاقده محمود وكريم اولان عباد مكرمينى حضرت ربوبيت وجوار رحمانيتنه هدايت ايدر

﴿ لفريد الدين عطار ﴾

خدا وندا دلم آزاد كردان * بعدل خود هشم راشاد كردان
خدا وندا كنه بسيار دارم * وليكن جمله را اقرار دارم

قلم در کش درین طومار کفرم * که غرقه اندرین دریای ظلم
خداوندا مرا دنیا زبون کرد * زکوی عاشقان تو برون کرد
خداوندا ازین کویم برون کن * بکوی عاشقانم خود درون کن
خداوندا نباشد حال بی تو * خداوندا نباشد قال بی تو
خداوندا تویی درمان دردم * برحمت سرخ کردان روی زردم
خداوندا تو احمد کن شفیعم * که تا دنیا ودین کردد مطیع
خداوندا ازان ساقئ کوثر * شرابم ده که تا کردم منور
خلاصی ده ازین ظلمت تومارا * که تا یابم زتو نور بقارا

ای برادر سلیم ۰ واخ اعز وکریم ۰ دنیاده سکا هرنه صفات غالب اولورسه برزخده دخی اول صفاته مناسب صورت ایله محشور اولمق مقرردر ۰ مثلا کبر وعجب غالب ایسه صورت پلنك وغضب غالب ایسه صورت کرك وشهوت وعدم حمیت غالب ایسه صورت خوك وسك وحرص غالب ایسه صورت موش والی غیر ذلك صفات ردیه نك انواعنه مناسب صفات وصور مختلفه ایله مصور ومعذب اولورلر

﴿ نظم ﴾

* خونی اولان بیس وبرص زانی ولوطی خوك وسك *
* سارق اولان بی دست وپا بردابهٔ جنبان کلور *
* کورمدیکنی بیلمدین ایشتمدوکن سویلیان *
* کوروکیرو دلسز اولوب کورکیم نیجه خسران کلور *
* هرسالکك کیم ایاغی مردانه بصمز بویوله *
* ایماندن آیرو دوشر اول کیم کافر وطغیان کلور *
* اوقی کتاب نفسکی دیلکاه عینك صاغ ایکن *
* قومه بوکون یارین کونه صکره سکا پشمان کلور *

« یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم » الایه ودخی « یحشر الناس علی نیاتهم » ودخی « یحشر بعض الناس علی صورت یحسن عندها القردة واخنا زیر فعلیك بالتقوی ثم بالتقوی » بیورلمشدر

ای مستمع متنصح نهارده ایتدیکك خوابده مشاهد اولمزمی کما قال علیه السلام « النوم اخ الموت » وکما قال تبارك وتعالی « الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسك التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی ان فی ذلك لآیة لقوم یتفکرون » ودخی « کما تنامون تموتون وکما تستیقظون تبعثون » بیورلمشدر ایمدی بو وعیدات ایله متنبه اولمیوب برقاچ کون تابع طبیعت اولورسك دخی موت اصابت ایتدکده بیدار اولوب حلم نائمه مماثل اولان خواب دنیانك تعبیرین بولورسن . بنم برادر جان برابرم نفوس انسانیه علوم واخلاق وافعال واعمال ایله پرنقش برلوح نکاشته درموت ایله متنبه اولدقده نقوش مزبوره نك روپوشی اولان غبار تن مرتفع اولوب ارقام وآثارك هر بری پیدا وهویدا اولور کما قال الله تبارك وتعالی « فکشفنا عنك غطاءك فبصرك الیوم حدید »

﴿ مثنوی ﴾

کرنبودی مرعرض را نقل وحشر * فعل بودی باطل واقوال قشر
این عرض هم نقل شدلونی دکر * حشرها فانی بود کونی دکر
نقل هر چیزی بود هم لایقش * لایق که بود هم سایقش
وقت محشر هر عرض را صورتیست * صورت هر یك عرض را نوبتیست
نقل اعراضست این بحث ومقال * نقل اعراضست این شیر وشکال
جمله عالم خود عرض بودند تا * اندرین معنی بیامد هل اتی
این عرضها ازچه زاید ازصور * وین صورهم ازچه زاید از فکر

پس دنیاده جنت ودوزخ سنکله بیله در . امام بخاری علیه رحمة الباری ابن مسعوددن روایت ایدرکه قال علیه السلام « الجنة اقرب الی احدکم من شراك نعله والنار مثل ذلك » پس خوارده وآشامیده اولان شراب نخوت وبنك غفلتك خمار خماربنی دست تطاول موت رفع ایتدکده سرانجام معلوم اولور . زیرا قلب برآینه درکه نیك وبد . وابیض واسوددن هرنه مقابل اولسه انك

عینن کوستروب نیکی بد وبدی نیک کوسترمز فرضا بوعرب آینه یه نیچه ییللر خدمت ایدوب بنی بیاض کوستردیو منت ایلسه مفید اولمز ایمدی قلب انسانه دخی اعمال وافعالدن هرنه مقابل اولسه یوم تبلی السرائرده تن غلافندن مجرد اولدقده انك عینن کوسترر میزان حقدر تخلف ایتمز کما قال الله تعالی «الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لا ظلم الیوم» وکما قال تعالی «وان لیس للانسان الا ما سعی» و «ان الساعة آتیة اکاد اخفیها لتجزی کل نفس بما تسعی»

﴿ مثنوی ﴾

مرك هریك ای پسر همرنك اوست * پیش دشمن دشمن و بر دوست دوست
پیش ترك آینه را خوش رنکیست * پیش زنکی آینه هم زنکیست
آنکه میترسی زمرك اندر فرار * آن زخود ترسانی ای جان هوش دار
روی زشت تست نی رخسار مرك * جان تو همچون درخت ومرك برك
از تو دستست ارنکو یست ار بدست * ناخوش وخوش هر ضمیرت از خودست
آینه تو جست بیرون از غلاف * آینه ومیزان کجا کوید خلاف

اما عجبدر که عموما خلق جهان ادعاء محبت الله ایدوب ودنیایه محبتمز یوقدر دیرلر لکن حق محبتنه کوکلده بر محك ومعیار واردر که صدق وکذب وقلب ونیکو اول معیارده هویدا اولور . مثلا شهوات نفسانیه وخواطر شیطانیه هر بار که بر منکر القا ایتدکده انك مخالفی اولان اوامر شرع مبین غالب شهوات وقاهر تسویلات اولوب کوکل فرمان خدایه میل وانقیاد ایدرسه حقه محبتن اثبات ایتمش اولور والا دعواسنده کاذب اولوب

﴿ مثنوی ﴾

درمیان ناقدان زرقی متن * بر محك ای قلب دون لافی مزن
هر محك راره بوددر سر قلب * که خدایش کرد امیر جزر وجلب

مضمونی اوزره حق سبحانه وتعالیدن «کذبت یا کذاب» خطابیله تبهیت وتبکیت اولنور . واکر بکا دنیانك وجود وعدمی مساویدر دیر ایسه دعواسنده اوزمان صادق اولور که دنیاسی الندن کتدکده محزون وغمکین اولمیوب جمله سی محبة اللهه غرق اوله . زیرا مستغرق دنیا ایکن

فراق غمندن خبردار دکلدر « و بضدها تتمیز الاشیاء » مصداقنجه شی خود ضدیله منکشف اولور مثلا بر کمسنه بر محبوبه جاریه سیله مستمرا صحبت ایدر کن عدم محبت دعواسنده اولوب اتفاقا جاریهٔ مزبوره‌یی بیع ایتسه انک قلبنده مستتر اولان آتش عشق بعد المفارقه ظاهر اولوب دود آهیله شعله‌لری پیوستهٔ دماغ اولدقده عشقندن دیوانه‌سان وافتراقندن پروانه‌وار سوزان اولور پس دنیایه هیچ وجهله عدم تعلق ممکن اولمازالا هر شیدن ضرورت مقداری نه قناعت ایله اولور

❊ مثنوی ❊

امتحان کن فقررا روزی دوتو * تا بفقر اندر غنا بینی دوتو
صبر کن بافقر و بگذار این ملال * زانکه در فقر است عز ذو الجلال
هین توکل کن ملرزان پا و دست * رزق تو بر توز تو عاشقتر ست
سر که مفروش و هزاران جان ببین * از قناعت غرق بحر انگبین
صد هزاران جان تلخی کش نگر * همچو گل آغشته اندر گلشکر

ای یار صادق و دلدار موافق ۰ ابو النجیب سهر وردیدن ۰ قطب الدین ابهری ۰ رکن الدین سجاسی ۰ شهاب الدین تبریزی ۰ جمال الدین تبریزی ۰ ابراهیم زاهد کیلانی ۰ صفی الدین اردبیلی ۰ صدر الدین اردبیلی ۰ خواجه علاء الدین اردبیلی ۰ ابو حامد اقسرایی الحاج بیرام انقروی ۰ امیرسکینی عنعنه ایله کلوب هر بری سجادهٔ ارشادی تشریف ایدوب قلوب عشاقه رش نور جذبهٔ رحمان و آتش عشقی ایقاد و درخشان ایتمشلردر ۰ قدس الله ارواحهم ۰ هر برینک مناقب سنیه‌سنه نهایت اولمیوب کلمات قدسیه‌لری جلای روح و صفای قلب اولمق مقرردر ۰ لکن هر برینک احوال وآثاری فرداً فرداً سلک تحریره کشیده قیلنسه بر کتاب کبیر الحجم اولوب مستمعینه کلال و مستنسخینه ملال حاصل اولمامق ایچون « الاختصار مطلوب » فحواسنجه بو عبد حقیر بی استطاعه و بندهٔ ضعیف قلیل البضاعه طریقهٔ بیرامیه‌نک ❊ ع ❊ کمترینک کمتری یم کمترینک کمتری * ۰ بر نابود و ناچیز اولمغله بیرامیه‌ده امیرسکنی قولندن منشعب اولان پیشوایان ارباب هدانک بعض مناقب جلیله‌لرین قلم شکسته زبان

ایله تقریر وبیانه نیت اولنسدی • وهر بری دریکتای بحر حب الهی اولمغله اوصاف جمیله لری کوش جانه حلقهٔ زرین قیلندی

﴿ بیت ﴾

من چه رانم وصف ایشان درزبان * بر توظاهر کشته است این رازدان

• پس مفتی هدایت • مهدی ولایت • حارث عقل وشرع • عارف اصل وفرع • بخشندهٔ حب خدایی ﴿ شیخ ابو حامد اقسرایی قدس الله سره وروح الله روحه ﴾ مولد ومنشألری قیصریه اولوب قبرمتبرکاری اقسر ایده در مجمع بحرین علوم ظاهره وباطنه اولوب کرامات بهیه سنه حد وغایت یوقدر ﴿ بیت ﴾

* چونکه کلدی ملک رومه جانب شرقدن حمید *

* خلق رومه اولدی ذاتی سر بسر ظل مدید *

ابتدا دیار رومه سر الهی وجذبهٔ رحمانی انک وجهندن سرایت ایدوب وجهان وجهانیانی مستغرق نور هدایت ایتدیلر • روایت اولورکه زمان سابقده دیار رومده ظاهرا وباطنا علم وسلوکه راغب اولان طالبین بلاد عرب وعجمه عزیمت ایدوب اربابیله صحبت وتحصیل علم ومعرفت ایدرلر ایمش ابو حامد دخی سیاحت ایدوب علم ظاهری تکمیلدن صکره شام شریفده خانقاه بایزیدیه ده بر شیخه خدمت ایدوب نیجه مدت مکث ایتدکدن صکره استعداد اصلی وانکیزش حب کلیسی مقتضاسنجه کمسنه دن تسلی بولیوب بالاخره تبریزه قریب قصبهٔ خویده خواجه علاء الدین مشکوة نور محمدی اولدیغندن خبردار اولدقده عنان عزیمتی اول جانبه مصروف قیلوب متوجه اولدیغی حینده درونده جلا واستجلای کلی مشاهده قیلوب ﴿ ع ﴾ کفت کنجی یابم آخر من بصبر * دیوطی مراحل وقطع منازل ایتدکجه سوزش وشورشی آنا فآنا زیاده ورو زی عید وشبی قدر وبرات اولوب الحاصل قصبهٔ خویه داخل وصحبت پیره واصل اولدقده اول مطلع انوار حقایق احمدی • ومطلع اسرار دقایق احدی یه مرآت قلبی مقابل دوشدکده رفرف عشقله بر ید جذبهٔ رحمان حب ازلیٔ یزدانیدن یحبهم پیامن ابلاغ ایدوب

﴿ نظم ﴾

* بیا ای کنج بی پایان چو خود مارا منور کن *

* مس بی قیمت مارا با کسیر نظر زر کن *

* تو بحر کوهر جانی توعین آب حیوانی *

* وجود خاکی مارا صفایی بخش و کوهر کن *

مفهومنی کویان اولوب وعشق خدای لایزال کندی یی کندیلکندن الوب مقام قرب اوادنی یی مأوی قیلدی بعده صحوه کلدکده

﴿ مثنوی ﴾

چون بخویش آمد زغرقاب فنا * خوش زبان بکشاد در مدح وثنا
کای کینه بخششت ملك جهان * من چه دانم چون تومیدانی نهان
ای همیشه حاجت مارا پناه * بار دیکر ما غلط کردیم راه

دیو جناب عزته نالشلر ایدوب حضرت پیرك مکانت علیاسی مشهودی اولوب عتبهٔ سعادتن بالین ایدندی مکر خواجه علاء الدینك دخی عمر عزیزی پایانه قریب اولوب کندوده اولان امانتی «ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها» مخواسنجه صاحبنه تسلیمه مترقب ایمشلر پس ابو حامدك خلوص ایله کلیشن ونور محبتی کلیت ایله الیشن کوروب امین امانت اولهجغن تحقیق ایلدکده

﴿ مثنوی ﴾

دست بکشادو کنار آنش کرفت * همچو عشق اندر دل وجانش کرفت
روی وپیشانیش بوسیدن کرفت * وزمقام وراه پرسیدن کرفت

خواجه علاء الدین ابو حامدك بو وجهله خاطرین سؤال ایدوب قلبن اله المغله ابو حامد دخی کفتاره کلوب

﴿ مثنوی ﴾

کفت ای نورحق ودفع حرج * معنئ الصبر مفتاح الفرج
ای لقای تو جواب هر سؤال * مشکل از تو حل شود بی قیل وقال
ترجمانی هرچه مارا در دلست * دستکیری هر که پایش در کلست
مرحبا یا مجتبا یا مرتضا * ان تغب جاء القضا ضاق الفضا

انت مولی القوم من لا یشتهی * قدردی کلا لئن لم ینتهی
مضمونی اوزره مابینلرنده نیچه ناز ونیاز واقع اولوب بعده خواجه علاءالدین صحبت ذکرالله ایچون فقراسن جمع ایدوب حالا قصبهٔ خویده مقام شمس تبریزی دیدکلری زیارتکاه انلرك تفرجکاهی ایدی پس جمله فقراسی حلقهٔ ذکرالله اولوب محبت کتدکجه ایشلیوب اوچ کون علی التوالی عشاق الهی مست ومدهوش اولوب توحید شریفدن منفك اولمغله زمین وآسمان زلزاله و کوه وصحرایه ولوله دوشوب فلکلرده ملکلر حیران اولوب رقص ودوران ایتدیلر

مثنوی

کوه طور اندر تجلی حلق یافت * تا که می نوشید ومی را بر نتافت
صار دکا منه وانشق الجبل * هل رأیتم من جبل رقص الجمل
حتی اول حوالیده برنیچه رمهٔ کوسفندان اوتلارکن عاشقان مجذوبانك هوهو صدا سندن متأثر اولوب خوار وآشامیدن قالوب توحید اولنان محله پویان وسوزش توحیدایله کریان وبریان اولوب اول کون قیامتدن برنشان اولدی دیومرویدر

بیت

* جمله برمیدن اولوبدر بوجهان یکبار مست *
* عرش مست وفرش مست و کنبد دوار مست
بعده صلوات شریفه ایله آتش توحید تسکین بولوب ثنا وتکبیردن صکره خواجه علاءالدینك فقراسی دست خواجه یی بوس ایدوب وبربریله مصافحه ایتدیلر خواجه علاءالدین قدس سره

شعر

* ساقیا دیرت الك پیمانه لر کلسون برو *
* طولوطولونوش ایدن مستانه لر کلسون برو *
* بوینه ایدن حمائل عشق زنجیرین حقك *
* کوشه کوشه چاغریشن دیوانه لر کلسون برو *
* وارلغن بوقلوغه ویروب کندوسن محوایلیان *

* مخزن عشقم اولان ویرانه‌لر کلسون برو *
* عاشقم معشوق دلندن عالمه صالدم صلا *
* جان وباشین ترك ایدن مردانه‌لر کلسون برو *
ابیاتنك مضمونی کویان واطرافه نکران اولوب دخی کمسنه قالمدیمی دیو سؤال ایتمکله تجسس اولنوب ۰ ابو حامد حضرتلری مستغرق وجد وکندیدن بیخبر پروبالی سوزان اولمش پروانه سان بر کوشه‌ده بولنمغله ایقاظ اولندقده دروندن آه ایدوب

﴿ شعر ﴾

* عشق الندن یاندی جانم یاعلی سندن مدد *
* بن غریب بی نوایم یاعلی سندن مدد *
* سن بکا لطف وکرمله دردمه برچاره قیل *
* شاه‌سن سن بن کدایم یاعلی سندن مدد *
دیو خواجه علاءالدینك خاکپاینه روماليده قیلوب عزیز حضرتلری دخی ابو حامدی معانقه ایدوب

﴿ مثنوی ﴾

روتوامر حق بجان تعظیم کن * خلق را از شفقت تعلیم کن
چونکه دانی سرماسر پوش باش * درمیان عاشقان می نوش باش
روتوبا درویش عارف باش یار * بعد ازانی جوهر من پیش آر
دیوب همان شمدنصکره جانب رومه عزیمت ایله دیو اشارت ایتمکله سمعا وطاعة دیوب رومه متوجه اولدی ۰ خواجه علی ابوحامدك اردنجه نظر ایدوب دیار عجمده ودیعت اولان اسرار الهیه‌یی دربار اولوب رومه کوتوردی دیو نطق ایتمکله بعض قاصر الفهم ونابخته حسودلر حمیدالدین حضرتلرینه سوء قصد ایتدکلری خواجه علاءالدینك مرآت قلبنده عکس ایتمکله انلری دفع ایچون واروب ابوحامدك عقبندن نظر ایلیه‌سز اکرچشمدن نهان اولنجه‌یه‌دك دونوب بوجانبه نظر ایدرسه دیار عجم خالی قالمزدیو بیورمغله انلر دخی منوال مشروح اوزره حمیدالدینه عقبندن نظر ایدوب چشمدن نهان اولمغه قریب ایکی کره نظر شریفلرین درپس قیلوب بوطریقله تسلیت بولدیلر بعده چوق زمان مرورایتمدین علاء الدین حضرتلری رحمت رب غفوره واصل

اولوب ابو حامد طی مراحل وقطع منازل ایدرك یلدرم بایزید زماننده محروسهٔ بروسه یه نزول ایدوب متمکن اولدی . روایت اولنور که ابو حامد بروسه یه کلدکده برمرکبی وار ایدی انکله کوهدن هیزم کتوروب ونان طبخ ایدوب مبارك ارقه لرینه یوکلنوب صومنلر مؤمنلر دیر ایمش فی الواقع طبخ ایلدکلری نان کمال لطافتده اولمغله اهالیٔ شهر بربرندن یغما لشوب الیشورلر ایمش لکن کندیلری نه مقوله وجود شریف اولدیغنی کمسنه نك معلومی اولمیوب انلردخی بو وجهله مستور اولدیغندن محظوظ اولوب نیجه زمان بروسه ده مکث ایتمشلر . حکایت اولنور که یلدرم بایزید خان بروسه ده بنا ایلدیکی جامع شریف تمام اولدقده امیر سلطانه بالذات واروب بنا ایلدیکمز جامعده تبرکا ابتداسز امامت وامت محمده نصیحت بیورمق رجا اولنوردیدکده امیر سلطان حضرتلری غوث اعظم شمدیکی حالده شهر یکزده درانلرك وجود بهبودی موجود ایکن خطابت ونصیحت بزه تکلیف اولنمق مناسب دکلدر دیو ابو حامدك کیم اولدیغن اعلان ایدوب

❊ نظم ❊

اوست دریایی که خود پایان نداشت * فی المثل دروی کسی سامان نداشت
راه اوراهیست تاحق ای سلیم * برطریق دین احمد مستقیم

❊ نظم ❊

دوعالم نور شد از روشنی اش * مقرر پیش احمد محرمی اش
همو بد آنکه علم فقردانست * همو بد آنکه گفتن می توانست
همو بد کردش این چرخ کردان * همو بد آفتاب روح انسان
همو بد آنکه می درجام دارد * دوعالم رابخود آرام دارد
همو بد آنکه این دنیا به پیشش * چو بیضه باشداندر دست خویشش
همو بد آنکه حل مشکلاتست * همیکویم که او از نور ذاتست

بو وجهله مکانت علیاسن خبر ویرمکله انلردخی ابو حامدی بولوب ابتدا جمعه ده خطابت وامامت وامت محمده نصیحت رجا ایلدکده رجالرین قبول ایدوب لکن بو حالی خارجدن کمسنه بیلزدی الحاصل عیدالمؤمنین اولان یوم جمعه ده جامع جدیدك ابتدا جمعه سی ثوابنه

نائل اولمغیچون اطراف واکنافدن خلق عالم کلوب وموالیء عظام جمع اولوب ابوحامد قدس سره منبره قریب برمحلده متوجه قبله اولوب حافظلر تلاوت قرآنی اتمام وسنت جمعه ادا اولندقدنصکره حمیدالدین منبره صعود ایدوب کمال فصاحت وغایت بلاغت اوزره خطبه اوقویوب هرکس متوجه اولدقده اتمکجی قوجه دیدکاری کیم ایدیکی معلوملری اولوب بعد اداء صلوة الجمعه کرسی وعظه قدم نهاده اولوب مکر مولانا فناری علیه رحمة الباری دخی جامع شریفده تفسیر فاتحه یه مباشرت اوزره ایمش منلا فناری تفسیر فاتحه یه تقید ایلدیکی ابو حامدك نور ولایت ایله معلوملری اولمغله کلام معجز نظامی تفسیر فاتحه یه مفتوح اولوب اولا قواعد عربیه ومعانی وبیان وبدیع واصول وکلام وحکمت اوزره تفسیر ایدوب وحالا زمانمزده اولان بعض علما افندیلر دخی بو محلده مشکلاتی واقع اولمش دیو منلا فناری مرحومك مشکلاتن حل ایدوب بعده معانیء بطون قرآنیه دن اولقدر حقایق بیان ایدرلر که حتی مولانا فناری اوچنجی مرتبه نك بعضیسنی عقلی مدرك اولمیوب بطون ثلثه نك ماوراسن فهم ایده مدم دیو بیورمشلر واول کون حمیدالدین حضرتلری مجلسنده یتمش کشی جذبهٔ رحمانیه واصل اولوب آیات الهیه دن برعلامت کبری اولمش بعده سعادتخانه لرینه واردقده منلا فناری حضرتلرینك صبره طاقتی قالمیوب ابو حامدك سعادتخانه سنه واروب مدرسه وظیفه سندن جمع ایلدیکی بش بیك اقچه مقداری نقدیه سی اولمغله شیخه کتوروب حلالجه مالمدر دیو حمیدالدینه اهدا ایتدکده چونکه حلنده شبهه کز یوقدر ایچندن براقچه ویروب هر کیمزه کیاه کتورسونلر دیو بیورمغله برمقدار کیاه آلوب حمارك پیشنه قودیلر براز استشمام ایدوب اوزرینه بول ایلدی

بیت

چون زر اوقاف آوردی بدام * می خوری درعالم معنی حرام

ابو حامد حضرتلری بوآنه دکین هر کیمز شبهه لو نسنه چرنده اولمغله حالا دخی اختیار ایتمدی پس یامولانا

﴿ نظم ﴾

مرا از علم و حکمت حال باید * نه همچون آن مدرس قال باید
علم آنست کو برای دین بود * نه زبهر جیفهٔ ننکین بود

﴿ نظم ﴾

بیا از علم معنی پرس مارا * اکر داری بحال خویش پروا
دیو بیوردقده منلا فناری بی اختیار اولوب

﴿ شعر ﴾

خلدك الله لنا ساقیا * انت لنا البر ولیّ المنن
نحن عطاش سندی فاسقنا * من سکر یقطع رأس الحزن
طینتنا الراح ونعم المطیب * واختلط الشهد لنا باللبن
نطمع فی الزائد فازدد لنا * فاسق واسرف سرفا مشبعا
سن لنا سنتك المرتضی * رن لنا رنة ظبی الاغن
من هولا یغبط هذا السقا * من هولا یعبد هذا الوثن

مضمونی کویان اولوب بیعت ایلمشلر ۰ وسبع المثانی تفسیرینك تحریرینه نفس آلوب حالا منلا فناری حضرتلرینك فاتحهٔ شریفه یه یازدقلری تفسیر بین العلما متداولدر ۰ پس حمید الدین حضرتلری خلقك زیاده تعظیم وتکریم و ازدحاملرندن محظوظ اولمیوب بروسه دن قالقوب آخر عمرلرینه دکین اقسرایده قرار ایدوب واصل رحمة الله اولدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

ابو حامد بو منزله ایریشك * ملك رومه کتوردی دیکدی لوا
جذبه سینی دیار رومه صالوب * قیلدی روم اهلن عشقله شیدا
چونکه کلدی دیار رومه حمید * اولدی رومه هدایت عظمی

خزانهٔ علم و حکمت ۰ یکانهٔ حلم وعصمت ۰ مجتهد اولیا ۰ متفرد اصفیا عالمترین طریقت ۰ رهنمایندهٔ حقیقت ۰ سلسله جنبانندهٔ عشق مصطفوی ﴿ الحاج بیرام انقره وی قدس سره ﴾ قطب زمان وقدوهٔ عالمیان اولمشدر ۰ اصلده شهر انقره قربنده صول فصل نام قریه دندر خیلی

زمان طریق علمه کوشش ایدوب وزمرهٔ مدرسیندن اولوب حتی یلدرم بایزیدك قپوجی باشیسی اولمش ایدی دیو روایت ایدرلر اول زمان کیم حمیدالدین حضرتلری آفتاب حقیقتلرین عین بصیرتلری اولانلره عرضه قیلدقده حاجی بیرام حضرتلری دخی دیدهٔ جان ایله طلعت ابوحامدی کوروب عاشق پامال اولمغله

﴿ نظم ﴾

ای دل چه اسیرفکر بیهوده شوی * تدبیر خطا کنی وآسوده شوی
خواهی که دلت بنور توحید رسد * باید کهٔ زهست ونیست آسوده شوی

مفهومنجه تدریسدن وجمله علایق وعوایقدن فارغ اولوب

﴿ بیت ﴾

روتوار باب معانی را ببین * دور باش ازمفتیٔ محفل نشین

دیو کیدوب حمید الدین قدس سره نك تراب قدمن سرتاج ایتدی ودخی

﴿ نظم ﴾

باشد هوسم که خاکپای توشوم * مجذوب دو چشم دلربای توشوم
آندم که زند آتش رویت شعله * خواهم که بجان ودل فدای توشوم

ابیاتنی کویان اولوب واثرینه دوشوب شام شریف وکعبهٔ مکرمه یه بیله واروب اوچ ییل کشت وکذار ایتدکدنصکره اقسرای قصبه سنه کلوب حین انتقاللرینه دکین خدمت شریفلرنده اولدی بعده نور حقیقت محمدیه علی وجه الاکملیه برج حاجی بیرامده طالع اولمغله سجادهٔ ارشادی تشریف ایدوب ساقیٔ بزم محبة الله اولدی وجه مبارکن کوروب مطلع آفتابنه قلبلرین مقابل طوتانلر نورهدایتله مهتدی اولوب کدورات نفسانیه دن خلاص اولدیلر

﴿ نظم ﴾

حاجی بیرامه اندن اولدی نظر * هرکیم اکا یرشدی بولدی رها
پرتو نور جذبه سیله اول ار * ایلدی مرده دللری احیا
وصلی عیدینه ایرشن عشاق * غمدن آزاده اولدیلر ابدا

حاجی بیرام ولینك قدس سره احبابی کثرت بولمغله بعض حسودلر

سلطان محمد فاتحك والدی سلطان مراده غمز ایدوب الحاج بیرام نام کمسنه انقره ده خیلی مرید جمع ایدوب وبعض کلمات غیر مربوطه سویلیوب حاشا خلقی اضلال وبلکه قاصد سلطنت اولمق احتمالی واردر دیو بهتان وسلطان مرادی تخویف ایتمکله اخذ واحضاری چون چاوش کوندریلوب مخالفت ایدرسه قید بند ایلیه سن دیو تنبیه اولنمغین چاوش دخی برموجب فرمان روان اولوب کلیبولیدن چارداغه عبور وقصبات وقرایی مرور ایدرك انقره یه برمنزل قریب اولدقده حاجی بیرام ولی حضرتلری اسبه سوار اولوب وچاوشك کله جك سمتنه کیدوب چاوشه ملاقی اولدقده عزیمتکزنه جانبه در دیو سؤال ایدوب چاوش حاجی بیرام دیرلر برمدعی وار ایمش بعض فساداتی عرض اولنمغله انی دار السلطنه کوتورمکه کلدم دیو جواب ویرمکله حاجی بیرام دخی اول دیدکلری بو عبد افقردر دیو کندیلرینی بیلدروب چاوش حاجی بیرامك وجه مبارکنه نظر ایتدکده پرتو نور محمدی یی مشاهده ایتمکله

﴿ بیت ﴾

جمله عالم نور از ین بکرفته است * زاهد خود بین چه غافل کشته است

دیوب سلطانم خلاف انها ایتمشلر بوفقیر کز واروب احوالی اعلام ایلیه یم دیدکده اولو الامرك فرمانی یرینه وارمق کرکدر حالا یانکده اولان زنجیری بند کردن قیل کیده لم دیوب چاوش دخی

﴿ نظم ﴾

هر که قصد سالکان کرد دوزخیست * راست کفتی پیش ایشان بی رهیست
هر که بغض سالکی دار دبجان * اونخواهد برد ایمان ازجهان

دیو حاشا بن جفا بکزه اومقوله کستاخلق ایدم دیو کریه قیلدقده حاجی بیرام قدس سره

﴿ از دریای ابرار ﴾

* عاشق رنجست ومردانرا بسینه راحتست *
* سلسله بندست وشیرانرا بکردن زیورست *

دیو چاوشله روانه اولدیلر کلیبولی یه کلدکده محمدیه صاحبی یازیجی زاده

محمد چلبی علوم وفنونده کامل برمرد فاضل اولوب لکن بعض شیئله آلفته وآلایش خمرایله آشفته اولمغله دائما عیش ونوش ایدرمش حاجی بیرام نورولایت ایله یازیجی زاده نك استعدادینی بیلوب ژنك آلوده برجوهر گرانمایه ایدیکن مشاهده ایتمکله حضور شریفنه دعوت ایدوب

﴿ شعر ﴾

ای دل بهوای عشق پژمرده مشو * با آتش عشق باش وافسرده مشو
خواهی که چوگل برهمه عالم خندی * چون بار دیگر مقید خرده مشو

دیو حب ماسوایی قلبندن اخراج ایدوب بادهٔ عشق الهی ایله دل وجانی مست وحیران • وطریق حق نمایان اولمغله یازیجی زاده افندی چاه مظلم طبیعتدن فضای نور ایمانه صعود ایدوب اهل نجاتدن معدود اولدی • وحاجی بیرام قدس سره نك خاکپاینه رومال اولوب لسان حالی بو ابیاتی انشاد ایلدی

﴿ شعر ﴾

آن نور که بود در پس پردهٔ غیب * دار دهمه جا ظهور بی شبهه وریب
هرگز ننهیم دل بدنیای دنی * مارا که بود نقد حقیقت در جیب

پس حاجی بیرام ولی کلیبولیدن قالقوب ادرنه یه متوجه اولدیلر چون ادرنه یه داخل وحضور پادشاهی یه واصل اولدقده پادشاه حاجی بیرام ولینك صحبت شریفلریله مشرف اولوب حقلرنده اولان قیل وقال افترای محض اولدیغی معلوم شریفلری اولمغله

﴿ نظم ﴾

رو ازان در توبه پیش کرد کار * بعد ازان درجان خود مهرش بکار
خود عوام الناس دزد دل جاهلند * زانکه ایشان از طریقت غافلند

﴿ بیت ﴾

تو بشناس آنکه آن دانای رازست * تو بشناس آنکه آن بینای رازست

دیوب انواع اعزاز واکرام واصناف معذرت واحترام ایله فتح کلام ایلدی حاجی بیرام ولی قدس سره دخی « العذر مقبول عند کرام الناس » دیو معذرتلرین قبول ونیجه نصایح ایدوب

﴿ نظم ﴾

مکن ظلم ودل دانا مرنجان * اکر داری بمعنی ملك ایمان
خدا راضی بود از شاه عادل * برون آرد ورا ازخاك وازكل
ندارند عدل فاروق اندرین دین * زبهر عارفان دارند صد کین

دیوب وبو کامانند درر وجواهر صاچوب سینه صاف اولدیلر • بعده پادشاهك رجاسیله جامع عتیقده کرسی یه صعود ایدوب کفتار نور نثارندن مستمعین مستعدینك فتیلهٔ دللری آتش عشقله سوزان وخانهٔ قلبلری تابان اولدی • احوال بویوزدن اولمغله

﴿ نظم ﴾

مصطفی مه میشکافد نیم شب * ژاژ میخواهد زکینه بولهب
آن مسیحا مرده زنده میکند * وان جهود ازخشم سبلت میکند

مضمونجه حاجی بیرامه عداوت جبلیه سی اولان وزرادن ریسی خجل وشرمسار اولمغین حضرت عزیزی ضیافته دعوت ایدوب انلر دخی اجابت سنتدر دیو واروب وزیر مزبور حاجی بیرام سلطانی اهلاك نیتی ایله برکاسه شربت زهر آلودی انه صونوب حاجی بیرام سلطاندخی بزنوش ایدملم لکن حضرت وآفتی سزه راجع اولسون دیو نوش ایتدکده باذن الله تعالی وجود شریفلرینه ضرر ترتب ایتیوب وزیر مزبور فی الحال لرزان اولوب جام موتی نوش ایلدی بوکار عجیبی حاضر اولانلر مشاهده ایلدکلرنده دندان حیرتی دهان تعجبلرینه قویوب مثنویٔ شریفده ابو یزید بسطامی قدس سره حکایه سنده مسطور اولدیغی اوزره

﴿ مثنوی ﴾

پیش او آمد هزاران مرد وزن * که ای دوعالم درج دز یك پیرهن
ای تن توکرتن مردم بدی * چون تن مردم زخنجر کم شدی
بی خودی بابی خودی درچارزد * باخود اندر دیدهٔ خود خار زد
ای زده بربیخود آن تو ذوالفقار * برتن خود میزنی آن هوش دار
زانکه بیخود فانیست وایمنست * تا ابد در ایمنی اوساکنست
نقش اوفانی واوشد آینه * غیر نقش روی غیر اینجای نه

کر کنی تف سوی روی خود کنی * ورزنی برآینه برخود زنی
ور ببینی روی زشت آن هم تویی * ور ببینی عیسی ومریم تویی
او نه اینست ونه ان او ساده است * نقش تو در پیش تو بنهاده است
چون رسید اینجا سخن لب رابیست * چون رسید اینجا قلم درهم شکست
لب ببندار چه فصاحت دست داد * دم مزن والله اعلم بالصواب
پس حاجی بیرام ولی پادشاهدن اذن طلب ایدوب کلیبولی یه عودت
ویازیجی زاده افندی یه وداع وبعض وصیت ایداع ایدوب وطن
مألوفلرینه رجعت بیوردیلر . بعده یازیجی زاده افندی محمدیه کتابن
نظم ایلدی بو قصیدهٔ الهیه محمدیه دندر کمال لطافت وغایت بلاغتده در

قصیده

* ینه عرض ایلدی دلبر یوزین قصر جلالیدن *
* ینه نالنده شیدایم شراب لایزالیدن *
* ینه کشف حجاب ایتدی کوزم کوکلم جمالیتدن *
* کیروجانه ندا ایتدی ندای ذو التعالیدن *
* حقیقت یوزینی وجه مجاز یده مبرقع وش *
* پشمنش آلن آلیله سجلمز آلی آلیدن *
* جمالی آفتابینك شعاعی ایتمدین پرتاب *
* عدم شهرنده سایدی جهان فی زوالیدن *
* ایکی عالم وجودی کیم دوشوبدر سر نه مصحف *
* کمال حسن آیاتن آچار عین کمالیدن *
* انك مهری هو اسنده وجود کائنات ذره *
* انك چهری صفاسنده بهشت بر شمه عالیدن *
* چنان دریای هجرانه باشمدن آشه غرق ایدم *
* وصال ایرشدی سیرابم سراب پرخیالیدن *
* منم شهباز قدسی کیم الده طوتار اول سلطان *
* منم سربازانسی کیم ایرشدم ذو المعالیدن *
* چو دوشدی عشقنه کوکلم ازلدن تا ابد مستم *

* عمارتمی کلور هرکز خراب لاابالیدن *
* خیالی نقشی جانمده مصور اوله‌لی کوکلم *
* هب اسم ورسمی محوایتدی بوتصور مثالیدن *
* یوزینی کورمکه امکان چووار در آرزومندم *
* قولاغم خالیدر زیرا کلام اعتزالیدن *
* نیدرلر آنی کیم آنك دیلی سویلمیه رازین *
* نیدرلر جانی کیم باشلرچکه اعلی الاعالیدن *
* کرکمز شول فناعمری چو بو عمر عزیزم اول *
* کرکمز باکه شول جانی که پرغم اوله خالیدن *
* بکانه صومعه مسجد چومقصودمدر اول مرشد *
* کرك هریوزه یوز اورم کورم آنی مجالیدن *
* زهی مقبل شوقولدر کیم اوله قاتنده اول مقبول *
* زهی قابل شوقابل کیم دیه مولی الموالیدن *
* صون ای ساقی می باقی بکا کل حسنی باغندن *
* که اکسیر حیات ایچم اوفرجام زلالیدن *
* انك سوداسنی بولام بکچم سودای سودادن *
* اوسودایی بولان کچدی بوسودای ملالیدن *
* چون انك دردی در دنده بولوبدر سلسله جانم *
* کچر فکرم تسلسلدن چیقار دور محالیدن *
* منم دریای توحیده چومحو محض مستغرق *
* کتورسم نوله کر کوهر بودریای وصالیدن *
* خداوندا نه نقص اوله کمال سلطنتدن کیم *
* اکر بو یازیجی اوغلی کوره نور جمالیدن *
* سنك عشقك کتابینی کوزی قانیله یاز مشدر *
* صاچرسه درایله مرجان نوله بحر امالیدن *

نقل اولنور که سلطان مراد خان حاجی بیرام ولینك بو قدر کمالاتن مشاهده ایتمکله درون دلدن محب صادق اولوب وکندیلرینه مکتوب یازوب

جنابكزدن تاج وكسوه كيمش كيم وار ايسه تكاليف شاقه وعرفيه‌دن
معاف ومسلم اولسونلر ديو معافنامه كوندرمكله اهالئ قصبات
وقرادن معافيت استماع ايدنلردن چوق كمسنه تاج وكسوه كيوب تكاليف
جمعنه كلانلر هر قنغى قريه‌يه وارسه‌لر اهاليسنى حاجى بيرام كسوه‌سيله
بولوب تكاليفدن نسنه المزلر ايدى ارساليه‌لرينه كسور كثيره واقع اولمغله
حاللرى پادشاهه عرض اولندقده پادشاهدن حاجى بيرامه تكرار
مكتوب كلوب اكثر ناس صورتلرينى جناب شريفكزك درويشانى
زينه منسلك ايتمشلردر نمقدار درويشانكز وار ايسه اعلام بيوره‌سزكه
اكا كوره عمل اولنه ديو انها بيورمغله بر كون حاجى بيرام حضرتلرى
بزدن بيعت ايليان فقرايه ضيافتمز واردر ديو ندا ايتديروب كندولر
برمرتفع محلده خيمه قوروب درويشان كلوب اول حوالى مالامال
اولدقده حاجى بيرام ولى تشمير ساعدين ايدوب ودست مباركنه بر تيغ
تيز آلوب درويشلر بكا ارادت كتورنلرى بوكون فى سبيل الله قربان
ايلسم كركدر ديو صلا ايتدكده هر كس متردد اولوب بالاخره رجالدن
برى ونسادن دخى بريسى ﴿ ع ﴾ جان ومال وسر فدا دره تو ·
ديو جرأت ايدوب تسليم اولدقلرنده ايكيسن دخى خيمه ايچنه
كتوروب مقدما براركك قويون احضار ايتمكله انى قربان ايدوب
خيمه‌دن طشره خون فراوان روان اولدقده ﴿ ع ﴾ چه شيخى
ومريدى اين چه قيد است * عزيزه سودا غلبه ايتمشدر ديو ·
درويشان پراكنده وپريشان اولمغله سلطان مراده مكتوب
يازوب حالا بربچق درويشم واردر غيرى يوقدر ديو ايذان وفقرانك
دخى تسليم وانقيادين بو وجهله امتحان ايدوب « وامتازوا اليوم »
آيت كريمه‌سن قرائت بيورديلر پس يوما فيوما حاجى بيرام قدس سره‌نك
خوان حقيقيسندن چوق كمسنه‌لر تنعم ايدوب مرآت دللرنده تابان اولان
نور محمديدن جهان وجهانيان پرضيا اولدى فاتح قسطنطينيه سلطان
محمد خان حضرتلرى حاجى بيرام ولى‌يه محبت ايدوب استانبول فتحنه
نيت ايتمكله تبركا حاجى بيرامك فقراسندن بريسى غزاده بيله بولنمق

التماس ایتدکده آق شمس الدین تعیین اولنوب فتح قسطنطینیه انلرك توجه شریف وخیردعالری برکاتیله میسر اولدی آق شمس الدین مرحومك چوق کرامات سنیه سی وجوده کلوب علمدار حضرت فخر کائنات ابو ایوب انصاری رضی الله عنهك تربهٔ شریفه لری انلرك اشارتیله معین اولدی . نقل اولنور که امیرسکینی ایله آق شمس الدین قدس الله سرهما بیننده برمقدار برودت واقع اولمغله حاجی بیرام سلطان امیرسکینی ایله آق شمس الدینك مابینلرینی آتشدن غیری شی تمیز ایتمز دیو بیوررلر ایمش امیرسکینی بروسه ده متمکن ایکن حاجی بیرام ولینك انتقاللرینه متعلق بعض اشارت واقع اولمغله انقره یه عزیمت ایلیوب حکمت خدا حاجی بیرام حضرتلرینی محتضر بولوب مابینلرنده نیچه اشارت کچدکدنصکره دارفنادن سرای بقایه ارتحال ایدوب نفس انقره ده مدفون اولمشلردر . رحمة الله علیه رحمة واسعة . حاجی بیرام ولی رحلت ایلدکدنصکره خلفادن هربری برجانبه کیدوب امیرسکینی قصبهٔ کوینکدن اولمغله کوینکه کلوب آق شمس الدین دخی کوینکده تمکن ایدوب حاجی بیرام فقراسندن بعضیسی امیر سکینی یه واروب صحبت ایدرلر ایکن آق شمس الدین مرحوم امیرسکینی امیـدر ارشاده تقید ایتمسون وکیمسه وارمسون دیو فقرایه تنبیه ومنع ایدوب لکن امیرسکینی دن فوق الحد جذبات وحالات مشاهده اولنمغله هرکس بیك جان ایله زیارتنه واردقلریچون آق شمس الدین مرحوم تقید ایلیوب برکون امیرسکینی فقرا ایله تفرجه کتدکلرنده آق شمس الدین دخی واروب اثنای مصاحبتده عمرده سن امیسن ارشاده تقید ایتمیه سن علی الخصوص عزیزمزك بالذات کیدکلری تاج وخرقه واوطوردقلری سجاده واللرنده اولان تسبیح وعصا بزده در بواشارت خود کافیدر دیو بوکا مانند بعض کلمات اولمغله امیرسکینی حضرتلری برزمان سرمبارکن جیب مراقبه یه کشیده قیلوب حاجی بیرام ولی قدس سره آق شیخله سنك مابینکی آتش فرق ایدر دیو ایلدیکی اشارت ظاهر اولمغله

﴿ بيت ﴾

مرد عاقل را اشارت بس بود * عاشقانرا خود بشارت بس بود

ديو سر برآورده اولوب هركيم حاجى بيرامه محب صادق ايسه برر يوك اودون كتورسونلر ديوب تفرجكاهلرى كوهستان اولمغله هركس واروب اودون جمع ايدوب آتش عظيم ياقديلر علولرى آفاقه چيقدقده آق شمس الدينه خطاب ايتديكه عزيزمزك تاج وخرقه سى وتسبيح وسجاده سى بو فقير كزده دخى واردر اكر ذوق وحالت تاج وعباده ايسه وجودمز هيزم نار اولوب تاج وعبا احراق اولمسون والاذوق وحالت وعشق ومحبت بزده ايسه تاج وعبا محترق وخاكستر اولوب وجودمزه ضرر ترتب ايتمسون « بسم الله الرحمن الرحيم » ديو درون آتشه قدم نهاده اولوب

﴿ شعر ﴾

* دخلت النار سكرانا حسبت النار اوطانا *
* الفت النار احيانا فمن ذا يألف النيران *
* يقول خادع المحشر بلاء العشق كالسكر *
* وشوك الحب كالعبهر فما يبكيك يافتان *
* جراحات الهوا تشفى كدورات الهوى تصفى *
* برودات الهوى تدفى ونيران الهوى ريحان *
* الايا ساقيا اوفر ولاتمنن لتستكثر *
* ادر كأساتنا واسكر فان العيش للسكران *
* فلا تسق بكأسات صغار بل بطاسات *
* وامددنا بجرات عظاما ياعظيم الشان *
* اذا ماشئت ابقائى فكن ياعشق سقائى *
* ومل بالفقر تلقائى وانت الدين والديان *
* فماء مشبه النار عزيز مثل دينار *
* فدنياه بقنطار بلاعد ولاميزان *
* اذا افناك سقياها وزاد الشرب طغويها *

* فاياكم واياها وخلوا دهشة الحيران *
ديوب انواع ذوق ووجد ايله رقص وسماع ايدرك اوزرنده اولان تاج وعبا وسجاده وعصا خاكستر اولدى وبعضلرى آتشه خطاب ايدوب

﴿ مثنوى ﴾

هر كزاى آتش توصابو نيستى * چون نسوزى چيست قادر نيستى
ديوب آتش دخى ﴿ مثنوى ﴾

كفت آتش من همانم آتشم * اندرا كه تابنينى تابشم
طبع من ديكرنكشت وعنصرم * تيغ حقم هم بدستورى برم
باد وخاك وآب وآتش بنده اند * بامن وتو مرده باحق زنده اند

ديو سؤاللرينه جواب ويردى ٠ وبالجمله امير سكينى قدس سره يه حاجى بيرام حضرتلرينك دست مباركيله ويرديكى شالى كندى يه لاجل ستر العوره ميان بند ايدوب انجق اول احراق اولمدى وباذن الله تعالى وجود شريفلرندن سرموينه خطا ترتب ايتمدى ورخسار مباركى مانند ورد احمر كل كل وغرق عرق اولوب طبق طلعتى پردر اولدى ومثنوىٔ شريفدن بوابياتى كويان اولديغى حالده درون آتشدن طشره چيقدى ﴿ مثنوى ﴾

اندرون آواب بين آتش مثال * از جهانى كا تشست آبش مثال
اندرآ اسرار ابراهيم ببين * كودر آتش يافت ورد وياسمين
اندرين آتش بديدم عالمى * ذره ذره اندر وعيسى دمى
اندرآو ديكر ابراهم بخوان * كاندرين آن شاه بنهاده ست خوان
اندر آييداى مسلمانان همه * غير عذب دين عذ ابست اين همه
اندر آييداى همه پروانه وار * اندرين بهره كه دارد صد بهار

پس آق شمس الدين وفقرا بو واقعهٔ عجيبه وحالت غريبه يى معاينه ومشاهده ايتدكلرنده بر برلريله معانقه ايدوب مابينلرنده اولان قيل وقال وبحث وجدال برطرف اولوب سينه صاف اولديلر واول مجلسده حاضر بولنوب زى عاميده اولان احبابدن بريسى اوزرنده اولان البسه ودستارين چيقاروب اميرسكينى يه الباس ايدوب من بعد تاج وخرقه

قبول بیورمدیلر الی الآن اول طریقهٔ شریفه‌یه منتسب اولان اعزه تحت قباده مستور اولمشلردر امیر سکینی طیب الله ثراه‌نك قبر متبرکاری کوینکده‌در رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

دعوئ سجاده ایدیبك نیجه‌سی * اوده یاقدی چیقاروب تاج وعبا
کز لیوب زمرهٔ صادقلری اول * پس قبا ایچره ایلدی اخفا

پس ای برادر امجد مقصود اصلی عشق ومحبت وذوق وحالتدر . والا مجرد تاج وعبا وتسبیح وعصا دکلدر . شول صادقلرکه ظاهرلری باطنلرینه موافق ولسانلری حاللرینه مطابق اولوب طالبلره ذکر اولنان اذواق وحالاتدن برشی اعطاسنه قادر ایسه نه خوبدر ونه لطیفدر والا لساناً وصورةً تزیین ظواهر ایدوب ومعارف وتوحیددن ومناقب سلفدن نیجه نیجه قال ازبرلیوب اکا فریفته اولوب خالی الذهن اولانلر نیجه زمان قپوسن بکلیوب بالاخره خسر الدنیا والآخره مفلس قالورسه کار مشکل اولور حق سبحانه وتعالی جمله طالبلری اومقوله رهزنلردن حفظ ایلیه . وطالبك کوکلی کوزین آچوب حق باطلدن فرق ایتمك نورینی احسان ایلیه . حتی هر مقلدك دام تزویرینه پابسته اولمیوب یولندن قالمیه .

حضرت مولانا بیورر ﴿ مثنوی ﴾

بهر این کفتند دانایان بفن * میهمان محسنان بایدشدن
تو مرید ومیهمان آنکسی * کوستاند حاصل توازخسی
نیست چیره چون تراچیره کند * نور ندهد مرتراتیره کند
چون ورانوری نبوداندر قران * نورکی یابندازوی دیکران
همچواعمش کوکنددارو‌ی‌چشم * چکنند در چشمها الاکه پشم
از خدانی بوی اوزانی اثر * دعویش افزون زشیث وبوالبشر
دیونموده وراهم نقش خویش * اوهمی کوید زابدالیم وبیش
حرف درویشان بدزدیده بسی * تاکمان آید که هست اوخودکسی
خرده کیرو در سخن بربایزید * ننك دارد از درون اویزید

بی نوا ازخوان ونان آسمان * پیش اونداخت حق یك استخوان
اوندا کرده که خوان بنهاده ام * نایب حقم خلیفه زاده ام
الصلا ساده دلان پیچ پیچ * تاخورید ازخوان جودم سیرهیچ
سالها بروعدهٔ فردا کسان * کردآن درکشته فردا نارسان
دیرباید تاکه سر آدمی * آشکارا کردد اوپیش وکمی
زیر دیوار بدن کنجست یا * خانهٔ مارست ومور واژدها
چونکه پیدا کشت اوچیزی نبود * عمر طالب رفت آکاهی چه سود
امابودخی مقرردرکه طالب حق طلبنده صادق اولسه یعنی مقصودی حقدن غیری اولمسه اومقوله دروغ کوی ومقلدلردن بریسنك دام تزویرینه دخی بند اولسه حق سبحانه وتعالی انك صدق وخلوصی برکاتنده انی محروم قومز بهرحال برطریقله اهل تحقیقه ایرشدرر ویاخود من حیث لایشعر مرآت قلبنده نورمحمدی فروزان اولور لکن بوحالت نادر واقع اولور . کما قیل « النادر کالمعدوم » حضرت جلال الدین رومی قدس سره بوحالی دخی تحقیق بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

لیك نادرطالب آیدکز فروغ * در حق اونافع آیدآن دروغ
او بقصدنیك خود جایی رسد * کرچه جان پنداشت آن آمدحسد
چون تحری دردل شب قبله را * قبله نی وآن نماز او روا

پس اول قبهٔ ولایت . وصفی کعبهٔ کرامت . عاشق مجذوب رحمانی . امیرسکینی رحلت ایتدکدنصکره قطب عالم روحانی معدن حکمت ربانی . ساکن حریم کعبهٔ سبحانی . بحر وفا کان عطا ﴿ بنیامن ایاشی قدس الله سره ﴾ مرکز دائرهٔ ارشاد اولوب طالبان طریق هدایته شراب عشق الهی سقی ایلدی انلر دخی بعض اسناد ایله کوتاهیه قلعه سنده حبس اولنوب صاحب قران زمان سلطان سلیمان خان یدی آیدن زیاده قلعهٔ ردوسی محاصره ایدوب فتحنده عاجز اولمغله اول زمان مرحوم سلطان سلیمان خانك چوقه دارلغی خدمتن ایلیان کسنه بنیامن

حضرتلرینك احبابندن اولمغله سلطان سلیمان مرحومه عرض ایدوب حاجی بیرام ولی طریقه سندن فلان کمسنه بوقدر زماندر کوتاهیه قلعه سنده محبوسدر ظن غالبم بودرکه بوقلعه نك عسکر اسلامه بوقدر طیاندیغنه باعث اولدر دیو اعلام ایتدکین مرحوم سلطان سلیمان خان اطلاقیچون امر ویروب تاریخن ضبط ایتدیلر ٭ بنیامن اپاشی حبسدن اطلاق اولندیغی کون قلعهٔ ردوس فتح اولنوب سلطان سلیمان بنیامن اپاشی به حسن اعتقاد ومحبت ووداد اوزره اولدیلر مابینده چوق زمان مرور ایتمدین بنیامن اپاشی دخی زیاده پیروغایت مسن اولمغله « فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر » مأواسنه خرامان اولوب صدف شریفلری اپاشده مدفوندر

﴿ بیت ﴾

اودخی بوفنایی ترك ایتدی ٭ کوردی یارینی ایدوب عزم بقا

مصباح اسرار حقیقت ٭ مفتاح ارباب طریقت ٭ ادب یافتهٔ عتبهٔ عبودیت ٭ جکرسوختهٔ جذبهٔ ربوبیت ٭ رهنمای روندکان ﴿ پیرعلی سلطان اقسرایی قدس سره ﴾ وراثت ولایت حقیقت محمدیه مظهریتنده قائم اولوب کرامات باهره‌لرینه حد وغایت یوقدر ٭ صاحب قران دوران سلطان سلیمان خان عجم سفرینه کتمك اثناسنده علاء الدین اقسرایی حضرتلرینه بعض منکرلر پیدا اولوب اقسرایده برکمسنه ظهور ایدوب مهدیلك دعواسن ایدر دیو آستانه یه عرضلر کلوب تفتیشنه امر ارسال اولنمغله مجلس شرع شریفه احضار واحوالی استفسار اولندقده بزم علیهمزه شهادت ایلیان سزمیسز دیو بریسنه صورت جلال ایله اشارت ایلدکده باذن الله تسلیم روح ایدوب بریسنه دخی اشارت ایتدکده قئ ایدوب دهانندن بعض لوث جریان ایتمکله مجلسده حاضر اولانلره هیبت استیلا ایدوب سؤال وجوابدن فراغت اولندی ﴿ ع ﴾ هست خموش ازهمه غوغا خلاص ٭ دینلوب واقع حالی تکرار درسعادته عرض ایلدیلر ٭ سلطان سلیمان مرحوم اوطاغیله اسکداره چیقمش

بولنوب بز کسندیمز اول جانبه کیده یورز دیو تأخیر اولنمغله سلطان سلیمان مرحوم اقسرایه وار دقلرنده تبدیل شکل ایله پیرعلی سلطانك منزلنه واروب ملاقی اولدقلرنده پادشاه جمجاه حضرتلری چوق آثار وکرامتلرین مشاهده ایدوب اثناء مصاحبتده عزیزم سزی بزه خلاف انها ایتمشلر بحمد الله شرف صحبتکزله مشرف اولدق دیوب عزیز دخی دولتلو پادشاه بوفقیره اسناد اولنان ندر دیو سؤال ایلیوب مهدی یم دیر ایمش سز وجنتك دورت ایرماغی بزده در دیوب بوکا متعلق بعض کلماتکزی نقل ایتدیلر دیدکده پادشاهم شمدیلك ظاهرده مهدی سزسز وجنتك درت ایرماغی جنته مخصوصدر بعد الموت ودخول الجنه مؤمنلر آندن نوش ایدرلر اما انسان انموذج عالم شهادت وملکوت اولمغله علم ومعرفت وعشق وحقیقت هر بری جنتك بر ایرماغنه تشبیه اولنمشدر وجنتك ایرماغنك بریسی آب کوثر وبریسی لبن شهبا وبریسی عسل مصفا وبریسی خمر حرادر دیو بیورلمشدر

﴿ مثنوی ﴾

آب صبرت جوی آب خلد شد * جوی شیر خلد مهر توست وود
ذوق طاعت کشت جوی انکبین * مستی وشوق تو جوی خمر بین
هرطرف خواهی روآتش میکنی * آن صفت چون بدحیاتش میکنی

حق سبحانه وتعالی سزه وبزه مجلس رسول الله علیه السلامده نوش ایتمك میسر ایلیه لکن ظاهرده اولان مثاللری دخی خانه مز اوکندن جریان ایدن آب شیریندر وبرقاچ رأس بقره واغنام وبرقاچ قوغان وار دردیو پادشاهك حضورینه شیر وعسل کتوروب تناول ایتدیلر سلطان سلیمان دخی عزیزم خمر ایرماغنك نمونه سی وارمیدر دیدکده نعم خمر ایرماغی عشق یزدان وجذبهٔ رحماندر

﴿ نظم ﴾

پیش ما اسرار دروېشان بود * پیش ما خود ناله وافغان بود
پیش ما باشد همه اسرار عشق * پیش ما باشد همه کفتار عشق

پیش ما باشد شراب کوثری * پیش ما باشد طریق رهبری
پس اولدخی طالبلره دریغ دکلدر دیوب پرتو پاشا مرحوم سلطان سلیمانڭ چوقه داری اولمغله بیله کتمشلر ایمش اياق اوزره طوروب عزیزڭ کلماتنه جان قولاغن طوتوب کمال محبت ایله کوکل ویرمکله علاء الدین اقسرایی دونوب پرتو پاشایه برنظر حقانی ایدوب بی اختیار الله دیو نعره اوروب زمینه دوشدی ونیجه زمان وجد ایله قالدی سلطان سلیمان مرحومه دخی اختیارسز بکا کلوب پیرعلی سلطانه انواع تواضع ومسکنت کوستردی وعجم سفرینه متعلق بعض نسنه اشارت ایدوب سلطان سلیمان مرحوم اول سنه عجمه واردقده عزیزڭ جمله اشارتی بعینه ظهور ایتمکله محبتی زیاده اولوب عودت ایتدکده پیرعلی سلطانه تکرار اوغرایوب هر یوزدن مصاحبت اولنوب عزیزدن دین ودولتنه لایق نصیحت التماس ایلدی انلرڭ دخی عندلیب لسانی روضهٔ جنانندن نغمه‌زن اولوب

﴿ نظم ﴾

حق ترا ازعدل پرسد عدل کن * غیر این خود نیست در معنی سخن
کو تو داری عدل دنیا جای تست * تخت سلطانی بزیر پای تست
ورنه عمر خویش ضایع میکنی * خویش را ازخویش مانع میکنی
جور مظلومان زظالم خود ستان * غیر را محرم مکن در این هسان
کار آنست که بدین حق کنی * ظالم ومظلوم پیش خود کنی
کر توان معنی بخود همره کنی * کر دراسلام نبی بی شك قوی
ورنه باشی میرنو روزی بدهر * عاقبت ظلمت نکیرد شهر شهر
حق تعالی سر نکون انداز دت * خود چه میدانی که چون اندازدت
رو تو راهی ساز از شرع نبی * تا ببینی روز روشن ور شبی
رو تو اندر ملك تخم عدل کار * تانه کردی دردوعالم شرمسار
رو مکن تو ملك را ویران زکس * زانکه باشد تیغ مسکینان نفس
رو حذر ازراه خلقان خدای * ورنه آویزند در نارت زپای
رو نظر کن درهزاران خاك شاه * جمله رفتند در درون قعر چاه

روتو با ارباب دین همت بدار * زانکه این دنیا نباشد پایدار
روتو پند من بمعنی کوش کن * همچو دری خویشتن در کوش کن
هم تو پندمن بجان خود نشان * تا دهندت خود بمعنیها نشان

مضموننك ماصدقی انواع نصیحت ایدوب سلطان سلیمان مرحومك یورکن دلوب بسیار کریه وناله ایدوب پیر علی سلطانه نیجه املاك ومزارع تکلیف بیوردقلرنده قبول ایتمکله باری اوغلکزی استانبوله کوندریکز دیو منت ایتدکده دولتلو پادشاه اوغلمك اسمی اسماعیلدر حق یولنه قربان اولمقدن دونمز انلری سزه کوندرملم دیو وعد ایتمکله سلطان سلیمان استانبوله داخل اولدقدنصکره ماینده اولان عهد وامان اوزره چلبی شیخی استانبوله کوندرمکه تصمیم ایلدی وادرنه‌ده ساکن اولوب حالا ابوایوب انصاریده زال پاشا جامعی قربنده دریانك جانب ساحلنده مدفون اولان مزارك صاحبنه شیخ پیر احمد دیرز ارذل عمره وارمش بر پیرایدی بو عبد کمترطفل ایکن انلری کور مشیدم . اول حکایت ایدر که پیرعلی سلطان او غلی شیخ اسماعیلی استانبوله کوندررکن بنی تنهاسنه دعوت ایدوب چلبی شیخك استانبولده مقتول اولاجغنی وجمله سر انجامنی خبرویروب لکن بزم صحتمزده اولمز دیو تحقیق بیوردی و بزی چلبی ایله استانبوله کوندردی والتی آی مرورایتدکدنصکره پیر علی سلطان قدس سره دار بقایه رحلت ایلدی بعده چلبی شیخ ادرنه‌یه واروب برقاچ زمان اکلندی هنوز اون طقوز یاشنده ملیحی اولمش شاب ایدی علماء کبار دن بری پیرعلی سلطانك احبابندن او لمغله برایکی کره چلبی شیخی ضیافت ایدوب بعض کباره تصدر ایتدیروب وکندینك اوستی یاننه المغله نیجه‌سی غرض ایدوب حرف کیرلك سمتنه ذاهب اولمشلر ایدی ادرنه‌دن کیرو استانبوله کلدکده خلق زیارتنده ازدحام ایدوب چوق جمعیت اولوب بعض اسناد اولنمغله سلطان سلیمان مرحومك معلوملری اولدقده چلبی شیخه خبر کوندروب ولایتکزه کیده سز دیو بعضلرك سوء قصدینی اعلام ایدوب وپیر علی سلطانك فقراسندن بعض اختیار درویشلر دخی سویلیوب لابد تبدیل مکان کرکدر دیو

﴿ مثنوی ﴾

قوم گفتندش مکن جلدی برو * تا نگردد جامه وجانت گرو
آن ز دور آسمان نماید به نگر * تا با آخر سخت باشد ره گذر
هین برو کوتاه کن این قیل وقال * خویش و ما را در میفکن در وبال
بی خیانت این نصیحت از وداد * مینماییت مکر دان عقل و داد

مضمونیجه پند کوی اولدیغه چلبی شیخ مرحوم بزه سر انجامز اشارت وبشارت اولنمشدر قضایه تسلیمز عاقبت جسممز غرق خون اوله جقدر « وكان امر الله قدرا مقدورا » قول کریمی اوزره امر حق بهر حال ظهور ایدردیو

﴿ مثنوی ﴾

گفت اوای ناصحان من بی ندم * از جهان زندگی سیر آمدم
سخت ترشد بند من از پند تو * عشق را نشناخت دانشمند تو
تو مکن تهدید از کشتن که من * تشنهٔ زارم بخون خویشتن
عاشقانرا هر زمانی مردنیست * مردن عشاق خود یك نوع نیست
آن دوصد جان دارد از راه هدی * وان دوصد را میکند هر دم فدا
آزمودم مرگ رادر زنده کیست * چون رهم زین زندگی پاینده کیست
اقتلونی اقتلونی یا ثقات * ان فی قتلی حیات اندر حیات
مرگ شیرین گشت ونقلم زین سرا * چون قفص هشتن پریدن مرغ را
عاشقم من تشنهٔ قربان لا * جان من نوبتکه طبل بلا
خود بتورا کیست این تهدیدها * پیش آنچ دیده است این دیدها
من چو اسماعیلیانم بی حذر * بل چو اسماعیل آزادم ز سر
فارغم از طمطراق وازریا * قل تعالوا گفت جانم را بیا
یا منیر الخد یا روح البقا * اجتذب روحی وجدلی باللقا
بس کنم دلبر در آمد در خطاب * گوش شو والله اعلم بالصواب

مضمونی گویا اولوب امر الهی نه ساعت ظهور ایدر دیو منتظر قضا اولدی چلبی شیخ ایاصوفیهٔ کبیرده کاهیجه دخی سلیمانیه ده کرسیٔ وعظه چیقارلر ایدی اتفاقا کرسیده بعض شطحیات سویلدی دیو مدعیلر انواع اسناد ایدوب واقعه غیر مطابق لکن تقریرلرینه

موافق فتوی الوب طقوز یوز اوتوزبش سنه‌سی مقتول اولدی رحمة الله علیه وعلی ابیه رحمة واسعة

﴿ بیت ﴾

کمترین عیش جوانمردی وداد * آن جوانمردی که جانرا هم بداد

﴿ نظم ﴾

حق اکا ویرمشیدی صنعندن * حسن خلق وجمال بیهمتا
قیلدی جانی حق ایچون قربان * ویردی اول اردخی قضایه رضا

پس اسرار عشاقدن ذوق الوب صفای درون صاحبلری اولان ارباب بصائر منطق الطیردن بو وار داتی وردزبان ایدینوب « انا لله وانا الیه راجعون » دیو امره رام اولدیلر

﴿ منطق الطیر لعطار ﴾

هدهد رهبر چنین کفت آن زمان * کانکه عاشق شد نیندیشد زجان
چون بترك جان بکوید عاشق * خواه زاهد باش وخواهی فاسق
چون دل تو دشمن جان آمداست * جان برفشان ره بپایان آمداست
سد ره جانست جان ایثار کن * پس بر افکن پرده ودیدار کن
عشق را با کفرو با ایمان چه کار * عاشقانرا لحظهٔ با جان چه کار
عاشق آتش در همه خرمن زند * ارهٔ فرقش نهند اوتن زند
درد خون دل بباید عشق را * قصهٔ مشکل بباید عشق را
ساقیا خون جکر در جام کن * کونداری درد ازمن وام کن
عشق را دردی بباید پرده سوز * کاه جانرا پرده در که پرده سوز
ذرهٔ عشق از همه عشاق به * شمهٔ درد از همه آفاق به
عشق مغز کائنات آمد مدام * نیست مردی عشق بی دردی تمام
کفر کافررا ودین دیندار را * ذرهٔ دردت دل عطار را
هر کرا در عشق محکم شد قدم * در کذشت از کفرو از اسلام هم
عشق سوی فقر در بکشایدت * فقر سوی کفر ره بنمایدت
چون تراین کفر واین ایمان نماند * این تن تو کم شد واین جان نماند
بعدازین مردی شوی این کاررا * مرد باید اینچنین اسرار را
پای درنه همچو مردان ومترس * در کذر از کفر واز ایمان مترس
چند ترسی دست از طفلی بدر * بازشو چون شیر مردان پیش کار

پس علاء الدین اقسرایدن چلبی شیخه دخی بوداهیهٔ عجیبه ظهور ایتمکله سفینهٔ بحر دیانت • ودفینهٔ سکینهٔ متانت • بدرقهٔ مقامات • آیینهٔ کرامات • مطلع نور درخشان ﴿شیخ احمد ساربان قدس الله تعالی روحه﴾ اون یدی ییل مرشد رهروندکان طریقت وساقی بزم عشق حقیقت اولوب خلقله چندان اختلاط ایتمدی مگر کندی یه ارادت کتورن فقرا واحبابی اوله خیره بولیده ساکن اولوب حلم وسلمی غایت کمالده ایدی احمد ساربان سلطان سلیمان عراقین سفرینه کیدرکن سرساربانان اولوب اهل عیش ونوش ایدی پیر علی سلطان احمد ساربانه نظر ایلدکده ذاتنده قابلیت کلی واستعداد اصلی مشاهده ایتمکله کنز نور هدایت وکنج رموز امانت اولمغه لایق بر وجود شریف اولدیغی معلوم اولمغله ای فرزند مقبل سن عوایق دنیویه وعلایق کونیه ایله زنك آلود اولاجق کوهر دکلسن دنیانك زیب وزیورینه کوکل ویرمه دیو نیجه لطف وکرملر ایدوب بووجهله نصیحت ایلدی

﴿ازدریای پر اعطار﴾

* چرخ مردم کش اکر روزی دومردم پرورست *
* نیستش شفقت مکر پروارئی اولاغرست *
* زان فلك هنکامه میسازد ببازی وخیال *
* اختران چون لعبتانند وفلك چون چادرست *
* دل منه بر چشم ودندان بتان کین خاك راه *
* چشم چون بادام ودندانش چو در کوهرست *
* اهل دلرا ناپسند آید زر ولعل وکهر *
* عار باشد مردرا انچه زنانرا درخورست *
* تکمهای زرکه بر سنجاب شاهان دیدهٔ *
* اخکری چندی درخشان کشته در خاکسترست *

وبونك امثالی نیچه کلمات درربار نثار ایتمکله در کلام معجز نظام من منکوش کوش جان ایدوب پیرعلی سلطانه تسلیم اولدی وعراقین سفرندن عودت ایتدکده جمله خانمانه فنا ویروب قدم نهادهٔ راه حقیقت اولدی

﴿ مثنوی ﴾

ای خنك جانی که در عشق مآل * بذل کردد خانمان وملك ومال
وسلو کنده چوق منظوم آلهیات بیوروب گاه قیغوسز وگاه
احمدی تخلص ایتمشلردر بوشعر انلرك گفتارندندر

﴿ شعر ﴾

* واریمی اول دوسته ویردم خانمانم قالمدی *
* جمله سندن ال یودم پس دوجهانم قالمدی *
* چونکه حب الله ایرشدی چکدی بنی کندی یه *
* آچدی کوکلم کوزینی آیرق خمارم قالمدی *
* دوست جمالی عکسنی صالدی بو کوکلم ایلنه *
* آنی کورلدنبرو صبر وقرارم قالمدی *
* عین توحیدآچیلوب حق الیقین کوردم آنی *
* شرکی سوردم آره‌دن شك وکمانم قالمدی *
* اولیانك همتی یاقدی بنی قال ایلدی *
* صافیم بولدم صفا آیرق کمانم قالمدی *
* احمدی ایدر الهی سا که شکرم اولدرر *
* حمد لله عشق حقدن غیری وارم قالمدی *

روایت اولنورکه احمد ساربانك سیئة الاخلاق ومنکره برخاتونی واریدی حضرت عزیزه انکار ودائما جفا وستمکارلق اوزره اولغله زیارته کلان احباب عزیزی سعادتخانه لرنده بولمسه‌لر منکرهٔ مزبوره ایچرودن جواب ویروب حاشا بو مقوله بونامش قوجه‌دن نه امید ایدرسز نیچون کندیکزه زحمت ویروب مشقت راه چکرسز دیو هالا یعنی سویلردی وکاه کلانلره شتم ایدردی . مثلا ابوالحسن خرقانی حضرتلرینك زیارتنه مسافهٔ بعیده دن برعاشق صادق کلوب دق باب ایتدکده ابوالحسن خرقانی قدس سره لاجل الکفاف کوهستاندن هیزم قطعنه کیدوب سعادتخانه لرنده بولنمامغله انلرك دخی زوجه‌سی منکره اولمغله زیارته کلان کمسنه‌لره دهان کشاده اولوب

﴿ نظم ﴾

چون بصد حرمت بزد حلقه درش * زن برون کرد از در خانه سرش
که چه میخواهی بکوای ذوالکرم * کفت بر قصد زیارت آمدم
خندهٔ زد زنکه خه خه ریش بین * این سفر کیری واین تشویش بین
خود ترا کاری نبود آنجا بکاه * که به بیهوده کنی این عزم راه
اشتهای کول کردی آمدت * یاملولیٔ وطن غالب شدت
یامکر دیوت دوشاخه برنهاد * برتو وسواس سفررا بر کشاد
کفت آن سالوس زراق تهی * دام کمراه و کمند کمرهی
صد هزاران خام ریشان همچوتو * اوفتادهٔ ازوی اندر صد عتو
کرنه بینیش وسلامت واروی * خیر توباشد نکردی زوغوی
مضمونی اوزره اول عورت بی دولت دخی درسعادت شیخه کلانلرك کیمسنی قوغوب و کیمسنه هذیان سویلردی لکن احباب احمد ساربان حضرتلرینك نه وجود شریف اولدیغنی بیلوب اول بداصله عتاب ایدوب

﴿ مثنوی ﴾

شمع حق راپف کنی تواى عجوز * هم توسوزی هم سرت ای کنده پوز
کی شود دریاز پوز سك نجس * کی شود خورشید ازپف منطمس
هرکه برشمع خدا آرد پفو * شمع کی میرد بسوزد پوز او
چون تو خفاشان بسی بینندخواب * که جهان ماند یتیم آفتاب
مه فشاند نور سك عوعو کند * سك زنور ماه کی مرتع کند
شب روان وهمرهان مه تبك * ترك رفتن کی کند ازبانك سك
مضمونی کویان اولوب حضرت شیخی بولوب قدم شریفنه یوزلر سوررلر ایدی . واحمد ساربان حضرتلری زیارتنه کلن احبابه اول کابجکز سزی طلاد یمی دیوخاطرلرین تسلیت بیوررلردی واول فاسده نك ستم وجفاسنه تحمل ایله مجاهده وانواع مشاهده ایدرلر ایدی وبعض فقراسی دخی نیجه خاطره یه دوشوب

﴿ نظم ﴾

کین چنین زنرا چرا ای شیخ دین * دارد اندر خانه یار وهمنشین

ضدّرا باضدّ ایناس ازکجا * با امام الناس نسناس ازکجا
دیو متفکر اولدقلرنده حضرت شیخ دخی

مثنوی

بعد ازان درمشکل انکارزن * برکشادان سرایشده دهن
کان تحمل ازهوای نفس نیست * آن خیال نفس تست اینجامه ایست
من نیم درامر وفرمان نیم خام * تابیندیشم من از تشنیع عام
فردیٔ ما جفتیٔ ما نه ازهواست * جان ماچون مهره دردست خداست
نازآن ابله کشیم وصدچواو * نه زعشق رنك ونه سودای او
این قدرخوددرس شاکردان ماست * کرّه وفرّ ولمحهٔ ماتا کجاست
تاکجا آنجاکه خاراراه نیست * جزسنا برق مه الله نیست
ازهمه اوهام وتصویرات دور * نور نور نورنور نور نورِنور
بهر توارپست کردم کفت وکو * تابسازی باررفیق زشت خو

مفهوم منجه جواب باصواب وخطاب مستطاب ایدوب طریق حقه ارشاد ایدرلردی وبالجمله احدسار بان حضرتلری آخر عمرلرینه دکین اول عورتك بارکش ستمی اولوب محتضر اولدقلرنده منکرهٔ مزبوره یه خطاب ایدوب ای زن نیجه زماندرکه همخانه مز اولدلك وبزدن برنصیب الملك حالادار بقایه رحلت ایده یورز باری حما ایچون برنسخه یازوب انك سببیله معیشت ایله دیو بیوردقده یازمق بیلمم نه یازایم دیدی همان برکاغده نه چیزرسك چیز دافع حما اولسون دیو نطق ایدوب روح پرفتوحلری طقوز یوزاللی ایکیده عالم ملکوته جولان ایلدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

نظم

قیلدی عشاقی اول دخی ارشاد * یازدی بیمار عشق اولانه شفا
اولدخی یکدی چون بودنیادن * ایردی بر برجه دخی شمس ضیا

صکره اول خاتون برخانه ده مهمان ایکن صاحب خانه نك بانوسی حمایه مبتلا اولمغله ای خاتون سنك زوجك برعزیز ایدی حمایه برنسخه بیلرمیسین دیو سؤال ایتدکده عزیزك نفسی خاطرینه کلوب برکاغده

بر ایکی نسنه جرب تجربه ایلدیلر باذن الله تعالی حما دفع اولدی ٠ مذکوره خاتون آخر حالنه دك انکله معیشت ایدوب و مرحوم عزیزك سنك مزارین بالین ایدینوب لیل ونهار کریه وزاری قیلاردی وقدرکی بیلدم حیفا و دریغا دیوآه وانین ایدر ایدی قبر شریفلری خیره بولیده در نور الله مرقده ٠ پس احمد ساربان قدس سره نك برخلیفه سی سلسله ده بیان اولندیغی اوزره غضنفر افندینك شیخی ویزلی علاء الدین افندی اولوب وبریدخی سیاح بیدای طریقت ٠ غواص دریای حقیقت ٠ مبارز صف بلا ٠ عارف صدق وصفا ٠ مرد میدان معنی ٠ فرد ایوان تقوی ٠ حارس شرع مبین ❋ حسام الدین انقره وی قدس الله سره ❋ مرکز دائرهٔ علم یقین اولوب مثل نوره کمشکوة فیها مصباح شجرهٔ مبارکهٔ زیتونه سندن فتیلهٔ زجاجهٔ دل طالب سوزان وکوکب دری درخشان اولوب نیچه زمان بادهٔ عشق الهی خمخانه سنك ساقیلغن ایلدی

❋ نظم ❋

علوم حق بحق دانسته باشد * نه اوچون دیکران بربسته باشد
باوعلم لدنی ختم باشد * که کاه او عدم که کم باشد

مرحوم حسام الدین افندی انقره یه قریب مولد ومنشألری اولان قوتلوخان قریه سنده اقامت صلوة جمعه وعیدین ایچون برجامع شریف بناسنه مباشرت ایلیوب زال پاشانك انقره جانبلرنده خاصلری ویوده سی اولان کمسنه حسام الدین افندی مرحومك اوغلنده براسب تازی کوروب طلب ایلدکده ویرمدیکیچون جبلتنده مرکوز اولان اغراض نفسانیه اقتضاسیله حسام الدین افندی یه عداوت وبغض ونیچه اسناد ایدوب

❋ نظم ❋

هرکسی راخدمتی داده قضا * درخوران کوهرش درابتلا
زهرها هرچند زهری میکنند * زود ترقانشان برمیکنند
این جهان جنکست چون کل بنکری * ذره باذره چودین باکافری

پس بنای خلق براضداد بود * لاجرم ماجنکیم ازضر و سود
فحواسنجه مذکور ویوده حسام الدین نام شیخك بنا ایلدیکی جامعده
جند سلطانیدن نیچه مکلف آدملر نجار وارغادلق ایدوب برمرتبه
تابع اولمشلردرکه جائزکه برفساده مباشرت ایلیه‌لر دیو صورت حقدن
خلاف واقع انها ایتمکله حبس اولنه دیو امر اخراج ایتدیروب اول
اجلدن انقره قلعه‌سنده حبس اولنوب احوالی تکرار اعلام اولنمق
اوزره ایکن عمری آخره ایرشمکله محبوس ایکن جام اجلدن شربت
رحلت نوش ایدوب حبس خانهٔ فنادن رفع وجود ایلیوب دار بقاده
غنوده اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

❋ بیت ❋

کرتو براهل دلی ظلمی کنی * بهر خود درنار چه میکنی

❋ نظم ❋

قدرت حق حسام افندیده * کون کبی باهرایدی صانکه ضحا
ظاهرا عالم ایدی شول رسمه * هرسؤاله ویردی بیك فتوا
میرملك لدن اولوب اودخی * قاف قلاب عشقه اوردی قفا

وحسام الدین افندینك فقراسندن سغراق وجودی عشق الهی خمرندن
پراولان مجذوب احدیت ۰ مسلوب عزت ۰ نفس کشته ۰ دل زنده
❋ شیخ بالی قدس سره ❋ زیاده مجذوب ومستغرق اولمغله عام
وخاصدن قرین صحبتلری اولانلر دخی بی اختیار منجذب اولوب ۰
بعض حالات عجیبه‌سی استدراجه حمل اولنوب نیچه اسناد اولنمغله
مقتول اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعه

❋ بیت ❋

بهر الکاء عشق صد جان بیك جو * تو یی وابستهٔ زندان بیك جو

وحسام الدین افندینك فقراسندن عارف بالله ۰ فانی فی الله ❋ شیخ حسن
قبادوز قدس سره ❋ دخی نیچه زمان طالبلری وحدت حقه
ارشاد ایدوب بالاخره ارجعی خطابنه سمعا وطاعة دیوب کأس شراب
موتی نوش جان ایتدی علیه مغفرة الرحمان

﴿ نظم ﴾

روچو قطره سوی بحر عشق شو * روچو قطره فرد باش و نور شو
بعد ازین کویم حقایق بیشمار * لیك کوش خویش را با من بدار

پس حسام الدین حضرتلرندن بردخی ستودهٔ رجال ۰ نقطهٔ کمال ۰ حجت ولایت ۰ ولا یخافون لومة لائم ۰ روشن چشم هدایت ۰ قلبه لیس بنائم ۰ آفتاب نهانی ۰ ساقئ جذبهٔ ربانی ﴿ خواجه علی الرومی الخیاط قدس سره ﴾ قرق التی ییل کامل مرکز دائرهٔ ارشاد وصورت قباده دیدهٔ مردم قشر بیندن مستور ونهان اولوب نام شریفی عنقای قاف وعلم کاف کبی جهان وجهانیانه ولوله انداز اولمغله ناس حالنده حیران اولوب

﴿ بیت ﴾

چنان دانم که حق دانا برآنست * بغیر این تراکفتن زیانست

دیرلرایدی و بعضلری دخی حاشا شان شریفنه ناسزا وار نیجه کفتار ناهموار وانواع اسناد مالم یکن اظهار ایدوب

﴿ بیت ﴾

ترك غیبت کن بیا نزدیك ما * زانکه هستی تو بمعنی آشنا

دیندکجه طعنلرنده مصر اولورلر ایدی پس

﴿ مثنوی ﴾

ای ملامت کرسلامت مرترا * ای سلامت جو رها کن تو مرا
حاش لله از کمال جاه او * کابر بیماری بپوشد ماه او
دود کلخن کی رسد بر آفتاب * چون شود عنقا شکسته ازغراب

مضموننجه جواب ویریلوب اول عزیز پاك نژاد جمله سندن مبرا اولوب ظاهرده امیلك ایله معروف ایکن برمرتبه منتظم الکلام واسرار توحیدده بردرجه صاحب طلاقت معجز نظام ایدی که عالم ملکوت وجبروت وحقایق اطوار ناسوتدن خبر ویردکده کلمات بدیعة النکات جواهر سماتی کمال ولایت وکمالاتنه آیت کبری اولوب مستمعین متحیر العقول اولورلر ایدی

﴿ مثنوی ﴾

بی تأمل او سخن گفتی چنان * کس پس پانصد تأمل دیگران
گفتیٔ در باطنش دریاستی * جمله دریا گوهری گویاستی
نور هر گوهر کزو تابان شدی * حق وباطل را ازو فرقان شدی

ونظر شریفلری کبریت احمر . وصحبت منیفلری اکسیر اکبر اولوب خلوص وانقیاد واقرار واعتقاد ایله حضور شریفلرینه وارانلرك قلبلری مضغهٔ مکدره ایکن مشکات نور محمدی اولان مصباح همته مقارن اولدقده جذبهٔ رحمان وآتش عشق یزدان ایله تابان اولماملق نه احتمال ایدی

﴿ نظم ﴾

من یکی بلبل زبستان ویم * من یکی افغان ونالان نیم
کشف اسرارم زمعنیهای اوست * درسر من خود یقین سودای اوست

وزیر سحابده مهر رخشان گبی زیر قباده نهان بر خورشید جهان ایدی

﴿ مثنوی ﴾

رایت اکرام وداد افراشته * فقر وحاجت ازجهان برداشته
بحردر از بخشش صاف آمده * داد او از قاف تا قاف آمده
درجهان خاك ابر وآب بود * مظهر بخشایش وهاب بود
ازعطا اش بحر وکان در زلزله * سوی جودش قافله برقافله
قبلهٔ حاجت در ودروازه اش * رفته در عالم بجود آوازه اش
این عجبتر که بر ایشان میگذشت * صدهزاران خلق ازصحرا ودشت
زآرزوی سایه جان میباختند * از کلیمی سایبان میساختند
سایهٔ آنرا نمی دیدند هیچ * صدتفو بر دیده های پیچ پیچ
ذرهٔ رابنیه وخورشید نی * لیك ازلطف وکرم نومید نی

مضمونی اوزره شجرهٔ وجودلرینك ظل ممدودی عالم وعالمیانه سایه گستر اولمش ایدی . لکن بعض کیمسه لر دخی ذات ملك سماتلریله ملاقی اولوب مرآت قلبلرنده پرتو ایدن نور محبة الله انلرك صدق وکرامتنه شهادت ایتمش ایکن حالت استغراقده ربودهٔ تجلی

وتنك هضم اولان فقرا و مجاذيبدن من غير قصد وبلارويه بعض كلمات صدور ايتدكده حقيقت فهم اولميانلر

﴿ بيت ﴾

هر كه بينا شد بمعنى نور شد * گاه مست يار وگه مخمور شد

معناسندن غفلت وسر رشته يى اضاعت ايتمكله غلطه دوشوب عزيز قدس سره يه شك وگمان ودخى من « يسمع يخل » مصداقنجه خلقه دخى سوء ظن القا ايدرلر ايدى ولكن

﴿ نظم ﴾

شيخ فارغ ازجفا واز خلاف * در كشيده روى چون مه در لحاف

باازل خوش باجل خوش شادكام * فارغ ازتشنيع وكفت وخاص وعام

آنكه جان درروى او خندد چو قند * از ترش روىء خلقش چه گزند

آنكه جان بوسه دهد برچشم او * كى خورد غم ازفلاك وزخشم او

كارك خود ميكذارند هر كسى * آب نكذارد صفا بهر خسى

خس خسانه ميرود برروى آب * آب صافى ميرود بى اضطراب

مى خورد شه برلب جو تا سحر * در سماع از بانك جغدان بيخبر

مخواسنجه عزيز قدس سره ناسك كنديه ايتدكلرى قيل وقالدن بى قيد اولوب

﴿ بيت ﴾

ولقد امر على اللئيم يسبنى * فمضيت ثمة قلت لايعنينى

ديو كندى حالنه مشغول ايدى «الحمد لله تعالى والمنه» كه انك كبى بركامل ومكمل نادر الوجودك دامن شريفلرينه تشبث ايدوب سايهء سعادتلرين خميرمايهء دولت دارين بيلدك ﴿ ع ﴾ صد هزاران جان فداى غمزه اش * حق سبحانه وتعالى آثار رحمت وبركتلرين بز فقير ومحتاجلرك اوزرندن زائل ايتميه مدرسه وقضادن وتاج وقبادن چوق كمسنه فارغ وتارك اموال وخانمان اولوب عتبهء باب سعادتن مأوى ومنزل عشق وفنايى مقصد اقصى ايدنمشلر ايدى

﴿ بيت ﴾

كرسخن كويم جهان برهم زنم * همچو منصور ازسر خود بكذرم

واشتباهده اولان بعض مشایخ عظام و علماء کرامدن نیجه سی ملاقات ایتدکلرنده ظاهر و باطنلری غل و غشدن مبرا و قلب شریفلرین انوار هدایت ایله مجلی و مشرب لطیفلرین اخلاق حمیده ایله محلی مشاهده ایتمکله ودّ و اخلاص و فرط حبّ و اختصاص ایله سینه صاف اولوب من بعد ترك کذاف ایتمشلر ایدی

﴿ کلشن راز ﴾

همه کار من از وی شد میسر * بدو دیدم خلاص از نفس کافر
دلم از دانش خود صد حجب داشت * زعجب و نخوت و تلبیس و پنداشت
در آمد از درم آن بت سحر کاه * مرا از خواب غفلت کرد آکاه
چو کردم در رخ خوبش نکاهی * بر آمد از میان جانم آهی
یکی پیمانه پر کرد و بمن داد * که از آب وی آتش در من افتاد
کنون کفت از من بی رنك و بی بوی * نقوش تختهٔ هستی فروشوی
چو آشامیدم آن پیمانه را پاك * در افتادم زمستی بر سر خاك
کنون نه نیستم از خود و نه هستم * نه هشیارم نه مخمورم نه مستم
کهی چون زلف او باشم مشوش * کهی چون چشم او دارم سر خوش
کهی از خوی خود در کلخنم من * کهی از روی او در کلشنم من

و بالجمله جهانده مثلی بولنمیانلردن اولوب آخر عمرلرینه دك سینهٔ بی کینه لری نشان سنك ملامت و بار کش رنج مذمت اولوب هیچ فرد کندیلریچون رنجیده اولدیغن ایستمزلردی و کسنه نك علیهنه دعا ایتمیوب بلکه بو ابیاتك مضمونی اوزره منکرینه دخی دعاء خیر ایدرلردی

﴿ نظم ﴾

* هر کیم بزه طعن ایلریسه نوع بشردن *
* حق صقله سون عالمده آنی خوف و خطردن *
* ذم ایلیوبن عیبزی خلقه دیه نی *
* محشرده امین ایله خدا شور ایله شردن *
* سوککده نه وار دوکسه حلال ایلرز آنی *

* اینجنمیوبن خاطرمز داخی بتر دن *
* سز هر نیجه ذم ایلسکز اکله امیزم *
* توحیده ایرن کندینی پاك ایتدی زللدن *
﴿ع﴾ ازلب سکرچه زاید سکرآب * مرحومك سن شریفلری سکسان اوچ سنه یه وارد قده عمر عزیزی پایانه ایروب بیك یکرمی درت سنه سی ربیع الاولنك آخرنده واصل رحمت رحمان اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿نظم﴾

* اولیایه کیم بقرسه تن کوزیله سرسری *
* بی بصر درجانی یوقدر اولیدز دکل دری *
* اولیا جاندر کرکدر جان کوزیله باقه لر *
* زیرا کیم جانلو کشیلر جانه اولور مشتری *
* مرشدیمز اولیا درطوت اتکن صدقله *
* یوخسه قالدك دوجهانده شویله عاجز مشتری *
* سویلیان بیل بن دکیلم سویلدر واردر بنی *
* اولیانك قدرتی وارسویلدر سه مرمری *

﴿مثنوی﴾

کرتوسنك صخره ومرمر شوی * چون بصاحب دل رسی کوهر شوی
الحاصل اول سلطان طریقت وبرهان حقیقتك اوصاف حمیده سنك بیکده برین تحقیق وعیان وذکر وبیانه قادر دکلم

﴿نظم﴾

بیکده بروصفن ایده مز حقا * یرادلمش اولورسه هب کویا
لبلری جامنی ایچن اولمز * ظلمت دهر ایچنده خضر آسا
زلفی دارینه هرکه ویردی بویون * بولدی ایکی جهانده عمر بقا
لب معجز نماسی آب حیات * تشنه درقطره سینه هفت دریا
رحلت ایتدکده اول وجود شریف * اصدقا حسرتیله ایتدی بکا
لاله وش دیده لر اولوب پرخون * داغ ماتم یاقندیلر نجبا

نقبا دیدیکه آه کوکلمزی * یاقدی نار فراقه سرتاپا
ذات پاکك حقیچون اللهم * ذره جه جذ بکیله سن طویلا
بحر ذاته طلان مجبلر ایله * بیله حشر ایله ظلمت ایچره قوما
حاش لله قاله اوکس محروم * که دلی ساکه ویره طوغری بقا
حب ذاتی یه نائل ایت یارب * نور ذاتکله ایله استجلا
آب وکل عالمندن ایله خلاص * باد وآتشدن اکا ویرمه فنا
بزی هوی هویته ایرکور * دم بدم نور کیله قیل احیا

پس ایمدی ای مؤمن مقبل ٠ ومستمع قابل ٠ بر وجهله بد زبان اولیوب مردان خدایه سوء ظن وعداوتدن بری اوله سن وقلبکی پاك ایدوب حضور حقده مسؤل اولمقدن زیاده احتراز ایلیه سن عیب جوی اولورسك باری متصلا کندی نفسك عیوبن تجسس ایلیوب کندی عیوبك دریاسنه بر مرتبه مستغرق اوله سنکه غیرلردن عیب کورمکه اقتدارك اولمیه بونکله عامل اولورسك سعادت سنکدر اکر بنم نفسمده عیب یوقدر دیر ایسك بو پندار صفات شیطانیه در حق سبحانه وتعالی خلاص ایلیه

﴿ بیت ﴾

* چو سن سنده سنی کوردك بکندك *
* سن ابلیس ایلدك کندیکی کندك *

ایمدی جلال الدین رومی قدس سره نك بو کفتار درر نثارلریله برکار اولوب عیب جویدن توبه واستغفار وناله وزارش ایلیه سن

﴿ مثنوی ﴾

ای خنك جانی که عیب خویش دید * هر که عیبی کفت آن برخود خرید
چون خدا خواهد که پردهٔ کس درد * میلش اندر طعنهٔ پاکان برد
اینچنین بهتان منه براهل حق * که خیال تست برکردن ورق
این نباشد ور بود ای مرغ خاك * بحر قلزم را زمردار چه باك
کار پاکانرا قیاس ازخود مکیر * کرچه ماند در نبشتن شیر شیر

پس نیچون بونلرك دامن عصمتلری سنخکیر ارباب جفادن خلاص

اولیوب بین الناس نشان طعنهٔ سنـك ملامت اولورلردیو سؤال اولنورسه

نظم

قیـل ان الاله ذو ولد * قیـل ان الرسول قد کهنا
مانجا الله والرسول معـا * من لسان الوری فکیف انا

فحواسنجه من لدن آدم الی یومناهذا انبیاء عظام واولیاء کبارك اکثری سوء ظندن وطعنهٔ زباندن آسوده اولممشلردر بو محله کانجه تقریر اولنان مناقبدن خود مسموعك اولمشدر

بیت

سؤالت را همی کـویم جوابی * کهباشـد خود مرا ازاین ثوابی

زیرا محنت ایله اولان بلاء محبت انبیا واولیا واحباواصدقایه مخصوصدر کما قال علیـه السلام « ان البلاء موکل بالانبیاء والاولیـاء ثم الامثل فالامثل » پس موصل حق اولان طرقـده جادهٔ محنت اوزره اولان طریق جاده محنت اوزره اولان طریقدن اقربدر زیرا انبیاواولیا واحبا واصـدقانك نار بلاء محنت ابریز فلز نبوت و ولایت ومحبتلرین تدنس غش معدن انسانیه وتلوث خست حیوانیه دن پاك وتطهیر وخالص وتزکیه ایدر کما جاء « البلاء للولاء کاللهب للذهب » یعنی زر زبانهٔ آتشده نیجه خالص اولورسـه عشاق الهی دخی محبة الله ده اولان نار بلاء محنت ایله جمله غل وغشـدن پاك وطـاهر اولورلر . پس ایمدی اهل محبت جـذبهٔ بلاء محنت ایله مجذوبلر ومبتلی یه واصللردر وتیه بلادن منقطع اولمـدقلری حالده کعبهٔ وصال محبوبه بالغـلردر

بیت

سخنهـا دارم ازسر معانی * ولی موقوف کردم تاندانی

الحاصل بلا واذی وخلقدن جفـا زمرهٔ انبیادن اولیـایه میراثدر

از کفتار ابوسعید ابوالخیر

در راه یکانکی نه کفراست ونه دین * یك کام خود برون نه وراه ببین
ای جان وجهان توراه اسلام کزین * بامار سیه نشین وباخود منشین

ذوالنون مصری قدس سره یه خلق عالم حین انتقاللرینه دکین نه وجهله منکر اولدقلری اعلام اولنمش ایدی

﴿ نظم ﴾

هر کرا ایمان او محکم بود * او بدین اولیا محکم بود
هر که در راه خدا آزار داشت * مستمندان خدارا خوار داشت

و حلب وشام اطرافنده دخی محی الدین عربی قدس سره ورضی الله عنه طریقه سنده اولان فقرایی قنده بولسه لر نیجه ییللره دکین قتلنه ساعی اولوب عربی دیو الحاد وزندقه اسناد ایدرلر ایدی

﴿ نظم ﴾

قصد اهل الله کردند بارها * خود بپای خویش کردند خارها
قصد درویشان بود کفر طریق * رو ببر از قصد ایشان ای رفیق

اما شول چراغ که نور محمدیدن مقتبسدر هیچ فرد انی اطفایه قادر اولمز

﴿ مثنوی ﴾

قلب ونیکو در جهان بودی روان * چو همه شب بود وما شد شب روان
تا برآمد آفتاب انبیا * کفت ای غش دور شو صافی بیا
چشم داند کوهر و خاشاکرا * چشم را زان میخلد خاشاکها
دشمن روزند این قلابکان * عاشق روزند آن زرهای کان
زانکه دو وزست آینهٔ تعریف او * تا ببیند اشرفی تشریف او
حق قیامترا لقب زان روز کرد * روز بنماید جمال سرخ و زرد
پس حقیقت روز سر اولیاست * روز پیش ماهشان چون سایهاست
عکس را از مرد حق دانید روز * عکس ستاریش شام چشم دوز

پس بوتقدیرجه نیچون بونلر کندیلره اولان منکرینه صفت قهر وجلال ایله دعاء علیه وهلاک رجا ایتمزلر دیو سؤال اولنورسه بوطائفهٔ علیه بحر ذات وحدت مطلقه ده برمرتبه مستغرقلردر که حق تبارك وتعالی علم قضاو قدردن انلره نیجه اسرار کشف ایدوب هرنه اولسه حقدن غیریدن کورمیوب جمله قضایه رضا ویروب مقدار ذره متألم اولمزلر مکرکه دعاء علیه ده امر حق صادر اولوب اول زمان

امر خدایه تسلیم ورضا ایله دعاء علیه ایدوب من تلقاء انفسهم برشی اظهار ایتمزلر نتکیم حضرت جلال الدین رومی بوطائفه یی وصف ایدوب بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

بشنو اکنون قصهٔ آن رهروان * که ندارند اعتراضی در جهان
زاولیا اهل دعا خود دیگرند * که همی دوزند وگاهی میدرند
قوم دیگر میشناسم زاولیا * که دهانشان بسته باشد ازدعا
از رضا که هست رام آن کرام * جستن دفع قضاز آن شد حرام
درقضا ذوقی همی بینند خاص * کفرشان آید طلب کردن خلاص
حسن ظنی بردل ایشان کشود * که نپوشند از غرا جامهٔ کبود

اما اولیایه طعن ایدنلر دنیاده نیجه بلا وعقابه وآخرتده انواع عذابه کرفتار اولمق مقرردر زیرا شول مردکاملرك قلبلری نور محمدی یه متصل اولمش اوله انلره انکار اصله انکار ایتمك اولمزمی انکچون صفت انکار جمله دن اقبح اولمشدر بهر تقدیر احتراز لازمدر یوم جزاده فلان کمسنه یه نیچون طعن ایتمدك دیو عذاب اولمز اما برمؤمنه بهتان وغیبت ایلیانلره عذاب محقق ومقرردر غیرت حق بهرحال ظاهر اولور . شیخ سعدی رحمة الله علیهه فلان کمسنه حقنده سزدخی نه دیرسز دیمشلر « درظاهرش عیب نمی بینم . ودرباطنش غیب نمی دانم . چه میکویم » دیو بیورمشلر . الحاصل اخبث سوء خلق مردان خدایه طعن وانکار در وکویا منکرك وجودی رهکذرده بتمش خار در

﴿ مثنوی ﴾

خاربن دان هریکی خوی بدن * بارها در پای خار آخر زدن
بارها ازخوی خود خسته شدی * حس نداری سخت بی حس آمدی
کر زخسته کردن دیگر کسان * کزخلق زشت توهست آن رسان
غافلی باری زرخم خود نهٔ * توعذاب خویش وهر بیکانهٔ

حجة الاسلام امام محمد غزالی قدس سره نك . احیاء العلوم . وکیمیاء سعادت

ومشكوة الانوار • وجواهر القرآن • ومقصد الاسنى • ومنقذ من الضلال • وبداية الهداية • ومسلك المسالك ونيجه مؤلفات كثيره سى اولوب هر برى مرده دللرى احيا ودياجئ ظلم جهلى پرضيا ايدركن ديوان عليك شارحى قاضى ميرحسين ميبدى فواتحنده مسطور دركه متعصبيندن بريسى امام محمد غزالى حضرتلرينى حاشا كفر وضلالته نسبت ايتمكله اكا متعلق بر كتاب تأليف ايدوب وافتتاح كتابده « الحمد لله الذى اخرج الغزالى من بين العلماء بتأليف احياء العلوم » ديو رد ايتمش بعيد دكلدر كه امام محمد غزالى دخى زبان حالله بو وجهله حمد ايتمشدر وكتاب الاربعينده بيوردقلرندن فهم اولنان دخى حمد مذكوره اشارتدر « قال حجة الاسلام فاعلم ان مخالفتى للجمهور لا انكره وكيف ينكر مخالفة المسافر للجمهور فان الجمهور يستقرون فى البلد الذى هو مسقط رأسهم ومحل ولادتهم وهو المنزل الاول من منازل وجودهم وانما يسافر منهم الآحاد فيامسكين كيف تهددنى بالعاقبة وتخوفنى بمجاوزة المشهور ومخالفة الجمهور وبذلك فرحى وسرورى ان الذى تكرهوه منى ذلك الذى يشتهيه قلبى فاطو طومار الهذيان ولا تقعقعنى بعد هذا بالشنان » حاشا كه امام غزالى قدس سره يى رد ايدن علماء بالله اوله مكر علماء متعسفيندندر ديو تحرير ايتمشلر • قاضى ميرحسين خود جلال دوانى تلامذه سندن بر علامهٔ فاضل ومرد كامل اولوب هر تأليفى وعلوم عاليه ده اولان تصنيفى لآلئ ناسفته در • وينه شرح ديوانده مسطور دركه محى الدين عربى قدس سره امام محمد غزالى حضرتلرينى تعظيم تمام ايله تكريم ايدوب درة الفاخره نام كتابنده بيورمشلردر كه ابن زيد اندلسى بكا روايت ايلديكه ابن حمدون قاضئ قرطبه امام محمد غزالى يى رد خصوصنده تأليف ايلديكى رساله يى بازاردن اشترا ايدوب مطالعه قيلديغمده مكر تعصبده بر مرتبه افراط ايلمش كه حاشا امام محمد غزالى يه لعنت ايلمش اول محله نظر ايلديكيم حالده چشمم بينور قالوب اعمى اولدم • پس درون دلدن نادم اولوب انواع تضرع ونالش ايله استغفار ايلديكمده الله تبارك وتعالى تكرار نور ديده اعطا ايليوب بينا اولدم • بعده رؤياده

کوردمکه امام محمد غزالی حضرتلری برخنزیرك کردننه زنجیر بند ایدوب چکر بوخوك ندر دیو سؤال ایلدم ابن حمدون در انك قتد، نه سببدن مستحق لعنت اولشمدر کوردیم دیو حق سبحانه وتعالی بنی اکا مسلط ایلدی دیو حکایت ایلدیکن بیان بیورمشلر

﴿ شعر ﴾

ای دل زطریق اهل صورت بکذر * آیینه شو و زهر کدورت بکذر
کر نور صفای عاشقان میخواهی * ازهرچه ترانیست ضرورت بکذر

عمر بن الفارض قدس سره بیوردلر که

﴿ نظم ﴾

فثم وراء العقل علم یدق عن * مدارك غایات العقول السلیمة
تلقیته منی وعنی اخذته * ونفسی کانت من عطائی ممدتی

وابو یزید بسطامی قدس سره بیوردلر که
« اخذتم علمکم میتا عن میت واخذنا علمنا عن الحی الذی لایموت » امام فخر الدین رحمة الله علیه شیخ نجم الدین کبراء شهیده « بم عرفت ربك » دیو سؤال ایتدکده « بواردات ترد علی القلوب فتعجز النفوس عن تکذیبها » دیو جواب ویرمشلر ◦ ایمدی طریق تصوفده انوار الهی ◦ وفیوض غیر متناهی ◦ وازماه تاماهی ◦ معرفت اشیا کماهی ◦ اولدیغی محققدر

﴿ قطعه ﴾

علم التصوف علم لیس یعرفه * الا اخو فطنة بالحق معروف
ولیس یعرفه من لیس یشهده * ولیس یشهد ضوء الشمس مکفوف

طریق حق سالکلری غریق دریای یقیندر ◦ حقدن شنونده ◦ وحقله بیننده درلر ◦ اهل حالك صفحهٔ ادراکی حرف غیردن پاك وسر مبارکلری هر بی سرو پانك قدمنه خاکدر انلرك مرآت قلبلری زنك وبادهٔ عشقلری رنك طوتمز

﴿ شعر ﴾

تامن خبر ازطور تصوف دارم * بر ماضیٔ عمر تأسف دارم

چون ترك تكلفات رسمی كردم * صد عيش ونشاط بی تكلف دارم

عمر بن الفارض بيوررلر كه ﴿ نظم ﴾

ونهج سبيلی واضح لمن اهتدى * ولكنما الاهواء عمت فاعمت

امانامستعد اولان بعض بی ادراك ديرلر كه وليدر ديو اعتقاد ايلديككز كمسنه لره بو قدر زماندر كه دل آزار وزباندرازلق ايدوب اصلا بر ضرر مشاهده ايتمدك بلكه جاه وملك وبين الناس رغبت وحرمتمز زياده اولدی ديو تفاخر ايدوب محاجه ايلرلر اماخبرلری يوقدر كه حق سبحانه انلرك قلبلرينی سياه ايدوب آنگا فآنگا صفات رديه ايله دركات ناره اصلا والصاق ايتمكده در لكن كيفيتدن بيخبردرلر ﴿ ع ﴾ رو كه آخر صد پشيمان آيدت « اتی امر الله فلا تستعجلوه » آيت كريمه سی فحواسنجه موت وقيامت ايرشدكده احوال منكشفه اولور عجله اولنمسون الله تبارك وتعالی عصاتی حين فساد لرنده مؤاخذه يه قادر ايكن تأخير ايلديكی اهمال دكلدر بلكه امهالدر يابودر كه مهل ايله تعقل ايدوب انصافه كله لر ياخود نار سعير ده عذابلری مشتد اولمغيچوندر كما قال تعالی « ولا تحسبن الله غافلا عما يعمل الظالمون انما يؤخرهم ليوم تشخص فيه الابصار مهطعين مقنعی رؤسهم لا يرتد اليهم طرفهم وافئدتهم هواء وانذر الناس يوم يأتيهم العذاب » الآيه ايمدی بو خاطرهٔ فاسده يه دوشن اكا بكزر كه حضرت شعيب نبی علی نبينا وعليه السلام زماننده بر شخص حضرت شعيبه خطاب ايدوب بو قدر زماندر كه بن عصيان اوزره يم حق تعالی بنی مؤاخذه ايتمدی ديدكده الله تبارك وتعالی شعيب عليه السلامه وحی ايدوب اول شخصه نه وجهله جواب ويرديكن مولانا جلال الدين رومی طيب الله روحه مثنوی شريفده تفصيل بيوررلر .

﴿ مثنوی ﴾

آن يكی ميگفت درعهد شعيب * كه خدا ازمن بسی ديدست عيب

چند ديد ازمن گناه وجرم را * وزكرم يزدان نمی گيرد مرا

حق تعالی گفت در گوش شعيب * درجواب او فصيح از راه غيب

کای بکفتی چند کردم من کناه * وز کرم نکرفت در جرمم اله
عکس میکویی ومقلوب ای سفیه * ای رها کرده ره و بکرفته تیه
چند چندت کیرم وتو بیخبر * در سلاسل مانده پا تا بسر
ژنك تو بر توت ای دیك سیاه * کرد سیمای درونت را تباه
در دلت ژنکار بازنکار ها * جمع شد تا کور زا سرارها
کر زند آن دود بر دیك نوی * آن اثر بنماید ار باشد جوی
زانکه هر چیزی بضد پیدا شود * بر سپیدی آن سیه رسوا شود
چون سیه شد دیك پس تاثیر دود * بعد ازین بروی که بیند زود زود
مرد آهنکر که او زنکی بود * دودرا باروش همرنکی بود
مرد رومی کو کند آهنکری * رویش ابلق کردو از دود آوری
پس بداند زود تأثیر کناه * پس بنالد زود کوید ای اله
چون کند اصرار بد پیشه کند * خاك اندر چشم اندیشه کند
توبه نندیشد دیکر شیرین شود * بر دلش آن جرم تابی دین شود
آن پشیمانی ویارب رفت ازو * شست بر آینه ژنك پنج تو
آهنش را ژنکها خوردن کرفت * کوهرش را ژنك کم کردن کرفت
چون شعیب این نکتها با او بکفت * زان دم جان در دل او کل شکفت
جان او بشنید وحی آسمان * کفت اکر بکرفت مارا کو نشان
کفت یارب دفع من میکوید او * وان کرفتن را نشان میجوید او
کفت ستارم نکویم را زهاش * جز یکی رمز از برای ابتلاش
یك نشان آنکه میکیرم ورا * آنکه طاعت دارد وصوم ودعا
از نماز واز زکوة وغیر آن * لیك یك ذره ندارد ذوق جان
میکند طاعات وافعال سنی * لیك یك ذره ندارد چاشنی
طاعتش نغزست ومعنی نغز نی * جوزها بسیار ودر وی مغز نی
ذوق باید تا دهد طاعات بر * مغز باید تا دهد دانه شجر
دانهٔ بی مغز کی کردد نهال * صورت بی جان نباشد جز خیال

پس ایمدی بوندن اعلا نصیحت اولنر

﴿ بيت ﴾

بو خبرلركيم ايشتدك آشكار * خوش نصيحتدر اوتمه زينهار

اهل تحقيق برطائفهٔ عليه دركه مرآت قلبلرنده نمايان اولان تجليات ذات احديتی « كما ترون القمر فی ليلة البدر » مشاهده ايدرلر . نقاشان چين و روميانی ايشتمدكمی كه ايكی ديوار متقابلی نقش ايدوب درميان پرده آويخته وطرفيندن خيالات انگيخته اولوب نقاشان چين نقوش غريبهٔ مختلفه نگارنده واستادان روم كار تصفيه وتجليه يی بسرآرنده اولدقدنصكره رفع حجاب وكشف نقاب اولدقده نقاشان چينك عرق جبين وكديمين ايله حاصل ايلدكلری نقوش غريبه استادان رومك صقالهسنده دخی اجلی واسنی نمايان اولمش ايدی مثنوئ شريفده بوحكايهٔ لطيفه قصهٔ زيد رضی الله عنه سياقنده مذكوردر

﴿ مثنوی ﴾

عكس آن تصوير وآن كردارها * زد برآن صافی شده ديوارها
هرچه آنجا ديد اينجا به نمود * ديده را از ديده خانه می ربود
روميان آن صوفيانند ای پدر * بی زتكرار وكتاب وبی هنر
ليك صيقل كرده اند آن سينها * پاك ازآز وبخل وحرص وكينها
آن صفای صوفيان وصف دلست * صورت بی منتهارا قابلست
صورت بی صورت بی حد وغيب * زآينه دل تافت برموسی زجيب
كرچه آن صورت نكنجد در فلك * نی بعرش وفرش ودريا وسمك
زانكه محدودست معدود ست آن * آينه دلرا نباشد حد بدان
عقل اينجا ساكت آمد يامضل * زانكه دل يااوست ياخوداوست دل
عكس هرنقشی نتابد تا ابد * جز زدل هم بی عدد هم باعدد
اهل صيقل رسته انداز بو ورنك * هردمی بينند خوبی بی درنك
رفت فكر و روشنايی تافتند * نحر بحر اشنايی يافتند
مرك كين جمله ازو در وحشتند * ميكنند ايشان بروی ريش خند
كس نيابد بردل ايشان ظفر * برصدف آيد ضرر نی بر گهر

کرچه نحو وفقه را بکذ اشتند * لیک محو وفقر را برداشتند
اما بعضلر علم ودانش انجق علوم رسمیه یه منحصر در قیاس ایدوب ظاهره اقرار وباطنی انکار ایدرلر ولکن عاقبة العاقبة ندامت چکرلر

بیت

بین المحبین سر لیس یفشیه * قول ولا قلم للخلق یحکیه

ابن عباس رضی الله عنهما روایت بیوردیلر که بر کیجه امام علی کرم الله وجهه ایله صحبت ایلدک « بسم الله الرحمن الرحیم » لک باسنک معناسنی صباحه دکین تحقیق وتدقیق ایلدی بن کندیمی امام علینک حضورنده دریای بی پایان ایچنده برسبو مشابه سنده کوردم دیو بیوردیلر

نظم

مرتضی باب علوم مصطفاست * مرتضی کان کرم بحر وفاست
مرتضی بد سر آیات کلام * مرتضی بد بر محبان خود پیام

ودخی « الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن یتنزل الامر بینهن » آیت کریمه سنک معناسنی حقیقت اوزره سزه بیان ایلسم بنی سنکسار ایدردیکز دیو بیورمشلردر وامام علی کرم الله وجهه بنم سینه مده برعلم واردر که انی سزه اظهار ایتسم درون چاهده ریسمان نیجه لرزان اولورسه کذلک سزدخی لرزان اولوردیکز دیو بیورمشلردر ودخی « لوشئت لاوقرت سبعین بعیرا من تفسیر فاتحة الکتاب » دیوب وسینهٔ بی کینه لرینه اشارت ایدوب « ان ههنا لعلوما جمة لووجدت لها حملة » دیو بیورمشلردر وصحیح بخاریده مذکوردر که ابوهریره رضی الله عنهما بیوررلر « حملت عن النبی وعائین من العلم اما الواحد فبثثته فیکم واما الآخر فلو بثثته قطع منی هذا البلعوم » وامام زین العابدین رضی الله عنه بیوررلر

نظم

انی لاکتم من علم جواهره * کی لا یری الحق ذو جهل فیفتننا
وقد تقدم فی هذا ابوحسن * ابوحسین ووصی قبله الحسنا
یارب جوهر علم لوابوح به * لقیل لی انت ممن یعبدا لوثنا

ولا يستحل رجال مسلمون دمی * يرون اقبح ما يأتونه حسنا
وحضرت جنيد قدس سره « لايبلغ احد درجة الحقيقة حتى يشهد الف صديق انه زنديق » ديو بيورمشلر

﴿ نظم ﴾

پیش دانا این معما روشنست * دردل اواین معما ر وشنست
این معمایست مشکل درجهان * سر بباید تاتر اکردد عیان

ایمدی صیقل توحیدایله ژنك زدای آینهٔ قلب اولان اولياءالله ورجال كملينك حقيقت حاللرينه هيچ فردك عقلی مدرك اولمز

﴿ بيت ﴾

برترند ازعرش وکرسی وخلا * ساکنان مقعد صدق وصفا

پس كيمسنی امی ديو تحقير وكيمسنه كلمات نالايق اتمك لايق دكلدر

﴿ از كفتار فريد الدين عطار ﴾

هر كه در راه ولايت راه يافت * خويش را از كمرهی آكاه يافت
ورنه اين دانی بدانش مردهٔ * در ميان عارفان كی زندهٔ

على الخصوص « مااتخذالله وليا جاهلا ولواتخذه لعلمه » فحواسنجه حق سبحانه وتعالى ولى اتخاذ ايلديكی قوللرينه مشكات محمديه دن علم لدن تعليم ايدر . حبيب عجمی قرآن اوقومق بيلمزدی . ابو الحسن خرقانی دخی كذلك اميلكله موصوف ايدی حاشا انلره جاهل ديمك نيجه قابلدر

﴿ از كفتار عطار ﴾

كتابی كو زراوی شرح باشد * بپيش اهل معنی جرح باشد

پس انلرك علمی قال وروايت ايله دكلدر مولانا جلال الدين رومی روح الله روحه بو بابده وارد اولان حديث شريفك مضمون منيفن شرح ايدوب بيوررلر

﴿ مثنوی ﴾

كفت پيغمبر كه هست ازامتم * كز بودهم كوهر وهم همتم
مر مرا زان نور بيند جانشان * كه من ايشانرا همی بينم بدان
بی صحيحين واحاديث وروات * بلكه اندر مشرب آب حيات
سر امسينا لكرديا بدان * راز اصبحنا عرابيا بخوان

﴾ خاتمه ﴿

ای مؤمن مقبل • ومستمع قابل • معلوم اوله که « كان ذلك فى الكتاب مسطورا » قول كريمى نحواسنجه انبيا واوليايه اقرار وصورت انكار ايله ظاهر اولانلرك اقرار وانكارلرى علم الهيده مقدر اولوب هر برينك روحى عالم اشباحه تنزل ايتدكده اول حال ايله متصف واول صورت ايله منكشف اولورلر اكرحق سبحانه وتعالى عالم ارواحده استعداد ازلى عنايت ايدوب انبيا واوليا ايله اتحاد وائتلاف مقدر ايتمش ايسه عالم حس وشهادتده دخى انبيا واوليايه ميل ومحبت ايدوب فرمانلرينه رام اولورلر ونور مشكاتلرندن فتيلهٔ قلبى ايقاده اهتمام ايدرلر والاعدم استعداد وتناكر مقدر اولمش ايسه « لاتبديل لخلق الله » قول كريمى اوزره اشباحده دخى صورت انكار ايله ظاهر اولوب اختلاف ايدرلر كما قال رسول الله صلى الله عليه وسلم « الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وماتناكر منها اختلف » پس انبيا واوليايه اولان تسليم واقرار وعدم اعتراض وانكار عطيهٔ الهيه اولوب شكر وثنا ايليه سن ودرونكده اثر انكار دخى وار ايسه « يمحوالله مايشاء ويثبت » قول كريمى نحواسنجه حق تبارك وتعاليدن عفو ومغفرت وصفت رديهٔ مز بوره يى قلبكدن محو وازاله رجا ايليه سن اميددر كه حضور حقه اقرار وايمان ايله رجعت ايليه سن وحق سبحانه وتعالى سنى صورت انسانيه ده ظاهر قيلديغنك شكرينى بيله سن حديث شريف نبويده « ان الله خلق آدم على صورة الرحمن » وارد اولوب مولانا جلال الدين رومى دخى مثنوىٔ شريفده اشارت ايدوب

﴾ مثنوى ﴿

خلق ما بر صورت خود كرد خلق * وصف ما از وصف او كيرد سبق
جسم ما رو پوش ما شد در جهان * ما چو دريا زير اين كه در نهان

ديو مضمون حديثى نظم ايدوب وصورتدن مراد صورت ظاهره اولميوب صفات روحانيه اولديغنى بيان بيوررلر

﴾ مثنوى ﴿

كر بصورت ميروى انسان نهٔ * در معانى آيت رحمان نهٔ

« الحمد لله العلي الاكرم ۰ وبالشكر تدوم النعم » كه بزكمترچاكرلرینی خلعت انسانی خصوصا دین محمدی ایله مشرف قیلدی درگاه احدیت وبارگاه صمدیتدن انواع عجز وقصور ایله رجا وتضرع اولنور كه مرتبهٔ كمالیهٔ انسانیه یه موصله اولان اعمال صالحه اتیانیله كمال فضلندن جنت دیداره دخول ودولت پایداره وصول میسر ایلیه آمین بحرمة سید المرسلین

﴿ نظم ﴾

درمكتب حق شوچه كنی ابجد خلق * محمود خد شوچه شاوی احمد خلق
یكدم دل غایبت تو حاضر كردان * تا شاهد خالق شوی ومشهد خلق

ای برادر عزیز بودخی معلوم اوله كه آدمیان لهو وبازیچه ایچون وجوده كتورلمیوب بلكه « وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون » موجبنجه معرفة الله ایچون آفریده لردر

﴿ نظم ﴾

كردل كه بداند نفسی زاسرارش * كوكوش كه بشنود دمی كفتارش
معشوق جمال مینماید شب و روز * كودیده كه تابرخورد ازدیدارش

اكرچه كالبد انسانی خاكی وسفلی ایسه حقیقت روحی علوی وربانی وانیس حب مثانیدر وكوهر بشر ابتداء حالده صفات ردیهٔ بهیمیه وسبعیه ایله آویخته وتسویلات شیطانیه ایله آمیخته ایسه دخی بوتهٔ مجاهده‌ده قال والایش وآمیز شدن پاك بال اولسه اسفل سافلیندن اعلای علیینه عروج ایدوب لایق جوار حضرت ربوبیت اولور

﴿ مثنوی ﴾

جسم خاك ازعشق برافلاك شد * كوه در رقص آمد وچالاك شد

واسفل سافلین مقام بهایم وسباعده پابستهٔ آخور طبیعت وقید بند اسیر غضب وشهوت اولمقدر

﴿ نظم ﴾

تاكی نالد زغصه غمخواره دلت * دریاب كه نیست كشت یكباره دلت
امروز اكر توچارهٔ دل نكنی * فردا كه كند چارهٔ بیچاره دلت

واعلای علیین دست درازئ جرم ومعاصیدن كریبان اطاعتی

امداد واعانت مغفرت ايله تخليص ايدوب درجات عاليات ملائكه يه رسيده اولمقدر

﴿ غزل ﴾

* دلا تاكى درين منزل فريب اين وآن بينى *
* يكى زين چاه ظلمانى برون شو تا جهان بينى *
* كر اوباش طبيعت را برون رانى ز دل زان پس *
* همه رمز الهى را ز خاطر ترجمان بينى *

پس ايمدى معرفت حقه مفتاح معرفت نفسدر كما ورد « من عرف نفسه فقد عرف ربه » ايمدى عارف نفس اولمدقجه عارف حق اولمزسن بن خود نفسمى بيلورم ديرسك غلط كرده سن زيرا نفسدن سر وموى ودست وپاى وپوست ظاهردن غيريسن بيلميوب وباطنكدن دخى كرسنه اولدقجه اكل ونان ونعمت ونار غضب مشتعله اولدقجه زير دستكده اولانلره اصابت آفت وشهوت غلبه ايتدكجه قصد مجامعتدن غيريسن بيلمزسك بو مقوله دانش مفتاح معرفة الله اولميوب حيوانات سائره دخى سنكله بو ادراكده متساويلردر

﴿ نظم ﴾

اندر همه عمر من شبى وقت نماز * آمد بر خيال معشوقه فراز
بكشاد ز رخ نقاب وميكفت براز * بارى بنكر كه از كه مى مانى باز

پس لازم اولان كندى حقيقتكى طلب ايدوب فى الحقيقه ذاتك نه شيدر ونه كار ايچون كتم عدمدن دشت وجوده كتورلمشدر

﴿ بيت ﴾

فرستاديم آدم را به بيرون * جمال خويش بر صحرا نهاديم

وسعادت وشقاوت نه ايله حاصله در ودر ونكده اجتماع ايليان صفات بهيميه وسبعيه وشيطانيه دن وسمات ملكيه دن قنغى صفات ايله متصف ايسك حقيقتك اول صفته راجع اوله جغن مشاهده ايدوب ماعدايى عاريت بيله سن مادامكه بو وجهله ارباب تميزدن اولميه سن طلب حقيقته قادر اولمزسن

﴿ نظم ﴾

روتو انسان باش از حيوان كريز * تا نيابى هول روز رستخيز

دوتو كوشه كير با اهل دلى * تايابد جوهر قلبت جلى
پس حقيقتدن نسق مزبور اوزره آكاه اولميان طريق اسلامده قشردن غيريسى معلوم ومفهومى اولميوب لب حقيقت دينندن محجوب اولور

﴿ كلشن راز ﴾

ميان جسم وجان بنكر چه فرقست * كه اين را غرب كيرى آن چو شرقست
ازانجا باز دان احوال واعمال * بنسبت با علوم قال با حال
نه علمست آنكه دارد ميل دنيا * نه صورت دارد الا نيست معنى
علوم دين ز اخلاق فرشته است * نباشد در دل كوسك سرشته است
كما قال الله تبارك وتعالى « يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الآخرة هم غافلون »

﴿ مثنوى ﴾

در نيابد حال پخته هيچ خام * پس سخن كوتاه بايد والسلام
اى برادر سليم واخ اعز و كريم انسان خود ايكى شيدن مركبدر بريسى كالبد ظاهر كه تن تعبير اولنوب چشم ظاهر ادراكنه قادر در و بريسى باطن كه نفس وجان تعبير اولنور چشم ظاهر آنى ادراكه قادر اولميوب ديدهٔ بصيرت ايله ادراك اولنور حقيقت انسانى خود اولدر

﴿ نظم ﴾

* دل مغز حقيقت و ين پوست ببين *
* دركسوت خويش صورت دوست ببين *
* هر چيز كه آن نشان هستى دارد *
* ياسايهٔ نور اوست يا اوست ببين *
انك تعريفى كاه نفس وكاه قلب وكاه روحدر وتحصيل شقاوت وسعادت اكا مخصوصدر

﴿ قطعه ﴾

از شبنم عشق خاك آدم كل شد * شورى برخاست وفتنهٔ حاصل شد
سر نشتر عشق بر رك روح رسيد * يك قطره ازو چكيد ونامش دل شد
اما حقيقت روحدن اخباره بموجب شرع قويم رخصت يوقدر

﴿ شعر ﴾

اسرار حقیقت نشود حل بسؤال * نه نیز بدر باختن حشمت ومال
تادیده ودل خون نکنی پنجه سال * از قال ترا ره ننماید برحال

وحضرت محمد رسول الله علیه صلوات اللهدن طائفهٔ یهود ماهیت روحدن سؤال ایلدکلرنده انلرك عقل معاد ودیدهٔ فؤادلری اولمیوب حیوان نهاد اولمغله آیت کریمه نزول ایدوب «ویسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی» مفهوم شریفی اوزره خبرویریلوب «وما اوتیتم من العلم الا قلیلا» دیو بیورلمشدر . زیرا روح عالم امردن اولوب عالم خلقله عالم امر متباینلدر

﴿ مثنوی ﴾

تن زجان وجان زتن مستور نیست * لیك کس را دید جان دستور نیست

خواسنجه عقل معاش وچشم ظاهره روح قنده باهره اولور . پس مساحت وکمیت ومقدار وقسمت قبول ایلینه عالم خلق تعبیر ایدرلر ومعنای خلق لغتده تقدیره دیرلر قلب ایسه مساحت ومقدار وکمیت ایله متصف اولمز وقابل قسمت دکلدر . اکر قلب قسمت پذیر اولیدی برشیئك برجانبنده علمی وبرجانبنده جهلی اولوب حالت واحده‌ده هم عالم وهم جاهل اولوردی بوخود محالدر پس روح انسانی دخی قسمت پذیر دکلدر . وخلقك معنای اصطلاحیسی آفریده دیمکدر بو معنی ایله روح عالم خلقدن ومعنای اول ایله عالم امردندر . وبعضلر روحی قدیم اعتبار ایدوب وبعضلر دخی عرض ظن ایتمکله غلطه دوشمشلردر زیرا عرض قائم بذاته اولمیوب تبع غیر اولاندر وقدیم ازلیدر روح ایسه حادث وابدی واصل آدمی اولوب قالب روحك تبعیدر بوتقدیرجه عرض اولمز . وبعضلر روحی جسم قیاسیله ظن فاسد ایتمشلردر جسم خود قابل تجزی وقسمتدر لکن قسمت پذیر اولوب جان اعتبار ایتدکلری بر روح دخی واردر که انده جمله حیوانات مشترکلردر . فلهذا روح نوعین اولوب بریسنه روح حیوانی وبریسنه روح اضافی وانسانی تعبیر اولنور

٠ روح حیوانینك منبعی جانب یسار بدنده اولان لحم صنوبری الشکلدر که اغذیهٔ متناوله‌نك لبی قلب صنوبری‌یه واصل اولدقده دم رقیق متکون اولوب سویدای قلب دیو تعریف اولنور واول دمك حرارت غریزیه سندن بر بخار لطیف متصعد اولوب عروق وضوارب وساطتی ایله قوای بدنیه متأثره ومتحرکه اولوب دماغه صعود ایتدکده حرارتی کمال اعتدال بولمغله قوت سمع وبصر ولمس ونطق وذائقه حاصله اولور ٠ مثلا شب مظلمده درون خانه‌یی منور ایلیان شمعه کبی روح حیوانیدن دخی قوای بدنیه قوت پذیر اولور وضوارب وعروقدن بریسنه عارضهٔ واحده سد اولسه اول جانبده اولان قوایه دم جاری ساری اولمیوب کسسته ومفلوج اولور ٠ وعلم طب ذکر اولنان عوارض ومسادك دفع وازاله سیچون موضوعدر ٠ وروح حیوانی نور چراغ وقلب صنوبری فتیله وغذا روغن چراغه تمثیل اولنمشدر ٠ پس مدت مدیدهٔ طویله ویاخود بعض بواعث سادهٔ شدیدهٔ غیر مزیله ایله قلبه برودت عارضه اولدقده قابل غدا اولمیوب مزاج اعتدالیسی مختل ومنحرف اولمغله قوای بدنیه انوار بخار لطیفدن بی بهره وبی ضیا اولدقده حس وحرکتدن محروم وفلج کلی واقع اولوب بامر الله تعالی مؤکل روح اولان ملك قبض روحه مأمور اولور وارباب شهود اختلال مزاج اعتدالینك بواعثی اتیان ایدنه ملك الموت اعتبار ایدوب موتهٔ مزبوره‌یه موت حیوانی تعبیر ایتمشلر

﴿ از کفتار سید ﴾

بوعناصر که حق امریله * بربرینه بس که الفتدر
یل صو طپراق واودحق امری * درد وبش ایله خوش حرکتدر
بش قات اولدی کسوتٔ آدم * دخی ارتقلغی فضیلتدر
بر طبیعت که درد یعنی مرض * صفره‌یی کورکه زهر علتدر
بلغمك اناسی هم واناسی * یغلوب ای حکیم برودتدر
مشربك تشنه سی اوچنجیسی * یعنی سودا که اول سفاهتدر
بدنی یاندرر حرارتدن * دخی دردنجیسی حرارتدر

درت اولدی طبیعت انسان * بو بشنجیسی استماعتدر
دکاه بو بشی روشنا ایدر * حق چلپدن نه خوش هدایتدر
چو بشك کلیسی کنه اولدی * ازلی قدرت وعنایتدر
حق تعالی در رجهانده محیط * کوره بیلد کسه خوش نظارتدر
الده طوتمق وجانده نطق ونفس * باشده عقل و کوزده عبرتدر
اول وآخر آدمك شرفی * معرفت آینهٔ حاجتدر
نه مرکب دوزرکور اول استاد * نه کیم ایچردی طلو حکمتدر
انس کیم اکله مدی معنادن * جنه بکزر ایشی ضلالتدر
کلمکك اصلی چونکه بیلمك ایمش * بللو بیلك اولو کرامتدر

اما قلب تعبیر اولنان روحدن حیواناته بهره یوقدر محل معرفت اولان اول روحدر که نه جسمدر نه عرض بلکه جواهر ملکی وزواهر ملکیدر مستمع نامستعده تقریرایله بیان داخل حیطهٔ دائرهٔ امکان دکلدر

بیت

سرت بزبان روح نتوان کفتن * حرفی بدو صد صبوح نتوان کفتن

فاما « والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا » فحوای شریفنجه مرشد کامل تربیه سیله بو نفسه مجاهده ده قال اولدقد نصکره عین الیقین ایله حق الیقین مشاهده اولنور

مثنوی

یا کرامی اذبحو هذا البقر * ان اردتم حشر ارواح النظار
ازجمادی مردم نامی شدم * وزنما مردم بحیوان بر زدم
مردم ازحیوانی وآدم شدم * پس چه ترسم که زمردن کم شدم
حمله دیکر بمیرم ازبشر * تا برارم از ملائك بر و سر
وزملك هم بایدم جستن زجو * کل شیء هالك الا وجهه
بار دیکر ازملك قربان شوم * آنکه اندر وهم ناید آن شوم

ایمدی ذکر اولنان روح انسانی معدومة بالموت اولمیوب ع برصدف آرد ضررنی برکهر ۰ مصداقنجه روح برحقیقتدر که وساطت روح حیوانی ایله مملکت تنده جاری اولان حکمی نافذ اولمیوب

امارندن معزول ومجرد عن البـدن اولدقده احوال وافـكاردن نه مقوله بار تحميل ايدرسه اعراض اعمالى بعد الانفصـال والانتقال جواهر وصورت بند اولوب عالم برزخده صفات مزبوره ايله متصف وانكله حشر اولور جلال الدين رومى بيوررلر

﴿ مثنوى ﴾

همچنين هر پنج حس چون نايزه * برمراد امر دل شـد جايزه
هرطرف كه دل اشارت كردشان * ميرود هر پنج حس دامن كشان
دسـت و پا درامر دل اندرملا * همچواندر دست موسى آن عصا
دل بخواهد پا درآيد زو برقص * يا كريزد سـوى افزونى زنقص
دل بخواهد دست آيددرحساب * بااصابع تانويسد اوكـتاب
دست دردست نهانى مانده است * او درون تن را بنشـانده است
كر بخواهد بر عدو مارى شود * وربخواهد بر ولى يارى شـود
وربخواهد كفجهٔ در خور دنى * وربخواهد همچو كرزده منى
دل چه ميكويدبديشان اى عجب * طرفه وصلت طرفه پنهانى سبب
دل مكر مهر سليمان يافتست * كه مهار پنج حسن برتافتست
پنج حسى ازبرون ميسور او * پنج حسى از درون مأمور او
ده حس است وهفت اندام ديكر * آنكه اندركـفت نايد مى شمر
چون سليمانى دلادر مهترى * برپرى وديوزن انـكشترى
كردرين ملكت برى باشى زديو * خاتم ازدست تونستاند سه ديو
بعـد ازان عالم بكيرد اسم تو * دوجهان محكوم تو چون جسم تو
ورزدسـتت ديو را خاتم ببرد * پادشاهى فوت شد بختت بمرد
بعد ازان ياحسرتا شد للعباد * برشمـا مختوم تا يوم التنـاد
مكرخود را كرتوانكار آورى * ازتراز و وآينه كـى جان برى

شيخ نجم الدين دايه قدس سره نك تفسير شريفنده « ويسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربى » آيت كـريمه سـن تحقيق بيوردقلرى بيـان لطيف اولوب محل مزبورك برمقدارى على قدر الطاقه ترجه اولنوب بيانه شروع اولندى

بيت

زاول آن به که مستمع طلبی * که ندانند هند وآن عربی

پس ایمدی بو آیت کریمه‌ده روحك عالم امردن اولدیغنه تصریح واردر . زیرا حق سبحانه وتعالی عوالم کثیره خلق ایلدیکی روایات مختلفه ایله خبرده وارداولوب . بعضلری اون سکزبیك . وبعضلری اوچیوز التمش بیك عوالم . وبعضلری دخی زیاده تحقیق ایدرلر « ان الله علی کل شیٔ قدیر » لکن مخبرعنهـا اولان عوالم ایکی یه منحصره اولوب . بریسی عالم امر . وبریسی عالم خلقدر کما قال تعالی « الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمین »

شعر

ای ذات پاك مقدس قدیر بی همتا * که از ارادت تو کشت سرکن پیدا
توخالقی که منزه زکل مخلوقست * حقیقت محمد از تو نبود جدا
اکرچه ذات اله ازصفات منفك نیست * چه داند آنکه نداند حقیقت اشیا
خداست قادر ومختار کل شی مخلوق * خداست برهمه اشیا محیط وراهنما

پس حواس خمسه‌دن سمع . وبصر . وشم . وذوق . ولمس . ایله ادراك اولنان اشیایه عالم خلق . وحواس باطنه دن اولان . عقل . وقلب . وسر . وروح . وخفا . ایله ادراك اولنانلره عالم امر تعبیر اولنور . پس عوالم امر شول اوّلیات عظائمدرکه حق سبحانه وتعالی انلری لاجل البقا ایجاد ایلدی انلر . روح . وعقل . وقلم . ولوح . وعرش . وکرسی . وجنت . ودوزخدرکه . جمله سی عالم امردندر زیرا « خلقتك ولم تك شیئا » مصداقنجه حق تعالی عالم امری بلا شیٔ وبلا واسطة ایجاد ایلدی . ایمدی امر آمر قدیم اولدیسه امر قدیم ایله اولان موجود دخی کرچه حادثدر لکن باقیدر « وما خلق الله من شیٔ » الی آخرهـا قول کریمی اوزره حق سبحانه وتعالی عالم خلق وساطت شی ایله خلق ایتدیکیچون عالم خلق دیو تسمیه ولاجل الفنا تسویه اولندی

﴿ بيت ﴾

كاف ونون امرندن اولدی کائنات * کاف ونوندن واجب اولدی ممکنات

بنم اخ اعزم اکرچه عالم ملکده ملکوتدن بیان حد امکانده دکلدر لکن ارواح مهیمه واهل ملکوت اعلی وملکوت اسفل وکروبیان وروحانیان بیننده مقتدای ارباب تحقیق محیی الدین عربی وصدر الدین قنوی وبعض کمل عارفین قدس الله اسرارهم ایلدکاری تمیز وتحقیقه علی سبیل الایجاز والاجمال برمقدار ایما واشارت اولنسون « وعلی الله التوفیق ومنه الهدایة والعصمة ولاحول ولاقوة الابالله العلی العظیم » فاعلم اوصلنی الله وایاکم الی اعالی مقامات العارفین که موجودات ملکوتی ایکی قسمدر قسم اول اولدر که عالم اجسامك تدبیر وتصرفنه وجها من الوجوه تعلق ایتمزلر وبوقسمه کروبیان دیرلر بونلر دخی ایکی قسمدر * برقسمی انلردر که عالم وعالمیاندن هیچ وجهله خبر وشعورلری اولمیوب « هاموا فی جلال الله وجماله منذ خلقهم » بوقسمه ملائکه مهیمه دیرلر * وحضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم « ان لله ارضا بیضاء مسیرة الشمس فیها ثلثون یوما هی مثل ایام الدنیا ثلثین مرة مشحونة خلقا لایعلمون ان الله تعالی یعصی فی الارض ولایعلمون ان الله تعالی خلق آدم وابلیس » دیو بیوروب بونلردن خبرویرمشدر « صدق حبیب الله آمنا وصدقنا » وبرقسمی انلردر که اکرچه شهود قیومیتده شیفته وحیرانلردر وعالم اجسامه التفاتلری یوقدر لکن بونلر حجاب بارکاه الوهیت ووسائط فیض ربوبیت اولوب زمرهٔ مزبوره یه رئیس روح اعظمدر که ملأ اعلاده آندن اعظم روح یوقدر پس بر اعتبار ایله اکا قلم وبر اعتبار ایله عقل اول دیرلر کما قال علیه السلام « اول ماخلق الله القلم، اول ماخلق الله العقل فقال له اقبل فاقبل ثم قال ادبر فادبر ثم قال وعزتی وجلالی ماخلقت خلقا اکرم علی منك بك آخذوبك اثبت وبك اعاقب » وبوروح اعظم صلوات الله علیه بوطائفه نك صف اولنده اولوب روح القدس که جبریل علیه السلامدر صف اخیرنده در « ومامنا الاله مقام

معلوم » الآیه وعالم ملکوتك برقسمی دخی آنلردرکه عالم اجسامك تدبیروتصرفنده علاقه ایتمشلردر بونلره روحانیان دیرلر بونلر دخی ایکی قسمدر . برقسمی سماویاتده تصرف ایدن ارواحدرکه آنلره اهل ملکوت اعلی دیرلر . وبرقسمی دخی ارضیاتده تصرف ایدن ارواحدرکه بوقسمه اهل ملکوت اسفل دیرلر وبونلردن نیجه یوزیکی نوع انسان اوزرینه مؤکللردر ونیجه بیك کره بیکی دخی معادن ونباتات وحیوانات بلکه هر اشیایه مؤکللردر وانبیاء پیشین علی نبینا وعلیهم السلامدن « ان لکل شیٔ ملك » وارد اولمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم « ینزل مع کل قطرة ملك » دیو بیورمشدر وارباب کشف وشهود دخی هربردرختك هر بر ورق واثماری ایجادنه من عندالله یدیشر فرشته مؤکلدرلر دیو بیورمشلردر « هکذا جرت سنة الله ولن تجد لسنة الله تبدیلا » وحدیث شریفده دخی « ملك الجبال . وملك الریح . وملك الرعد . وملك البرق » دیو وارد اولمشدر . پس نقاب جمال « سبحان الذی بیده ملکوت کل شیٔ » مرتفع اولمدقجه قدرة اللهك حقیقتنی کیم ادراك ایده بیلور

❊ بیت ❊

قد تحیرت خذ بیدی * یادلیلا لمن تحیر فیکا

اما حقیقت آدمی که اکا لطیفهٔ مدرکهٔ عالمهٔ ربانی تعبیر ایدرلر زبدهٔ سر ملکوتدر ولطیفهٔ مدرکهٔ مزبوره عالم روحانی وجسمانیدن مرکبدر واکمل موجودات وعلت غائیهٔ مصنوعاتدر وارباب بصیرت قتنده بینه وبین الله واسطه یوقدر . پس اول شول سر محمدیدرکه « لولاك لولاك لما خلقت الافلاك » اول سید الاولین والآخرین علیه السلامك تعریفیدر وکمل اولین وآخرین اولدر حق سبحانه وتعالی داود نبی علی نبینا وعلیه السلامه وحی ایدوب « یاداود خلقت محمدا لاجلی وخلقت ولد آدم لاجل محمد وخلقت ماخلقت لاجل ولد آدم فمن اشتغل بی سقت ماخلقت لاجلی الیه ومن اشتغل بما خلقت لاجله حجبته عنی » بیورمشدر

﴿ بيت ﴾

بدانستم من این دم راه خودرا * ازان کشتم بعالم مست وشیدا

﴿ بيت ﴾

نخستین فکرت پسین شمار * تویی خویشتن را ببازی مدار

نور صبح ولایت افق ازلدن طلوع ایلدکده اشراق لمعانیله سر ایجاد کون وسر قدر اصفیایه معلوم اولور و « سبقت رحمتی علی غضبی » نه معنادر بیلوروده « ان الله تعالی خلق جهنم من فضل رحمته سوطا یسوق به عباده الی الجنة » معناسی عیان اولور

﴿ نظم ﴾

سخنم شد بلند ومی ترسم * که مرا چیزی ازدهان بجهد
رهنورد بیان عجیب شدست * ترسم از دست من عنان بجهد

الحاصل اکر بو معنایه زیاده خوضه قیلنسه مفضئ افشاء سر قدر اولور فلهذا اکابر طریقت وعلماء حقیقت نهی بیورمشلردر کما قیل « القدر سر الله فلاتفشوه »

﴿ کلشن راز ﴾

تعالی الله قدیمی کو بیك دم * کند آغاز وانجام دوعالم
جهان خلق وامر اینجایکی شد * یکی بسیار وبسیار اندکی شد
همه از وهم تست این صورت غیر * که نقطه دایرست ازصورت سیر
یکی خطست زاول تا بآخر * بروخلق جهان کشته مسافر
درین راه انبیا چون ساربانند * دلیل ورهنمای کاروانند
وزیشان سید ما کشته سالار * همو اول همو آخر درین کار
احد در میم احمد کشته ظاهر * درین دور آمد اول عین آخر
بروختم آمده پایان این راه * درو منزل شده ادعوا الی الله
مقام دلکشایش جمع جمع است * جمال جانفزایش شمع جمع است
شداو درپیش و دلها جمله درپی * کرفته دست جانها دامن وی
درین راه اولیا باز از پس وپیش * نشانی داده اند ازمنزل خویش
بحد خویش چون کشتند واقف * سخن کفتند ازمعروف وعارف
یکی در بحر وحدت کفت انا الحق * یکی ازقرب وبعد وسیر زورق

یکی گوهر براورد وهدف شد * یکی بگذاشت وان نزد صدف شد
یکی را علم ظاهر بود حاصل * نشانی داد از خشکی وساحل
یکی در جزو کل گفت این سخن باز * یکی کرد از قدیم ومحدث آغاز
یکی از زلف وخال وخد بیان کرد * شراب وشمع وشاهد را عیان کرد
سخنها چون بوفق منزل افتاد * در افهام خلایق مشکل افتاد
کسی را کاندرین معنیست حیران * ضروری میشود دانستن آن

پس ایمدی ﴿ ع ﴾ این ندارد آخر از آغاز گو * مضمونی اوزره کبرو نجم الدین دایه تفسیری ترجمه سنه شروع ایدەلم پس « قل الروح من امر ربی » قول کریمی « لاجل تعریف الروح » اولدیغی ظاهر ومبین اولدی وبو آیت کریمەنك معنای شریفی روح عالم امرو بقادندر عالم خلق وفنادن دکلدر دیمك فهم اولندی وعالم امردن اولدیغی بیان مجرد استبهام دکلدر نتکیم بعض جماعت ابهام روح علی الخلقدن فهم اولنان حق تعالی علم روحی کندی ذاتنه استیثار ایلمکدر دیوب حتی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم علم روحه عالم اولمدی دیرلر لکن منصب رسول الله علیه السلام عالم روح اولمقدن اجل واعظمدر . باخصوص حبیب خدا عالم بالله ایکن روحی عالم اولمق نه ممکندر وسیما حق سبحانه وتعالی حبیب اکرمه من ایدوب « وعلمك مالم تکن تعلم » دیو خطاب مستطابیله تشریف بیوروب اشیاء غیر معلومه نك عمومنه حضرت سید الانبیا عالم اولیجق روحه عالم اولمق ظنی نه وجهله صادق اولور اما طائفهٔ یهود روحدن سؤال ایتدکلرنده حضرت فخر عالم علیه الصلوة والسلامك سکوت وتوقفی انتظارا للوحی ایدی زیرا مسؤل عنهاده غموضت اولمغله جوابده دقت معنی مشاهده بیوروب وطائفهٔ یهودك بلادت طباع وقساوت قلوب وفساد عقیده لرینی معاینه قلوب روحدن فهم ایتمیجکلری معلوم شریفلری اولمش ایدی

﴿ بیت ﴾

خداوندا تویی حلال مشکل * تو جاری کن زبانم رابرین دل

ایمدی « ومایعقلها الا العالمون » آیت کریمه سنك فحوای منیفی اوزره روحی عالملر تعقل ایدرلر وعالملر سائرین الی الله اولان ارباب سلوك كدر كه نفسدن ونفسك صفاتندن عبور ایدوب حریم قلبه واصل اولد قلرنده نو رقلب ایله عارف نفس اولورلر وقلبدن وصفات قلبدن دخی سرایله عبور ایتدكلرنده مقام سره واصل اولوب علم سر ایله عارف قلب اولورلر وسردن عبور ایتدكلرنده عالم روحه واصل اولوب نور روحله عارف سر اولورلر وعالم روحدن عبور ایتدكلرنده واصل منزل خفا اولوب شواهد حقله عارف روح اولورلر ومنزل خفادن دخی عبور ایتد كلرنده واصل ساحل بحر حقیقت اولوب انوار مشاهدات صفات جمال ایله عارف خفا اولورلر وقچانكیم سطوات تجلیات صفات جلال ایله انانیت وجوددن عبور ایتسه لر واصل لجۀ بحر حقیقت اولوب هویت حق كشف اولنور وقچانكیم بحر هویتده مستغرق وبقاء الوهیت ایله باقی اولسه لر حق حقله عارف اولوب « وحدوه حین وجدوه » بیانیله موحد اولورلر

﴿ بیت ﴾

پرواز كشتی ودر پا كذر كن * بحق واصل شوودر حق نظر كن

پس بو تقدیرجه « اذا طلع الصباح استغنی عن المصباح » دینلور ودخی « كنت له سمعا ولسانا وبصرا ویدا ومؤیدا فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش » مقامی عبد ایچون محقق اولور

﴿ شعر ﴾

نور خود ز آفتاب نبریده ست * عیب درآینه ودر دیده ست

هر كه اندر حجاب جاویدست * مثل او همچو بوم وخورشیدست

كوید آنكس درین مقام فضول * كه تجلی نداند اوز حلول

هرچه روی دلش مصفاتر * ز و تجلی ترا مهیاتر

ایمدی واصل حالت مذكوره اولانلره معرفت روح باقی قالورمی . مع هذا بومراتب علیه ومواهب سنیهٔ ارباب فنا لواقط سواقط حبات سنبلات بیادر بوادر نبوت ونوادر رسالتدن نشأت ایدوب انلرك احوالی بو وجهله خطیر وعالی اولیجق حال سید المرسلین وخاتم النبیین وحبیب رب العالمین وافضل الاولین والآخرین صلوات الله

علیه وعلی آله وصحبه اجمعین معرفت روحده نه مرتبه ایمش اذعان پاك صاحبلرینه معلومدر حبیب خدا وسید انبیا بر ذات عالیشاندر که « علمت ما کان وماسیکون » دیو بیورمشدر . پس مقام قرب حبیب اللهی کندودن غیری کیم ادراك ایدر معرفت روحده اولان مسند کوراتك کلیسی خود حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمك احوالندن بعض مقاله در بوتقدیرجه حضرت زبدهٔ سر موجودات عالم روح دکلدر دیمك نیجه فهم اولنور حضرت خود عین روحدر وحق سبحانه وتعالی آدمی واولادنی خلفاء ارض قیلدیغی کرامات بنی آدمدن بریسدر وبالاصاله مستخلفه مختصه اولان قدم واحدیت وبالکلیه عیب ونقصاندن سلامت اوزره اولمقدن ماعدا مستخلف بالنیابه مستجمع اوصاف مستخلف اولمق خلافتك شرطندندر فلهذا روح اضافیٔ انسانی صفات ذاتیه اولان حیات وعلم وقدرت وسمع وبصر وکلام وارادت وبقابی مستجمعدر کذلك جسد دخی خلیفهٔ روح اولوب صفات روحك اجتماعیله مجتمعدر

﴿ بیت ﴾

* کارار چه بمن نیست ولی بی من نیست *

* فاعل جانست وفعل او بی تن نیست *

پس روح خلیفة الله اولدیغی محقق اولدیسه جسد دخی خلیفهٔ روح اولدیغی مقرردر . زیرا قبل اتصال الروح بالجسد وانفصالها عن البدن جسد صفات مزبوره دن خالیدر مادامکه روح جسده تعلق ایتمیه جسد صفات مذکوره ایله متصف اولمازاکر روح صفات مزبوره ایله متصف ومستخلف اولمسه جسد دخی اول صفات ایله متصف اولمزدی لکن روح ابدی وباقی وجسد متلاشی وفانی اولدی اکر بالاصاله بقاء ابدی مختص بالحق در مستخلف بقاء ابدی ایله نه وجهله متصف اولور دیو سؤال اولنورسه دون الخلیفه بالاصالة ازلا وابدا بقا حق تبارك وتعالی یه مخصوصدر وروح کرچه حادثدر لکن ابدی وباقیدر کما قیل « خلقتم للابد »

﴿ رباعيه ﴾

چندان بروا ین ره که دویی برخیزد * ورهست دویی به روی برخیزد
تواو نشوی ولیك اكر جهد كنی * جایی برسی كز تو تویی برخیزد

وحقیقتده خلیفه روح محمدیدر زیرا صدر كتابده بیان اولندیغی اوزره مجموع ارواح روح محمدیدن خلق اولنوب شان شریفی «النبی الامی» دیو وصف اولندی . پس آدم علیه السلام ابوالبشر اولدیغی كبی حضرت مبدأ موجودات دخی ابو الارواحدر وحوا ام البشر اولدیغی كبی نفس كلیهٔ مصدر كائنات دخی ام الارواح اولمشدر زیرا « كان الله ولم یكن معه شیء » مصداقنجه قبل از ایجاد روح محمدی شیء آخر موجود دكل ایدیكه حق تبارك وتعالی انك روحنی كندی ذاتنه نسبت ایدیدی پس شجرهٔ وجوددن ثمره اولان اول باكوره وقدرت حق متعلقه اولان اول شی روح محمدی اولدیسه حق جل وعلا كندی نفسنه اضافت تشریفیه ایله مضاف قیلوب «من روحی» دیو بیوردی بعده ارادتی تسویهٔ آدمه تعلق ایلدكده مضاف لنفسه اولان روح محمدیدن آدمه نفخ روح ایدوب « فاذا سویته ونفخت فیه من روحی » دیو بیوردی « آدم ومن دونه تحت لوائی یوم القیمة » حدیث شریفی بو اسراره دلیل واضح وبرهان لایح واقع اولمشدر

﴿ محمدیه ﴾

* محمد فیض حكمتدر چون اولدر آیت كبری *
* محمد محض رحمتدر چون اولدر غایت بشری *

﴿ سید ﴾

دریای محیط جوشه كلدی * كونیله مكان خروشه كلدی
سر ازل اولدی اشكارا * عاشق نیجه ایلسون مدارا
هر ذره ده كونش اولدی ظاهر * طپراغه سجود قیلدی طاهر
نقاش بولندی نقش ایچنده * لعل اولدی عیان بدخش ایچنده
آجی صو شراب كوثر اولدی * هر زهر نبات وسكر اولدی
تریاق مزاج طوتدی آغو * لؤلؤ مدور اولدی دارو

معشوقله عاشق اولدی برذات * محو اولدی وجود نفی واثبات
شرکتی ارادن کوتوردی وحدت * وحدتدن اچلدی ابواب رحمت
جانیله تن اولدی برحقیقت * بیرکدی شریعت وطریقت
اشیا ایکی لکدن اولدی خالی * باقی احد اولدی لایزالی
ای طالب اکر دکلسك اعمی * کور وعدهٔ کل من علیها
رفع اولدی حجاب ماسوی الله * القدرة و البقاء لله
غیر اولدی هلاك وجه قالدی * محو اولدی شو کیم بو بحره طالدی
کر اچوغسه بصیرتك باق * کورسنده حق و کتمه ایراق
چون مؤمنه مؤمن اولدی مرآت * مرآتکه باق انده کور ذات
کورسن سنیکم نه جسم وجانسن * مقصود وجود کن فکانسن
هر کیمکه اسردی بومیدن * حی ابد اولدی ذات حیدن
نفسی طانیدی وبولدی ربی * توحید یولنده اکدی حبی
چون محرم قل کفی دکلسن * بیکانه سن آشنا دکلسن
هر کیمسه که طانیدی بوجانی * برتره یه صایمدی جهانی

﴿ بيت ﴾

ماراجز ازان زبانی دیکرست * جز دوزخ وفردوس مکانی دیکرست

معلوم اوله که روح اعظم ونفس کلیهٔ انسانیه وایکیسندن تولد ایلیان آثارك معرفتی بیاننده ارباب حقیقت بووجهله دخی تحقیق وبیان بیورد رلر که وقتا کیم اثر مؤثره مناسب اولدیسه مؤثر حقیقیدن صادر اولان اول اثر بر موجود در که حق سبحانه وتعالی اول موجودی ذا اسما وصفات ایدوب کندی صورتی اوزره خلق ایلدی وانی وجود ایله عدم بیننده واسطه وحدوثله قدم تعلقنه رابطه قیلدی پس بو صفات وکمالات ایله متصف اولان روح اعظم وخلیفة الله اکبردر کما قال علیه السلام «ما خلق الله تعالی خلقا اعظم من الروح» کرچه اعظم خلق اولان روحده روایات مختلفه وار در لکن اصحاب شهود وارباب حقیقت روح محمدی اولدیغی تحقیق ایتمشلر در پس اول روح جوهر نورانیدر جوهریتی عالم ظهورده ذات تجلیدنك

مظهری اولدیغی جهتندر ٭ پس جوهریتی اعتباریله نفس واحده تسمیه اولنور کما قال الله تعالی « خلقکم من نفس واحدة » ونورانیتی اعتباریله عقل اول تسمیه اولنور کما قال صلی الله تعالی علیه وسلم « اول ما خلق الله العقل » پس روح عقلک ذاتی اولوب وذات عقله نظر ایتمکله بعض علما روح ایله عقلک بیننی فرق ایتمدیلر لکن فرق بین واردر و بین الحدوث والقدم توسطی اعتباریله روح ایچون جنبین اعتبار اولنوب جنب ایسرندن نفس کلیه خلق اولنمغله جزؤک کلدن انفصالی کبی مجازا نفس کلیه دخی روحدن منفصل اولوب جنسک جنسه میلی مقرر اولمغین بینهمادہ تحنن وتجاذب واقع اولدی نتکیم آدم ایله حوا علیهما السلامک ازدواجنه وایکیسندن ظهور نتاجه قضاء ازلی جریان ایتدیکی کبی روحده اولان تأثیر وفعل جهتندن دخی ذکورت ونفسده اولان تأثر وانفعال جهتندن انوثت اولدیغیچون نتیجةً بعد نتیجةٍ کائنات علی الترتیب روح ایله نفس کلیه دن متولد اولدی حتی امر آخر مولود اولان نوع انسانه منتهی اولوب ودائرۀ وجودک نهایتی بدایتنه منطبق اولمغین بدایت وجودده واقعتین اولان روح ونفس آدمده ظاهر اولدی ٭ وروح ایله نفس انسانده ظاهر اولمغله ذکورت وانوثت انسانیتین زکورت وانوثت حیوانیتنه مضاف قیلندی وعقلک خاصة انسانه اختصاصی روحله نفسک انسانده ظهورنک علامتیدر و نوعدن صورت روح ظاهر اولان شخص اول آدم علیه السلام وصورت نفس ظاهره اولان اول شخص حوا علیها السلام درکه آدمدن خلق اولنوب عموما کائنات روح ونفسدن تولد ایتدیکی کبی آدم ایله حوانک ازدواجندن دخی ذریت انسان متولد اولدی ٭ بعده هر شخص انسانیده صورت روح ونفس جزئیتین ظاهر اولوب ایکیسندن روحله نفسک سری اولان قلب تولد ایلیوب « بینهما برزخ لا یبغیان » فحواسنجه قلب روحله نفسی جامع اولدی ٭ وقلب وروح ونفس متقاربة المعنی اولوب بعضینک الفاظی بعضنه استعاره اولندی ٭ یعنی روح اطلاقیله نفس

وقلب وبعكسه قلب ونفس اطلاقيله روح مراد اولنور نتكيم «اول ماخلق الله العقل» وارد اولوب روح مراد اولنمشدر ونورانيت روحه عقل اول تسميه اولنديغى اوزره كذلك نفس ايچون دخى نورانيت اولوب اكا عقل ثانى تسميه اولنور . پس عقل اول قلبى افق روحه وعالم قدسه هدايت ايدوب وقلبك نفس وطبيعته اولان انجذابنى حقه واشى اولوب غمز ايدر وعقل ثانى قلبى نفس وطبيعته جذب ايدوب روح جانبنه منجذب اولمه ديو لوم ايدر . نتكه عمر بن الفارض قدس سره عقل اول وعقل ثانى يه واشى ولامى تعبير ايدوب بيوردىلر كه

مثنوى

فلام وواش ذاك يهدى لعزة * ضلالا وذابى ظل يهدى لغيرة
بعده واشى يه اشارت ايدوب ﴿ ع ﴾ وذا مظهر للروح هاد لافقها *
ولامى يه اشارت ايدوب ﴿ ع ﴾ وذا مظهر للنفس حاد لرفقها *
ديو بيوردىلر وعقل اول قلبى حقه دعوت ايتمك ايچون مؤكل ملك مقربدن عبارتدر وعقل ثانى دخى قلبى عالم صورت وتعميرنه دعوت ايتمك ايچون مؤكل اولمشدر حقدن بعيد اولوب انسانى اكل شجرهٔ طبيعته دعوت ايتديكيچون شيطان اولدى ورفقاء نفس اولان قواى طبيعيه معاونتى ايله شيطان انسانى دنيايه ودنيانك عمارتنه دعوتدن خالى اولمز وطبيعت ايسه بين الجسم والنفس برزخ وبينهماده اولان تعلقه رابطه در طبيعت ايچون برى صاف وبرى كدر ايكى وجه واردر صاف اولان وجهى جانب نفسه در وطبيعتك وجه مذكورى صاف اولمغله اسما وصفات جهتندن نفس اول صورت وجهده منعكس اولور پس اكا روح حيوانى ديرلر ارواح حيوانات اندن مستمددر وطبيعتك وجه كدرى جانب جسمه در واول شول روح طبيعى دركه طباع اجسام علويه وسفليه اندن مستمد اولور . وروح طبيعى ارواح نباتات مستمد اولديغى روح نباتى بيننده واسطه در ونفس روح حيوانى يه متصل وصورت نفس روح حيوانيده منعكس اولديغيچون كا، اولور كه روح حيوانى يى دخى نفسله تعبير ايدرلر وذم اولنوب متابعتندن نهى اولنان نفس

بو نفسدر کما قال علیه السلام «اعدی عدوّك نفسك التی بین جنبیك» وروحك اوصافی اعتباریله برقاچ اسمی دخی وار در بر اسمی قلمدر زیرا ذات ازلیه اولان عین جمعدن کلمات الهیه یی محل تفصیله اخراجه واسطه در زیرا صور کلماتی عین جمعدن اخراجه واسطه اولمقده قلم کبی اولمشدر وخفا که محل ظهور وتفصیله دوات مثابه سنده اولوب اول محل ظهور وتفصیل لوحدر زیرا نفس کلیه صور معلومات مفصله یی قبولده لوح مثابه سنده اولوب لوح محفوظ اندن عبارتدر ونفس محل تفصیل حقایق معلومات اولدیغی کبی جسم دخی صور معلوماتك محل تفصیلیدر وعلی قدر ماشاء الله ان یحیط به حقایق مزبوره نك بعضیسی نفوس جزئیۀ انسانیه دن هر بر نفسده مکتوبدر لکن نفس غواشیٔ بشریه دن مجرد اولمینجه احاطه ایلدیکی شیدن قبل الوقوع فی الشهادة نفسه برشی منکشف اولمز نومده نوع تجرد اولدیغیچون رؤیاده بعض مغیبات منکشف اولور ومثالده عقل روح اعظمه قلمدن لسان مثابه سنده در زیرا عقل روحك لسانی وترجمانیدر وروحه نفس رحمانی دخی تسمیه اولنور زیرا حق تعالی «ونفخت فیه من روحی» دیو بیورمشدر نفخ ایسه بهر تقدیر نفسدن اولور پس نفسده اولان ریح مظهر حیات اولدیغی کبی روح دخی بر ریح طیبه در که مظهر حیات اولور ونفس مادهٔ صور کلمات اولدیغی کبی روح دخی اشخاص بشریه اوزرینه فائضه اولان ارواح کلماتك ماده سیدر «وکلمته القاها الی مریم وروح منه» آیت کریمه سی تناسب مزبوره اشارتدر وروح صفت کلامه مختص اولدیغیچون نطق دخی روحه مخصوص اولدی ونطق نفس فرع نطق روحدر زیرا نفس مجازا جزؤ روح اولمش ایدی . پس جزؤ کلك فرعی اولور وروحك کلامه مختص اولدیغنه علت روح امردن اولدیغیچوندر امر ایسه وجودی طالب بر کلامدر . فلذلك عقل ظهور ایتمینجه خطاب شرع توجه ایتمدی . زیرا عقل روحك ونفس انسانیه نك ظهورینه دلیلدر اما ملائکه وجنك نطقی فرع نطق روح ونفسدر زیرا ملائکه روح اعظم ونفس کلیه دن

فائضه اولمش ارواح مجرده ونفوس قدسیه درجن ایسه فلك قمرك تحت مقعرنده ماسورهٔ محفوظه وحرم ناره متصله وبدندن مفارقت نفوس انسیهٔ غیر انیسه در

﴿ بیت ﴾

و یترا ای لبعض الناس متمثلة * باشباح مستوحشة لوحشتها

وتائیه ده دخی

﴿ بیت ﴾

و نلحظ اشباحا ترای بانفس * مجردة فی ارضها مستجنة

تباین انس الانس صورة لبسها * لوحشتها والجن غیر انیسة

دیو اشارت بیورمشدر

﴿ مثنوی ﴾

پس مثال وشرح خواهد این کلام * لیك ترسم تا نلغزد وهم عام

تا نکردد نیکوییٔ ما بدی * این که کفتم هم نبد جز بیخودی

نکتها چون تیغ پولادست تیز * کر نداری توسپر واپس کریز

پیش این الماس بی اسپر میا * کز بریدن تیغ را نبود حیا

زین سبب من تیغ کردم درغلاف * تا که کژ خوانی نخواند برخلاف

آمدیم اندر تمامی داستان * در وفاداریٔ جمع راستان

زبدة الحقایقده مسطوردر که مقاتل رحمة الله علیه « قل الروح من امر ربی » تفسیرنده من نور ربی دیو تحقیق بیورمشلر وابو بکر وراق رحمة الله علیه « الروح لاتدخل تحت ذل کن » دیو بیورمشلر یعنی روح داخل تحت ذل کن دکلدر دیمکدر پس ذل کن تحتنه داخل اولمیجق کون ومکاندن اولمیوب بلکه لامکاندن اولور « ومن روحی » قولنه نسبت ایله عدمدن اولمز پس امر فرماننده ومظهر اشیا ومخلوقات اولدیسه روح دخی جملهٔ امردن وخلیفة الله اولدیغی جهتدن آمر اولور مأمور اولماز وقاهر وفاعل اولور مقهور اولماز

﴿ مثنوی ﴾

چونکه جان از بحر جانست این طرف * پس زراه جان طلب کن آن شرف

تا ترا انجا برد کو بوده است * جستن یم را زخاکی بیهده است

تا رهی ازحبس این فانی جهان * در جهان جان بمانی جاودان

عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت بیوردلر که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر که ملائکه حق تعالی یه دیدیلر که الهی بنی آدمه دنیایی مسکن ووطن قیلدك بیرلر وایچرلر پس دنیا انلرك نصیبی اولدیسه آخرتی دخی بزه تخصیص قیل « فاوحی الله تعالی الیهم انی لاافعل ولااجعل من خلقت بیدی کمن قلت له کن فکان » یعنی ای فرشتکان ید قدرتمله خلق ایلدیکم امر کن ایله خلق ایلدیکم کبی دکلدر وقال علیه السلام « ان الله تعالی خلق الارواح قبل الاجساد بالفی الف سنة » پس ارباب تحقیق قتنده خلقیت روح صفت فطرتی اظهار وعرض وصفت قدرتی اراءتدن عبارتدر والفی الف سنه نك هر کونی دنیایلرندن بیك ییلجه در . پس الفی الف سنه نك کنهنی کیم ادراك ایدر تقدیر سنه وتعداد ایام خود فلك شمس وقمرك خلقتندن صکره حاصل اولمشدر خلقت روحده آسمان وزمین وشب وروز قنده ایدی که ماه وسال حساب اوله

مثنوی

خود شمار انجا بود کاخر بود * بی شمارست آن طرف کان پر بود
پس زجان کن وصل جانانرا طلب * بی لب وبی کام میکو نام رب

بو اسرارك واقفلری مشکاة نور محمدینك مظهری اولان عارفین وکاملین ومکملردر . ایمدی روحی مخلوقات سائره کبی قیاس ایتمه روحك طور عقلدن خارج عزت ولطافتی واردر روحدن بر وجهله قال ایله خبر قابل دکلدر . ابو بکر وراق قدس سره نه خوب دیمشدر

شعر

شهر و وطن جان زنشان بیرونست * وزهرچه مثل زنی ازان بیرونست
این راز نهان ازنهان بیرونست * یعنی که خدا ازدوجهان بیرونست
جانت زحقست وحق زجان بیرونست * آن با نقطست ونقطه زان بیرونست

ابو سعید ابو الخیر قدس الله سره نك کفتارین دخی کوش جان وسمع جنان ایله استماع ایله

نظم

* ای در یغاجان قدسی کرهمه پوشیده است *
* پس که دیدست روی او ونام او که شنیده است *

* هر که بیند در زمان از حسن او کافر شود *
* ای دریغا کین شریعت کفت ما برید ه است *
* کون و کان برهم زن واز خود برون شو تارسی *
* که چنین جانی خدا از دو جهان بکریده است *

بو قطعه دخی عین القضاة همدانی قدس الله روحه نکدر

قطعه

* حق بجان اندر نهان ودل بجان اندر نهان *
* ای نهان اندر نهان اندر نهان اندر نهان *
* اینچنین رمزی عیان خود بانشانست و بیان *
* ای جهان اندر جهان اندر جهان اندر جهان *

تمه

اشبو رساله بو مجلده لطائف ملکوتیه یی مشتمله برخاتمه ایله تمیم اولنسونکه روح مشتاقه سموم غفلتدن نجات و یره جك تریاق اوله « ونسأل الله تعالی ان یرزقنا سمع قبول کما یحب ویرضی وبه الحول والقوة ومنه العصمة والهدایه

بیت

یقین میدانکه این چندین عجایب * برای یك دل بینا نهادیم

ای نور حدیقهٔ عالم ٠ ونور حدقهٔ آدم « فاعلم ایدك الله بروح القدس وایانا » که سن برکار عظیم ایچون خلق اولنمش ودرون پاککده سر امانت خدا ونور خلافت حق جل وعلا ودیعت قیلنمش بر وجود حمیدت منقبتسن زنهار تصاعد ظلمات متابعت هوا ایله اول نور الهی وسر قدسی یی منطفی ومضمحل ایتمیه سن « قال الله تعالی یا داود انا جعلناك خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق ولا تتبع الهوی فیضلك عن سبیل الله »

نظم

تو بقوت خلیفهٔ بکهر * قوت خویش را بفعل آور

تو بکوهر ورای هر دو جهانی * چه کنم قدر خود نمیدانی

معلوم اوله که اولا ظهور حکم وتصرف وخلافت صورت بشر وهیکل

انسانی اولان مملکت خاصه‌کده، در اکر اول خلافتك عهده‌سندن کلوب قوای بدنیه‌یی عدل ودادایله حفظ وحراست قیلورسك حق سبحانه وتعالی وعد کریم بیوردیغی مملکت عامه ده دخی سزاوار خلافت وشایستهٔ نیابت اولورسن وعدل ودادسنك ذاتکده، خلق عدالت اولمقدر وخلق عدالت مجموع عفت وشجاعت وجود وسخاوتدن وحکمتدن عبارتدر . زیرا صفات مزبوره اوساط اصول اخلاقدر وعفت قوهٔ شهوانیه‌نك حالت متوسطه سی اولوب طرف افراطی فجور وطرف تفریطی خمودتدر شجاعت دخی قوهٔ غضبیه‌نك حالت متوسطه‌سی اولوب افراطی تهور وتفریطی جباتندر وسخاوتك طرفینی اسراف وبخلدر وحکمت قوهٔ نظریه‌نك حالت متوسطه سیدر طرفینی جربزه وبلادتدر پس کوشش ایدوب « وعدالله الذین آمنوا منکم وعملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم » فحواسنجه خلف آدم صفی اولمغه بذل همت قیله سین وهم « واذ قال ربك للملائکة انی جاعل فی الارض خلیفة » نداسنی کوش جان ایله استماع ایلیوب « اذا اراد الله ان یجعل فی الارض خلیفة مسح ناصیته بیمینه » سرنه دخی دیدهٔ بصیرت ایله نظر ایلیه‌سن وتحصیل عدالت اول زمان میسر اولور که ماء محبت دنیا ایله سقی اولنان شجرهٔ خبیثهٔ طبیعتك آب روانن قطع ایله بی فروتاب ایدوب « حب الدنیا رأس کل خطیئة » معناسنه متفطن ومتیقن اوله سن وحظوظ ظلمات تعلقات بشریه‌یی مقراض تقوا وریاضت ایله بیك بریده قیلوب شهباز لطیفهٔ ربانی‌یی اجنحهٔ علوم یقینی ایله پرواز ایتدیروب شکارین الدیره‌سن ودخی

﴿ بیت ﴾

من شاهباز قدسم ازلامکان پریده * بهر شکار صیدی درقالب آرمیده

بیتك معناسن اذعان ایتدیره‌سن واحکام وهم وخیاله منقاد اولمیوب لذات بهیمی وسبعی یه پشت پا اوره‌سن ومهبط انوار قدس الوهیت اولان خانهٔ قلبی قاذورات طبیعت وخاشاك حدثاتدن جاروب تجدید

ایله پاك وتطهیر ایلیه سنکه سلطان ازل وابد کاشانهٔ دل پاککه تنزل ایلیه « لایسعنی ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن اللین الوداع »

﴿ بیت ﴾

کرچه اندر جهان نمی کنجی * دردل تنك من وطن داری

وبو تجلیٔ بهشت جاودان خواصدرکه « فیها مالاعین رأت ولااذن سمعت ولاخطر علی قلب بشر » دیو وصف اولنمشدر

﴿ بیت ﴾

عاشقانرا جنت ملکوت * نبود جز جمال یزدان قوت

« ان لله جنة لیس فیها حور ولاقصور ولالبن ولاعسل یتجلی فیها ربنا ضاحکا » حدیث شریفی عجب بیاندر

﴿ شعر ﴾

دردو زخم از زلف تودر چنك آید * از حال بهشتیان مرانك آید
ور بی تو بصحرای بهشتم خوانند * صحرای بهشت بردلم تنك آید

عن ابی سعید « ان اهل الجنة لیتراؤن اهل الغرف من فوقهم کما تتراؤن الکوکب الدری الغابر فی الافق من المشرق اوالمغرب لتفاضل ما بینهم قالوا یارسول الله تلك منازل الانبیاء لایبلغها غیرهم قال بلی والذی نفسی بیده رجال آمنوا بالله وصدقوا المرسلین صدق رسول الله وصدق حبیب الله »

﴿ بیت ﴾

ای طالب دنیا تو یکی مزدوری * وی عاشق خلد ازین حقیقت دوری
وی شاد بهر دو کون از بیخبری * شادیٔ غمش ندیده معذوری

ای قرة العین پدر شول کیسنه که شایستهٔ همنشینیٔ پادشاه وجود اولوب مستعد خلافت ایکن کلخن طبیعتده خار بن آلودهٔ نجاسات شهوت اولمق غبن عظیم دکلمیدر حقا که خسران عظیمدر

﴿ بیت ﴾

ای بلندان بعقل ورأی شریف * میکند آن بلندرا تصحیف

برایکی کون عبودیت وچاکری ایله حاصل اولان سلطنت ابدیه یی

نفس اماره یه فروخت ایدوب وفضای واسع عالم نوری دار مضیق حرص وآزه تبدیل ایلمك هیچ تجارت اولسونمی حیفا ودریغ

❊ از گفتار سلطان ولد ❊

نخمهای عمررا درشوره خاك * می بکاری تاشوی آخر هلاك
اینچنین عمر عزیز بی بها * می دهی اش بی عوض هردم چرا
غبن می ناید ترا ای مرد کار * تا دهی گلزار و گیری خار زار
عمر کان شد صرف در دنیا نماند * خرم آنکش حق بسوی خویش خواند
عمر معدوده شمرده چون دهی * در ره حق گرددآن نامنتهی
بی شمار و بی حدو بی عد شود * عمرده روزه که درطاعت رود
هین تجارت کن درین بازارتو * صد هزاران گل برازیك خارتو

« اولئك الذین اشتروا الضلالة بالهدی فما ربحت تجارتهم وما كانوا مهتدین »

❊ رباعیه ❊

* زشت نبود روح قدس منتظر وانکاه تو *
* در غرور آباد گیتی همنشین اهرمن *

ای برادر جان برابر ونور دیدهٔ پدر ومادر حال آنکه داعیٔ لطف وکرم دمبدم سنی کندویه دعوت ایدرسن ایسه تصامم ایدرسن وجمال ازل نفس بنفس کندوبی سکا عرضه قیلار مجبدر که سن تعامی ایدرسن ولذت حقیقی سنی طلب ایدرسن فرار ایدرسن ولذت مجازی سندن ابا ایدرسن اردنجه یلرسن « طلبك ایها الخاطیٔ جمیل فهربت منه وما احسن نفسك الطلبك فتهرب منی فیطردك غیری فتأتیه » ایواه حیفا ودریغا زمام اختیار الکده ایکن اکر بو فرصت کونده برسر کار ودربار اولماد کسه دست جلالت « والامر یومئذلله » نقاب بند اختیاری روی کار کدن رفع ایدوب منادیٔ عزت حق بطنان کبریادن « لمن الملك الیوم لله الواحد القهار » نداسن ایدوب « یاحسرتا علی مافرطت فی جنب الله » خطابی ظهور ایتدکده یارین سکا کیم فائده ویرر قال تعالی « یاایها الذین آمنوا

انفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتى يوم لا بيع فيه ولا خلة و لا شفاعة والكافرون هم الظالمون »

﴿ شعر ﴾

* پيش ازانكه جان عذر آورد ماند از نطق *

* پيش ازان كين چشم عبرت بين فرو ماندر كار *

« ايدكم الله تزود من غناك ليوم فقرك ، ومن صحتك ليوم سقمك ومن شبابك ليوم شيبك ومن دنياك لآخرتك واياك ان تكون من المسوفين فان اكثر صياح اهل النار من التسويف »

﴿ رباعيه ﴾

افتداى دل كه ازجهان برخيزى * مردى كنى ازسودوزيان برخيزى ترسم كه زپس باد هوس پيودن * ناكاه چوكردى زميان برخيزى وحظوظ عاجل وخيالات باطل دنياى بى طايلدر شيطان رجيم وساطت دنيا ايله خمر آمالى و بنك امانى يه افسوس غرور وغفلت ودار وى سرور ونخوت القا ايدوب حلقوم نفوسه اشراب ايدر قال تعالى « يعدهم و يمنيهم ومايعدهم الشيطان الاغرورا » زنهار وزنهار اى زبدهٔ كون وعمدهٔ كار « ايدك الله بروح منه ولاتمدن عينيك الى مامتعنا به ازواجا منهم زهرة الحيوة الدنيا لنفتنهم فيه ورزق ربك خير وابقى » آيت كريمه سيله عمل ايليه سن

﴿ قطعه ﴾

جهدى بكن ار بپذيرى دوسه روز * تاپيش را ازمرك دوسه روز دنيازن پيرست چه باشد كر تو * باپيره زنى اش نكيرى دوسه روز « كن فى الدنيا كانك غريب اوعابر سبيل وعد نفسك من اصحاب القبور » اى جان عزيز مادامكه اولوا الالبابدن اولميه سن مكر و خداع دنيادن احتراز قيل واولوا الالبابدن اول زمان اولورسن كه حقيقت دنيا نور وحى قرآن ايله آينهٔ دلده هويدا اولوب لذات مزخرفات دنيايه فريفته اولميه سن وقرآن كريم مثل دنيايى بيان ايدوب « انما مثل الحيوة الدنيا كماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض مما يأكل الناس والانعام حتى

اذا اخذت الارض زخرفها وازينت وظن اهلها انهم قادرون عليها
اتيها امرنا ليلا اونهارا فجعلناها حصيدا كأن لم تغن بالامس كذلك
نفصل الايات لقوم يتفكرون » قول كريمى ايله عيان بيوردى

قطعه

بانازاگر آرميده باشى همه عمر * ازآن جهان چشيده باشى همه عمر
همه آخركار مرگ باشد وانكه * خوابى باشد كه ديده باشى همه عمر

شعر

* بكردك عمريكى مل مل كركك اغلا كركسه كل *
* دخى الك ايرر دكل انك فردوس باغينه *
* بو فانى دنيه ده باقى قلام ديو كمان ايتمه *
* اجل يلى اسر بركون ايررعمرك چراغينه *
* وجودك ملكى اى عاقل ديلرسك يانميه اوده *
* آقت عينك بكارندن ياشى نفسك اوجاغينه *
* براق بودنيانك وارين بومردارى يوبوب آرين *
* كه ديدار كوره سن يارين بنوب جنت براغينه *

پس هاويۀ عميق دنيادن سرادقات ملكوته حبل اللهدن غيريله يتشمك اولمز قال الله تبارك وتعالى « واعتصموا بحبل الله جميعا » وظلمات هواجسدن متابعت رسول الله عليه السلامدن غيريله نجات ممكن اولمز قال الله تعالى « لقد كان لكم فى رسول الله اسوة حسنة »

قطعه

* جنگ در كفتۀ قرآن و پيمبرزن وبس *
* كانچه قرآن خبرنيست فسانست وهوس *
* اول وآخر قرآن زچه باآمد وسن *
* يعنى اندر ره دين رهبر توقرآن بس *

« ياايها الذين امنوا اتقوا الله حق تقاته ولاتموتن الا وانتم مسلمون » ابن مسعود رضى الله عنهدن حق تقواندر ديو سؤال اولندقده « هوان يطاع ولايعصى ويشكر ولايكفر ويذكر ولاينسى » ديو بيورمشلر يعنى حق تقوا اولدر كه حقه اطاعت اولنوب عصيان اولنميه ونعمتلرينك شكرى

اولنوب کفران اولنمیه . وحق فکر اولنوب هرکز اونودلمیه و بعض عارفلر تقوا اولدرکه طاعاتنه التفاتدن ومقابله ده توقع مجاز اتمدن طاعتنی تنزیه ایتمکدر دیو بیورمشلر حقا اویله در زیرا طاعته مکنت حقك قدرتی اولیجق طاعته التفات زیاده کستاخلق دکلیدر ای طالب عشق وراغب ذوق اولان نوردیدهٔ جان «العارف یکفیه الاشارة» بیورلمش ایکن بو خود مفصلا بر رساله اولدی

﴿ بیت ﴾

ایش بیلاندی ایشلیه‌سی ارکرك * بو یوله کیرمکه‌کی سرور کرك

امیددرکه پس مانده و پیش رانده لردن اولمیوب مقبل ومقبوللر زمره‌سندن اوله‌سن و بو رساله‌یی تماما کوش جان وزبان جنان ایله قراءت واستماع ایلیوب ﴿ بیت ﴾

* غافل اولمه کوزك اچ سن سنی انسان ایده کور *

* همدم اهل دل اولوب تنکی جان ایده کور *

مضمونجه طالب مرشد کامل اولوب مفاتیح خزائن سعادت ابدی‌یی انك دل پرنورنده لمعان ایلیان نور مصطفویده مندرج بیله‌سن واول نورك قوت وامدادیله جنود ابلیس اوزرینه منصور ومظفر اولمغله ظلمات نفسانیه و کدورات جسمانیه دن خلاص اولوب عنایت ازلیه مظهری اولان عباد منعم علیهم زمره‌سیله محشور اولمغه بذل همت ایلیه‌سن که «علو الهمة من الایمان» بیورلمشدر پس تألیفاته نهایت وتصنیفاته غایت یوقدر ومقالات ورسائل ایله کوکله یول بولوب بلا مرشد آتش عشق یاقمش فرد یوقدر لکن صدق وخلوص ایله استماع ایلیان طالبی مرشد حی وانسان کامل طلبنه دلالت ایدر پس ﴿ع﴾ عاقبت جوینده یابنده شود * مصداقنجه طالب دخی طلبنده صادق اولدقدنصکره بهرحال واصل مطلوب اولمق مقرردر ای نور دیدهٔ جان صدق طلب اولدرکه مثلا برکمسنه‌یه جوع وعطش غلبه ایتدکده تسکین عطش وتحصیل شبع ایچون آب ونان اله کتورمکه پویان ودرد چشم ودندانی اولان انواع آه وزار ایله ازالهٔ وجع ایچون هرکسدن طالب درمان اولدیغی کبی

هدایت حق اولان عبد دردمند دخی آشیان قدس لامکاندن پرواز ایلیان عندلیب روحی نغمه زن کلزار قرب رحمان ایکن دانه چین معرفت یزدان اولمق ایچون زمین ناسوته تنزل ایدوب مزرعهٔ بشریته کلدکده دام طبیعته کرفتار وقفص بدنده خوار وزار اولدیغن کوروب ونفس امارهٔ مکاره روح افتاده وآواره بی آشیانه سی اولان عالم فضای لامکانی فراموش ایدوب آرزوی پر وازدن قالسون دیو بال همت رشتهٔ امل ایله بند ایدوب وقفل غفلت ایله در بسته قیلوب وپیش تفکرینه داروی امانی دوکوب لکن جمله سی مکر وخداع نفس اولدیغنه واقف اولمغله

﴿ مثنوی ﴾

تن قفص شکلست وتن شد خارجان * درفریب داخلان وخارجان

مفهومنه مطلع اولمغین آسمان قلبندن سحاب ظلمات غفلتی بادنسیم همت کشاده ایدوب مطالع یقظه دن خورشید طلب طالع اولدقده ظلمات طبع اسفلدن خلاص ومأوای نورانی علیینه پرواز ایتمکه درمان ایستیه . ومحبس طبعدن خلاص اولوب ملکوت اعلایه جولان ایلیان طوطیان انس قدسه ﴿ مثنوی ﴾

اینچنین باشد وفای دوستان * من درین حبس وشما درکلستان

دیو انواع نالش ایلیه پس بو وجهله جوینده اولان مطلوبنه واصل اولمق محققدر والا شب تیرهٔ ظلمتده زیر سحاب متراکمدن لمعان وفی الحال پس پردهٔ ابرده نهان اولان برق خاطف کبی سنك دخی احیانا برق همتك لمعان ایدوب راه طلب رونما اولدقده فی الحال زیر سحاب غفلتده ستیر اولمغله پابند اسیر زندان مظلم طبیعت اولیجق بو وجهله اولان طلبه صدق طلب دینلمز بو مقوله طلب ایله دردیه درمان بولنماز کما قال الله تعالی « کلما اضاء لهم مشوا فیه واذا اظلم علیهم قاموا » الهی سیدی ومولای بو عبد عاجزه سن عنایت ایله « یهدی الله لنوره من یشاء » قول کریمکك مظهری اولان عباد مکرمینك زمره سندن ایدوب « ومن لم یجعل الله له نورا فما له من نور » وعیدینه مظهرا ولانلردن قیلمه

مثنوی

ای مبدل کرده خاکی رابزر * خاك دیکررا بکرده بو البشر
کار تو تبدیل اعیان وعطا * کار من سهوست ونسیان وخطا
سهوونسیانرا مبدل کن بعلم * من همه حلمم مراکن صبر وحلم
بفکن ازمن جمله ناهموار را * تاببینم روضهٔ ابرار را
همچو اصحاب کهف ازباغ جود * می چرم زایقاظ نه بل هم رقود
خفته باشم بریمین وبریسار * برنکردم جزچو کو بی اختیار
هم بتقلیب توتا ذات الیمین * یاسوی ذات الشمال ای رب دین
صد هزاران سال بودم درمطار * همچو ذرات هوا بی اختیار
کرفراموشم شده است آن وقت وحال * یادکارم هست در خواب ارتحال
می رهم زین چار میخ چار شاخ * می جهم درمسرح جان زین مناخ
شیر ازایام ماضیهای خود * می چشم ازدایهٔ خواب ای صمد
کوش ماکیرد بدان مجلس کشان * کزرحیقت میخورد ازسرخوشان

ایمدی جمیعا سلاك تحریره کشیده قیلنان کتب تصوف سامعینی مرشدحی کامل طلبنه ترغیب ایچوندر والانه آنکه مجرد کتب تصوف تتبع ایلیانلرحال حاصل ایلیه لر زیرا کیمسنه نك سوزی کیمسنه یه ملك اولمزودوکمز سوزایله برفندق قابی طولماز طالبی خود ارشادایدن سوزدکلدر بلکه مرشد کاملده اولان سوزش وآتش عشق ورحیق ذوق وشوقدر لکن ارباب ذوق اولان اخوان بحسب البشریه احیانا قبضه وماسوایه دوشدکده کلمات عشاقدن بعض کفتار معنی دار باعث انبساط وشوق اولمق مقرردر . خوب نفس وملیح صوت وبریله حقانی صحبت دخی بو یلجه درمشکات دللرنده نور محبة الله جلوه کر اولان عاشق صادقلردن تضرع ونیاز اولنور که اشبو رساله یه درج اولنان عشاقك حالات وکلماتنه نظر فرخنده اثرلری تعلق ایلدکده بو احقر وکمتر وعاجز وافقر بی وجود ونابود عبد خاك آلودی قلب شریفلرندن دور وحسن توجهلرندن مهجور بیورمیه لر . مردان خدا قلبلرنده قرار ایتمك

حقاجنان معنوي‌یه داخل اولمقدر « اللهم ادخلنا بحرمة سيد الانبياء والاولياء والاصفياء

﴿ بيت ﴾

* زبان ازحرف پیمانی بکی یکچند خامش کن *
* چواز ظاهر خمش کشتی همه باطن زبان بینی *

﴿ کنزالرموز ﴾

کج بو وار لقدن بوسودالر ندر * یا بو بازارکده غسو غالر ندر
بام عرش اولمق دیلرسك آشیان * کس تعلق ایپنی ای مرغ جان
قیمت ومقداری یوق بو کوهری * صرسك اولدك اهل دللر سروری
آتش انکیز اولدی هرباد ای پسر * ایله ترك محنت آباد ای پسر
دیو مردم خواره اولمه آشنا * دیودن مردملك اومق ذی خطا
غول یریدرر بودار پرنهیب * کی صقنکم قیلیه مکر وفریب
پرحیلدر بو رباه ای نوجوان * طوشان اویخوسی و یرر سا که همان
چونکه یوق آهو کبی سنده فرار * قیلمه بو صحراده برلحظه قرار
ای غریب خسته قالدك تابده * کاربان کتدی یاتورسن خوابده
آدمی خوار اولدی چرخ کینه خواه * غافل اولمه قیل حذر ای مرد راه
کیمه قیلدی چرخ سر کردان وفا * سا که قیله اشبو دانشدر خطا
برقدح بو قدر که بی رنج وخمار * هرکالك صوکنده واردر زخم خار
یاتلونك ایلو کنه ایله نظر * ان بعض الظن اثم در خبر
جام دردا ولسه نصیبك نوش قیل * در حکمتدر بو پندی کوش قیل
پرعبردر کوزله روی روزکار * وارایسه کر سنده عین اعتبار
قو رمغل بردانه ایچون نیچه دام * اوله کور آزاد چون سروخرام
ای دل مسکین کز الحان اولمغل * معرفت کسب ایله نادان اولمغل
معرفتدن هر کیم اوله بی خبر * خردرر اول نیچه خرخردن بتر
قیل عبادت ربکه ای اهل دین * نفسکه حتی ایریشنجه یقین
اوله کور جهد ایله عبد کردکار * اولمغل خربنده وش عبد حمار
زینتی عبدك عبودیتدرر * اولکه یوق قوللوغی بی زینتدرر

بارخشیتدن بلك اولسون دوتا * قیله سن ابرو کبی کوز اوزره جا
قامت دلبر کبی اول مستقیم * باغ د لده اوله سن سرو قویم
بش حواس وشش جهتدن قیل کذر * بولمق ایسترسك حضور قلب اکر
کنجی وار ویرانه ده ایله طلب * عقللی کل دیوانه ده ایله طلب
راه معنیده صوردن قیل کذر * اولمغل بزم صفاده پرکدر
تختهٔ غبراده زنهار اورمه تخت * طارم اعلایه ایله نقل رخت
نقشه مائل اولمغل همچون صبی * قومیه لر آدکی تاکیم غبی
المغل کنج کیانی برجوه * دوشمکل بو جیفه ایچون عوعوه
وار اشارات وغنا شرحن اوقی * اکله قانونی شفا شرحن اوقی
هر که خوانك پیسه ایچمه قاننی * کیشی خوش طوتمق کرك مهماننی
ابر کیم بستانه آب ایثار ایدر * عاقبت ریحان وکل اظهار ایدر
اهل اخلاص اول که بجبیله ریا * طاعت صدساله بی ایلرهبا
کورمدیکیچون اوزین عین الیقین * مردم دیده اولوبدر دوربین
مردم ایسك اولمه خودبین ای پسر * دیده وش تا کیم اوله سن معتبر
اولمغل بو کنبد ایچره بدزبان * سن نه دیرسك ساکه دیر کنبد همان
بی نیاز اولمه خدادن برزمان * بی نیاز اولمق اکا یارار همان

تمه

مثنوی از کفتار سلطان ولد

باقیٔ این کفته آیدبی زبان * در دل آنکس که دارد زنده جان
روبسوی اصل خود همچون خلیل * بکذر از استاره وچرخ علیل
پای همت برخور وبرماه نه * سر بر آن ایوان وآن درکاه نه
این خودی راخرج کن اندرخدا * تانمانی همچو ابلیسی جدا
آب جانرا ریز اندر بحر جان * تاشوی دریای بیحد وکران

در بیان سبب تألیف رساله

برکون بعض احباب ایله طوبخانه ده فقراء مولویه ایچون اسکندر پاشانك بنا ایلدیکی خانقاهده ناقل دقیقهٔ مثنوی . وکامل طریقهٔ مولوی . وسر برتی انواع معارف وحکمی محتوی اولوب برخوای

« تجری من تحتها الانهار » عیون قلبندن مجرای لسانّنه جاری اولان علوم وحقایق اسرار برموجب « عینا فیها تسمی سلسبیلا » اسماع مستمعینه ساری اولدقده ساقیٔ شراب طهور معنوی اولان عارف محقق ، وعالم مدقق ، شیخ اسمعیل انقره وی متعنا الله بطول حیاته وافاض علینا برکات انفاسه ، زیارتنه واریلوب روزمقابله اولمغله مثنویٔ شریف گوش جان ایله اصغا اولندقده جلد ثالثده قصهٔ دقوقی خلالنده

❊ مثنوی ❊

نی دل اندر صد هزاران خاص وعام * در یکی باشد کدامست آن کدام

بیت شریفنك سباق وسیاقندن تحقیق وتدقیق بیوروب وسر ینه روح مولانادن

❊ مثنوی ❊

برگشا گنجینهٔ اسرار را * این سوم دفتر بهل اعذار را

دیو اشارت اولنمغله « المأمور معذور » دیوب خزاین اسرار مولانایی آچوب ، وشهباز نفس ناطقه سی عالم قدسه پر اچوب ، دریای وحدتدن اول قدر درر وجواهر واصناف زواهر دوکوب صاچدیلر که اصداف اسماع مستعدین علی قدر بضاعتهم پردُر اولوب کیفیت رحیق عشقدن مست ومدهوش اولدیلر ، بعد المقابله شرف صحبتلریله بوکمترین تشریف بیوروب شمع جمعلرینه پروانه سان سوزان اولوب نوش جان اولان بادهٔ حب الهی گرمیتیله تحقیقات مزبوره یه متعلق تدقیقات کثیره مذاکره اولنوب اثناء مصاحبتده مناسبت ایله طریقهٔ بیرامیه دخی مذکور اولوب « در یکی باشد » قیدینك توجیهنده بسیار مکالمه اولوب ، لکن کیفیت عشق عقل معاشی مشوش ولسان قالی پریشان ایتمکله مرادی اداده تقصیرات اولمغله محل مزبوره بعد الصحو بر رساله تحریری خاطره اولمغین مباشرت اولندقده سباق وسیاق اقتضاسیله « الکلام یجر الکلام » مصداقنجه تطویل یوز کوستروب ، روح مولانادن وسر حاجی بیرام ولیدن استمداد اولنوب اسرار علیه لرندن نیجه اشارت پربشارت وامداد

واعانت اولنمغله اشبو رساله سلك تحريره كشيده قيلنوب بيك اوتوزاوچ سنه سی شوالنك اون سكزنجی كونی يوم الاحدده بدأ اولنوب سنهٔ مذكوره ذی الحجه سنك يوم ثانيسی اولان يوم الاثنين ده اتمامه ايرشدی ٠ الحمدلله الودود ٠ فياض الجود ٠ ومبدأ الرحمة والوجود ٠ وصلواته على سيدنا ونبينا وشفيع ذنوبنا وطبيب قلوبنا مولانا ومولى العالمين ٠ محمد وعلى آله واولاده ٠ واصحابه واتباعه ٠ وعشيرته وعلى اهل بيته ٠ اجمعين الطيبين الطاهرين ٠ وعلى جميع الانبياء والمرسلين ٠ وعلى جميع الاولياء والعاشقين ٠ والاتقياء والصالحين ٠ وعلى جميع المؤمنين والمؤمنات ٠ والمسلمين والمسلمات ٠ الاحياء منهم والاموات ٠ وعلى ملائكتك المقربين ٠ وعلى اهل طاعتك فی برك وبحرك اجمعين ٠ آمين يارب العالمين ٠ مالك يوم الدين ٠ اياك نعبد واياك نستعين ٠ وقد اتفق الفراغ من تمیقه ٠ ثالثا بعون الله وتوفيقه ٠ على يد مؤلفه اضعف عباد الله واحقرهم مقتبس الانوار الباهرة الطالعة من مشكوة مصباح مرشدنا الاعظم ٠ ومكملنا الاكرم ٠ المتحلی ظاهره بالشريعة والرشاد ٠ وباطنه بالثبات على الطريقة والسداد ٠ ضاعف الله ايام حياته ٠ وادام لنا شرف صحبته ٠ يوم السبت العاشر من شهر رمضان المبارك لسنة اربع وثلثين والف من الهجرة النبويه ٠ عليه افضل التحيه ٠ وانا الفقير ٠ الى رشاش نور ربه القدير ٠ عبد الله بن محمد غفر الله له ولوالديه غفرانا عظيما ٠ وفتح عليه ابواب المعارف فتحا مبينا

م

مؤلف مشارالیه صاری عبدالله افندی مرحوم علوم عالیه وآلیه ده متبحر ومعارف کلیهٔ لدنیه ده فضل وکمالی ظاهر مفخر علمای روم اولوب جملهٔ آثار نفیسه سندن اولان مثنویٔ شریف شرحی درجهٔ کمالات ظاهره وباطنه سنه دلیل کافیدر • بوندن بشقه تألیفات جلیله سندن اولان مناقب اولیایی متضمن تصوفانه • نصیحة الملوك • ودره وجوهره • ودستور الانشا • ومرآة الاصفیا • ومسلك العشاق • نام کتابلر ایله بعض مسائل دقیقه یی حاوی رسائل مختصرهٔ مخصوصه لری مقبول خواص اولوب • فتوحات مکیه نك دخی تصحیح واکتتابنه موفق اولمشلر وبیك یتمش بر سنه سی صفر الخیرینك اواخرنده ترك دغدغهٔ عالم فانی وعزم کاشانسرای جاودانی بیورمشلردر ترجمهٔ حاللری طبع قیلنان مثنوی شرحینك جلد اولنده مفصلا محرردر رحمة الله علیه رحمة واسعة

بو نسخه مؤلف مشارالیهك خط دستیله یازلمش نسخه دن مقابله وتصحیح اولنمش اولمغله صحتی تأمین اولنه بیلور

مطبعهٔ عامره ده (١٢٨٨) سنه سنده طبع قیلندی

فهرست الكتاب

صحيفه	
٠٠٧	باب اولدن فصل اول آدم عليه السلامك خلافتی
٠١٠	فصل ثانی اطوار منازل خلقت آدمی
٠١٤	فصل ثالث انسان اوچ نوعی مشتمل اولدیغی
٠٢٠	باب ثانیدن فصل اول حب اصلی وجلای قلب
٠٢٦	فصل ثانی واحد الزمان وغوث اعظم وكيفيت طلب انسان
٠٣٦	فصل ثالث جذبه وعشق
٠٤٢	فصل اول ارباب سلوكك اقسامی
٠٤٣	فصل ثانی مجذوب سالك سالك مجذوبدن رجحانی
٠٤٧	فصل ثالث مجذوب غیر سالك سالك غیر مجذوبدن اولی ایدیكی
٠٤٩	فصل رابع طالب ایكی قسم اولدیغی
٠٥١	فصل خامس طریق ایكی اولدیغی
٠٥٣	فصل سادس طریق نه دیمكدر
٠٥٦	باب رابع دنیادن ترهیب وطریق حقه ترغیب ومتفرعاتی
٠٩١	باب خامس طرق علیه نك سلسله لری
٠٩٣	دربیان اسامیٔ عشرهٔ مبشره ومناقب ایشان
٠٩٩	اویس القرنی حضرتلری
١٠١	هرم بن حیان
١٠١	ذكر اهل بیت النبی واولاد السبطین وائمهٔ اثنی عشر
١٢٧	درذكر سلسلهٔ طریقهٔ نقشبندیه
١٣٣	نكته درذكر عبارت نقشبندیه وخلوتیه
١٣٨	درذكر سلسلهٔ طریقهٔ خلوتیه
١٤٨	مناقب حسن بصری رحمه الله
١٥٤	در ذكر حبیب عجمی قدس سره
١٥٧	مناقب ابراهیم ادهم قدس سره

١٦١ ذکر مناقب ذوالنون مصری قدس سره
١٦٤ ذکر مناقب داودطائی روح الله روحه
١٦٨ ذکر مناقب معروف کرخی قدس سره
١٧١ مناقب سری سقطی قدس سره
١٧٣ مناقب جنید بغدادی رحمه الله
١٧٥ مناقب حسین بن منصور الحلاج رحمه الله
١٨٢ عین القضاة همدانی قدس سره
١٨٤ شیخ مجدالدین بغدادی رحمه الله
١٨٨ شیخ متین شمس الدین تبریزی قدس سره
١٩٥ سید عماد الدین نسیمی قدس سره ومواعظ
٢٠٩ ممشاد دینوری قدس سره
٢١١ محمد دینوری
٢١٢ شیخ ضیاءالدین سهروردی
٢٢٧ شیخ ابوحامد اقسرایی
٢٣٣ الحاج بیرام انقره وی
٢٤١ امیرسکینی ایله آق شمس الدین قدس سرهما
٢٤٥ بنیامن ایاشی قدس سره
٢٤٦ پیرعلی سلطان اقسرایی قدس سره
٢٥٢ شیخ احمد ساربان
٢٥٦ حسام الدین انقره وی
٢٥٧ شیخ بالی وشیخ حسن قبادوز
٢٥٨ خواجه علی الرومی
٢٦٣ مواعظ مخصوصه
٢٧٤ خاتمة الکتاب
٢٩٠ دربیان روح اعظم ونفس کلیهٔ انسانیه
٣٠٦ دربیان سبب تألیف رساله

DATE DUE

To renew
call 292-3900

HIGHSMITH 45-220

MAIN STACKS